

Portugalka je odlična

Metuljska vinska klet ima približno 12 vagonov portugalk, ki je letos po kvaliteti in količini najboljša v zadnjih nekaj letih. Zadržana je imela okoli 60 ton lastnega pridelka, ostalo so odkupili od kmetov. Letošnja portugalka ima kar 13 stopinj sladkorja, zanjo pa je veliko zanimanja. Klet jo daje gostincem po 4,80 din liter, v drobni prodaji pa zahteva 5,50 din.

Hrvatska premagala Slovenijo

V počastitev občinskega praznika brežiške občine so se na Catežu spet pomerili najboljši jugoslovanski tekmovalci v moto hrošču. Na startu se je kvalificiral 23 tekmovalcev, ki so v treh vožnjah prevozili tri kroge. Med posamezniki je bil najboljši Jože Zupin iz Trzica, drugi pa je bil Vlado Šamiec iz Zaboka. Rezultat 290:215 za Hrvatsko. Gledalcev okrog 1500. V. PODGORŠEK

PRED XVII. SVETOVNIM PRVENSTVOM V GIMNASTIKI — Na XVII. svetovnem prvenstvu v gimnastiki se je v Ljubljani zbralo več sto najboljših telovadec sveta. Danes bodo v tekmovalno arno stopili prvi telovadci in telovadke, med njimi tudi naša izbrana vrsta s svetovnim prvakom MIROM CERARJEM na čelu. Na sliki — naš mladi telovadec VRATIC plava nad konjem. Posnetek je z generalke pred svetovnim prvenstvom v Ljubljani. (Foto: Slavko Dokl)

ZAHTEVAJTE PROSPEKTE!

inles

ribnica

TELEFONI:
87-068
87-099

OKNA VSEH VRST
VRATA — SOBNA,
BALKONSKA
VHODNA
IN GARAZNA

PRODAJA NA KREDIT

OB POSVETOVANJU V CELJU

Vloga kmetijskega tiska

Celjski posvet kmetijskih novinarjev Jugoslavije je še posebej poudaril pomen kmetijskih listov in pokrajinskih glasil, ki imajo velik vpliv

Tri dni je bilo v minulera tednu Celje z okolico gostitelj kmetijskih novinarjev Jugoslavije, ki so se sestali z namenom, da obnovijo delo sekcije kmetijskih novinarjev, izmenjujejo medsebojne izkušnje ter si ogledajo kmetijstvo v tem delu Slovenije. Posveta se je udeležil tudi Mirko Lacković, član komisije za kmetijsko politiko pri CK ZKJ, ki je razložil priprave na prvo sejo zvezne konference ZKJ, ki bo obravnavala kmetijstvo.

Na posvetu so še posebej poudarjali pomen specializiranih kmetijskih listov ter pokrajinskih glasil, ki imajo največji vpliv na našo vas in kmečkega človeka. Kmetijske novinarje čaka v prihodnje

še posebno zahtevno delo, ko bo treba konkretno in kritično spremljati uresničevanje sprejete kmetijske politike. V ta namen je potrebno večje sodelovanje uredništev, strokovno izpopolnjevanje, pogum in znanje, s katerim edino lahko časnikarji še v večji meri postanejo sotorvarci politike.

Po uradnem prvem dnevu je sledil ogled obratov kmetijskega kombinata Zalec, preurejenih kmetij v občini Mozirje ter še nekateri drugi obiski in razgovori z domačimi gospodarstveniki. V petek, 16. oktobra, sta jugoslovanske kmetijske novinarje sprejela tudi inž. Milovan Zidar, član IS SRS, ter Zvone Dragan, predsednik komisije za družbeno-ekonomske odnose ter ekonomsko politiko pri CK ZKS. M. LEGAN

Trebanjci v Studiu 14

Vaški aktiv ZM Joško Prijatelj Slobodan iz Ponikev je 17. oktobra v ljubljanskem studiu 14 na RTV zmagal v tekmovalju »Spoznavajmo svet in domovino«. Na tekmovalju so sodelovali še mladinci iz Postojne, Hrastnika, Raven na Koroškem in iz Murske Sobotice. Odgovarjali so na vprašanja »Vse o Sloveniji«. Zbrali so 15 točk in tako postali prvi finalisti.

POGUMNO ODPRETI VRAČA SOSEDOM IN SVETU

Spodbuda medsebojnemu povezovanju

Franc Popit se je srečal s predstavniki kmetijskih organizacij in političnim aktivom Posavja — Samoupravni dogovori bi lahko odpravili mnoge težave v gospodarstvu — Potrebna je večja pripravljenost za sodelovanje

Predsednik CK ZKS Franc Popit se je minuli teden dva dni zadrževal v Posavju. V torek je obiskal sevniško in krško občino. V sredo se je mudil v Brežicah. Zjutraj si je ogledal rastlinjake AGRARIE, na Catežu, od koder se je nato odpeljal na Bizeljsko. Ustavil se je v novi vinski polnilnici Kmetijske zadruge in si ogledal bizeljski grad.

Ob vrnitvi v Brežice so ga v Prosvetnem domu pričakali predstavniki kmetijskih organizacij iz vseh treh posavskih občin. Tovariš Popit se je zanimal, kako se kmetijska podjetja povezujejo med

seboj in usklajujejo razvojne programe, kakšen je odnos do zasebnih kmetov in kakšen odnos do državnih stališča centralnega komiteja o kmetijstvu in občinah.

Predstavniki AGRARIE iz Brežic, AGROKOMBINATA v Krškem, obrata Slovenja-vino in KZ Bizeljsko so gosta seznanili s težavami kmetijstva v družbenem in zasebnem sektorju. Franc Dukovnik (Nadaljevanje na 3. str.)

SPREHOD PO TOVARNI CELULOZE. Predsednik CK ZKS Franc Popit (na levi) je prejšnji teden obiskal tudi Krško. V CELULOZI se je pogovarjal o proizvodnji in ceni časopisnega papirja tudi z direktorjem tovarne papirja v Krškem Janezom Roškerjem (desno). (Foto: Jožica Teppey)

Prezgodnji sneg

Večkrat zjutraj se je prezožni dol širše Dolenjske s Spodnjim Posavjem vred zbudil pod tankim pokrilom prvega snega. Snežiti je začelo v lorek zvečer med dežjem; medtem ko je okoli polnoči med Višnjo goro in Ivančo gorico divjal pravcati zimski metek, so dobili do jutra belo lupo tudi Gorjanci. Sremlje nad Krškim, vrhovi nad Mirensko dolino, Bizeljsko in Pišec, medtem ko je po dolini Save ter pod Bohorjem in Liscu sneg pokrili vse kraje, ki teče 300 metrov nad dolinami. Tudi Kočevski Rog je bil ves v belem, v Beli krajini pa po nizinih snega ni bilo.

Prezgodnji sneg, ki je ponokod še srečal zadnje grozde na braj-dab, nas je opomnil na zimnico, drva in druge skrbi, ki jih prinaša pozna jesen.

Ivan Molan državni prvak

Babičev varovanec in učenec Ivan Molan iz Krškega je ponovno dokazal, da je trenutno najboljši jugoslovanski speedway vozač, saj je na treh tekmovalnih osvoji 44 točk. Zmagal je v Svezozarevu, Ljubljani in Mariboru. Končni vrstni red: 1. Molan 44, 2. Perko 40, 3. Kocuvan 31 (oba AMD Gorjina Radgona) (4. Mladinec Mrgale iz Krškega pa si še s dvema drugima tekmovalcema deli 16. do 18. mesto. V imenu našega uredništva in vseh športnikov čestitamo Ivanu Molanu za odlično uspeh! L. HARTMAN

Obiskovalce polharske razstave, ki je bila od 10. do 18. oktobra v Domu telesne kulture v Kočevju, je že pri vhodu presenetil domiselni kip vruga, ki polne pase. Kipec je delo samouka — kiparja, slikarja in rezbarja Viktorja Kobole iz Salke vasi, ki smo ga bralcem našega lista pred leti že predstavili. (Foto: Jože Primc)

Motorist mrtev

V soboto, 17. oktobra, ob 10.15 je v prometni nesreči, ki se je zgodila na trehizredni cesti v Dolenjskih Toplicah, izgubil življenje Franc Saje z Drganjih Sel. Zatečeta sta se z Jožetom Kuckom iz Opčin pri Dolenjskih Toplicah, voznikoma post-pressa, ki je dobil hude poškodbe in so ga odpeljali v novomeško bolnišnico. Kučko se je pripeljal po desni strani ceste proti S. ali, Saje pa naproti po levi strani ceste.

VREME

OD 25. OKTOBRA
DO 1. NOVEMBRA

Nekako od 25. oktobra do 1. novembra nestalno s pogostnimi padavinami in ohladijavo, v ostalem pretežno lepo vreme.

tedenski mozgik

Avstralska cenzura je nedavno prepovedala prodajo treh knjig: »Prizadevanja Francozinj«, »Nežnost v postelji in »Najprej jaz, potem ti«. Prepoved je utemeljila z varovanjem javne morale. Toda v parlamentu je neki poslanec protestiral proti prepovedi in pojasnil, da prva knjiga piše o francoski kuhinji, druga o tem, kako zabavati bolnega otroka, tretja pa razlaga pravila tenisa. Avstralski listi pišejo, da so ob tem zabeležili »najbucnejši smeh v zgodovini avstralskega parlamenta... Osvobodni kitajski dnevnik »Žen Min Zi Bao« je te dni poskrbel za senzacijo. Na prvi strani je objavil veliko fotografijo Mao Ce Tungja, ki kadja cigaro. Cilj fotografije je, pokazati Kitajcem, da je njihov vodja še vedno zdrav in trden... Na kongresu britanskih sindikatov je delegat Robert Edwards izjavil: »Britansko gospodarstvo je podobno blaku s tremi razredi. V prvem se vozijo bankirji, industrialci, in finančniki, v drugem državnih uradniki in tretjem delavci. Kadaj vlak med potjo obstane, tedaj polnike iz prvega razreda prosijo, naj ostanejo na svojih mestih, onim iz drugega razreda predlagajo, naj nadaljujejo potovanje pes, potnike iz tretjega razreda pa poprosijo, naj izstopijo in začno porirati vlak... Ko je bil podpredsednik sovjetske vlade Kirilin na obisku v Franciji, se je navduševalec nad francoskimi nardi in dejal, da bo doma predlagal proizvodnjo nekaterih novih vrst siron po vzorcu francoskih. Eden od francoskih gostiteljev ga je ob tem opozoril: »Ne pozabite, kaj je de Gaulle rekel Brežnjevu: težko je vladati državi, ki ima 285 vrst sironov... V New Yorku je v starosti 35 let umrla neka Valerie Crown. Zdravniku, ki jo je zdravil celih petdeset let, je zapustila poln koček. Ko ga je odprl, je v njem našel vse recepte, kateri ji je napisal v 30 letih - in nit eden ni bil izrabljen...

Zakon o manj razvitih

Pomoči republike naj bi bile v bodoče deležne predvsem občine Lenart, Lendava, Ljutomer, Gor. Radgona, Murska Sobota, Šentjur pri Celju, Šmarje pri Jelšah, Trebnje in Ormož

Skupščina SR Slovenije je poslala vsem občinam v razpravo osnutek zakona o pospeševanju manj razvitih območij v SR Sloveniji. Osnutek zakona je precej kratek, saj šteje komaj 13 členov. Kljub temu pa obravnava vrsto perečih vprašanj, katerih uresničitev bo pomenila bistveno izboljšanje položaja manj razvitih območij v naši republici. V osnutku je zapisano, da se za manj razvita območja štejejo tiste občine, ki izpolnjujejo vsaj dva izmed treh pogojev, ki so: narodni dohodek na prebivalca do 5000 dinarjev, da imajo več kot 40 odstotkov kmečkega prebivalstva in da zaposlujejo manj kot 20 odstotkov prebivalstva. Upošteva se statistični podatki za leto 1970. Po teh merilih naj bi bile deležne pomoči v skladu z omenjenim zakonom občine Lenart, Lendava, Ljutomer, Gor. Radgona, Murska Sobota, Šentjur pri Celju, Šmarje pri Jelšah, Trebnje in Ormož. Katere občine bo zakon obravnaval kot manj razvite.

bo dokončno ugotovil na podlagi podatkov republiški izvršni svet. Te ugotovitve bodo veljale za obdobje do leta 1975. Osnutek zakona pravi, da je skrb za razvoj manj razvitih občin predvsem njihova stvar, republika pa bo pomagala pri gradnji infrastrukturnih objektov, ki so pomembni za gospodarski in socialni razvoj manj razvitih območij. Pomagala bo z davčnimi in s kreditnimi olajšavami za gospodarske organizacije in posameznike, ki vlagajo svoja sredstva v gospodarske dejavnosti, pomembne za razvoj teh območij. Republika naj bi po osnutku zakona tudi sofinancirala izdelavo investicijskih in razvojnih programov. Se naprej bo republika, če bo zakon sprejet v predloženem besedilu pospeševala razvoj manj razvitih območij tudi z dopolnilnimi sredstvi: po eni varianti za izobraževanje in zdravstveno zaščito, po drugi pa še za razvoj kmetijstva. »SR Slovenija priznava v okviru sredstev svojega proračuna (varianta: ter kreditov, ki jih v ta namen najame) uporabnikom kreditov za investicije v nove objekte ali za razširitev in modernizacijo obstoječih gospodarskih objektov, ki so pomembni za gospodarski razvoj manj razvitega območja, beneficiranje obrestne mere, če ni tako beneficiranje za posamezne vrste investicij določeno z drugimi predpisi, in sicer z zneskom, ki ustreza največ razliki med 3-odst. obrestno mero, ki jo sicer zahteva za dani kredit banka po kreditni pogodbi je dalje rečeno v osnutku zakona. Vendar se beneficirana obrestna mera priznava samo za graditev novih ali za razširitev obstoječih gospodarskih objektov,

NOVA DRŽAVA — Oločje Fidži v Tihem oceanu, ki je bilo doslej britanska kolonija, je postalo neodvisna država in 127. članica OZN. Ob razglasitvi neodvisnosti so bile v glavnem mestu Suvi velike slovesnosti, na katerih so izvolili tudi najlepšo Fidičko in jo kronali za »miss neodvisnost«. Na sliki je kronanje najlepše državljanke najmlajše države.

TELEGRAMI

NEW YORK — Predsednik zveznega izvršnega sveta Mitja Ribičič, ki vodi jugoslovansko delegacijo na glavnemnem zasedanju OZN, je imel doslej v New Yorku številna srečanja in pogovore s tujimi državniki. Razen tega je obiskal tudi mesto Philadelphia, kjer si je ogledal kulturne, zgodovinske in gospodarske znamenitosti mesta.

BONN — Sovjetska zveza in Zahodna Nemčija sta se začeli pogajati o tem, da bi Sovjetska zveza v ZR Nemčiji odprla svojo banko. V vsaj zgodovini Sovjetske zveze bo to njena prva banka v neki kapitalistični deželi.

BANOKOK — Bivši burmanski premier U Nu, ki je zadnje čase živel v emigraciji v Tajlandu, se je skrivaj vrnil v Barmo. Poročajo, da misli organizirati partijsko gibanje proti sedanjemu režimu generala Ne Vina.

tedenski zunanjepolitični pregled

Generalna skupščina OZN je v bistvu že sprejela zelo pomemben načrt za hitrejši razvoj držav v razvoju. Znano je, da se visoko razvite države vse hitreje razvijajo in vedno bolj bogatijo, medtem ko države v razvoju ne morejo napredovati tako hitro in postajajo v primerjavi z bogatimi vse bolj revne. V svetovnih merilih postaja prepad med bogatimi in revnimi vse bolj globok. V OZN so dosegli sporazum, da se bo z novim letom 1971 začelo drugo desetletje razvoja, katerega glavni cilj bo zagotoviti hitrejši gospodarski napredek držav v razvoju. V ta namen bodo pozvali vse razvite države, naj najkasneje do konca leta 1972 zmanjšajo ali odpravijo vse omejitve za uvoz surovin in polizdelkov iz držav v razvoju. Od leta 1972 ali najkasneje od leta 1975 pa naj bi vse razvite države začele plačevati en odstotek svojega bruto nacionalnega dohodka za potrebe držav v razvoju. Na ta način bi v prihodnjem desetletju lahko dosegli, da bi gospodarstvo držav v razvoju naraščalo letno za šest odstotkov s čimer bi se postopoma začel manjšati prepad med razvitimi in nerazvitimi državami. Gre za izredno pomembno politično odločitev, kajti vse večja razlika med bogatimi in revnimi na svetu je stalen vir nevarnih kriz in zapletov. Če hočemo, da bi se naš svet razvijal kolikor toliko mirno in urejeno, je nujno zaustaviti naraščanje razlik med bogatimi in revnimi. Prav zato je sklep generalne skupščine tako pomemben, čeprav se bo za njegovo uresničitev treba še močno boriti. Dve največji in najbogatiji državi — ZDA in Sovjetska zveza — ga namreč nočeta sprejeti. ZDA pravijo, da še ne vedo, kdaj bodo lahko začele plačevati en odstotek svojega bruto nacionalnega dohodka. Sovjetska zveza pa pravi, da ga sploh ne bo plačevala. To razlaga s

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

■ PREDSEDSTVO ZKJ O POLITICNEM POLOŽAJU — Predsedstvo ZKJ je v petek razpravljalo o predlogu sklepa o aktualnem političnem položaju in nalogah ZKJ. Zelo odkrita razprava je opozorila na številne odprte probleme v naši družbi in na njihove korenine. Med drugim so razpravljavci opozorili, da se naše gospodarstvo zadnji čas giblje v smeri, za katero je značilna vedno večja inflacija, vse večji zunanjetrgovinski primanjkljaj in pepec naraščanja proizvodnje. Ni pa dobro, da so delovni ljudje prepričani, da gre vse dobro, razen da cene preveč naraščajo in da bi bilo vse dobro, če bi država tukaj posredovala. Vzroki naših težav so namreč mnogo globlji in zapleteni. Tako je v dokumentih, ki se pripravljajo za konferenco ZKJ, treba jasno pokazati na vire inflacije, pri čemer je zlasti očitno, da smo več potrošili, kakor smo sploh proizvedli. Gospodarstvo tudi ne bo moglo dlje časa resneje napredovati, če ne bomo uredili nekaterih odprtih političnih problemov, ker le-ti vplivajo na gospodarsko aktivnost. Razpravljavci so med drugim opozorili na to, da so se stvarne samoupravne pravice v zadnjem času celo zmanjšale in da prihajajo v ospredje tipične protisamoupravne sile, v katerih osnovi je stališče, da je samoupravljanje mogoče zožiti na svobodni trg in kolikor mogoče samostojne delovne organizacije, ki jih vodijo skupine strokovnjakov. Opozorili so, da se je nujno potrebno lotiti programa temeljnega uravnovešanja gospodarstva, seveda z uporabo neposrednih ukrepov, ki naj zaustavijo negativne težnje. Prav tako pa je treba izpopolniti politični sistem, zlasti še vlogo federacije ter

odnose med federacijo in republikami. ■ POSVET EKONOMISTOV — Prejšnji teden je bilo v Ohridu posvetovanje gospodarskih znanstvenikov o najbolj kritičnih problemih v našem gospodarstvu. Večina razpravljalcev je kot poglavitni problem navedla nelizenačene pogoje gospodarjenja, zaradi česar nekateri kolektivi izkoriščajo druge. Dr. Aleksander Bajt pa je poudaril, da je za današnji gospodarski položaj značilna visoka stopnja inflacije, kakršna je bila leta 1964, preden smo uvedli gospodarsko reformo. ■ SZDL O ZAMEJSKIH SLOVENCIH — Predsedstvo in izvršni odbor republiške konference SZDL sta v petek razpravljala o vpraša-

Neuravnovešeno gospodarstvo

njih slovenskih narodnostnih skupnostih v Italiji, Avstriji in na Madžarskem. Razprava je ugotovila, da je dosežen nedvomen napredek pri uveljavljanju pravic teh skupnosti. Med vprašanji, ki še niso dovolj zadovoljivo urejena, pa so omenjali predvsem notranjo zakonitev mednarodno dogovorjenih pravic za slovenske skupnosti v teh treh državah.

■ PRED PROSLAVO OZN — V Idriji bo to soboto in nedeljo republiška proslava 25-letnice Organizacije združenih narodov. Pričakujejo, da bo ob tej priložnosti obiskalo Idrijo več tisoč mladincev,

članov klubov OZN iz vse Slovenije. ■ KARAVANA BRATSTVA IN ENOTNOSTI — V ponedeljek prejšnj teden se je 650 bivših pregnancev, predstavnikov družbenopolitičnih in delovnih organizacij, kulturnih ustanov ter članov mladinske in taborniške organizacije odpeljalo s posebnim vlakom na obisk v Kraljevo, Cuprijo, Svetozarevo in druge kraje v Srbiji, kamor so Nemci nasilno preselili v drugi svetovni vojni mnoge Slovence. Ta Karavana bratstva in enotnosti je bila povsod v Srbiji prisrčno in gostoljubno sprejeta. Karavana se je vrnila v Maribor v soboto. ■ PRENIZKI OTROŠKI DODATKI — Socialno-zdravstveni zbor zvezne skupščine je prejšnji teden obravnaval izvajanje splošnega zakona o financiranju družbenega varstva otrok in o otroškem dodatku. Pri tem so smatrali, da je nujno povečati otroške dodatke, ki so že nekaj let enaki. Stevilo upravičencev do otroškega dodatka se je zmanjšalo od 1,5 milijona v letu 1966 na 873.000 v letu 1969. Tudi sredstva za izplačevanje otroških dodatkov se zmanjšujejo. Leta 1966 so izplačali za otroške dodatke v naši državi 1,6 milijarde dinarjev, leta 1969 pa nekaj več kot milijardo. ■ VEC SPLAVOV KOT ROJSTEV — V Jugoslaviji imamo letno kakih 200.000 rojstev in kakih 300.000 prekinitev nosečnosti. Kar 21 odstotkov žensk, ki so prekinile nosečnost, je mlajših od 18 let. Ti podatki opozarjajo, da bi bilo nujno potrebno z zakonskimi določili predpisati, v kakšnih primerih in po kakšnem postopku naj bi zdravniki odobravlali prekinitev nosečnosti.

Velika zamisel

Vsa zadeva je povzročila v Kanadi silno razburjenje. Vlada je razglasila izredno stanje, ukinila nekatere demokratske svobodščine in se z vsemi silami lotila lova na ugrabitelje. Ne glede na to, kako se bo vse končalo, moramo žal spet ugotoviti, da take oblike nasilja, kot so ugrabljanje letal in ljudi, vse bolj prodirajo v naš, še itak nemirni in razburkani svet. Navadno se takih metod poslužujejo malne skupine skrajnežev, ki sicer ne morejo računati na uspeh svojih prizadevanj in kljub temu širše podpore javnosti. Z ugrabitvami si pridobijo slavo, kakšne politične koristi in — denar. Navadno nastopajo v imenu takih ali drugačnih političnih ciljev in med njihovih je veliko takih, ki so res iskreno predani svoji politični misli. Toda s takim načinom boja zanjo navadno ogorčajo življenja popolnoma nedolžnih ljudi in pogosto prestopajo tiste meje, ki bol za politične cilje ločijo od kriminala.

Nasilje nad nedolžnimi diplomati, državniki in letalskimi potniki se kot kuga širi po svetu in če se ne bo kmalu posrečilo najti učinkovitih protukrepor, utesne povzročiti veliko zmedo tako v posameznih državah, kot v mednarodnem življenju.

NEW YORK — Sovjetska resolucija Andrija Nikolajeva in Vitalija Sevastjanova sta dopotovala na desetdnevni obisk v ZDA. Povabila ju je ameriška agencija za vesoljska raziskovanja NASA.

ANKARA — Svetovna zdravstvena organizacija je nedavno sporočila, da je epidemija kolere v Afriki in Aziji zatrla. Toda kdaj so zabeležili nov izbruh te nevarne bolezni v Turčiji, kjer je obotelo še okrog tisoč ljudi.

PEKING — Kitajski premier Ču En Lai bo v kratkem odpotoval na obisk v nekatere azijske, afriške in evropske države. Zaenkrat še niha sporočil, katere države bo obiskal.

Novo mesto: izvozniki in pol

IMV za 16.2 odstotka nad planiranim izvozom

Novomeška občina nezadržno veča svojo izvozno bilanco: septembra jo je industrija naše občine povečala za 2.416.081 dolarjev.

884 dolarjev. Na zahodno tržišče je industrija novomeške občine v septembru izvozila za 1.885.616 dolarjev izdelkov.

V devetih mesecih tega leta se je izvoz v primerjavi z lanskim povečal za 64,2 odstotka, na konvertibilno področje pa celo za 107 odstotkov. Skupna vrednost je zdaj 16.745.035 dolarjev, IMV pa je v njej udeležena z 9.327.470 dolarji.

Krka je izvozila za 804.227 dolarjev izdelkov, Novoles za 290.378, Novoteks za 88.432 in Labod za 38.848. Po več mesecih je spet izvozila Industrija obutve — za

NOVO V ZADNJIH DNEH

Turistična sezona je pravzaprav končana. Kopalci se bodo preselili v pokrite bazene termalnih zdravilišč in v odprti bazen v Čateških Toplicah, ki je bil pred nekaj leti še prava senzacija kot tretji evropski bazen te vrste, zdaj pa so se ga posebno Zagrebčani že čisto navadili.

Medtem ko se turisti in izletniki pripravljajo na zimsko kopanje, turistični in gostinski delavci pregledujejo rezultate končane sezone in študirajo, kako bo prihodnje leto. Turizem je šel na Dolenjskem letos v klasje, saj je običajno zmanjkovalo postelj. Nekaj novih motelov — grškepujski, kočevski, gradnja garni hotela na Otočcu, nekateri preureditve gostišč — to naj bi bili poroki, da bo prihodnje leto še boljše. Zavedati se je namreč treba, da bo gosta potrebno zadržati, ga z gostoljubjem in kvantitativnimi uslugami pripraviti, da bo prišel k nam tudi prihodnjic. Skrivnost uspešne poslovnosti je prav v tem.

BETI pojasnjuje

K članku, objavljenem na metliški strani v Dolenjskem listu 8. oktobra z naslovom »Nekateri krediti so zanka za vrata, da je tovarna BETI naslednje pojasnilo:

»Ne gre ocenjevati meril hank pri dodeljevanju posojil metliškim podjetjem po enem kopitu. Taka ocena nam lahko samo škoduje pri bankah, posebno če jo izreče občinska skupščina in jo objavi

lisk. Dolžni smo povedati, da do danes tovarna BETI še ni imela težav s krediti in moramo biti bankam nadvse haležni, ker so nam vedno radi odobrile kredite, zaprosene seveda na podlagi skrbno izdelanih elaboratov, treznih razvojnih načrtov in v skladu z našo kreditno sposobnostjo. S tem so banke obrinogle k hitrejši rasti našega podjetja in h krepitevi gospodarstva v metiški občini.

Spodbuda medsebojnemu povezovanju

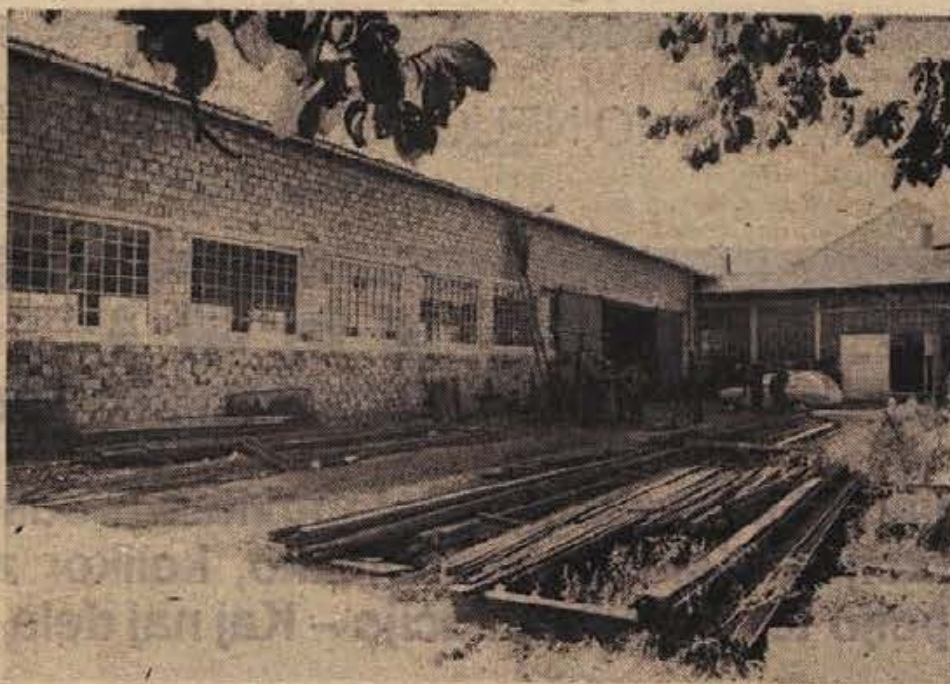
(Nadaljevanje s 1. str.)

vinski je na kratko povzel junjske sklepe medobčinskega sveta Posavje o teh vprašanjih.

Franc Popit je predlagal, naj bi se v kmetijstvu vendarle boljše organizirali in iskali skupne interese, ki večje posamezne organizacije. Mnoge težave v panogi bi lahko odpravili s samoupravnimi dogovori kmetijci med seboj ali pa v povezavi s trgovino. V Posavju se ta povezava še ni posredila. Vsak se ubada s svojimi skrbmi, za skupno reševanje pa ne najdejo pravega pristopa. Franc Popit je opozoril prisotne, naj računajo s tem, da se bo v prihodnje racionalnosti gospodarjenja za to panogo še bolj zaostro.

je predsednik Popit s spremeljevalcema Francem Setincem in Zvonetom Draganom v hotelu Turist srečal s političnim aktivom Posavja. V pogovoru so sodelovali tudi direktorji nekaterih največjih gospodarskih organizacij na tem območju.

Sekretar medobčinskega komiteja Franc Bukovinsky je za uvod podal izčrpno gospodarsko sliko Posavja, mesto pokrajine v Sloveniji in njene težnje po skladnejšem razvoju v republici. Povedal je, da živi v Posavju 70.000 ljudi in da se jih 38 odst. še vedno preživlja s kmetijstvom. Število zaposlenih nazadnje, obrazložitev Bukovinskega so udeleženci dopolnili v razpravi. Iz nje je dihalo prepričanje, da Posavje ni deležno zadostne pozornosti republike.

Obrotno kovinsko podjetje iz Dobove poznajo širom po Sloveniji po jeklenih konstrukcijah za velike industrijske obrate. Ko je kolektiv lani ob tem času slavil desetletnico obstoja, je tudi zase napravil streho. Delu v pokritih delavnicah in nakupu mehanizacije se ima zahvaliti za letošnje velike uspehe. Podjetje se je uvrstilo po porastu prometa na vrh lestvice v občinski obrti. Prihodnje leto bo promet dosegel že milijon dinarjev — Za praznik izreka kolektiv prisrčne čestitke vsem občanom. (Foto: Mirko Vesel)

KAKO POMAGATI NERAZVITIM

„Prekletto, z besedami ne morem zidati!“

Približno tako se je pridružil delavec z veliko družino. Stanoval je v blevu podobnem brlogu, v podjetju pa so ga na njegove prošnje za kredit za gradnjo hiše odpravljali z lepimi besedami.

Nekaj podobnega je z nerazvitimi območji v Sloveniji. Z lepimi besedami iz dosedanjih razprav si ne morejo pomagati. Do zdaj so bili edini, ki so pomagali z voljo za stvarno pomoč vsaj na našem koncu, trgovci. Podjetja SLOVENIJALEC, COSMOS, ŽITO, COMMERCE in PREHERANA so na ta ali oni način ob združevanju in v poslovnem sodelovanju pomagala nekaterim našim podjetjem. Naložb kapitala iz proizvod-

nje v razvitejših območjih, v proizvodnjo pri nas, še vedno pogrešamo.

Nerazvitim se da pomagati na več načinov. Zelo dobro se zavedamo tega, da bi bilo napak pričakovati strice, ki bodo pritekli k nam z vrečami, polnimi denarja, in nam ga natisnili za gradnjo tovarni, zato ker smo reveži. Narobe bi bilo, če bi pričakovali takšno pomoč, in narobe bi bilo tudi, ako bi nam jo kdo dal na tak način. Najboljši način in rešitev sta v poslovnem in proizvodnem sodelovanju, nanju pa morajo biti vezane naložbe. Za dober vzgled tistim, ki morda oklevajo, naj bodo ISKRINE tovarne in obrati na našem koncu, ki so, opravili naložbo in se lepo razvijajo z nemajhno prizadevnostjo naših ljudi.

Več drugih poti in načinov za pomoč nerazvitim je omenila resolucija skupščine SRS, omenjeni pa so bili v razpravah v Gospodarski zbornici SRS in v različnih drugih organih. Nekaj najpomembnejših bomo našli v naslednjem.

Nj slučaj, da so nerazvita območja zvečine nedotaknjena ter polna naravnih lepote, zelo primerna za razvoj turizma. Pri nas pa, žal, prav tam ni vode... Turistična območja (neodkrita!) v Spod. Posavju, v Beli krajini in tudi na ožjem Dolenjskem nima jo vodovodov, ki so pogoj za razvoj turizma. Dobre asfalti-

rane ceste so drugi pogoj. Oboje skupaj pa je hkrati tudi osnova za morebitni razvoj industrije.

Dobre ceste pomenijo ljudem v oddaljenih krajih zelo veliko. Približajo jih svetu, od katerega so bili doslej preveč odmaknjeni, mladim

olajšajo pot do zaposlitve, v zaostale, oddošne kraje pa bodo prinesle vsaj odmev velikega življenja, ki teče v svetu. Nič čudnega torej, če prebivalci najbolj nerazvitih območij na zborih volivcev in na sestankih SZDL že dije časa odločno ponavljajo zahtevu po boljših cestah.

Dobra cesta pomeni tudi to, da se bo šolarček, ki mora zdaj marsikje še vedno po 5 ali 6 in več kilometrov daleč peš v šolo, tudi pozim, lahko vozil vse leto z avtomobilom. Zazrite se v oči osnovnošolčku ki kot preplašen pičček raca v šolo po kolovoznem klancu, na katerega je morda slučajno zaneslo vaš avtomobil, in preplašen gleda čudo na štirih kolesih, s katerim se pelete! Takšnih otrok je še veliko in prav nič niso krivi tega, da so se rodili daleč od velikih mest!

(Nadaljevanje prihodnjic)

Lovci dobili dom na Plešivici

Člani lovske družine Plešivca iz Suhe krajine so v nedeljo, 13. oktobra, odprli nov lovski dom na Plešivici, obenem pa so razvili lovski prapor. Pokroviteljstvo nad tem lepim lovskim priznanim v Suhi krajini je sprejel delovni kolektiv novomeške tovarne zdravlil Krke. Na slovesnosti so govorili in poudarili prizadevnost tamkajšnjih točev: Mitjubi Petrovič, Franjo Bulc, Marjan Simeč in Franc Jarc. Po uradnem delu prireditve se je razvilo prijetno lovsko veselje.

Podgorje dobi nove prostore

V ponedeljek, 19. oktobra so končno le zasadili prvo lopato na novem gradbišču mizarstva Podgorje iz Sentjerneja. Proizvodna dvorana bo zgrajena do sredine prihodnjega leta, v njej pa bo nekaj več kot 3.000 m² proizvodnih prostorov. Zaposlenost se bo v novem obratu znatno povečala, ravno tako pa tudi brutoprodukt podjetja.

Sejmišča

Zanimanje za pujske

Na sejmišču v Novem mestu je bilo 19. oktobra 898 pujskov. Tokrat je bilo kupcev precej. V 627 primerih je bila kupčija sklenjena. Mlajše pujske so plačevali po 150 do 200 din, večje pa po 210 do 480 din.

Sejmišče v Brežicah

V soboto, 17. oktobra, so lahko kupci pujskov na brežiškem sejmu izbirali med 966 prašički. Pokupljenih je bilo 829. Manjši so veljali 10 do 10.50 dinarjev kilogram, večji pa 7.50 do 8 din kilogram.

Odbojarski jubilej v Novem mestu je obudil pekočo rano: novomeški šport namreč ne napreduje, saj se skoraj nikjer ne more več prebiti v slovensko ligo. Ni še dolgo tega, ko so odbojkarji igrali celo med najboljšimi jugoslovanskimi klubi!

Posebno igre z zogo, sporti torej, kjer je med gledalci največ zanimanja, ki pa potrebujejo tudi največ denarja, največ sposobnih organizatorjev in končno tudi največ volje in vaje, ne grejo in ne grejo. Žal ni nič kaj boljši položaj drugje na Dolenjskem: samo rokometaši in rokometašice Brežic in Ribnice igrajo v slovenski ligi.

Da bi bili Dolenjci manj talentirani za sport, kot drugje, je kaj malo verjetno. Zajec tleči v drugem grmu; medtem ko v drugih krajih odgovornim ni šal denarja, časa in moči za napredek posameznih sportov, pri nas pač na to gledamo zviška, ne ajememo denarja. Temu primerni so tudi uspehi oziroma ne-uspehi.

Kjer se morajo klubi iz dneva v dan ubadati s finančnimi težavami, kjer ni (plačanih) trenerjev, ki bi imeli popolnoma prostoroče, tam pač ni pravdo ljve do dela. Kdor si v današnjih športnih prizadevanjih ne more privoščiti najboljših prijav, veliko lekem za trening, kdor nima denarja za osnovne potreščine, temu mora biti jasno, da zanj v močnejši konkurenci ni mesta. Oč-Dolenjci izbiramo najboljši; sta pač samo dve večkrat cenejša.

21-227

Oglasnjte v DL

Kmetijski nasveti

Bakterijsko gnojilo

Skoraj štiri petine ozračja, ki obdaja zemljo, sestavlja plin dušik, ki ga poznamo tudi kot eno najvažnejših gnojil. Velika količina tega plina v zraku pa rastlinam kaj malo koristi, ker jim ni dostopna. Da rodijo sad, jim moramo dušik dodajati v obliki gnojila.

Samo posebne bakterije imajo sposobnost pretvarjati dušik iz zraka v tako obliko, v kateri ga lahko uporabijo tudi rastline. Te drobnoživke po imenu bacillus radiocola pomenijo za biologa posebno zanimivost, za poljedelca pa zelo koristno praktično pridobitev, ki se je mnogi niti ne zavedajo.

Omenjene bakterije se naselijo samo na koreninah detelj in drugih stročnic. Z njimi živijo v posebni odvisnosti, v posebnem sožitju. Omogočajo, da rasto detelje na zemlji, ki ni pognojena z dušičnimi gnojili; celo tako je, da do dajanje teh gnojil ovira njih rast in razmnoževanje. Deteljnim torej ni priporočljivo gnojiti z dušičnimi gnojili.

Če so se bakterije že naselile na koreninah, spoznajo to po drobni gomoljčki, vidnih s prostim očesom. Bakterije v njih rastejo, se vsajajo, dokler ne dozorejo, razpadejo in jih rastline uporabijo ter s tem dobijo tudi dušik, ki so ga bakterije dobile iz zraka. Nekaterih bakterij pa rastline ne morejo prebiti, zato ostanejo v zemlji, da lahko tudi v kasnejših letih sokuzijajo drugo ali isto stročnico, ki pride na njivo.

Vsak poljedelec pozna pomen tega zanimivega pojava, ne da bi vedel, zakaj je tako. Vskokumir je znan ugoden vpliv detelje na rodnost. Drobne bakterije na rdeči detelji, na primer, lahko vežejo tudi do 300 in več kilogramov dušika iz zraka, to pa je toliko kot 1200 kg nitromonkala.

Nič čudnega torej, če so »izumili« tudi gnojila, sestavljena iz samih »dušičnih« bakterij. Ta gnojila dodajamo zemlji, na kateri še dolgo niso rastle stročnice in kjer obstaja nevarnost, da teh bakterij ni več v zemlji. Taki gnojili sta nitragin in azotobakterin, ki jih v svetu, pa tudi pri nas, že precej uporabljajo. Poi kilograma nitragina prirešamo semenu in z njim zagotovo sokuzijamo hektar veliko njivo.

Inf. M. LEGAN

KAJ STORITI?

Zakaj je tovariš Tito predlagal ustanovitev predsedstva – Kakšna naj bo vloga federacije – Kako potrošiti toliko, kolikor zmoremo – Kako zatreti korupcijo ter omejiti inflacijo – Kaj naj dela Zveza komunistov

1

Tovariš Marinč, na seji centralnega komiteja so bile dane nekatere zelo zaskrbljujoče ocene ekonomske in politične situacije. Izražene so bile tudi v uvodnem referatu, v katerem je tovariš Popit dejal, da bi nadaljevanje sedanjih gibanj slej ko prej privedlo celoten družbeno ekonomski in politični sistem v krizo. Vprašali bi, kako naj po tej kritični razpravi in po zaskrbljujočih mnenjih najbolj odgovornih ljudi ocenimo sedanjí gospodarski in politični položaj, oziroma kaj storiti v Sloveniji in Jugoslaviji, da se zaustavijo nekateri močno negativni procesi v gospodarstvu in politični praksi, ki smo jim priča.

Predvsem se mi zdi, da položaja ne bi smeli preveč dramatizirati, čeprav je zaskrbljujoč. Narediti moramo vse, da se spreminijo sedanje politične razmere v Jugoslaviji in da se zaustavijo skrajno neugodna gospodarska gibanja. V tem trenutku so nam potrebni odkriti in zelo odgovorni razgovori o sedanjem položaju, o vzrokih za sedanje stanje, in potrebna je dosledna ustvarjalna akcija.

Poudarjam, da pot do enotne akcije ni enostavna. Opravka imamo z realnimi materialnimi interesi, ki v republikah in pokrajinah obstajajo in ki jih pogojuje različna razvitost, ki je seveda pogojena že zgodovinsko. Odločni dogovori v jugoslovanski skupnosti so se začeli. Potrebni so v gospodarstvu, v politiki in še posebej federaciji kot naši samoupravni in državni skupnosti. Mislim, da razvoj demokracije, mednarodnih odnosov in samoupravljanja zahteva spremembe, ki naj odpravijo sedanjo precejšnjo neučinkovitost, zlasti v naši federaciji.

Kakor veste, je boj za potrebne spremembe, ki predstavljajo pogoj za nadaljnji razvoj v mednarodnih odnosih, pričel pravzaprav tovariš Tito skupno s tovarišem Kardeljem in ostalimi. Predlagal je ustanovitev predsedstva skupščine SFRJ, ki naj postane nekaj kolektivni politično izvršni organ naše federacije oziroma zvezne skupščine. Prevladuje mnenje, da je to pogoj, da se začnemo v Jugoslaviji resno dogovarjati in razreševati pereča vprašanja, za katera družbeni, politični in gospodarski odnosi terjajo odgovore.

Vsa politična vodstva republik, predvsem pa najširši krog delovnih ljudi, vidijo v sedanji akciji tovariša Tita še nekaj, kar je po mojem mnenju pomembnejše od sedanje gospodarske situacije. Gre namreč za to, da si že sedaj oblikujemo osnove naše ureditve za daljše obdobje. Osebnostno sodim, da so naši ljudje ponovno deležni velikega in nesebičnega dejanja tovariša Tita in da z zadovoljstvom sprejemajo njegove predloge.

2

Pri sedanjih aktualnih nalogah dajete torej prednost spremembam v političnem sistemu pred rešitvami v ekonomskem sistemu?

V nekem pogledu že! Te spremembe so pogoj ostalim, oziroma potrebna je pravzaprav vzporedna akcija, in ta je v teku. Gre namreč za to, da ponovno ovrednotimo odnose in skupne interese med narodi in narodnostmi oziroma republikami.

O tem ne bi govoril podrobno, omenim naj le tisto, kar se mi zdi poglavitno. Ne gre za temeljne spremembe v naši ustavni ureditvi, gre za prilagoditev sedanje vloge federacije, ki mora izhajati po mojem mnenju iz dveh načelnih predpostavk. Prvič: temeljna skupnost je nacionalna oziroma republiška; naloge federacije so zato prenesene oz. zavestno odstopljene pravice, ki jih republika zaradi skupnih interesov prenaša na federacijo. Drugo temeljno izhodišče pa je, da je federacija skupnost jugoslovanskih narodov, ki se borijo za samoupravni socializem. Gre torej za skupni nacionalni in razredni politični interes vseh jugoslovanskih narodov in v tem je pravzaprav posebnost naše federacije. Na teh splošnih osnovah moramo izpolniti vlogo federacije, zlasti pa razčistiti na tej osnovi tudi materialne odnose.

Kar zadeva reformo, se mi zdi, da moramo brez oklevanja k osnovnim problemom. Osnovni problemi pa so: večja odprtost tržišča ter uveljavljanje tržnih zakonitosti in v tem okviru več dogovarjanja, družbenega usmerjanja in planiranja; zlasti pa se mi zdi potrebno, da uskladimo naše želje z realnimi možnostmi. Trošimo več, kot zmoremo. In drugič: izpolniti

Objavljamo razgovor, ki ga je za poslušalce Radia Ljubljana pripravil njihov sodelavec Peter Bregar. V oddaji »Aktualnosti doma in po svetu« 8. oktobra 1970 je spraševal sekretarja centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije ing. Andreja Marinca o trenutnem gospodarskem in političnem položaju v naši državi in republikah.

in dokončno se moramo pogovoriti o nekaterih sistemskih vprašanjih, ki so vezana zlasti na naslednje srednje-ročno obdobje. Mislim, da se bomo o teh vprašanjih dogovorili v najkrajšem času. Razgovori že tečejo.

Pred nami je tudi prva konferenca ZK Jugoslavije, ki bo dala možnost, da se na politični osnovi resno pogovorimo in dogovorimo za tisto, kar je v tem trenutku najpomembnejše. In poleg vprašanj političnega sistema so prav gotovo najpomembnejše zahteve, da zaustavimo sedanje negativne težnje na gospodarskem področju.

3

V tej zvezi: veliko je prigovorov na račun spodbujanja inflacijskih teženj v samih podjetjih, nadalje na račun špekuliranja in korupcije v podjetjih, kar je postalo skoraj že vsakdanost. V čem vidite možnost za odpravo takega stanja v osnovnih nosileh našega gospodarskega razvoja, ko sistem po drugi strani sam sili k nereformskim oz. nepoštenim težnjam in obnašanju.

Korupcijo in druga kazniva dejanja moramo preganjati. V ta namen se, kolikor vem, pripravljajo tudi dodatni predpisi. Za to imamo državne organe. Potrebna pa je tudi zavestna borba subjektivnih sil tako v gospodarstvu kot na drugih nivojih.

Vzroki za takšno stanje pa po mojem niso samo v slabostih bodisi ekonomskega sistema ali pa predpisov. Spričo nestabilnosti in pomanjkanja blaga se seveda povečujejo možnosti za takšne negativne pojave, kot so korupcija in ostala kazniva dejanja.

Rad bi ob tej priložnosti opozoril še na nekaj. Mi imamo kljub vsej kritiki in slabostim sistem, ki ga imenujemo tržno gospodarstvo. Proizvajalci se obnašajo kot blagovni producenti. Izkoriščajo skratka možnosti, ki jim jih nudi tržišče. To pa po mojem mnenju ni slabost in tako njihovega početja ne smemo istovetiti, kot pogosto delamo, z resnično korupcijo in s tistim, kar imenujemo kaznivo dejanje.

4

Omenil sem tudi spodbujanje inflacijskih teženj v samih podjetjih. Gre pravzaprav za nekakšno splošno miselnost in se v tej miselnosti podjetja pač morajo obnašati po neki logiki, kakršno narekujejo splošni tokovi.

Da, toda takšna logika nas lahko vodi v absurd in prav gotovo ni v dolgoročnem interesu tako posameznika, kot proizvajalnih skupnosti. Mislim, da moramo v odločno akcijo na obeh nivojih, to se pravi v republikah in federaciji – na področju sistema ter na področju potrošnje v gospodarstvu in družbenih službah.

5

Tovariš Marinč, dovolite še vprašanje, v čem so sedaj po stališčih, uveljavljenih in izraženih na seji centralnega komiteja, v sedanjem položaju naloge ZK nasploh, oziroma posebej: kako bo zastavil delo centralni komitej, ki je se-

daj sprejel predlog delovnega načrta na zadnji seji.

Koncept našega dela sloni na dveh temeljnih izhodiščih. Prvič, na kontinuiteti dela. Po šestem kongresu in prvi seji konference ZKS je CK opravil prav gotovo obsežno delo. Nekateré sedanje napore pomenostavljeno ocenjujejo, kot da se borimo z mlino na veter. Mislim pa, da smo ideološki fond vendarle obogatili, da je pri njegovem snovanju sodelovalo mnogo komunistov in široka javnost, saj smo vsa gradiva objavljali. To pa ni ničeno delo. Kajti ob nastajanju političnih ocen in sklepov se gradi zavest, da se spoznanja in sklepi osvajajo kot lastni. To delo bomo nadaljevali javno in demokratično.

Drugo izhodišče našega programa in dela pa je, da se vodstva bolj obrnejo k tako imenovani bazi, da akcijsko konkretiziramo in preverjamo sprejeta stališča. ZK je politična organizacija somišljenikov, ki mora politični proces speljati do kraja in zato tudi do slehernega člana. Zato nam je potrebna idejna in akcijska enotnost, ta pa je danes mogoča, ker imamo osnovo, imamo idejni fond, na katerem se lahko diferenciramo, da bi prišli do enotnosti.

6

Ko smo že pri organizaciji ZK Slovenije, dovolite še vprašanje, kako ocenjujete sedanjo stopnjo reorganizacije ZK, zlasti v vidika učinkovitosti, ki je pač ne moremo ločevati od prizadevanj za družbeno in gospodarsko reformo.

Veste, stopnjo reforme ZK je težko ocenjevati. To je dolgoročen proces. Toda prav gotovo danes vemo, kaj moramo delati. Delati moramo vse in v tej smeri, da se lotevamo družbeno in politično najbolj pomembnih problemov na vseh področjih v našem družbenem življenju. Pomembno za nas pa je tudi to, da vemo, da ni dileme, kako naj delamo. Jasno je, da moramo delovati javno in demokratično v okviru našega družbenega sistema. V ta namen se moramo bolje ustvarjalno in akcijsko organizirati. Za enkrat smo bolj organizirani v vodstvih, odločno premalo pa v organizacijah. In v tej smeri gre naš program akcije ZK kot celote.

Da ne bomo ponavljali napak drugih

V začetku septembra je Kmetijski inštitut Slovenije organiziral strokovno ekskurzijo v Zvezno republiko Nemčijo. Udeležili so se je izvajalci pospeševalnega dela v kmetijstvu ter nekateri kmetje, ki se zanimajo za skupinsko rabo kmetijskih strojev. Namen ekskurzije je bil: preučiti delovanje strojnih skupnosti, udeleženci pa so si razen tega ogledali še nekatere tovarne kmetijskih strojev.

Že v prvih razgovorih z organizatorji skupinske rabe strojev smo ugotovili, da njihovih organizacijskih oblik ni mogoče dosledno prenašati k nam. Najprej smo se ustavili v Pfaffenhofnu, kjer so nam organizatorji tako imenovanega strojnega krožka prijazno obrazložili njihove težave in uspehe pri skupinski rabi strojev. Tudi nemški kmetje so si, podobno kot naši, že od nekdaj med seboj sodelovali pri strojih in naprave, saj so tudi tam, posebno na Bavarskem, kmetije že vedno razmeroma majhne in ne preveč specializirane.

Povprečna kmetija v okraju Pfaffenhofen ima 10 ha kmetijskih zemljišč, od katerih je ena tretjina travnikov, dve tretjini pa njiv. Mehanizacija za obdelovanje zemlje je kljub sorazmerno nizki ceni strojev v tej deželi zaskrbiljujoče hudo obremenila hektar obdelovalne zemlje. Tako so izračunali, da jih stroji za obdelovanje stanejo 3.000 nemških mark, to je nekaj več kot milijon starih dinarjev na vsak hektar obdelovalne zemlje.

Ze preprost račun pove, da mehanizacija kmetijskih opravil požira največji del dohodka kmetij. K sedanji neorganiziranosti uporabe kmetijskih strojev so tudi v Nemčiji veliko pripomogli trgovci, ki so neodgovorno ponujali različne vrste kmetijskih strojev, ki so bili ponekod malo uporabni.

Po telefonu s člani krožka

Vse to je navedlo organizatorje kmetijstva k razmišljanju, da bi bilo koristno uvesti skupinsko rabo strojev. Na Bavarskem so leta 1964 začeli ustanavljati tako imenovane strojne krožke. Član krožka lahko postane tisti, ki potrebuje strojne usluge in tisti, ki te usluge opravlja. Članarina znaša 22

vsak četrtek

anlena

ZA MLADE PO SRCU

in kdaj se ga izplača kupiti. Večji kmet je navedel primer, da stane trosilec gnoja 3 do 4.000 mark, letni stroški za trošenje gnoja pa znašajo pri njem 150 mark. Po tem izračunu bi moral tak trosilec uporabljati na večji kmetiji približno 25 let, da bi se izplačal, to pa je obdobje, v katerem bi že zdavnaj zastarel. Pri hitri menjavi različnih vrst strojev (vemo, da je povprečna življenjska doba

Še je čas, da s pravilnim usmerjanjem nakupa kmetijskih strojev ne obremenimo kmetij preveč, tako kot so že naredili ponekod drugod - Skupinska raba, ki se je uspešno poslužuje na primer v Zahodni Nemčiji, lahko veliko pripomore, da mehanizacija ne bo predraga

cev, se raje odloči za avtomatski sadilnik. Le s potrdili krožka do dopusta

Strojni krožek je prevzel tudi posvetovalno vlogo pri nakupu strojev. Pred nakupom se člani posvetujejo na upravi krožka, kjer dobijo natančne podatke o potrebnosti kakšnega stroja na določenem območju. Interesent dobi na sedežu krožka po-

obdobje 6 do 16 let. Posebej ti zahtevajo natančno vodenje knjigovodstva. Višina kredita znaša do 50.000 mark. Na sedežu krožka so prepričani, da z organizacijo skupinske in ekonomske uporabe kmetijskih strojev rešujejo glavni problem sedanjega kmetijstva. Na koncu so nam svetovali, da naj v primeru, če se bomo odločili tudi pri nas pospeševati skupinsko rabo strojev, organiziramo to za širše območje, ker je le v tem primeru mogoče najti dovolj različnih strojev za opravljanje uslug in dovolj interesentov za naročanje uslug.

grame potrebnam domačega in svetovnega tržišča.

Počasno, a nujno združevanje zemlje

V popoldanskem razgovoru v Günzburgu v pokrajini Baden-Württemberg smo se prepričali, da tudi v nemškem kmetijstvu ne gre vse gladko in da morajo zvezna vlada ter pokrajinske vlade prispevati velike vsote denarja za urejanje najnujnejših problemov. Tam je v kmetijstvu zaposlenih samo kakih 10 odstotkov ljudi in so v negotovem položaju predvsem manjše, mešane kmetije. Povedali so, da je čistih kmetij samo ena tretjina, druga tretjina kmetij ima dodatni zaslužek, tretja tretjina pa ima le manjši zaslužek iz kmetijstva. Pri vseh teh kmetijah zavzemajo izdatki za stroje drugo mesto v stroških proizvodnje, prvo mesto pa zavzemajo osebni dohodki.

Prisluhni so tudi izdelovalci strojev

Naslednji dan smo si ogledali nekaj urejenih kmetij, ki so sicer precej specializirane, vendar ne toliko, da ne bi morale uporabljati različnih strojev in orodij. Na teh posestvih smo se prepričali, da je ekonomika proizvodnje prislila nemškega kmeta, da se poslužuje najbolj cenjenih oblik proizvodnje in da mora s pomočjo strokovne službe temeljito preračunati, katere vrste strojev in priključkov sme nakupovati in za katera dela je bolje naročiti usluge pri drugih.

V organizirano opremljanje kmetijstva s stroji so se vključili tudi izdelovalci strojev. S tem namenom smo si ogledali tovarno kmetijskih strojev Rau v Kirchheimu in tovarno kmetijskih strojev Mengele v Günzburgu. Razen

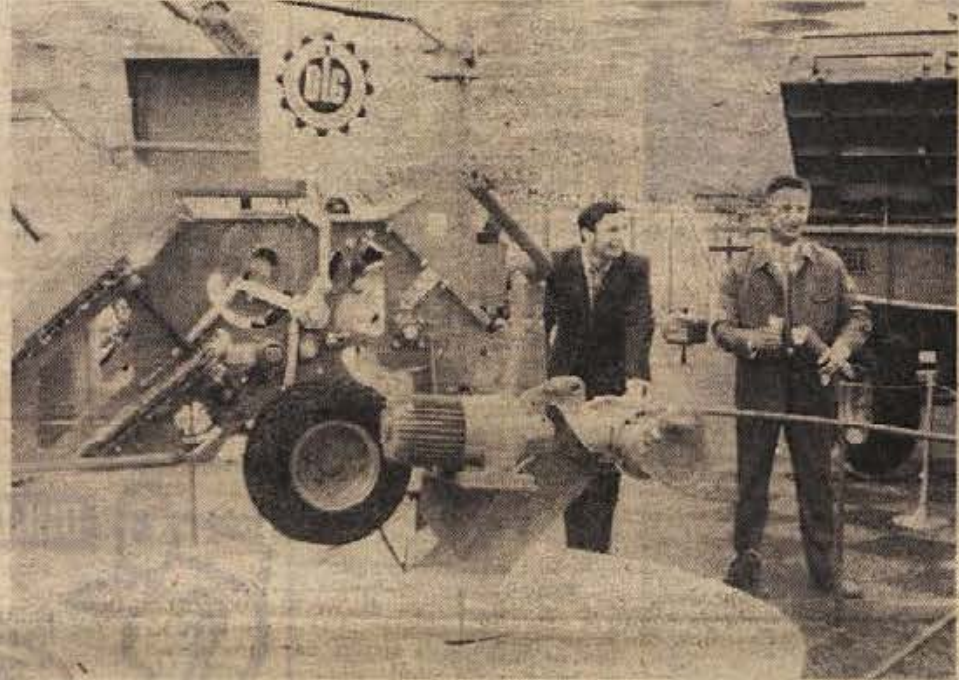
V tem delu države so bolj navdušeni za večje kmetije, saj so v zadnjih 20 letih povečali povprečno kmetijo od 6,7 na 17 hektarjev, če pri tem odštejemo kmetije pod 5 hektarjev. Združevanje podpira država na več načinov: z dajanjem javnih posojil do 100.000 mark z 1 in polodstotno mero za dobo 30 let, z jamstvi za opuščene kmetije, ne oziraje se na velikost in na kakovost kmetije, s plačilom do 30.000 mark za komunalno ureditev, s plačilom 20.000 mark, če se kmet preseli v načrtno urejeno naselje itd. Pri zamenjavi zemljišč so stroški prepisa brezplačni. Vendar jim je kljub temu od leta 1965 uspelo urediti in preseliti razmeroma malo kmetij. Tako urejanje stane državo precej, zato le počasi napreduje.

V tej pokrajini so 1962 organizirali prve strojne skupnosti ali krožke, vendar se zdaj bolj navdušujejo za večje strojne postaje, ki naj bi se razvile v podjetja ali obrtne servise za opravljanje različnih uslug pri obdelovanju zemlje. Menijo, da bi se na ta način stroški za stroje in priključke še občutno zmanjšali.

Koristen pouk za nas

Oh vsem, kar smo videli, nas je na poti domov spremljala misel, da pri opremljanju naših kmetij s stroji ne smemo dovoliti, da bi stvari potekale neorganizirano. Predvsem se moramo izogniti nevarnostim, da bi naše kmetije morale večji del svojega dohodka vložiti v nakup strojev in delovnih priprav, ki bodo zastarele, še preden bi povrnila nabavne stroške. Poiskati je treba za nas najprimernejšo obliko skupinske rabe strojev, ki bo vsaj delno ublažila posledice silne razdrobljenosti kmetij. Sedaj še ni veliko zamujeno, izkušnje drugih pa nas morajo resno opozoriti, da neusmerjeno in neorganizirano opremljanje kmetij s stroji pri nas lahko povzroči nepopravljive napake.

Inž. MIHA KRHN

OBISK V TOVARNI MENGELE V GUNZBURGU je pokazal, kako izdelovalci budno spremljajo razvoj kmetijstva in se naglo prilagajajo. Na sliki je del razvojnega paviljona te tvrdke na letošnjem kmetijskem sejmu v Kölnu. (Foto: M. Legan)

IN KAKO NASI KMETIJE? Pomagajo si, kot vedo in znajo; niso redki primeri, da nasedajo spretnim trgovcem, ki jim za težko prisluzen denar ponujajo stroje, ne da bi se preveč ozirali na njihovo uporabnost. Na sliki je Ignac Vodopivec z Roj pri Sentjercnu na starem nemškem kramerju, ki ga je dobil iz Nemčije s pomočjo sorodnikov. »Veseli je sicer ima, veselje, toda bojim se, da bo Ignac naredil tako kot drugi, da bo zaradi premalo zaslužka zapustil kmetijo.« pravi zanj njegov oče. (Foto: M. Legan)

kmetijskih strojev nekako pet let) se je strojnemu krožku posrečilo aktivirati nekatere stroje, ki so jih močnejši kmetje že prenehali uporabljati. Navedli so primer polavtomatskega sadilnika za krompir, ki so ga s pridom uporabljali kmetje, ki imajo dovolj delovnih moči pri hiši. Kmetija, ki ima malo delav-

trdilo, da je nakup ekonomsko upravičen, šele na podlagi tega potrdila namreč lahko izkoristi ugodnosti, ki jih daje država pri nabavi kmetijske mehanizacije (subvencionirane obreste mere od 7 na 3 odstotke).

Posojila za nakup strojev je mogoče dobiti za obdobje 4 do 8 let, za poslopja pa za

velja omeniti sanacijske kredite za urejanje starih kmetij, ki jih država daje za dobo 25 let z 1-odst. obrestmi in 2 in polodstotnim letnim odplačevanjem. Od takih kmetakovostne izdelave smo tu še posebej opazili, da proizvajalci strojev natančno spremljajo razvoj kmetijstva in hitro prilagajajo svoje pro-

Verjamate ali ne - star denar še vedno velja...

Stari bankovci, ki so bili dani v promet 1. maja 1963, še vedno krožijo v prometu, čeprav jim je veljavnost že potekla - V naši akciji smo želeli ugotoviti, če stari denar še kaj velja

Malo za salo, malo zares, smo se s starimi bankovci za 1000 dinarjev ki je bil dan v promet 1. maja 1963, napotili v več trgovin po novomeški občini, da preizkusimo, če stari denar, ki mu je že potekla veljavnost, še kaj velja. Pribudo za akcijo so nam dali nekateri naši bralci, ki so se hvallili, da so jim služeni denari podtaknili in da so ga spet brez večjih težav spravili v promet. Preliskali so prodajalce, tako da so jih vtaknili med večje stvilo pravih bankovcev. Mi smo poizkusili samo z enim, kar je seveda težje...

In kaj je pokazala akcija? Na veliko veselje smo ugotovili, da tudi star denar nekaj velja (kako potem ne bi novil). Večkrat smo bili prijetno presenečeni saj so ga prodajalci hitro spravili.

Imeli smo celo težave, ko smo ga zahtevali nazaj, ker drugače ne bi mogli nadaljevati akcije. Mislili so si: ne boste nas, take tice hitro odkrijemo.

Mislili so si: ne boste nas, take tice hitro odkrijemo.

Pred podražitvijo mleka?

Vodstva kmetijskih obratov kmetijskega podjetja ZKGP Kočevje so v razpravah o nadaljnjih podražitvah ugotovila, da se bodo morale v kratkem povečati celo mleku. Vzrok je ta, da proizvodnja mleka ob sedanjih cenah ni donosna. Težave so nastale zaradi veržnega kroga podražitev. V razpravah pa niso vodstva obratov razpravljala le o teh cenah, temveč tudi o drugih težavah, s katerimi se srečuje naše kmetijstvo.

Knjiga o Banjaluki

Konec oktobra ob obletnici potresa v Banjaluki bo Novinsko podjetje «Glas» v Banjaluki izdalo knjigo, v teri bodo zbrani vsi najvažnejši podatki od nastanka mesta do tragičnega potresa. Knjigo so pisali najvidnejši javni delavci iz vse Jugoslavije. Tiskana je v najmodernejši tehniki v srbohrvaščini, nemščini in angleščini. Obsega 260 strani, 300 črno-belih fotografij in 12 barvnih vložkov. Cena je 200 din. Kupiti jo lahko tudi na oddelcu. Cisti dohodek od prodaje knjige je namenjen za obnovo Banjaluke.

Prostora zmanjkuje

Na osnovni šoli Vinica bo že prihodnje leto velika stiska s prostorom. Potrebni bodo še 4 učilnice, medtem ko brez telovadnice tudi ne bo mogoče zmeraj izhajati. Do stiske prihaja največ zato, ker na podružničnih šolah ni dosti otrok niti za kombinirani pouk, zato bodo morali otroke preselovati. Na Vinici računajo, da bo vsaj do leta 1975 šola dobila več prostora in novo telovadnico. Dvorana, kjer imajo otroci zdaj telovadbo, bo zvečer služila kulturni dejavnosti, čez dan pa jo bodo spremenili v jedilnico za šolske otroke.

Gostilne so ponekod samo še točilnice

Turistični in gostinski delavci v brežliski občini se zadnje čase pritožujejo, da vedno več gostišč posljuje po vzoru bifejev. Gostov ne postrežejo ob vsakem času s toplimi in hladnimi jedili, ampak točijo le pijače. Nekateri predlagajo, da bi take lokale resnično preimenovali in točilnice in jih tako registrirali. Drugi spet menijo, da je bolje, če gostiščem predpišejo, kaj vse morajo urediti, da bi lahko obdržali dovoljenje za obratovanje.

S. K.

Stari in novi bankovec se med seboj precej razlikujeta, zato ni nič čudnega, da ga prodajalci hitro odkrijajo.

Blagajničarka Zinka v Mercatorjevi blagovnici v Novem mestu že pod prsti otipuje, če je bankovec veljaven.

KADAR FUNKCIONAR POSTANE DRUGE VOLJE:

Kimajoči direktor

Poznala sta se, ker sta se oba srečala skoraj vsak teden: običajno je govoril malo zvišeno, rad je pripovedoval o načrtih, o tem, kako delajo in gospodarijo zdaj, v tem trenutku, navadno ni izgubljal dosti besed. Tako so minevali tedni, meseci; vsakih nekaj tednov smo zapisali kaj o tem podjetju, ustanovi, organizaciji ali kakor koli se že imenuje. Včasih je bil direktor tudi malo razkurjen, ker ga nismo vprašali za nasvet, ker smo zapisali tako, kot se je zdelo nam, ne pa tako, kot si je mislil o svoji stvari prihodnosti on, tovariš direktor, včasih bog, v današnji samoupravljalški družbi pa odgovorni tovariš.

Nekoč je nanoslo, da je bil prav tam na obisku visok, republiški funkcionar. Hoteli smo zvrtati od njega nekaj odgovorov na vprašanja, za katera smo sodili, da zanimajo naše bralce. Prav takrat so bili vsi pri kasilu, praznaprav so še pojedli. Pristopili smo, povedali, da smo novinarji, a preden smo utegnili povedati, od kod, za kateri časopis in kaj nas

zanimajo, je funkcionar, ki je bil pač malo slabe volje - morda je bil tih, zrek premajhen ali preveč zapečen - odvrnil, da novinarjev ne mara, da se z njimi ne bo pogovarjal, ker radi obračajo stvari.

Tovariš direktor je takrat zazarel, hitro je povzdignil glava in vedel povedati za veliko število navinarjskih prehov, za pisanje, ki izkriplja obraz naše družbe; mimo tega je govoril učeno in uporabljal tuške, da ga je bilo veselje pogledati.

V tem trenutku smo pač začeli funkcionarja prepričevati, od kod smo, zakaj smo prišli. Prav takrat je prišel s svojimi neslišnimi koraki natakatar, povprašal funkcionarja, direktorja in njegove pomočnike, kaj bodo za posedeček: pomarančo ali črno kavo. Direktor je modro molčal, funkcionar si je zaželel pomarančo. Kot v zboru so tudi direktor in njegovi pomočniki: »Pomarančo! Bržkone je pomaranča dvignila funkcionarjevo razpoloženje.

Zdaj je bil pripravljen na pogovor, še več: vedel je povedati nekaj člankov

iz našega časopisa, pritr. dil je, da piše lepo domače, da ne lomii misli in jezika bralcev z neznanimi tujkami. Nasploh se je tudi njegovo razpoloženje do novinarjev in do novinarstva kot poklica spreminilo, kot posije po hudih ploji toplo sonce.

Direktorju, ki je prej družno pomagall godrnjati čez novinarje, je očitno postalo malo nerodno, čeprav tega ni hotel pokazati. Zamrnil je nekaj prizadevanjih, zadovoljnih bralcev ali nekaj podobnega, se hitro pohvalil, da ima tudi on naročen naš časopis, nato pa je molčal in raje samo prikimal funkcionarjevimi mislim.

Najini stiki s kimajočim direktorjem so se odlej kar precej ohladili. Zdi se mi, kot da mu je še vedno nerodno, raje se mi umakne, če pridra na obisk povprašat za novicami. Me ne to ne moti preveč: podatke o njihovi organizaciji lahko dobim tudi drugje, za svoje kimanje, pritrjevanje in pihanje na dušo funkcionarju, ki do prišel na obisk naslednji, pa bo pač skrbel kimajoči direktor sam. J. SPLICHAL

GOVOR

Vrata Milavčeve gostilne so se na široko odprla. Na prag je stopil mlad možak, se zamajal na sredceste in se ustavil. Pogledal je okrog sebe in se s hripavim glasom spregovoril:

»Mi se na misel ne pri- de, tovariš miličnik! Za- kaj? V ustavi piše, da im- amo svobodo misli in govo- ra. In jaz izvršujem svo- jo ustavno pravico...«

»Pijani ste in promet o- virate.«

»Pijan sem res, prometa pa ne oviram. Sem jaz kriv, če me ljudje poslušajo? Vidite, radi bi spet enkrat slišali kaj pametne- ga...«

»Tovariš, pojdite z na- m!«

»Figo, nikamor ne grem. Barabe. Samo zato ste tu- kaj, da zafrkavate pošle- ne ljudi. Pustite me pri miru, vam rečem, kana- tje...«

Možak je postajal vse glasnejši, besede so se prelivalo v sočne psovke in končno se je začel pre- rivati in pretepati.

Cez čas.

»Jaz pa kriv? Kje pa! Tisoč prih imam, da ni- sem bil pijan in nisem nič zalega rekel, miličnikom pa se najmanj. To je naravnost izmišljeno!«

In tako gre življenje svo- jo pol. Na cestah in v gostinah so junaki, ki se pozneje spremenijo v po- nižne in nedolžne ovčke. In vsak je prepričan, da je treba verjeti - samo njemu.

»Tovarišice in tovarishi! Vidite, da je vse v redu. Nobene bojazni ni treba, prav nobene! Cene gredo gor hki, pač ni hudega. Saj bomo tudi plače dvignili hki, vse gor gor... Jaz, tovariš, se prav ničesar ne bojim. Vidite tole roko? Z njo se upam še in še delati... Hki...«

Ljudje so se začeli u- starjavati in poslušati go- vornika, ki je stal sredi ceste in mahal z rokami.

»Vsi moramo delati, po- tem pa imamo pravico do zabave. Jaz... jaz sem ga malo spil. Pa to ni nič hudega, kajne? Vidite... glavno je, da smo zadovoljni... Vedno in povsod... Kot pralni prašek... Hki. Kako mu že pravijo?«

Gneča je bila vse večja in avtomobili niso mogli več peljati mimo.

»Ha - ha, tovarishi! Tu- kaj je proletarec, ki bi se rad združil... Me vidite? Lep primer popolnega za- dovoljstva... Pa še res je...«

»Tovariš, pojdite malo z nami!«

DOLENJSKI LIST

DA,
tudi naš zdravnik Vam svetuje:

- naročite si DOLENJSKI LIST na dom pa boste dolgo živeli! Ne bo se Vam treba razburjati, če ga že ob četrtkih zmanjka v trafiki, in ne gristi v dno srca, če ga soseda prebere, preden vam ga posodi. Živce in srce pa je najbolj treba varovati!
- DOLENJSKI LIST je priljubljen pri svojih 150.000 bralcih:
- ★ ker edini redno poroča o novicah in zanimivih dogodkih iz Vaših krajev
- ★ ker piše preprosto, razumljivo in kratko
- ★ ker daje vsem svojim bralcem možnost, da v njem sodelujejo
- ★ ker je največji in najcenejši pokrajinski tednik v Jugoslaviji!

Naročite ga lahko tudi pri pismonoši!

Priveditve za praznik brežiške občine

CETRETEK, 22. oktobra

ob 10. uri: Otvoritev ceste Sentienart—Sp. Poharica
ob 11. uri: Otvoritev športnega igrišča pri osnovni šoli Artiče

PETEK, 23. oktobra

ob 14. uri: Pokalno tekmovanje v atletiki prvakov in prvakinj osnovnih šol v 12. disciplinah na stadionu TVD Partizan Brežice

ob 15. uri: Teniški dvoboj: Novo mesto — Brežice na rokometnem igrišču v Brežicah

SOBOTA, 24. oktobra

ob 9. uri: Otvoritev vodovoda Srmolje—Volče

ob 15. uri: Otvoritev ceste Pečice—Podsreda

ob 19. in 20. uri: Republiška rokometna liga »Poleta (Murska Sobota) — Brežice (ženske in moški)

NEDELJA, 25. oktobra

ob 10. uri: Otvoritev športnega igrišča pri osnovni šoli Vel. Dolina

ob 14. uri: Otvoritev vodovoda v Dednji vasi

PONEDELJEK, 26. oktobra

ob 10. uri: Otvoritev nove hale pri Kovinoplastu Jesenice na Dol.

ob 12. uri: Otvoritev cestnega odcepa pri Mokričah

ob 18. uri: Proslava 25-letnice gimnazije Brežice v Prosvetnem domu Brežice

TOREK, 27. oktobra

ob 15. uri: Otvoritev ceste na Čatežu

ob 15.30: Odkritje spominske plošče padlim borcem NOV na Čatežu

ob 19.30: Svečana akademija v Prosvetnem domu Brežice

SREDA, 28. oktobra

ob 6.30: Budnica kapelske godbe na pihalu

ob 8. uri: Promenadni koncert kapelske godbe na pihalu pri domu JLA

ob 8.30: Razglasitev rezultatov športnih tekmovanj sindikalnih podružnic in podelitev pokalov v dvorani Doma JA v Brežicah

ob 9. uri: Svečana seja občinske skupščine Brežice v dvorani Doma JA v Brežicah

Podelitev OKTOBRSKIH NAGRAD za leto 1970

Stafetni tek športnikov v pozdrav občinskemu prazniku

ob 10. uri: Otvoritev nove osnovne šole v Brežicah.

CETRETEK, 29. oktobra

ob 19.30: Amatersko gledališče Velika Plana: Strinberg — »OCE«, v veliki dvorani Prosvetnega doma v Brežicah.

Ob občinskem prazniku bodo v dneh od 17. do 29. oktobra proslave in priveditve v vseh krajevnih središčih občine Brežice.

To stran ste napisali sami! — To stran ste napisali sami!

Učenci nižjih razredov osnovne šole Kočevje, ki imajo pouk še v stari šolski stavbi, so v minulem tednu skupaj z žagarskim mojstrom Derendo spravili v drvarnico okoli dvesto kubičnih metrov drv. (Foto: člani FKK osn. šole Kočevje)

Radu Dernaču v slovo

V petek popoldne smo se na artistskem griču poslovili od Jakoba Dernača-Rada. Solški zvonec mu je zadnjič zavrnil v slovo.

Rado Dernač je bil prizadeven, dosložen in do skrajnosti pošten človek, ki je v pomoč drugim pozabljaj sebe. Bil je vzgojitelj mladega rodu in pobudnik prosvetno-kulturnega dela. Med NOV ga najdemo v štabu slovenskih partizanov na Rogu, po vojni pa kot aktivista v najbolj oddaljenih krajih. S preprosto, od dema v štabu slovenskih partizanov na Rogu, po vojni pa kot aktivista v najbolj oddaljenih krajih. S preprosto, oddaljeno in živo besedo je znal

Črni madež naše družbe

14. septembra letos sem se s socialno delavko N.M. sprehodil po Kolpski dolini od Kaptola do Slovenskega Kuzlja. Kar sem videl, me je zelo pretreslo. Vedel sem, da so še ljudje, ki so v velikih stiskah, nisem si pa mislil, da v tako hudih. Zda sem se prepričal, da nekateri stari ljudje v Kolpski dolini, ki nimajo svojih dohodkov, razen tega pa so že krepko preko povprečne starostne dobe in zato ne morejo opravljati niti najnujnejših del, žive človeka nevredno življenje.

Videl sem dom Ivana Metelka, če lahko tako rečem razdirni bajti iz Kaptola 4. Močakar, ki je že pri 90 letih, dobita občinsko podporo v znesku 150 din. Bajta ni njegova. Je le podnajemnik, v popolnoma razbiti bajti in brez elektrike. Namesto pohištva so v njej stari zaboji, za posodo pa uporabljajo stare konzervne skatle. Prostor ni primeren niti za živino. S stropa in zidov visijo kosmiči saj. Tla so gnila in pokrila z debelim slojem ne-snage. Stene so iz razbitih in preperelih desk. Okna so zabita z deskami. V tej podrtiji je podobna pohištvo le miza, ki ima verjetno tudi že burno preteklost, še izza Austro-ogrske.

V tej bajti života iz dneva v dan star možiček in zeliščar, Ivan Metelko. Po kapi, ki mu je ohromila skoraj vse telo, se komaj premika. Kaj je, piče in s kom si greje svoj zadnji kotiček, lahko kaj hitro izračunate, če veste, da dobi na mesec starih 15 tisočakov občinske pomoči.

Toda starček ni osamel primer. Vprašam se: kdo je kriv za takšno stanje pri nas? Ali lahko res še dovolimo takšne črne madeže, ki niso madež le za občino, ampak za vsi našo družbo? Kakor mojim besedam ne verjame, se lahko sam prepriča.

Vprašujem se nadalje: koliko časa bo še ležal ta črni madež na naši družbi? Verjetno je odgovor kaj preprost: dokler ne bodo ti stari, materialno nepreskrbljeni ljudje zaradi pomankanja hrane, obleke in toplote pomrli!

ANTON KAJFEZ
študent Salka vas 102
p. Kočevje

OPOMBA UREDNIŠTVA: Na oddelku za občno upravo in družbene službe občinske skupščine Kočevje smo se pozanimali, kako rešujejo primere starih, onemoglih in socialno ogroženih ljudi v občini.

Zvedeti smo, da je z občino občine v raznih domovih za ostarele natanko 40 ljudi. Ta številka je za občino,

ki šteje 17.500 prebivalcev, kar visoka. Za veliko večino teh starčkov plačuje občina vsi oskrbo, za preostale, ki imajo nekatere lastne vire dohodkov, pa delno. V občini je še okoli 10 starih ljudi, ki živijo sami in bi bilo verjetno boljše zanje, če bi šli v domove. Nekateri bodo v domove še šli, nekateri pa ne, ker sami nočejo v domačije, čeprav živijo v še tako slabih pogojih.

Nekateri ostareli imajo tudi svoje otroke, ki dobro služijo, a slabo skrbijo za starše ali jih nočejo sprejeti na svoj dom. To pa ne velja v primeru 90-letnega Ivana Metelka iz Kaptola. Njegovi otroci so ga že nekajkrat vzeli k sebi, a ni vzdržal pri njih, ker ni navajen na urejeno življenje. Stari Metelko je že od mladosti navajen živeti v naravi, v gozdu, kjer nabira zdravilna zelišča. Nisoli ni živl v vasi, ampak vedno po gozdskih kolibah. Tudi zdaj živi v taki kolibi, nekdanji sušilnici, v kateri je včasih sušil zdravilna zelišča. Navajen je na to okolje, zato je od svojih otrok vedno pobegnil sem, kjer se najbolje počuti.

90-letnemu Ivanu Metelku in še nekaterim podobnim ni za urejeno življenje. Če bi dali njega in podobne na silo v dom za starčke, bi zaradi nasične spremembe okolja verjetno zelo hitro pomrli.

Občinska podpora je skromna, v okviru denarnih možnosti in v glavnem usklajena z željami teh ostarelih in socialno ogroženih ljudi, ki so bili vedno skromni in ne zahtevajo veliko. Nekaj pridejajo in naberejo še sami, nekaj pa jim dajo ali poceni prodajo dobri sosede, ki nudijo ostarelim še druge oblike pomoči na domu. Tudi za pomoč v obleki in obutvi ni težav, saj je imela občinski odbor RK dovolj na zalogi.

V občini je še veliko takih — pa tudi hujših in milejših — socialnih problemov. Socialna služba jih rešuje z ozirom na svoje denarne in druge možnosti, vendar vedno čim bolj človeško, se pravi tako, kakor si posameznik želi. Nikoli pa jim ne vsiljuje tega, česar taki ljudje sami ne želijo.

JOŽICI VRBINC V SLOVO

V zgodnji jeseni me je presumila vest o tvoji prerani smrti. Teško je napisati, da te ni več. Kratka in mučna bolezen te nam je presgodaj ugrabila.

Draga Jožica, vedno boš živela med nami, povsod nas bo spremljal tvoj vedri in prijazni nasmehek. Vse se te bomo spominjali kot človeka, vrednega naše družbe.

PAVLA LAKIČ
Ribnica 276

Proslava v Kamniku

Ob 50. obletnici nesrečnega plebiscita na Korškem bo v nedeljo, 25. oktobra, takratnemu vrhovnemu komandantu slovenske vojske, generalu in pesniku Rudolfu Maistru slovesno odkrit spomenik. V rojstnem kraju Kamniku ga bodo postavili iz bron in naravni velikosti. Ob tej priložnosti vabimo koruške borce in druge dolenske prebivalce, naj pridejo v Kamnik, kjer bo zbor prostovoljcev, po slavoslovnih govorih in odkritju spomenika pa še kulturni program in tovariško srečanje. Ker doslej na Dolenjskem niso zbrali dovolj prijaz za poseben avtobus, se bodo dolenski prostovoljci — borci za severno mejo zbrali v Ljubljani na železniški postaji v nedeljo, 25. oktobra, ob 9. uri. Potem bodo skupaj odpotovali v Kamnik.

Borci iz Dravelj v Kočevskem Rogu

V začetku oktobra se je 94 članov organizacije ZB iz Dravelj občina Ljubljana-Siška, odpeljalo z avtobusi na izlet na Bezo 20. Ob vinogradih in zidanicah v okolici Žužemberka, Dvora in Sotške smo videli veliko avtomobilov. Trgatev je privabila tudi meščane. Naš voditelj po gozdovih Kočevskega Roga je bil nekdanji borec Lojze Murn iz Poljan.

Na tazi 20 stoji kar 26 hiše, ki so nastale v času vojne. Na tem osvobodjenem ozemlju so našli med vojno zatočišče tudi odposlanci in člani tujih misij. Sedaj je v dveh barakah muzej NOV, ki prikazuje življenje in delo osvobodilnega vodstva na Rogu.

Ko smo se vračali, smo se ustavili v bifeju GOZB, ki ga upravlja mlada Zagorjana. Bil smo presenečeni nad vjudnostjo in solidno postrežbo, ki je lahko za vzgled drugim gostiščem v podobnih krajih.

Udeleženci izleta niso pričakovali, da bodo na Bazi 20 videli toliko zanimivosti. Priporočamo tudi drugim organizacijam, posebno pa solam, naj si ogledajo to našo zgodovinsko postojanko. S. KOČIČ

Ansambel Berger na Impoljci

V nedeljo, 11. oktobra nas je obiskal ansambel Berger iz Celja in nas s svojim nastopom prijetno presenetil. Nastopil je v novi dvorani upokojenskega doma. Upokojenci so se prihodnosti sanjali veselili že nekaj dni prej, posebno zato, ker se že pojavlja mnenje, da smo Slovenec; z »Bergerjca« dobili nove Slake.

Posebno doživljajo je bila mala Melita, ki nastopa v ansamblu. Ob prijetnem igranju in petju je ura nastopa prehitro minila.

Ansamblu se za obisk lepo zahvaljujemo in ga vabimo, naj nas spet obišče.

JOŽE LOVŠIN
Dom upokojencev
Impoljeva

ravneti ljudi. Na njegovo pobudo so v Posavju privedli veliko kulturnih priveditev in srečanj. Kot ravnatelj osnovne šole je bil mnogim mladim rodovom svetovalec na življenjski poti. Ob upokojitvi je prejel oktobrsko nagrado za 20 let vodenja občinskega sveta ZKPO Brežice. Se na prejšnji je delal v domači borševski organizaciji in kot lastni predsednik občinskega sveta ZKPO dajal pobude za delo.

Sedaj, ko Rada ni več, se mi zdi, kot da je prijetna vasica ostala brez svojega simbola, brez človeka, ki je postal pojem za Artiče.

Vsi, ki smo ga poznali in delali ob njem, ga bomo ohranili v spominu kot vedno snujočega, naprednega, dobrega, preprostega in nad vse poštenega človeka. Hvala ti, Rado!

VLADO PODGORŠEK

Težave dolgočasjev

Tov. urednik!

Pri nas za mladino ni nobene zabave. Kino in Cateške Toplice, kjer je ples, so oddaljeni. Ostane nam le še Grad Mokrice. Vendar dolgi lasje, ki jih fantje nosijo, niso všeč tankajšnjim natakarnjem. Pravijo, da »huliganova« ne bodo stregli. Mislim, da »huliganova« dinar prav toliko velja kakor tisti, s katerim plača na primer gost iz Hamburga. Gost je pač gost! Natakarn ne bi smel obračunavati s fanti zaradi dolgih las. In če direktorju ni všeč domači gost, se ga hočejo vsi znebiti. Tudi mene se je direktor hotel znebiti in mi je rekel, naj se odstranim iz Mokrice, ker sem nezadefen.

TINE HEIMBRING
Koritno
p. Jesenice na Dol.

KVINTET BERGER

bo gostoval:

v soboto, 24. oktobra

- ob 18. uri v Smartnem pri Lätiji
- ob 20. uri v Sentvidu pri Stični.

v nedeljo, 25. oktobra

- ob 11. uri v Loškem potoku
- ob 14. uri v Sodražici
- ob 16. uri v Velikih Laščah
- ob 18. uri v Ribnici
- ob 20. uri v Stari cerkvi

Obiščite koncerte priljubljenega ansambla, v katerem nastopa naša najmlajša pevka Melitka Avsenak!

VELIKOLAŠKI DROBIŽ

V SOLI SE ZAJTRK — V osnovni šoli Primosa Trubarja v Velikih Laščah je večina učencev dopoldanske izmene vozačev, zato se je namesto šolske malice, to je kruha z namazom in mlekom, kavri ali čajem, uveljavila enolončnica. Z njo so stari in učenci zadovoljni. Kljub temu so ugotovili, da je za veliko vozačev to šele prvi dnevni obrok hrane, ker ajutra pred odhodom na avtobus ne morejo jesti ali pa ni časa za to. Ob priložnosti pouka so učenci že lačni in zato pogosto tudi nemirni. Po zbranih podatkih se je večina staršev in učencev odločila za zajtrk, medtem ko za kosilo ni zanimanja. Zajtrk bodo uvedli v hratenim in učencev ne bodo obremenjevali s večjim prispevkom, kot je bil za enolončnico. Učenci bodo zajtrkovali pred poukom.

MANJ PRIVARČEVALI — V letošnjem šolskem letu so zastopniki Hranilnice iz Ljubljane obiskali šoljace v Velikih Laščah prej kot običajno, zato se je našlo manj prihrankov. Tudi začetak šolskega leta je trajal veli-

ko izdatkov, zato lahko upamo, da bo prihodnja bera boljša. Varčevalci so dobili manjša praktična darila in si ogledali risane filme.

ZELEZNIINA SE JE PRESELILA — Mercatorjeva poslovalnica »Zeleznina« v Velikih Laščah je zadnja leta delala v zelo slabih prostorih. Podjetje se je z lastnikom dogovorilo za popravo stavbe. Streho in zunanjo zidavo so že preuredili in obnovili. Sedaj jih čakajo še notranja zidarska dela. Medtem postajajo trgovina v enem izmed skrajnih, kjer so imeli doslej spravljeno gradbeni material.

SOLA NA TURJAKU DOBILA POT — Po dolgih letih čakanja in upanja so se stari šolarjevi odločili, da bodo sami a prostovoljnimi delom uredili svoj lim otrokoma pot do šole. Zbralo se je 14 staršev, ki so s tovarniškom kmetijski zadrugi Velike Lašče navozili cevi, kamen in pesek. Pesek je dal obrat »Gozdnega gospodarstva« na Skofljici. Starši so opravili poprečno po štiri delovne ure. L. S.

AGROSERVIS BREŽICE

OBRAT AGROTEHNIKE LJUBLJANA

Splošna popravila tovornjakov, mehanizacije in osebnih avtomobilov. Na novo odprt moderen VW servis! Priporočamo se cenjenim strankam!

Za brežiški praznik čestitamo!

RESTAVRACIJA

„NA GRIČU“

MOTEL ČATEŽ

Obiščite naš lokal, kjer boste solidno postreženi!

Za občinski praznik 28. oktober čestitamo!

Ljubljana - PE BREŽICE

Na naših servisih dobite vselej vsa potrebna goriva in maziva za vaš avtomobil.

Cestitamo za praznik občine!

letnik 1968

Bizeljean

RDEČE VINO

Slovenija vino - VINO BREŽICE

Priporočamo naša vina in čestitamo za praznik občine!

ZDRAVILIŠČE

ČATEŠKE TOPLICE

obiščite naše gostinske obrate:

RESTAVRACIJO, KAVARNO, DANCING, ODPRT ZIMSKI BAZEN, NOTRANJI BAZEN, MINI GOLF in drugo.

Za brežiški občinski praznik čestitamo gostom in vsem občanom!

DINOS - Brežice

Odkupujemo vse vrste odpadnih surovin. Prodajamo razno novo in rabljeno trgovsko blago.

Za občinski praznik čestitamo!

SPLOŠNO LIVARSTVO DOBOVA

Priporočamo naše izdelke iz sive litine, medenine, aluminija in druge.

Cestitamo za praznik naše občine!

AVTOTRANSPORTNO PODJETJE

PREVOZ - Brežice

priporoča svoje kvalitetne prevoze in hkrati čestita za praznik brežiške občine!

GOZDNO GOSPODARSTVO BREŽICE

Proizvajamo gozdno lesne asortimente in jih nudimo po konkurenčnih cenah.

Za praznik občine 28. oktober čestitamo vsem delovnim kolektivom in občanom!

Projektivni biro

REGION

BREŽICE

Projektiramo industrijske, turistične, stanovanjske in druge objekte.

Za praznik občine iskreno čestitamo!

Trgovsko podjetje

LJUDSKA POTROŠNJA

BREŽICE

vabi cenjene goste v

HOTEL TURIST,

kjer je odslej vsak četrtek in sobota glasba za ples.

Za praznik občine čestitamo našim potrošnikom!

OBIŠČITE GRAD MOKRICE

● RESTAVRACIJO ● PRENOČISČE
● PLES ● JEŽA KONJ

Za občinski praznik čestitamo!

OPEKARNA - Brežice

Priporočamo naše opekarske izdelke.

Za praznik občine pošljamo pozdrave!

ZZTP Ljubljana

PODJETJE ZA POPRAVILO VOZ - Dobova

Vsem kolektivom in občanom brežiške občine čestitamo za praznik!

METALGRAD

JESENICE NA DOLENJSKEM

Prebivalcem brežiške občine čestitamo za praznik!

KOVINOPLAST

JESENICE NA DOLENJSKEM

Je odslej v novih poslovnih in proizvodnih prostorih.

Za praznik čestitamo!

28. OKTOBER - PRAZNIK SEMIČA

Letošnje večje pridobitve Semiča so: cesta do Gradca, začeli so graditi nov 12-stanovanjski blok z veliko samopostrežno trgovino, razširjajo prostore otroške varstvene ustanove, imajo gotove načrte za gradnjo sodobnega gostinskega lokala, asfaltno prevleko pa bo v kratkem dobila tudi cesta do železniške postaje.

Pa tudi z grenko kapljo, po priokusu pelina, bodo Semičani dočkali letošnji krajevni praznik, 28. oktober: veliko novega imajo v enem letu pokazati, napredku je zelena luč nenehno odprta, ob tem pa jih boli, ker nova cesta, njihovo okno v svet, ne bo do praznika v celoti asfaltirana.

ZELENA LUČ NONSTOP ODPRTA

Majhna iskra neti velik ogenj

Ni kolektiva na Dolenjskem, ki bi od ustvarjenih dohodkov toliko dajal za razvoj kraja kot semiška tovarna kondenzatorjev. Iskra je sila, ki že vrsto let poganja kolesje napredka, zato se njenih proizvodnih uspehov vselej prav vsi občani.

V letu 1970 bo proizvodnja dala 65 milijonov din celotnega dohodka, kar je tretjino več kot lani. Tolikšno povečanje so v glavnem dosegli z vlaganjem v nove proizvodne prostore, novo opremo in izboljšanjem tehnološkega postopka. Letos je v Iskri dobljeno delo 100 ljudi tako da je v tovarni že 700 zaposlenih.

Običajno povečujejo tudi izvoz. Ob koncu leta računajo na 900.000 dolarjev, od tega bo 8 odst. izdelkov prodanih na zahodno tržišče. Poletj so v tovarni izvedli reorganizacijo dela po strokovnih študijah Zavoda za organizacijo in revizijo poslovanja v Ljubljani. Tudi ta novost se obnese. Po novem letu, ko bo reorganizacija že povsem utečena, bo veliko boljše in funkcionalno poslovanje dalo tudi praktičen uspeh v zmanjšanju stroškov.

Osebnih dohodkov zaposlenih so v letošnjem polletju zmanjšali v poprečju 1.030 din, ob koncu leta pa se nadejajo že boljšega zasluga, ki bo znašal okoli 1.100 din. Za zaposlene je bila letos uvedena še

ena novost, iz Crnomlja in okolice vozijo ljudi na delo v tovarno s svojim avtobusom. Iskra je skupaj s kančarskim rudnikom kupila avtobus. Uporabljata ga oba kolektiva. S tem je Iskra pri pomogli do zaposlitve ženam iz Crnomlja, kjer je znano, da zanje manjka delovnih mest, na svojem terenu pa je tovarna zaposlila že vsa razpoložljivo delovno silo.

V načrtu nova tovarna

V letu 1971 ima Iskra v načrtu že 75-milijonski dohodek od proizvodnje, izvoz pa se bo po predvidevanjih povečal na 1.300.000 dolarjev. V razvojnem načrtu Iskre do leta 1975 je zarisano še veliko večji vzpon kolektiva. Ukvarjajo se z načrti za gradnjo nove tovarne za proizvodnjo elektrolitnih kondenzatorjev (področje tantal), ki jih Iskrine tovarne za zdaj še ne delajo.

S tujimi poslovnimi partnerji tečejo pogovori o nakupu licence. Če bo prišlo do sporazuma, kot kaže zdaj, bodo že prihodnje leto začeli graditi nov tovarniški objekt. Ta načrt zahteva 15 milijonov din investicij, pripomogel pa bo k zaposlitvi novih 300 delavcev in delavk. K uresničevanju investicijskega načrta stopa Iskra s 70 odst. lastnih sredstev, za ostalo bodo najeli posojilo.

Vsem prebivalcem semiškega konca čestitamo za 28. oktober z željo, da bi se z nami vred občani še nadalje prizadevali za napredok. Da bi imel Semič lepši jutrišnji dan in da našim otrokom ne bo treba več iskati kruha po svetu

DELOVNI KOLEKTIV ISKRE - tovarne kondenzatorjev

Značilen, dobrodušen nastop direktorja Franca Koširja, kadar govori o bodočnosti. Zna pa biti tudi hud. Temne strele švigajo iz njegovih oči, če nanese pogovor na nedokončano cesto.

Besedo ima direktor

Vsi vedo, da ima Franca Košir, dolgoletni direktor tovarne, nemalo zaslug za uspešen razvoj semiške Iskre in da gre prav njegovemu razumevanju do potreb kraja za hvala za velik napredok Semiča.

Tovariš direktor, kako ocenjujete dosežani vzpon kolektiva in s kakšnimi občutki boste slavili letošnji krajevni praznik?

Za napredok naše tovarne imajo zasluge vsi člani kolektiva, od vodstva do slehernega delavca v proizvodnji. Če ne bi vsi dobro delali, bi se zatikalo. Moram pa reči, da sem razočaran na mesto vesel ob letošnjem 28. oktobru. Računalj smo, da bomo za naš praznik odprli težko pričakovano modernizirano cesto do Gradca, kar naj bi bila politična manifestacija in priznanje ljudem, ki veliko iz svojega zepa žrtvujejo za napredok, a cesta v celoti ni zgrajena. Vem, da ima republiški cestni sklad težave in premalo denarja za vse potrebe v Sloveniji, toda nihče me ne bo prepričal, da pri toliko milijardah, ki jih imajo na razpolago, ni mogoče prispevati 700.000 din za asfaltiranje republiškega odseka ceste na trasi Semič-Gradec. S tem bi pokazali razumeva-

nje do Bele krajine in naših naporov. Pričakujemo da bodo na sofinanciranje vendarle pristali, toda nihče ne bo izbrisal grenke kaplje pelina, ki jo čutijo občani zaradi odlašanja z odgovorom.

To se mi zdi izrazit primer velike razlike med tem kar načelno govorimo in pišemo ter prakso. Medtem ko zadnje čase nenehno na vseh ravneh poudarjamo pomoč manj razvitem predelom in razumevanje do občin, ki se z lastnimi močmi kopljejo iz zaostalosti, pa pri dejanski pomoči načelnost odpove.

Kaj pa samoupravljanje?

Alojz Justin, predsednik delavskega sveta v kolektivu, je povedal, da na zasedanjih samoupravnih organov ni nikdar težav z glasovanjem, kadar gre za denar namenjen dobro utemeljenim potrebam Semiča in okolice.

Se nikdar nismo bili tako enotni in se nikdar nismo tako malo oklevali, kadar smo se odločali za 1 milijon dinarjev, kar je naš prispevek h gradnji ceste. Od tega je polovica namenjena odseku ceste Semič-Gradec, druga polovica za modernizacijo ceste do železniške postaje.

Alojz Justin, predsednik delavskega sveta, pravi: »Iskra podpira v Semiču vse, od krajevne skupnosti do zdravstva, šolstva in gasilcev.«

Krajevni skupnosti smo dali v letošnjem letu 100.000 din, izglasovali smo razširitev vrta Ltd. Podpiramo več društev, sindikat pa bo seveda s tovarniškim denarjem gradil počitniški dom ob Koipi. Za rast družbenega standarda naših ljudi nam nikdar ni žal denarja. Moram pa prav v tem glavni varok, da iz našega kolektiva zelo malo bežijo v Nemčijo.

RIA BACER

Z Iskrinim denarjem se je začela modernizacija ceste od naselja do železniške postaje. Za Martinovo bo že otvoritev.

Za Martinovo bo otvoritev!

Zadnja, toda najbolj razveseljiva vest je, da že nadaljujejo gradnjo ceste na dveh republiških odsekih pri Stranski vasi in pred Semičem, kjer modernizirana cesta od Semiča do Gradca doslej ni imela asfalta. Republiški cestni sklad je pristal na sofinanciranje. Semičani računajo, da bodo vsa cestna dela končana do srede novembra.

Veliko gradbišče ob cestnem križišču pred šolo se bo do julija 1971 spremenilo v moderen stanovanjski blok z veliko in prvo samopostrežno trgovino v Semiču. Gradnjo trgovine financira ljubljansko podjetje Prehrana, za kar so občani zelo hvaležni.

kultura in izobra- ževanje

»Moč uniforme« v Novem mestu

V novomeškem Domu kulture bomo jutri zvečer pozdravili slovenske gledališnike iz Trsta. Ob 19.30 bodo igrali burko »Moč uniforme« tržaškega pisatelja Jaka Stokke, s katero so se udeležili tudi »Borštnikovega srečanja« na 5. tednu slovenskih dramskih gledališč. Za nastop Slovenskega gledališča iz Trsta je v Novem mestu veliko zanimanja. Predtem so se Tržičani s tem delom že predstavili kostanjevskemu občinstvu.

Srečanje v Dugi Resi

V prostorih Narodnega vseučilišča v Dugi Resi bo v soboto 24. oktobra dopoldne, tradicionalno srečanje kulturnih delavcev iz dolenjskih in obkopiških slovenskih in pa hrvaških občin. Sklicateljica je Skupnost kulturno-prosvetnih organizacij iz Karlova, kjer že vrsto let dela Slovenec Adi Gruden, ki je bil tudi eden glavnih pobudnikov za medrepubliško zблиžanje na kulturnem področju. Na delovnem posvetu bodo razpravljali o načrtu skupnih kulturnih manifestacij v naslednjem obdobju, izmenjavi nastopov kulturnih skupin, izkušnjah in podobnem.

Komu Borštnikov prstan?

Od petka, 16. oktobra, počeka v Mariboru 5. teden slovenskih dramskih gledališč pod imenom »Borštnikovo srečanje«. Na njem so do zdaj nastopili: Slovensko gledališče iz Trsta s Stokovo »Močjo uniforme«, ljubljansko Mladinsko gledališče z »Oli-verjem Twistom«, Slovensko ljudsko gledališče iz Celja z Zupancičevo »Veroniko Deseniškov«, Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice s Čankarjevimi »Kraljem na Betajnovcu«, ljubljansko Akademsko gledališče, radio, film in televizijo z Williamsovimi »Steklenimi sverinjakome, mariborska Drama z »Belo krizantemo« itd. Danes bo Mestno gledališče ljubljansko predstavilo Hingovca »Osvajalca«, jutri pa se bo srečanje končalo. Na sklepni prireditvi bodo razdelili nagrade in prstan Ignacija Borštnika. V čast 25-letnice osvoboditve bo govoril Josip Vidmar, predsednik SAZU.

Mali kulturni barometer

■ KLEMENCEVA RAZSTAVA SE JUTRI — Razstavo 27 krajin, (hoditi in portrete akademskega slikarja Dorena Klemenceca — Maja je krški galeriji je od otvoritve pred štirinajstimi dnevi do zdaj obiskalo več sto ljubiteljev likovne umetnosti. Slikarjeva mala retrospektiva, kot nekateri imenujejo razstavo, je pri spodbujanju prebivalstva vzbudila precejšnje zanimanje. Razstava bo odprta še jutri.

■ SLANA DO TORNA — Razstavo 22 oltar in 12 akrarelov akademskega slikarja Franca Slana, ki je bila v novih prostorih Likovnega salona v Kočevju odprta 2. oktobra in je vzbudila veliko zanimanje med ljubitelji likovne umetnosti, so ta tork zaprli.

■ BALET TUDI V CRNOMLJU? — Po sobotni podelitvi Zupancičevih nagrad v Crnomlju je pogovor nanesel tudi na novomeško izkušnje z baletno vlogo. Predstavniki ZKPO in drugi črnomojski kulturni delavci so menili, da bi baletna vloga dobro upevala tudi v Crnomlju. Sklenili so, da bodo v kratkem proučili možnost za uvedbo nove dejavnosti in takoj nato poiskali z baletno vlogo. Pričakujejo, da bodo baletno vlogo s odobravanjem sprejeli tako v kulturnih krogih Bele krajine kot tudi stari.

■ SE VEČ RAZSTAV V CRNOMLJU — V Crnomlju bi radi privedli še več slikarskih razstav, tojajo pa, da nimajo najprimernejših prostorov za to dejavnost. Pričakujejo, da se bo kljub temu tudi to belokranjsko mesto vključilo v razstavno dejavnost.

■ SMEH OB BURKI — Minulo soboto zvečer so se Kostanjevičani in srca nasmejali turki tržaškega pisatelja Jaka Stokke »Močjo uniforme«, s katero je v njihovem kraju gostovalo Slovensko gledališče iz Trsta. To je bila hkrati tudi zaključna prireditev XV. dolenjskega kulturnega festivala.

■ STROKOVNO PO GUTTEN-WERTHU — Center za zgodnje srednjeveške in staroslovenske študije pri Narodnem muzeju v Ljubljani je ob koncu Mirletnega izkopavanja srednjeveškega trga Guttenwertha na današnjem Otoku pri Dobravi ob Krki privedli minuli teden manjšo razstavo izsledkov in raziskav. Med razstavo je bilo ves čas na voljo strokovno vodstvo oziroma arheološka ekipa pod vodstvom dr. Yinka Štrbarja. Razstava je vzbudila ne navadno zanimanje, saj je prikazala sprisce velikega kulturnega napredka naših prednikov pod Gorjanci.

PO TRETJEM TABORU LIKOVNIH SAMORASTNIKOV

V soboto, 24. oktobra ob 17. uri, bodo v obeh avlah osnovne šole v Trebnjem odprli zanimivo razstavo 28 slikarjev in kiparjev, udeležencev dosedanjih treh taborskih srečanj. Uvodno besedo bo imel umetnostni kritik Mirko Juteršek, v koncertnem delu sporeda pa bo sodeloval moški pevski zbor z Mirne. Razstava bo odprta do 1. novembra 1970 vsak dan od 9. do 18. ure. Vodstvo Tabora slovenskih likovnih samorastnikov vljudno vabi na otvoritev razstave in na njen obisk! — Na sliki: Anton Plečelj — CVETJE NA KITARI (olje, 1967)

V četrto leto Zupancičevih nagrad

Belokranjska kulturno-prosvetna dejavnost bo v jesensko-zimski sezoni spet zažvela — O načrtih govori Kamilo Weiss iz Crnomlja

V Crnomlju imajo za seboj tri leta izkušnje s financiranjem kulturno-prosvetne dejavnosti. Izkazalo se je, da je zamisel o Zupancičevem natečaju in tekmovanju zaenkrat najboljše delovna metoda, saj spodbuja k ustvarjalnosti zlasti vaše dramske, pevške in folklorne skupine. Zadnji dve leti je Zupancičev natečaj prerasel občinski okvir, saj zajema že območje celotne Bele krajine.

— Kdaj nameravate razpisati četrto tekmovanje za Zupancičevo nagrado in kakšne pomanjkljivosti opazite pri organizaciji?

»Ugotovili smo, da so pravilniki za sodelovanje v natečaju malce preveč zapleteni. Puščali so odprto presojo posameznim članom komisij, zato je bilo nekaj pripomb. Pravila in točkovni sistem bomo letos izpopolnili, zato upamo, da bo za tekmovanje še več zanimanja. Razpis za novi natečaj bo objavljen že novembra, medtem ko smo prejšnja leta zbirali prijave

tja do srede januarja. Navadno je zmanjkovalo časa za izvršitev vseh nastopov, pa tudi občinska kulturna revija naj bi bila prej, ne šele sredi maja, ko smo tik pred jurjevanjem.«

— Koliko skupin je v lanskem natečaju sodelovalo in koliko so imele gledalcev?

»Lani je sodelovalo 22 skupin, njihove predstave pa si je v Beli krajini ogledalo nad 10.000 ljudi. Uspeh je sicer slabši, kot je bilo prvo leto, še vedno pa neprimerno boljši od časov, ko tega tekmovanja ni bilo.«

— S kolikšnimi sredstvi je sklad za Zupancičeve nagrade lani razpolagal in kakšni so finančni obeti za novo sezono?

»V sezoni 1969/70 smo imeli 300.000 din. Od tega je 200.000 dinarjev dala občinska skupščina Crnomelj, 50.000 je prispeval kolektiv ISKRE, 50.000 pa pokrovitelj — občinski sindikalni svet v Metliki. Letos ne računamo na bistveno večje zneske, zato tudi nagrad najbrž ne bo mogoče povečati, čeprav bi bilo to potrebno.«

R. B.

Ob Pojoči obali pesnika Perhaja

Morda je bistvo prve pesniške zbirke Ivana Perhaja v tehle verzih in pesni Pojoča obala (po nji je nastopil tudi zbirko):

Naj luč na pojoči obali
trepeče in vabi,
naj se odmlka prividi iz mladostil

Ostanl ob meni,
ko ostanl s tebo!

In kaj želi pesnik, naj mu ostanl sedaj, ko še jadra na valovih življenja žaleč od tistega nabrdca, v neprostor in nečas povadignene stvarnosti. In v take njegove pesmi so žalnica in dolivete, projekcija vsakdanjosti, pesnikove in šlovske vsakdanjosti, v poduhovljeno področje misli in čustev. Klavir dani, Ognji ob reki, V tvojih laseh, Bil si večeri, Med topoli — sploh pesmi iz ciklov Moja dolina in Drvo nad reko pričajo o pravi pesniku, ki dolivete lo pesniško ustvarja verne in metafore in se le tu pa tam še ujame v manj poetično, retorično misel.

Pojoča obala je prva Perhajeva zbirka, njegovo ime pa vendar ni nesnano, saj je že precej objavil v revijah in časopisih. Krajevno in duhovno osmišljen poet pod Gorjanci (je upravitelj šole v Brusničah), je sedaj naredil izbor svojega ustvarjanja, dal izbranim 31 pesnim naslov Pojoča obala in jih izdal — v samozaložbi. Tudi za oči prikupno izdano zbirko je tiskal v Krškem, z estetsko in naravnostno ustrezno podobo mu jo je opremil Niko Golob.

To je osnovni ton, ki zveni pravzaprav iz vsake pesmi v Perhajevi zbirki, tudi takrat, ko mu pesniška misel in vizija odplava v druge svetove in kraje, kot je to v ciklu Ognjeni jezdec. Nemara

Jaki, Lacković, Kreča in Mandič v Sanskem mostu

V torek so v družbenem domu v Sanskem mostu (BiH) slovesno odprli razstavo slik nainnih slikarjev Jožeta Horvata-Jakija, Ivana Lackovića, Djordja Kreča in Piere Mandiča. Odprta bo do 26. oktobra; z njo pa so počastili dan osvoboditve mesta.

se je pesnik prav v teh osem pesni obsegajočem ciklu nekako »izneveril« svojemu osnovnemu tonu — ta in ona misel pa pripadajo zveni nekak preveč deklaratorno, sangakirano, kjer pa Perhaj ni prav doma. Kajti on je pesnik liricnih, čustvenih dolivov, intimnega sveta juter in večerov, dreves in trav, pokraj in skrivnostnega življenja in bitja preprostih, na videz preprostih, v bistvu pa tako globokih in osebno usodnih pa hkrati čustovitih stvari, v neprostor in nečas povadignene stvarnosti. In v take njegove pesmi so žalnica in dolivete, projekcija vsakdanjosti, pesnikove in šlovske vsakdanjosti, v poduhovljeno področje misli in čustev. Klavir dani, Ognji ob reki, V tvojih laseh, Bil si večeri, Med topoli — sploh pesmi iz ciklov Moja dolina in Drvo nad reko pričajo o pravi pesniku, ki dolivete lo pesniško ustvarja verne in metafore in se le tu pa tam še ujame v manj poetično, retorično misel.

Pojoča obala bo nedvomno našla veliko bralcev, in jih tudi zasluži. Saj je lepo in dosorelo pričevanje pesnika, ki je nekje med tradicijo in sodobnim poetičnim izrazom, vendar ne podlega verbalizmu, poč pa mu pesniška govorica obranja pravilni in žalniti pomen in smisel besed za njegov pesniški svet. To so spesni (kot pravi v Tvojih laseh), ki se zavzame v listino večerov... ki se odpljejo s svetjem in listjem pod noč ki se prelivajo z valovi v daljave... S. Sali

Župancičevi nagrajenci

Slovesna razdelitev priznanj je bila v soboto, 17. oktobra, v črnomojski LAHINJI

Na sobotni slovesnosti v črnomojskem hotelu LAHINJA so tretjič podelili nagrade in priznanja sodelujočim v letošnjem natečaju za Zupancičeve nagrade. Prvč so prejeli ta priznanja kulturne skupine iz metliške občine.

Natečaja se je udeležilo 22 skupin, imele so 50 do 60 nastopov, ki jih je videlo okoli 10.000 gledalcev. Vrh je pomenil nastop na belokranjski kulturni reviji Nagrade in priznanja so podelili petim dramskim in devetim glasbenim skupinam.

Prvo nagrado med dramskimi skupinami pri društvih je dobilo črnomojsko Prosvetno društvo »Miran Jarov«. Drugi so bili Semečani iz društva »Jože Mihelčič«, tretja pa skupina »Osip Sesta« iz Metlike.

Med šolskimi dramskimi skupinami sta si prvo nagrado razdelili igralski družini samiške osnovne šole in črnomojske gimnazije.

Prvo nagrado med pevskimi zbori sta si razdelila mladinski pevski zbor črnomojske osnovne šole in vokalni seksket črnomojske gimnazije, drugo črnomojski ženski pevski zbor in mladinski zbor metliške osemletke, tretjo pa dekliški pevski zbor BETI in moški tar mešani pevski zbor iz Dragatuša.

Med orkestri je dobil prvo nagrado harmonikarski seksket črnomojske glasbene šole, drugo metliški pihalni orkester in tretjo metliški tamburaški orkester.

Pokrovitelj letošnje belokranjske kulturne revije občinski sindikalni svet iz Metlike je vsem skupinam podelil pismena priznanja.

Kulturni večer za občinski praznik

V sredo, 28. oktobra ob 19.30, bo v novomeškem Domu kulture slavnostna akademija za občinski praznik. Nastopili bodo: orkester DPD Lusan Jereb, ki bo pod taktirko Draga Sproca izvedel »Venček partizanski«, Oder mladih je pod vodstvom režiserja Marijana Kovaca pripravil recital iz lirike Matjeja Bora — »Sled naših senc«, prof. Lojzka Žerdinova pa bo imela solistični plesni nastop. Občinska skupščina Novo mesto in družbenopolitične organizacije vabijo občane, naj obiščejo to prireditev, ki bo za vse brezplačna.

V Višnji gori razstava, v Dobropoljah pa koncert

V gradu Podsreka v groseljki občini, ki slavi 29. oktobra svoj praznik, bodo odprli v nedeljo, 25. oktobra, ob 15. uri slikarsko razstavo del Stefana Horvata, slikarja amaterja iz Višnje gore. Ob otvoritvi bo v gradu koncert koncertne glasbe. V torek, 27. oktobra ob 18. uri, pa bo v domu kulture na Vidmu (Dobropolje) nastopil Invalideri partizanski pevski zbor iz Ljubljane.

JEREBOVCI POJDEJO V MARIBOR

„Zadnji že ne bomo!“

Pogovor z dirigentom Tonetom Markljem

Dvodnevnega tekmovanja pevskih zborov ob koncu tega tedna v Mariboru se bodo udeležili tudi Novomeščani. Nastopili bodo 24. oktobra zvečer v veliki tinitonski dvorani v konkurenca osmih moških zborov. Edini bodo na tem tekmovanju zastopali dolensko petje.

»Zadnje dni tako resno in temeljito vadimo, da ne moremo biti zadnji,« je dejal Tone Markelj, ki bo tudi v Mariboru dirigiral 35-članskemu moškemu pevskemu zboru DPD Svoboda »Dušan Jereb«. »Izbrali smo tudi precej težji in zahtevnejši spored kot nekateri drugi zbori, s katerimi se bomo potegovali za čim boljše uvrstitve.«

■ »Kaj boste zapeli?«

»Poleg Borov' Alojza Šrebojnjaka, ki so za vse nastopajoče zbere obvezni, še Rada Simonitija 'Križ' in Pavla Kernjaka 'O, Regina'. Kernjakovo Novomeščani že poznajo, zapeli smo jo na proslavi 25-letnice našega zbora.«

- »Slišal sem, da name-
■ rava zbor iz Maribora
■ odpotovati v Trebinje
■ St. Egidij ob Dravi,
■ rojstni kraj koroške-
■ ga ljudskega sklada-
■ telja Kernjaka.«

»Kot veste, se je Kernjak udeležil naše proslave v Novem mestu. Izredno je bil navdušen ob izvedbi njegove 'O, Regina', ki jo je posvetil svoji ženi. Ze takrat je želel, da bi to pesem slišala tudi žena, toda doma. Nedavno je željo ponovil v pismu in povabil ves zbor na Koroško. Upam, da bomo lahko šli in izpolnili željo skladatelju in njegovi ženi.«

- »Lahko poveste še kaj
■ o drugih načrtih do
■ koncu leta?«

Tone Markelj: »Upam, da bomo lahko šli tudi h Kernjaku na Koroško.« (Foto: Ivan Zoran)

Kaj dela in kaj hoče mlada generacija?

Značilnost zadnjih let: izogibanje sestankarstvu in masovnemu delu, zanimanje za delo v manjših skupinah - Osnovno načelo: upoštevanje programa republiške konference ZM - Nove in uspešnejše oblike dela

Zadnje četrtletje je čas rednih letnih konferenc. Nanje se pripravljajo občinske konference in aktivni. Iz poročil predstavnikov posameznih oblik mladinske dejavnosti bo razviden uspeh in neuspeh letošnjega dela. Povsod bodo volili nova vodstva in sprejemali nove, obširnejše, zahtevnejše načrte dela za prihodnje leto. Kakšne so želje in načrti mladih? Kaj naj pri načrtovanju in delu upoštevajo?

Samo v novomeški občini je okrog 9 tisoč mladih, izmed katerih pa je le okrog 50 odstotkov, to je 4 do 5 tisoč, vpisanih v mladinsko organizacijo. Če pa upoštevamo tudi druge družbene organizacije, v katere so mladi vključeni, dela organizirano 70 do 80 odstotkov vse mladine. Približno enako - v odstotkih - je tudi v drugih dolenskih, belokranjskih in spodnjeposavskih občinah. Sledi vprašanje: kako delajo mladi in kaj delajo?

Izmed naštetih oblik mladinske dejavnosti, med katerimi se iz leta v leto ponavljajo nove, uspevajo le

nekatero. Vedno bolj opazamo nezanimanje za delo v množičnih organizacijah in večje zanimanje za delo v manjših skupinah. Mladi se izogibajo organiziranemu, načrtnemu delu z določenimi obveznostmi, hkrati pa se želijo udeleževati v določenih dejavnostih. Na primer: mladi igrajo odbojko, nihče pa rad redno ne prihaja na treninge. Zato tudi ne dose-

gajo uspehov, ki bi jih sicer lahko.

Tudi ne drži očitke, da mladim za delo primanjkuje sredstev in prostorov. Če nimajo svojih, lahko najdejo možnost uporabe prostorov drugih družbenih organizacij, z denarjem pa se vedno pripravljene pomagati občinske konference ZM, če je to zanimanje in navdušenje za določeno dejavnost. Drugače pa je z zanimanjem mladih za delo.

Statistike in izkušnje predsednikov občinskih konferenc ZM kažejo, da je najbolj delovna mladina od 17. do 20. leta. Najbolj mladi aktivni pa so tisti, ki jih vodi fantje, ki se vrnejo od vojakov, ker imajo izkušnje in ugled pri drugih članih aktivne. Posebno velja to za vsake aktivne. Vendar tudi v drugih aktivih ni vzroka, da bi govorili o slabih vodstvih, saj so predsedniki aktivov v veliki večini mladi s potrebno izobrazbo in izkušnjami, kar jim pri delu lahko zelo pomaga. Kaj torej zavira uspešno delo?

Mladina se navadno hitro ogreje za določene dejavnosti, ki pa že po nekaj mesecih zamrejo. Tak aktiv je potem zelo težko spet spraviti na noge. Prav sedaj, pred rednimi letnimi konferencami, je čas, da razmislimo o tem, se preden se bomo lotili načrtovanja za prihodnje obdobje, pozorno preglejemo uspeh in neuspeh do sedanjega dela in ugotovimo vzroke za to, potem pa se odločimo za tiste načrte in oblike dejavnosti, ki bodo dalj časa zanimale večino mladine v posameznih aktivih in v katerih bodo mladi lahko dosegli tudi uspehe, ki so glavna spodbuda za delo.

A. V.

Sodelujte
na vaši
strani!

OGLE*
DALO
MLA
*DIH

NAGRADNI KVIZ

KAJ VEM · KAJ ZNAM?

1. Kdo je naslikal strop znane Sikstinske kapele?
2. Katero je glavno mesto in najpomembnejša luka Finske?
3. Kakšen je naslov Goethejevega vzgojnega romana?
4. Kdo je napisal opero »Carmen«?
5. Kako se imenuje sladek cvetni sok, pijača bogov v starogrški mitologiji, ki je dajala nesmrtnost?
6. Kdo je francoski komik, ustanovitelj bakteriologije?
7. Kako se imenuje angleska pesnica, ki je napisala zbirko »Portugalski soneti«?
8. Kakn se imenuje ameriški boksar z vzdevkom »črni bombardir«?
9. Kdo je postavil teorijo o heliocentričnem sistemu?
10. Kdo je na sliki?

V spomin prvoborcu

Ob prazniku trebanjske občine so v Dol. Nemški vasi jatelj - Slobodanu na njegovi rojstni hiši spominsko odkrili prvoborcu Jožku Priploščo. Jožko Prijatelj - Slobodan je padel kot mladinec pod izdajalskimi streli v Crmošnjicah. Vaški mladinski aktiv na Ponikvah se je na občinski praznik preimenoval po njem. Mladinci so hkrati svedčano obljubili, da bodo nadaljevali njegovo delo in širili ideje, za katere je padlo tudi toliko mladih ljudi. Z. G.

BRZOJAVKE

CRNOBELJ
Otdaja »Polcaži, kaj znaš« bo črnomaljska mladina pripravila v krškem v dvorani Prosvetnega doma. Nastopili bodo pevci, recitatorji, glasbeniki, instrumentalni ansambli in solisti posamezniki. Občinski odbor ZM v Crnomlju bo prireditev organiziral z namenom, da bi se k sodelovanju prijavilo čimveč aktivov, ki bi ob tej priložnosti izmenjali mnenja o nekaterih vprašanih mladine v občini in izkušnje o uspehih sedanjega dela. Točnega datuma prireditve se niso goščili.

Začetki se tudi v pripravani na tekmovanje o »Beli krajini v NOB«, ki ga bodo organizirali v naslednjih mesecih v sodelovanju z metliško mladino. Strokovna komisija bo določila program tekmovanja in sestavila vprašanja.

PROSLAVE 25. OBLETINICE OZN v Idriji, ki bo 25. oktobra, se bo udeležila tudi belokranjska mladina, predvsem člani kluba OZN na viniški osnovni šoli in na gimnaziju v Crnomlju.

MIRNA
Na seji 9. oktobra je mirnska mladina razpravljala o problematiki v aktivih ter o pripravah na sestanek ZK, na katerem bodo razpravljali tudi o položaju mladine in dejanskem stanju v organizaciji. Mladi so na sestanku sklenili, da bo treba odšle več strib; posvetiti žmečki mladini, izdelati so okvirni načrti dela za osnovnošolsko mladino, za katero bodo pripravili tudi več predavanj o organizaciji ZM, v začetku prihodnjega leta na naj bi pripravili več predavanj o poklicnem usmerjanju mladih. Za mladinski klub, ki bi ga mladi na Mirni nujno potrebovali, pa se niso našli rešitve, kvotili so tudi novo mladinsko vodstvo, ki se bo v kratkem prvič sestalo.

BREZICE
Mladinski aktiv v Kapelah je ob pomoči krajevnih družbeno-političnih organizacij ponovno oživel. Uredili so igrišče za mali rukomet in nogomet. Pred kratkim so na letni konferenci sprejeli načrt dela in izvolili novo vodstvo. Predsednik je Branko Cvetkovič. Občinska konferenca ZM jim je obljubila začetno pomoč 500 din.

Mladina na Catezu prouča delo. Mladi redno sodelujejo v akcijah za urejanje kraja, posebno pa se pred občinskimi prazniki, ko bo končno urejena asfaltirana cesta skozi vas. Trudijo se, da bi bila vas na prazničen dan čim lepša.

Mladinci v Osnovni šoli Globoko bodo 25. oktobra odšli na proslavo 25. obletnice OZN, ki bo v Idriji. Ker bodo potovali z avtobusi, se bodo ustavili tudi v nekaterih drugih krajih in si ogledali del Slovenije.

Pokalno tekmovanje v atletiki za osnovnošolsko mladino bošta za občinski praznik organizirala občinska konferenca ZM in občinska zveza za telesno kulturo. Tekmovanje bo obsegalo 12 atletskih disciplin, tekmovali pa bodo ekipe posameznih šol.

Počesovi iz Dol. Podboršta pri Trebnjem so znana čebelarstva družina. Kadar očetu pri opravljanju čebelarstva del ne zadostujeta dve roki, rad priskoči na pomoč 5-letni sin Srečko. Na sliki: Srečko pogumno drži sat ajdovega medu in čebel, ki ga bo treba še omesti in odkriti, da bo nared za točenje (Foto: Z. Gričar)

Radiotehnika čez vse

Obisk pri enem redkih mladincev v vasi

Ko sem v Radovici pri Metliki spraševala po mladincu, ki bi bil tišto dopoldne v vasi, so me napotili k Zlogarjevim. Zlogarjeva mama je takoj razumela, kaj bi rada, in poklicala je v dolino za hišo:

»Stanko! Veste, na njivi je, vsak čas se mora vrniti!«

Cez nekaj trenutkov se je res prikazal izza hišnega vogala 16-leten fant, pravzaprav edini mladinec, ki je ostal v vasi.

»Vsi so v službah ali v solah. Teško jih je dobiti doma, še posebej sedaj, ko je na njih velika dela.« je povedal. Potem mi je pripovedoval o sebi.

»Pred dvema letoma sem končal osnovno šolo v Metliki. K pouku sem le malo hodil, ker sem bil pretežno bolan. Tako je bilo vsa leta šolanja. Zdravniki so ugotovili, da imam bolezen hemosiderosis, ki je na srečo med ljudmi zelo redka, vendar zelo težka. Večkrat sem po več mesecih ležal v bolnišnicah. Ker nisem mogel v šolo, sem se učil sam s pomočjo knjig in prepisoval iz izposojenih zvezkov sošolcev. Kljub temu sem osnovno šolo končal kot moj sošolec. Sedaj pa bi se šel rad učiti za radiotehniko.«

Stankova mama je povedala, da je tudi doma zelo priden. Sam postori vse, kar vidi, da starši ne zno-

rejo, če za njegovo šibko zdravje le ni pretežko.

Mladi Radovičani v svoji organizaciji niso ravno zelo delavni. Stanko je povedal: »Lani smo dvakrat priredili veselico in zbrali toliko denarja, da smo kupili gramofon, ki sedaj leži v gasilskem domu. Letos pa je vse nekako za-

mrlo. Dovolj nas je, da bi lahko organizirali kakšno obliko dejavnosti, na primer radioamaterstvo ali pa kakšno športno panogo.«

Zvedela sem, da Stanko zelo dobro igra šah in je že nekajkrat zmagal na tekmovanjih med svojimi vrstniki in tudi starejšimi. Zelo rad hodi v kino, če predvajajo kakšno dobro kavbojko ali pa detektivsko zgodbo. Najbolj pa si želi, da bi se čimprej učil za radiotehniko.

Pravilni odgovori

»Kaj vem, kaj znam?«

Pravilni odgovori na vprašanja iz prejšnje številke se glasio: 31. 1365, 22. Pablo Picasso, 23. Črni vrh (1543 m), 24. Jakov Gotovac, 25. Aleksander Fleming, 26. Vuk Stefanović Karadžić, 27. empire, 28. Ivan Cankar, 29. Albert Einstein, 30. Marijana Deržaj.

Po odgovorih sodeč, vprašanja v našem kvizu niso preteška, saj je večina odgovorov pravilna. Vabimo vas, da sodelujete do konca, kajti pri zbiranju bomo upoštevali le tiste bralce, ki bodo odgovorili na vsek petdeset vprašanj.

Že drugič „Marijana“

Ta teden je prispelo 106 kuponov.

1. »Marijana«, Dubrovniški trubadurji - 44 glasov
2. »Titanik«, ansambel L. Slaka - 28 glasov
3. »Serenada«, poje Mišo Kovač - 17 glasov
4. »Mini-maksi«, pojejo Bele vrane - 6 gl.

3. Anica Simec, Griblje 27 Gradac

Plošč je izžrebancem podarila »Mladinska knjiga« iz Novega mesta.

NAJPOPLOT

Ta teden sem najraje poslušal(a) melodijo:

Ime in priimek _____

Ulica _____

Kraj _____

Rok: 26. oktober 70

Kupon št. 24

Človeškemu življenju prednost

Pogovor z Valentinom Dobnikarjem, prometnim inšpektorjem pri upravi javne varnosti v Novem mestu, pred novo jesensko-zimsko akcijo

52 ljudi je umrlo lani v prometnih nesrečah, ki so se zgodile v črnometalski, metliški, novomeški in trebanjski občini in na avtomobilski cesti nad Bregano in Bičem. Letos se je do konca septembra na istem območju ubilo 27 oseb. Smrtnih nesreč je očitno letos manj kot lani, medtem ko se je število prometnih nesreč na splošno zelo povečalo: lani jih je bilo vse leto nekaj več kot 1500, letos pa že v devetih mesecih 1300.

Tovariš Dobnikar, kolikšen je v tej strahotni bilanci delež avtomobilske ceste?
»Letošnji delež: 14 mrtvih in 456 nesreč.«

Ali velja za našo magistralo še kakšna značilnost?
»Polovica vseh nesreč, ki so se zgodile na njej, je povzročila telesne poškodbe ali veliko gmočno škodo. Na drugih cestah je le tretjina nesreč tako hudih.«

So vzroki za katastrofo (dovolite, da uporabim ta izraz) tudi še isti?
»Največ nesreč se zgodi zaradi neprimerne hitrosti, potem zaradi nepravilnega prehitavanja, izsiljevanja prednosti. Ta tri vzoake lahko ugotovimo pri sleherni nesreči.«

Ali tudi alkohol še tako

pogosto »usmerja« promet?
»Na avtomobilski cesti precej manj, sicer pa se zgodi vsaka deseta prometna nesreča zaradi vinjenosti.«

Včasih je bila precej nesreč tudi zaradi okvar na vozilih.
»To zdaj ni več glavni razlog.«

Mnogi trdijo, da sta jesen in zima past za najhujše nesreče. Kaj pa vi menite?

»Na avtomobilski cesti, na primor, je število nesreč odvisno od vremena, rekli bi, od naglih vremenskih sprememb. Od pomladi do jeseni je na cestah več vozil, število udeležencev v prometu se poveča zaradi tako imenovanih nedeljskih vozilnikov. Ne bi posebej pojasnjeval, zakaj je v gostejšem prometu več možnosti za nesreče.«

Kaj pa jesenska megla, poledica, prvi sneg?

»Megla je prava past. Nesreče, ki se zgodijo v megli, se navadoma končajo kaj tragično. Tudi poledica in sneg sta nevarna, vendar manj; izkušnje kažejo, da vsaj hudih nesreč ni toliko.«

Kako je treba voziti skozi meglo, da je voznja dovolj varna?

»Če je preglednost do 50 ali 60 metrov, bomo vozili le

50 do 60 km na uro. Posebno moramo biti previdni med vožnjo skozi pretirano meglo, meglo v presledkih. Zapomniti si moramo, da je boljše zamuditi nekaj minut službe, kot pa tvegati hitro vožnjo in ogroziti svoje življenje in življenje drugih.«

Poledica nazene vozniškom strah v kosti.

»Na poledeneli ali od megle in dežja ovlaženi cesti se pot ustavljanja avtomobilov za štirikrat poveča. Če bi vozniki to upoštevali, jih ne bi toliko zletelo s ceste. Na poledeneli, mokri ali s prvim snegom pobeljeni cesti in sploh pozimi po zasneženih cestah je treba voziti tako, kot bi avtomobil ne imel zavor.«

Kaj bi bilo po vašem mnenju treba ukreniti, da bi slednjič le dobilo življenje prednost na cestah?

»Vozniki sami lahko pri tem veliko pomagajo, če bodo prišli na ceste res z dobrim znanjem in izkušnjami. Vse to si morajo preprosto sami pridobiti. Na pot naj gredo spočiti, dobro prespani, brez alkohola in tudi dovolj zgodaj, da se jim ne bo mudilo. Razumljivo, da tudi to še ni dovolj, ampak je treba omogočiti še dodatno vzgojo.«

IVAN ZORAN

Valentin Dobnikar: »Z znanjem, izkušnostjo in obzirnostjo do drugih voznikov na cesti bi lahko preprečili marsikakšno prometno nesrečo.« (Foto: Ivan Zoran)

KRONIKA NESREČ

PO LUKAVICI: PO TRČENJU STA SE PREVRNILA — 18. oktobra zvečer je hotel 27-letni Ivolet Bilic iz Lukavice pri Dobroju z Renaultom 1300 pri Poljanah zaviti z avtomobilske ceste na parkirišče, ko se je nenadoma spraznila guma na levem zadnjem kolesu. Zaneslo ga je na levo, da je opisal ford taunus zagrebškega voznika Rudolfa Snidariča in se prevrnil. Po 100 metrih vožnje se je prevrnil tudi Snidarič. Škoda so ocenili na 9.000 din.

GRM: S FICKOM V VOZ BREZ LUCI — 18. oktobra proti večeru je Metličan Vid Kambič s fikom na cesti pri Grmu zadel vprečni voz brez luči Kronidana Petra Starošniča. Starošnič je po trčenju poznal konja in se odpeljal. Škoda je bilo za 2.000 din. Ugotovili so, da je prišlo do nesreče zato, ker je Kambič med vožnjo s kratkimi lučmi prezrl vprečni voz, za katerim se je pripeljal.

SMEHEL: Z ZASTAVO 1300 SE JE PREVRNIL — 19-letni Franci Kristan, praktikant v novomeški tovarni adriatic KRKA, se je 19. oktobra peljal z zastavo 1300 proti Smihelu. Z ovinka na znanem pred vozjo ga je zaneslo, nakar se je nekajkrat prevrnil. Škoda so ocenili na 4.500 din. Voznika so preizkusili z alkohoskopom, ki je pozelenel.

JEDINŠČICA: S FICKOM V KABURJEVA VRATA — 16. oktobra je s ceste proti Jedinščici zaneslo fika NM 112-57, ki ga je vozil Novomeščan Anton Rauh. Rauh se je peljal od Stopič proti domu. S ceste ga je vrglo v vrata Kaburjevoga mlina. Škoda so ocenili na 5.000 din.

TEZKA VODA: PO NESREČI POBEGNIL — 15. oktobra je med srečanjem na Tekli vodi zaneslo fika NM 120-03 v osebnih avto KRK 236-14, s katerim je potovail Frane Arh, direktor blazjskega hotela Turist. Škoda je bilo za 4.500 din. Kdo je vozil fika s novomeško registracijo, še ne vedo, ker je voznik po nesreči vozilo zapustil in ubežal.

DVOR: PO TRČENJU NA NJIVO — 18. oktobra zvečer je 24-letni Jože Hrovat iz Rebra na cesti pri Dvoru s fikom opisal ford taunus, ki ga je naproti vozil Drago Urbančič, 24. iz Poljan. Hrovat je vozil po sredini ceste, po trčenju pa ga je odbilo na njivo. Alkohoskop je pokazal, da je Hrovat vozil vinjen.

POLJE: ZAPELJAL NA KUP PESKA — 14. oktobra se je v Dolnem Polju prevrnil s fikom 21-letni Marjan Bupar iz Velikega Mršavega. Peljal se je od Dvora proti Novemu mestu in zapeljal na kup peska. Škoda so ocenili na 4.500 din.

KRONOVO: ITALIJANA VGRLO S CESTE — V Kronovu se je 14. oktobra prevrnil s Fiatom 850 (special) italijanski voznik Antonio Ball iz Trbiča. Med zavijanjem proti smarješkemu Toplicam je prehitro zapeljal na nadvozno cesto. Voznik se ni potokel, škoda pa so ocenili na 3.000 din.

NOVO MESTO: NA MOSTU V PESKA — Edvard Petrušič in Zdravka pri škofji Lovi je 15. oktobra zvečer na kandidskem mostu v Novem mestu z zastavo 1300 zadel 17-letnega Emila Purebra iz Zabeje vasi, ki je stopil s pločnika pred vozilo. Pureber je bil laze ranjen.

GRADIŠČE: BANKINA NI ZDRŽALA — Pri stečanju s avtomobrom novomeške IMV na Gorncnem Gradišču je 15. oktobra Jože Mohorič iz Bočke pri Metliki zapeljal tovornjak s prikolico na desno stran bankine. Bankina teše ni zdržala, zato se je prikolica prevrnila.

NOVO MESTO: NEPREVIDNO PREKANJE — 63-letna Marija Perše iz Drušinske vasi je 15. oktobra na novomeškem Glavnem trgu neprevidno prečkala cesto v trenutku, ko je proti Kandil vozil osebnih avtomobil Alojz Plavčak iz Karteljevega. Ker tudi Plavčak ni bil dovolj pazljiv, je

Peršetovo nadel in zbs. Prvo pomoč so dali ponorebečki v novomeški bolnišnici.

NOVO MESTO: PESKA JE ZBIL, SAM PA TRESČIL MED CEVI — 17. oktobra zvečer je Novomeščan Jure Jakovac z ne-registriranim osebnim avtomobilom blizu tovarne IMV zbil peska Jožeta Stanislo iz Gotne vasi, ko je šel pravilno po levi strani. Peska je odbilo na vno, voznika pa na drugo stran, kjer je treščil v kanalizacijske cesti. Avtomobilist je bil pri nesreči huje, peska pa laže ranjen, oša pa so odpeljali v novomeško bolnišnico. Gmočno škoda so ocenili na 8.000 din.

STARA VAS: NA OVINKU JO JE ZANESLO — Ljubljancanka Ovetca Čarncsek se je 17. oktobra peljala z osebnim avtomobilom od Brečic na Blazlisko. Na nepreglednem ovinku v Stari vasi jo je zaneslo, jo vrglo s ceste, da se je prevrnila. Na srečo voznika ni bila ranjena, škoda pa so ocenili na 8.000 din.

ZAKOT: MOPEDISTA TRESČIL V AVTO — Med srečanjem na nepregledni cesti v Zakotu pri Brezicah se je 12. oktobra Darjo Jurnas iz Bukoškega z mopedom zadel v osebnih avtomobil, ki ga je vozil Martin Ban iz Decnih sel. Jurnas je bil hudo ranjen in so ga odpeljali v breziško bolnišnico.

TRNJE: PONOČI S CESTE — 15. oktobra ponoči je zaneslo z ceste v Trnju osebni avtomobil, ki ga je od Brečic proti Blazliskemu vovil Stanislav Skrice iz Sel. Vozniku se ni nič zgodilo, škoda na avtomobilu pa so ocenili na 5.000 dinarjev.

OREHOVO: AVTO V OGRAJNO, DVA RANJENA — 15. oktobra sta se proti Račadam peljala s osebnim avtomobilom Milan Zeks iz Račice in Rudi Ljeto iz Bresta. Na nepreglednem ovinku v Orehovem je avtomobil zaneslo, nakar je treščil v betonsko ograjo in se prevrnil. Voznik 24-let in sopotnik Livio sta bila hudo ranjena, odpeljali so ju v breziško bolnišnico. Škoda so ocenili na 3.000 dinarjev.

BREZINA: MOPEDISTA DRUG V DRUGEGA — Med srečanjem na nepreglednem cestnem ovinku sta se 14. oktobra aletela mopedista Stanko Cizel iz Piscec in Bojan Milus iz Buzjakovega. Milus je bil huje ranjen.

KRSKO: ZADEL TOVORNJAK IN SE PREVRNIL — Karlovčan Mato Ordic je 14. oktobra na cesti Kriško Severica s osebnim avtomobilom med prehitvanjem zadel tovornjak Milana Kožemare iz Bonanske Gradišče, zapeljal s ceste in se prevrnil. Nesreča je povzročila le gmočno škodo, ki so jo ocenili na 10.000 din.

BREZICE: V PESKA NA PLOČNIKU — Huda nesreča se je zgodila 12. oktobra na Preseznovi cesti v Brezicah. Vinko Ogorevc iz Brezine je z osebnim avtomobilom zapeljal na pločnik in zbil Marijo Doršič iz Brečic. Doršičeva je dobila hude poškodbe in so jo odpeljali v bolnišnico.

DOBE: S RANJENIMI ZARADI NESPRETNOSTI — Ivan Zorčič iz Ljubljane 11. oktobra v Dobah pri Kostanjevici ni mogel speljati ovinka. Izrval je osebni smernik, preskočil 2,5 m širok jarek in se prevrnil. Huje je bila ranjena 9-letna Ovetka Zupane iz Javorovce, laze par Marija in Frane Zupane iz Javorovce. Karolina in Ivan Pisek iz Orehovec ter voznik Zoretič. Škoda so ocenili na 12.000 dinarjev.

DOBROYA: SREČAL KOLONO IN SE PREVRNIL — Franc Rošič z Blazljskega je 11. oktobra v gosdu Dobrova srečal kolono avtomobilov. Ko se je umaknil na desno, se je osebni avtomobil na bankini ugrunil in se prevrnil. Škoda so ocenili na 10.000 din. Sopotnika Anton Šepetavc in Andrej Zalokar in Stare vasi sta bila ranjena.

Denar pod ključem ga je premotil

41-letni Mikolič je grdo izrazil gostoljubje pri Krhinu v Dolnjem Gradišču — Vzel je 2.300 din in odšel brez slovesa — Sodišče ga je obsodilo na eno leto strogega zavora in vrnitev ukradenega denarja

Ignac Mikolič je bil 13. oktobra na novomeškem okrožnem sodišču spoznan za krivega, da je letos 24. avgusta v Dolnjem Gradišču v hiši Franca Krhina vzel iz stare ovojnice 2300 din. Denar, ki ga je bil Krhin dobil za kravo, je bil shranjen v tridelni sobni omari, ključ pa pod namiznim prtom. Mikolič je bil za to krajo obsojen na leto dni strogega zavora.

da je grdo izrazil gostoljubje, ki mu ga je nudil Krhin. Razen zaporne kazni je sodišče Mikoliču naložilo, da mora vrniti ukradeni denar.

41-letni obtoženec, ki je odrasčal in živel v neurjevnih razmerah, bil brez stalnega bivališča, spal v hlevu in na senikih, se preživljal s priložnostnimi deli pri kmetih in nazadnje bival pri Krhinu, je dejanje odločno zanikal. Priznal pa je, da je imel Krhinov denar. Sodnike je prepričeval, da je do Krhinovi bankovcev prišel po naključju in po pomoči, potegnili naj jih bi bil skupaj

s stari časopisnim papirjem iz hladilnika v kuhinji. Da je denar med časopisnim papirjem, ki ga je potreboval za zvižanje cigaret, je ugotovil šele naslednji dan. Pred sodniki je trdil da bi denar Krhinu vrnil, če bi mu ga ne bili vzeli Cigani, ki so ga baje med potjo napadli.

Zagovor pa se ni ujemal s tistim, kar sta na glavni obravnavi povedala oškodovane Krhin in njegova žena, ki sta zatrjevala, da je bil denar v sobi pod ključem. Zato sodniki niso verjeli Mikoliču. O tem da je Mikolič kriv, so jih prepričala še nekatera dejstva. Najprej: obtoženec že v preiskavi ni znal odgovoriti na vprašanje, kje je dobil 200 din, ki so jih našli pri njem. Dalje: Mikolič je za Krhinov denar vedel. In še: tistega dne, ko je bil Krhinu ukraden denar od prodane krave, je Mikolič brez slovesa zapustil Dolnje Gradišče.

Dejanje jo je izdalo

Prejšnji teden je prišla k Mariji Stojnič in Jurgorje revo oblečena žena. Povedala je, da ji je doma vse razdeljal potres, zato hodi po vaseh in prosí dobre ljudi za pomoč. Stojničevi se je neznanika zasmilila. Odsla je v stanovanje, da bi našla kaj drobiža, s tem pa naredila veliko napako. Neznanka je v njeni odsotnosti potihoo odprla omari in ukradla iz nje 1.150 din, tri prstane in zlato verižico. Preden je tulka odšla, Stojničeva še ni vedela, kako grdo ji je naredila. Ko je ugotovila, da je okradena, je lakoj javila tatvino delavcem javne varnosti. Ti so do zdaj ugotovili, da se je tatva po belokranjskih vaseh vozila z osebnim avtomobilom reške registracije in da je Čiganka. Očitno gre za skupino tujih Čiganov, ki se vozijo iz kraja v kraj in zlorabljajo zaupanje ljudi.

Ko so sodniki tehtali dejanje in odmerili kazen, so upoštevali, da je imel obtoženi Mikolič težko življenje od otroških let dalje in do zdaj še ni bil kaznovan. Za obtežilno pa so šteli dejstvo,

Usoden korak s pločnika

84-letni Urban Dolinar iz Ljubljane je 18. oktobra z novomeškega mostu opozavil Krko. Nenaodoma je stopil s pločnika na cesto. Tudi se je z Glavnega trga pripeljal na most z osebnim avtomobilom Branko Vovko z Ratoza pri Brusnicah in peska zbil po cesti. Med drugimi hudimi poškodbami so pri Dolinarju v novomeški bolnišnici ugotovili zlom reber in hudo obkoljeno po vsem telesu. Za hudimi poškodbami je Dolinar naslednji dan v bolnišnici umrl.

Stroj za opeko ji je odtrgal roko

Pavla Teropščič iz Kronovega je 17. oktobra s prijateljsko pomočjo pri izdelovanju opeke. Nenaodoma ji je desnica potegnile v hoben stroja in ji jo odtrgal. Odpeljali so jo v novomeško bolnišnico.

POTA IN STRAŠNOST

DEŽURNI POROČAJO

PO NESRECI KONJA ZAKLALI — Na klancu pri Škrjancih se je Ivan Kabur iz Jedinščice 15. oktobra zalezel v konja Jožeta Mijaka iz Borševoga, ki je naproti pripeljal z vozom. Vozilo je konju sznotilo nogo. Živonosttramnik je odročil, da mora gospodar konja ubiti. Igubo konja in škodo na avtomobilu so ocenili na 4.500 din.

UKRADENO KOLO — Izprod novomeškega kina KRKA je neznanec 14. oktobra zvečer ukradel pony-expres Emilu Purebru iz Zabeje vasi.

RAZBIJAL TABLE — Novomeški miličniki so 14. oktobra ustavili zaradi rasgrajanja in nedostojnega vedenja 23-letnega Dusan Gerdena iz Cvelbarjeve ulice. Gerden je razbil tudi napisne table v mestu. Početke ga bo privedlo pred sodnika za prekrške.

OGENJ V STRANSKI VASI — Pred krajem je v Stranski vasi gorelo pri Antonu Jenču. Vnelo se je gospodarsko poslopje. Ogenj je nastal ob dimniku svinlske kuhinje. Zgorela je streha, deloma tudi strop nad hlevom. Gasilci in vaščani so s požarnovarnostjo preprečili večjo škodo.

DOLGI PRSTI V GORICI — Po Primorskem dnevniku, ki je liala v Trstu, povzemanamo, da je morala pred kratkim na okrogrem sodišču v Gorici zagovarjati 26-letna Antonija Gornik iz Novoga mesta zaradi kraje v gorški veleblagovnici STANDA. Ukradla je za 11.600 lir ramega blaga, prodajalkam, ki so jo uistavile, pa je grozila s nožem. To se je zgodilo 19. septembra. Italijansko sodišče je Gornikovo obsodilo na šest mesecev zavora in 30.000 din globe. Kazna ni pogojna, zato je Gornikova ostala še nadalje v zaporu.

OTROK UTONIL V TRAVNIKU — 12. oktobra med 18. in 24. uro je v Travniku utonil v 4 in pol metra globokem vodnjaku 4-letni Mirko Petek. Otroka so našli po dolgočrajnem iskanju, čeprav je bilo v vodnjaku komaj 30 cm vode.

OBRAČUN V METLIKI — Minulo nedeljo zvečer sta se v Metliki topa Tomaz Hudorovac in Janez Hudorovac. Tomaz se je najpl in se po preprič vrgel na Janeza ter mu grozil z ubojem. Hujši obnosci so preprečili miličniki.

OKRADENA NA OTOCO — Silvester Potocar iz Sentjerneje je parital 17. oktobra svoj avtomobil na Otopcu. Neznaneec je vtomil v njegovo vozilo in ukradel za 1.000 din predmetov.

TAT NA STADIONU — Franec Vuzarju je nekdo 18. oktobra iz šlahinice na novomeškem stadionu ukradel denarnico z 30 din in bloke za hrano.

NEDOSTOJNO VEDENJE — Minulo soboto so se 34-letni Jure Dobnar iz Zbor pri Smarjeti nedostojno vedel na Otopcu. Očitno je bil pod vplivom alkohola. Miličniki so ga pridržali, da se je izstravil.

UKRADENA DENARNICA — Prejšnji teden je neznanec ukradel Novomeščanki Milani Ovetnovski denarnico s 500 din.

POŽAR SO POGASILI — V nedeljo zvečer je izbruhnil ogenj v hiši Novomeščana Toma Gorjupa v Ulci Mirana Jarca. Požar je zasmilila iskra, ki je padla iz dimnika skozi vrata. Ogenj se je posrečilo pogasiti, kljub temu pa je škoda za 3.800 din.

Požari v Žabjeku

V zadnjem času so v Žabjeku pogorele tri barake, v katerih so stanovale ciganske družine. Oškodovanci so se morali odseliti. Organi javne varnosti krivorce ne niso prijeli. Domnevajo, da so požari posledica nasprotij med ciganskimi družinami, ki so se zlasti v zadnjem času precej razplamtele. Tudi vzrok za razprtije med Cigani še ni znan.

Umrli pod traktorjem

11. oktobra zvečer je umrl na poti med Žabjekom in Presno Loko Jože Kozinec iz Zuračkovega doia. Proti Žabjeku je vozil traktor, iz nepojasnjenega vzroka pa je zapeljal na levo in se prevrnil na travnik. Nobil je tako hude poškodbe, da je na kraju nesreče izdihnil.

Srebrni jubilej odbojkarjev

V prijetnem vzdušju so novomeški športni delavci in športniki v soboto, 17. oktobra, na Lokih proslavili 25-letnico igranja odbojke na Dolenjskem. Ob tej priložnosti sta čestitala odbojkarjem podpredsednik OBS Novo mesto Avgust Avbar in predsednik Ob ZTK prof. Milan Smerdu.

Nato sta bili odigrani dve zanimivi tekmi, ki sta navdušili številne gledalce. Najprej so nekdanje odbojkarice Novega mesta (Mislej, Ostanek Požar, E. Fink-Mihalčič, V. Fink-Tabor, Robar, Zunič in Keglovčič) z 2:0 (15:13, 16:14) porazile mlade odbojkarice. V glavnem srečanju pa so starejši odbojkarji (Pučko, Dolenc, Zerjal, Romih, Zorko, Medič, Simič, Goleš, Sonec in Lapajne) po teški borbi v petih nlih premagali mlade odbojkarje.

Starejše odbojkarice (Mislej, Dolenc, Požar, Knaflič, Mihalčič, Zunič in Dokl); Cepi: Vera Tabor (slika zgoraj); Franc Pučko in prof. Milan Smerdu podeljujejo priznanja (v sredini); »Stara garda« (Medič, Dolenc, Zorko, Simič, Goleš, Romih, Sonec, Lapajne in Zerjal); manjka Franc Pučko (spodaj); S. Dokl

ROKOMET Lepi zmagi brežiških rokometashev

V tem kolu so se naše tri ekipe v republiškem tekmovanju odlično odrezale. Brežičani so doma osvojili vse štiri točke. Brez večjih težav so fantje porazili Tržič, dekleta pa ljubljansko Olimpijo. Razpoloženim Ribničanom je v Slovenj Gradcu ob koncu srečanja zmanjkalo sapa. Vendar so s svojo lepo igro navdušili gledalce. Sevničani so doživeli poraz v Zagorju, kar kaže, da ta ekipa doživlja resno krizo. Krmeljani so v Kamniku pretrpeli občuten poraz. V zasavski rokometni ligi so se prebudili Novomeščani, ki so v Krškem pokazali lepo igro. Iz nedelje v nedeljo bolje igrajo tudi Relokranjci, ki so najresnejši kandidati za prvo mesto.

Brežice : Tržič 12:7
Poj trije so igralci in gledalci zaman čakali na sodnika, zato sta srečanje sodila ljubljanska gostja. Igralci so se medtem še ohladili in niso pokazali preveč zanimive igre. Pri Brežičanih so bili najboljši Setinec, Kovar in Berglez. Brežice: Berglez, Zerjav, Setinec 3, Anotovič 2, Novak, Pavlič 4, Bosina 1, Iskra, Zore, Blatnik, Kovar 2 in Novoselec.
V. PODGORSEK

Slovenj Gradec : Ribnica 23:20
Ribničani so odlično začeli, vendar so jih domačini kmalu dohiteli in povedli z nekaj goli razlike. Proti koncu srečanja je bil rezultat neodločen 20:20, nato pa so domačini izkoristili nekaj srečnih priložnosti in tesno zmagali. Ribnica: Lavšin, Rigler, Nosan, Tomšič 1, Ponikvar II 2, Ponikvar I 4, Andreščič 1, M. Kulin 3, Erčulj in Radič 9.
T. N.

Brežice : Olimpija 15:11
Po odlični igri brežiških rokometashev v prvem polčasu bi se skoraj ponovila drama iz Maribora, saj so gostje v nadaljevanju nekoliko zmanjšale oelo na tri zadetke. Vendar so Brežičanke držale do konca in po zaslugi M. Ivanove in Stauberjeve zmagale. Brežice: Božičnik, Zorko 1, Bužančič 3, Molan 3, Stauber 2, Ban, A. Misič, Kolar, Zorko II 2, V. Misič in Hr.bernik.
V. PODGORSEK

Zagorje : Sevnica 21:11
V derbi tekmi LCRL so Zagorjani zasluženemu premagali tokrat zredno slabe Sevnice. Sevničani so igrali nesanesljivo. Nerazumljivo je, zakaj niso menjali nerazpoloženega vratarja Sirksa s mladim vratarjem Debeljakom. Krško: Kranjc I, Velkavrh, Turk 3, Arh 3, Tomažič 1, Mikolič 2, Zorič 1, Andrejaš 1, Libenšek 2, Kovačič, Skoberne in Kranjc II.
Novo mesto: Marn, Kaplan, Pongratec 4, Pelko 3, Ganter 3, Seničar 2, Iic, Možina 6, Setina in Perko 1.
L. HAETEMAN VOJKO DRAGAŠ

Kamnik : Krmelj 29:14
Kamničani so zaslužen vsočko porazili Krmeljčane. Napadalcji Krmelja so spet zapravili vrsto ugodnih priložnosti, njihove šoge so zadevale vratnico ali pa so šloč gol.
B. DEBELJAK

Cerklje : Cosmos (Belt) 20:27
Tudi v Cerkljah so Črnomalčji počeli zaslužen zmagati. Igra je bila grobs, saj se je več rokometashev Črnomlja vroilo počakovalnih. Najbolj jo je skupil Marjan Goršek.
T. LATERNER

Sevnica B : Semič 26:22
V srečanju zasavske rokometne lige so mladi rokometashev Sevnice brez večjih težav v drugem polčasu nadigrali goste iz Semiča.
J. BLAS

Krško : LABOD (N. m.) 18:30
Domačini so že v prvem polčasu dokazali, da niso kos odlično razpoloženim Novomeščanom. Čeprav so domačini med tekmo menjali kar tri vratarje, jim to ni nič pomagalo. Krško: Kranjc I, Velkavrh, Turk 3, Arh 3, Tomažič 1, Mikolič 2, Zorič 1, Andrejaš 1, Libenšek 2, Kovačič, Skoberne in Kranjc II.
Novo mesto: Marn, Kaplan, Pongratec 4, Pelko 3, Ganter 3, Seničar 2, Iic, Možina 6, Setina in Perko 1.
L. HAETEMAN VOJKO DRAGAŠ

Trebanjci so kljub porazu drugi

Jesenski del tekmovanja za odbojkarje Trebanjce, ki igrajo v drugi republiški ligi, je končan. Osvojili so drugo mesto in s tem pripravili vse možnosti, da prihodnje leto spet igrajo v društvu najboljših. Novomeščani imajo samo še eno srečanje, vendar bodo kljub boljši igri kot prej pristali na nevarnem repu.

Novo mesto : Branik 1:3
Novomeščani so pred zadnjo tekmo jesenskega dela odbojkarškega prvenstva igrali doma z bivšim sveznim ligasem Branikom iz Maribora. Za spremembo so tokrat zlasti v prvih dveh nlih pokazali zelo dopadljivo igro, ki je veliko obetala. Žal pa so v nadaljevanju močno popustili, tako da so gostje brez večjih težav zažuleno zmagali s 3:1. Novomeščani uvažajo še nekatere mlajše igralce, kar je v njihovo igro vneslo več živahnosti. Najboljša na tem srečanju sta bila izredni Breščak in Potrč.
S. D.

KEMOOPREMA : Kamna gorica 1:3
V nedeljo se je končal jesenski del tekmovanja v drugi slovenski odbojkarški ligi. Kemooprema iz Trebnjega je med 7 moštvi osvojila drugo mesto. Šestino je zadnje tekmo izgubila s 3:1 (-9, 11, 13, 11) s moštvom Kamne gorice. To srečanje, ki si ga je ogledalo kakih 150 ljudi, pa ne bo ostalo v lepem spominu. Nekaj pristranskih odločitev sodnika Brajnika iz Ljubljane je v odločilnih trenutkih povzročilo ostro reakcijo pri nekaterih domačinih, nakar je sodnik izkličnil iz igre Francija Oparo, ker je le-ta hotel fizično obračunati s njim.

Kje, kdaj, kdo?
Nogometashev Bele krajine bodo to nedeljo gostovali v Mirnu, kjer se bodo srečali z Adrio. V ljubljanski osonski nogometni ligi bodo naslednja srečanja: Domžale - Mirna, Slovan - Elan in Odred - Kamnik. V celjski podvezni ligi pa bo srečanje Rgalec - Brežice. V republiški rokometni ligi bodo Ribničani gostovali v Tržiču, Brežičani pa bodo imeli doma dvojno srečanje s Poletom iz Murske Sobote. V ljubljanski osonski ligi bosta srečanja Krmelj - Mokere in Sevnica - Medvede. Odbojkarji Novega mesta igrajo zadnje srečanje jesenskega dela tekmovanja v Kamniku.

Tenis:
Triglav : N. mesto 2:1
V slovenskem teniškem pokalu je v polfinalnem dvoboju v Kranju domači Triglav premagal Novo mesto 2:1 in se uvrstil v finale, kjer pa je izgubil s mariborskim Branikom. Znidar je premagal Spilchala 6:2, 6:2. Starec pa Uhla 6:1, 6:3. Kranjčana sta igra parov predala. Uvrstitve v polfinalne slovenskega pokala brskone predstavlja letošnji najboljši dosežek ekipnega športa v Novem mestu. Šeprav to ne kaže na kvaliteto tenisa v Novem mestu, ampak priča, da v Sloveniji s šajmo nekaj klubov tenisa ne igrajo in da so tudi to tekmovanje mnogi vzeli neresno.
J. 5.

ATLETIKA
Vojko Dragaš - prvak Slovenije
Pretečilo soboto in nedeljo je bilo v Mariboru letošnje atletsko prvenstvo za starejši mladinec in mladinke. Mladi Novomeščani so zelo uspeli, saj je Vojko Dragaš s odličnim metom kopja zasledil prvo mesto, večina tekmovalcev pa se je uvrstila od prvega do tretjega mesta. **REZULTATI:** mladinci - kopje: 1. Dragaš (N. m.) 57,12, 2. Knavs (Kočevo) 55,96; višina: 4.-5. Dragaš 1,80; troskok: 3. Simunič (N. m.) 5,93; dekleta - 0 m: 3. Gazvoda 12,9; 30 m: 4. Gazvoda 27,2; 400 m: 4. Kragelj (N. m.) 65,8; kopje: 3. Saje (N. m.) 32,96; kroglja: 2. Poje (Kočevo) 1,16.

Mladi Dolenjski šahist Tone Praznik iz Kočevja, ki je bil pred leti mladinski šahovski prvak Slovenije, se je lepo uveljavil na močnem šahovskem turnirju v Domžalah. Svoj uspeh je kronal še z osvojitvijo naziva mojstrskega kandidata. (Foto: S. Dokl)

ŠPORT

Od tu in tam

MIRNA - Mladinci Mirne so v prvenstvenem nogometnem srečanju porazili mlade igralce Odreda iz Ponove vas s 4:2. (A. T.)

ČRNOMELJ - V prvenstveni tekmi mladinske lige A skupine so se pomerili mladinci Bele krajine in Ljubljane. Gostje so bili boljši in so zmagali 3:1. Zadelek za domačo je zabil Haris. (A. L.)

BREŽICE - Učenci osnovne šole bratov Ribarjev so imeli letošnji prvi športni dan. Tekmovali so v rokometu. Odigrali so 44 tekem, zmagovalci pa so bili: 8. c, 7. a, 6. b in 5. d pri fantih ter 8. c, 7. b, 6. d in 5. a pri dekletih. (F. R.)

NOVO MESTO - Šmucarsko društvo Rog bo priredilo v nedeljo, 25. oktobra ob 19. uri, prvo šmucarsko tekmovanje. Pionirji, pionirke, cikelisti in cikelanke se bodo pomerili v suhem stolatu na Kosovem hribu (nad Lobenškim pokopališčem). Trije prvouvršeni v vsaki skupini bodo prejeli nagrade. (R. P.)

SEVNICA - V nadaljevanju turnirja v malem nogometu so bili doseženi naslednji izidi: Kopitarna - Metalna (Krmelj) 1:2, Ljaca - Kopitarna 1:3, Kopitarna - Šilileš 5:3 ter Kopitarna - Elektro 3:0. Tekma se je končala 2:1 za Elektro, vendar je v tej ekipi nastopil vratar, ki ni bil član tega kolektiva. (J. B.)

BREŽICE - V okviru priprav za občinsko prvenstvo v rokometu so učenci osnovne šole bratov Ribarjev imeli dve srečanju z gimnazijci. V obeh srečanjih je zmagala gimnazija, in sicer 24:12 ter 31:12. Trener osnovnošolske ekipe Polde Rovar je izmenjal kar po 20 igralcev. (P. R.)

KRSKO - Na novem dvostranskem avtomatskem kegljišču so se srečali papirnicarji slovenskih tovarni celuloze in papirja v prvi panogi svojih športnih iger, v kegljanju. Ekipa so nastopile s 6 tekmovalci. Najboljša posameznika sta bila Tuma (Krkko) in Lukman (Količovo), ki sta podrla vsak po 83 kegljev. Kočni vrtni red ekip: 1. Kočevo 437 kegljev, 2. do 3. Medvede in Krško (najboljši so bili Tuma 63, Ruščev 78 in Škender 73). (L. H.)

METLIKA - V prijateljskem rokometnem srečanju sta se pomerili pionirski ekipi Metlike in Črnomlja. Mladi Črnomalčji so zmagali z 21:16. (A. L.)

VEVCE - Druga ekipa mladincev Elana je to nedeljo gostovala v Ljubljani in v prvenstvenem srečanju porazila mladince vevške Slavije s 4:3. Prva ekipa mladincev pa je še vedno na odličnem prvem mestu. (M. H.)

NOVO MESTO - Končano je tekmovanje v občinski senški sindikalni ligi. Zmagala je brez poraza ekipa Proseve. Kočni vrtni red: 1. Proseva (Mislej, Poljar) 10 točk, 2. Krka 9, 3. Novotek 7, 4. Pionir 5 in 5. Družbene službe 4 točke. (C. R.)

BREŽICE - Te dni bo v počastitev občinskega praznika celotna vrsta tekmovalci. Rokometno prvenstvo osnovnih šol za pionirje bo v Artilah, za pionirke pa na Veliki Dolini. V obeh krajih bodo tudi ob tej priložnosti izročili naznenu asfaltirani šolski igrišča. V Brežicah bo jutri pokalno tekmovanje osnovnih šol v atletiki ter teniški dvojni Novo mesto - Brežice. H koncu grodo tudi tekmovanja sindikalnih podružnic. V mirni rofju so pri moških zmagale Čateške Toplice. IMV obrat Brežice pa v senški konkurenci. Zaključni boji bodo še v tenisu, šahu, namiznem tenisu in kegljanju. (V. P.)

NOVO MESTO - V drugem kolu jesenskega dela dolenjske kegljaške lige so bili doseženi naslednji rezultati: Lukanja - Stari devet 339:209, Krško - Vseh devet 388:343 in Krka - Zvezničar 354:293. Po nepopolnem enajstem kolu je v vodstvu Pionir z 18 točkami, sledijo Zvezničar in Krško 16, Krka 14, Iskra 12, Lukanja 8, Vseh devet in Stari devet 6 ter Rudar in Partizan po 4 točke. (J. M.)

KRSKO - V počastitev občinskega praznika novomeške občine bo v Krškem v soboto, 24. oktobra, kegljaško tekmovanje za prehodni pokal, na katerem bodo igrali Brežice, Krka, Iskra, Krško, Lukanja, Zvezničar in Pionir. (J. M.)

BREŽICE - Športno društvo na osnovni šoli je imelo prijeteljko rokometno srečanje z vrstniki s Bizeljskega. Fantje iz Brežice so zmagali 2:4, dekleta pa so igralo neodločeno 7:7. (P. R.)

BREŽICE - Končano je letošnje sindikalno prvenstvo v odbojki. Sodelovalo je 6 ekip, vrtni red pa je naslednji: 1. osnovna šola Brežice, 2. gimnazija, 3. VP Cerklje, 4. Čateške Toplice, 5. Slovenija vino in 6. občinska skupščina. V finalu so bili doseženi naslednji rezultati: osnovna šola - gimnazija 2:0, VP Cerklje - Čateške Toplice 2:0 in Slovenija vino - OBS 2:0. (R. P.)

NOGOMET

Bela krajina je trdno na drugem mestu

Nogometashev Bele krajine, novinci v drugi republiški ligi, igrajo proti pričakovanju odlično. V zadnjem času so zabeležili kar štiri zmage, kar jih je dvignilo v sam vrh razpredelnice. S tako igro bodo še mariborskim poglani strah v kosti. Elan in Mirna sta na domačem igrišču nepričakovano izpusila ločki. Vse kaže, da tokrat dolenjski ekipi ne bosta tako uspešni kot lani. V zasavski ligi so Brežičani zmagali, Kečani pa so doma obdržali polovico izkupitka.

Bela krajina : Piran 1:0
Belokranjci so že četrtič zapored zmagali in se trenutno nahajajo na odličnem drugem mestu. Domačini so tokrat zmagali s precejšnjo maro sreče, saj gostje niso izkoristili precej srečnih priložnosti, zlasti v drugem polčasu. Odločilni zadetek je dosegel dve minuti pred koncem prvega polčasa. Nedelje. Najboljši v domači ekipi je bil Radisa Petrovič.

Ker naš dnevni časopis objavlja nanačno lestvico, objavljamo pravilno uvrstitev Bele krajine, 2. B. krajina 3 4 3 1 14:10 11
T. LATERNER

Brežice : Ljubno 1:0
Domačini so bili boljši, vendar niso imeli sreče pri ateljanju na vrata. Igralci so le preveč igrali vsak zase. Najboljša sta bila branilec Tajšek in krilo Geršak.
L. HARTMAN

Mirna : Odred (Ponova vas) 2:3
Ljubitelji nogometa so to nedeljo doživeli na Mirni precejšnje razočaranje. Mirno je porazila slabša ekipa, ki je izkoristila slabosti nesanesljivega domačega vratarja. Občutno se je poznala odsotnost Stefanica in vratarja, ki sta na vojaških vajah. Strelec obeh zadetkov je bil Šmuc.
A. TRATAR

Elan : Sava 0:1
Ne preveč dobri gostje so izkoristili slabosti novomeških nogometashev in brez večjih težav osvojili dve točki. Gostje so počeni prišli do zadetka, nato pa so se umaknili v obrambo in obranili malehkostno prednost.

Celulozar : Žalec 0:0
Domačini so bili boljši, vendar niso imeli sreče pri ateljanju na vrata. Igralci so le preveč igrali vsak zase. Najboljša sta bila branilec Tajšek in krilo Geršak.
L. HARTMAN

Spodbuden primer
Kračani so prav tako soboto na Resi odprli lepo dvostano avtomatsko kegljišče, ki je najmodernejšo na Dolenjskem. Napori športnih delavcev so bili končno poplačani. Zredeli smo, da so bili najprizadenejši delavci Marjan Markl, Bojan Bogovič, Franjo Ferlin in Ivan Vanič. Vrednost del, ki so jih opravili prizadevni člani, je 20.000 dinarjev. Primer, vreden posnemanja!

KOŠARKA

Novo mesto : Ljubljana 69:61

V tekmi za pokal maršala Tita so novomeški košarkarji na Lokih pred 250 gledalci premagali s 69:61 (33:30) slovenskega ligasa Ljubljano, ki je pred leti, ko je še igrala v zvezni ligi, osvojila pokalno prvenstvo Jugoslavije. Odlično sta sodila ljubljancina P. Brumen in Lotric.

Novomeščani so poiridili odlično igro v jesenskem delu tudi s tem nastopom proti nasprotniku iz slovenske lige. Takoj v začetku so povedli 8:0, 15:2 in pozneje 25:10. Ljubljancani kljub vsem naporom niso bili v vsej tekmi niti enkrat v vodstvu.

Novo mesto: Gosnik, Spilar, Leonardič, Sepečar, Piletič, S. Kovačevič, Počrvina 5, Sobar 6, Kupač 7, Spilchal 3 in Z. Kovačevič 28. Danes ob 18. uri igrajo Novomeščani na Luki z Jesenicami.
J. S.

ATLETIKA

Vojko Dragaš - prvak Slovenije

Pretečilo soboto in nedeljo je bilo v Mariboru letošnje atletsko prvenstvo za starejši mladinec in mladinke. Mladi Novomeščani so zelo uspeli, saj je Vojko Dragaš s odličnim metom kopja zasledil prvo mesto, večina tekmovalcev pa se je uvrstila od prvega do tretjega mesta. **REZULTATI:** mladinci - kopje: 1. Dragaš (N. m.) 57,12, 2. Knavs (Kočevo) 55,96; višina: 4.-5. Dragaš 1,80; troskok: 3. Simunič (N. m.) 5,93; dekleta - 0 m: 3. Gazvoda 12,9; 30 m: 4. Gazvoda 27,2; 400 m: 4. Kragelj (N. m.) 65,8; kopje: 3. Saje (N. m.) 32,96; kroglja: 2. Poje (Kočevo) 1,16.

Več znanja — manj nesreč

Priznanje, kakršno je te dni dobila Božena Pavasovič, učiteljica iz Dolenjskih Toplic, je za žensko dokaj redko. Božena Pavasovič je s svojim delom dokazala, da promet in prometna vzgoja mladine ni le privilegij moških, temveč se tudi na tem področju družbene dejavnosti vedno bolj uveljavlja ženske. Diploma Republiške komisije za varnost otrok v prometu je vsekakor velika moralna nagrada in spodbuda za nadaljnje delo. Božena Pavasovič že 14 let poučuje mlade Topličane. Sotferski žpiti je opravila pred dvajsetimi leti, ko so v šole uvedli pouk prometne vzgoje, je to skrb na osnovni šoli v Dolenjskih Toplicah prevzela ona.

»Odteje je to po silih razmer postal moj hobi«, pravi »Vsako leto pripravljamo učence na različna tekmovanja o prometu, še posebno na kolosarska, kjer so učenci na naši šoli dosegli že

tepe uspehe. Imamo tudi nekaj diplom. Otroci se radi odsvetoje tej dejavnosti, ker komisija za varnost otrok v prometu zmagovalcem pripravi lepe nagrade, ki se jih otroci vse leto veselijo. Razen tega pa so s svojim znanjem tudi sami v naraščajočem prometu bolj varni. Najbolj se uspehi kažejo pozneje, ko otroci odrastejo in kolo zamenjajo z motornimi vozili.

Učnih pripomočkov, ki bi ji služili pri pripravi otrok na tekmovanja, skoraj nima. Izdelati jih mora sama. Tudi lenjige o nočnih prometnih predpisih sama kupuje.

»S prometnimi predpisi sem na tekočem, ker se moram z njimi tudi sama seznaniti, preden jih posredujem učencem. Če bi jih vsi vozniki poznali in jih tudi upoštevali, bi bilo manj nesreč.«

O svoji dejavnosti pravi Božena:

»Vsek učitelj skrbi za kakšno izvenšolsko dejavnost. Meni je najljubši promet. Se naprej bom delala tako kot doslej, vendar bi želela, da bi se glede tekmovanja uredile nekatere zadeve. Ni prav, da na takih tekmovanjih enakocenjujejo učence, ki živijo v mestu, in vsake otroke, ker so le-ti v veliko slabšem položaju, saj se v mestu teže znajdejo. Enakega znanja vaskih in mestnih otrok o prometu ne moremo doseči, dokler nimamo enakovredne opreme in učnih pripomočkov. Zato se moram, vzopitje na vaši veliko bolj truditi, da dosežemo zadovoljive uspehe.«

A. VITKOVIČ

Danica Mihelič iz Vinice 2 je na njivi pridelala dve pesi velikanki. Vsaka je nad 50 cm dolga in tehtla blizu 4 kg. Na viniškem koncu tako velikih pes še niso videli, zato ju hodijo gledat sosede in znanci. Foto: Ria Bačer

Nič več človeških ribic?

Jamarji jih ne najdejo več

Člani jamarskega kluba Kodelje, ki je bil ustanovljen letos, so v minulih mesecih proučevali hidrologijo kočevskega kraša; redno beležijo

temperaturo v ledeni jami, ki je ena najstarejših talnih jam v Evropi; obiskali pa so tudi jamo dveh močeradov v Peklu, ki je zanimiva zato, ker se vanjo stekajo štirje stalni studenci.

Nekajkrat so obiskali tudi jamo v Mestnem logu, v kateri je bilo še pred leti šeststo človeških ribic. Po zastrupitvi vode z gnojnico je bilo človeških ribic v tej jami vedno manj, zato so jih nameravali preseliti v neko drugo jamo. Zal pa med zadnjim obiskom niso našli nobene človeške ribice več.

Jamarji si bodo opremili tudi svojo kočjo blizu Fridrihštajna, ki sta jim jo odstopila Združeno KGP in arheolog-amarter France Cankar. V klub so včlanili še 10 novih jamarjev.

Vsak vlagatelj, ki ima v DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI vložnih najmanj 500 novih dinarjev, je zavarovan za primer nezgodne smrti. Razen visokih obresti za hranilne vloge skrbi DBH tudi za vaše nezgodno zavarovanje!

»Pri nas je pač tako«

Pred dobrim mesecem sem obiskala Brežice. Za vila sem tudi v slaščičarno pri avtobusni postaji. Naročila sem kremovo rezino, samo eno, pa mi je prodajalka odvrnila, da prodajajo najmanj dve skupaj. Vseeno sem jih naročila in povedala prodajalki, da si na takšen način ne pridobitajo strank. Priznala mi je in pripomnila, da je pri njih pač tako.

Povem naj še to, da so kremove rezine v Brežicah manjše in manj okusne kot v ljubljanskih slaščičarnah. Za nekaj par so res cenejše, zato pa postrežba ni, kot si jo stranka želi.

MARJANA PETERČIČ Ljubljana

Ure so mu pritiktakal

18-letni Koprivničan je v Novem mestu ukradel mi se odpravil vlamijati v Belo krajino — Med prodajo ur iskavo je hotel spraviti na krivo sled, kasneje j

Predrag Peradin je zabredel v kriminal, ko se ni bil polnoleten. Zaradi kraje osebnega avtomobila in več drugih tatvin se je znašel na zatožni klopi. Občlansko sodišče v Koprivnici ga je 5. maja letos napotilo v vzgojno-poboljševalni dom v Gilno. Takrat je dopolnil osemnajst let in dva meseca.

Peradino, vajenemu prostosti in ulice, domsko življenje ni dišalo, zato je samo čakal priložnost da bi ušel. To se je zgodilo 15. julija, čez dobra

dva meseca, tedaj je Peradin pobegnil iz Gilne s skupino mladoletnikov. Na prostosti so se mladi begunci raztepli na vse strani, Peradina je neslo na sever in že po petih dneh je bil v Novem mestu.

Da v Novem mestu ni prišel gledat na uro, je dokazal že v noči od 19. na 20. julij v Jerebovi ulici. Poskusil se je odpeljati z enim od parkiranih osebnih avtomobilov. Najprej je ugotavljal, ali bo to vozilo Jožeta Kovačiča ali Nežke Drčar, vendar ju ni mo-

Na Preloki ni več nobenega osla

Zadnja dva oslička sta bila prodana na sejmu na Vinici. Reški mesar jih je plačal po 3 din kilogram. Šla bosta na morje

Pred petdesetimi leti je imel malokateri kmet na Preloki, v vasi nad strmim bregom Kolpe, svoj vodnjak. Vodo so vaščani nosili iz Kolpe v lesenih posodah, imenovanih šbarilija. Pod vasjo je redno obratoval mlin, kjer se je mlelo žito Doma sprežene štrne za izdelavo domačega platna, kakor tudi perilo so prali samo v Kolpi. Za prenašanje tovora so bili najbolj primerni osli, zato je imela vsaka druga hiša po enega ali celo dva osla.

Kakšen trendaj je bil, ko so rigali po vasi! Rad so se oglašali tudi ponoči, v zgodnjih jutranjih urah pa so z glasnim i in a naznanjali začetek novega dne. Večkrat se je zgodilo, da je kak nagajiv osliček ponoči ušel iz hleva,

se v temi klatti po vasi in s svojo kosmato pojavo strašil domačina.

Danes na Preloki ni več nobenega osla. Zadnja dva sta bila 6. oktobra prodana na viniškem sejmu. Zanimivo ju je bilo gledati, kako ponosno sta stala med teleti na kamionu. Glavi sta držala pokonci, strigla z dolgimi uhlji, kot da mahata v zadnje slovo. Reški mesar je povedal, da bo preloška oslička prodal kmetom iz okolice Reke.

Najbrž bosta belokranjska oslička zadovoljna ob morju v družbi številnih vrstnikov. Preloka je z njima izgubila zanimivost, saj sta predstavljala ostanek starih časov in navad.

FRANC PAVLAKOVIC

Vojaki odlični športniki

Nekaj športnih uspehov ribniške vojaške enote

Vojak Luka Stoković s planine Kukavica v Srbiji, ki služi vojaški rok v Ribnici, je letos prvič obul sprinterice, kljub temu pa je na nedavnem armadnem tekmovanju pustil za seboj mnoge reprezentante. V teku na 400 m je s časom 31,6 zasledil 4. mesto. Verjetno bi se bil odrezal še bolje, ko ne bi imel zaradi hude konkurence trane.

Na tem tekmovanju je ribniška vojaška enota dosegla lepe rezulta-

te. V ekipnem delu tekmovanja si je priborila 9 plaket: 2 zlati (vojni mnogoboj in štafeta 4 X 100, 4 srebrne (atletika a petorojem, plavanje, štafeta 4 X 400 tek in štafeta 4 X 50 plavanje) 3 bronaste (streljanje s puško v tretji potohajih, odbojka in 3. mesto v vseh palogah).

V posameznem delu tekmovanja so dobili vojaki še 24 medalj, in sicer 12 zlatih, 8 srebrnih in 4 bronaste. J. P.

KAJ SO PRED 70 LETI PISALE

Dolenjske Novice.

Maša za cesarja

(CESARJEV ROJSTNI DAN) — slavil se je tudi letos po vsem cesarstvu kaj dostojno. Tudi pri nas nismo zaostali. Po vseh farah in po vseh šolah so imeli sv. mašo za presvitelega vladarja. V Novem mestu imel je opravilo mil. gosp. proš. dr. Elbert z veliko asistenco, katerega se je udeležilo vse uredništvo, mestni župan s svetovalci in mnogo drugih. Po sveti maši slavili so cesarjevo 70 letnico gimnazija in ljudske šole.

(DUNAJ) — Vsi bivši poslanci nemške napredne stranke so slišani na pozvotovanje na dan 20. oktobra na Dunaj.

(VOJNA V JUŽNI AFRIKI) — Dasi so Angleži že neštévilokrat popolnoma premagali Bure, vendar še vedno poročajo o burskih napadih. Celo general Dewet, ki je v boju padel, je zopet oživel. Burski oddelki se prikazujejo na raznih krajih in napadajo angleške patrulje. — Buri se torej niso udali, in se tako hitro popolnoma še ne udajo.

(VOJNA NA KITAJSKEM) — Hitro sobrača se časa kolok. Tudi na Kitajskem se je zelo preobrnilo. Kitajcem raste pogum. Kitajski cesar je sicer pisal nemškemu cesarju in obljubil zadoščanje. Nemški cesar je z vsó strogošojno odgovoril ter zahteval zadoščanja. A ostalo je dozdaj le pri pisnih. Povzročitelj nemirov vlada noče izročiti, pač pa se Kitajci pripravljajo na krepak odpor. Prasko se vedno nadaljujejo.

(IMENOVANJE) — Okrajni sodnik v Ložu, gosp. Ravnikar je imenovan sodnim svetnikom; gosp. Henrik Sturm sodni pristav v Metliki pa je imenovan okrajnim sodnikom za Idrjfo.

(NOVO MAŠO BRAL) — je na Brezjah 6. g. P. Arhangelj Appaj, rojen v št. Rupertu.

(SLOVENSKO KATOLISKO POLITICNO DRUŠTVO) — za kočevski okraj se je ustanovilo in je imelo svojo osnovno zborovanje dne 7. t. m. v Dobrepuljah.

(NOVO MESTO:) — Dne 7. t. m. preredile so novomeške gospodične pod pokroviteljstvom veleblagorodne gospe dr. Leopoldine Schegulove lep koncert v korist Prešernovemu spomeniku v Ljubljani. Bil je tako mnogostevilno obiskan kot malokateri popreje. Zato pa je ostala prelepa svota v idealni namen. Živi sliki sta bili divno krasni in v vsakem obziru dovršeni, kar pričuje, da je bil umetnik, ki jih je aranževal. G. akademski slikar Vaupotič sme ponosen biti svojega dela.

(PRODAJA GOZDOV.) — Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani je došlo poročilo da se bode dne 12. oktobra 1900 ob 10. uri dopoldne po javni konkurenci sto gozdov ozir. gozdnih parcel prodalo, katere so last romunske države.

(AVSTRILJSKI DRŽAVNI ZBOR) — je razpuščen, ter dotični cesarski sklep že razglasen. Vlada je naročila, da se nemuda jamejo potrebne priprave za nove volitve vršiti. Volitve utegnajo za čas okrog novega leta razpisane biti.

(SEJEM V KANDIJ) — Ministratvo notranjih zadev potrdilo je staro pravico občine za izvrševanje tedenskih sejmov sleherni pondeljek.

(EKSCLENCIA BARON HEIN V NOVI MESTU) — Dne 8. okt. zjutraj prišel je gosp. deželni predsednik v družbi vladnega tajnika g. Viljema Haasa službeno v Novo mesto. Na vabilo mil. gosp. proš. dr. Elberta vzel je stanovanje v kapitelju ter ga tudi takoj obiskal. Nemudoma podal se je potem v okrajno glavarstvo, ter tam uradovanje pregledoval.

IZ DOLENJSKIH NOVIC 15. oktobra 1900

Hudičev turn v Soteski so letos obnovili pod strokovnim vodstvom sodelavcev ljubljanskega Zavoda za spomeniško varstvo. Tako so obranili pred uničenjem pomemben kulturnozgodovinski spomenik v dolini Krke (Foto: Ivan Zoran)

e zapor

ličniku avtomobil in so ga prijeli - Pre-e vse priznal

odpreti. Posredilo se mu detri v avtomobil novo-ega milijonika Jožeta To-na. Sedel je za krmilo e neopazeno odpeljal v krajino.

naslednjo noč je vlo-v TOBAKOV kiosku v mlju na Trgu svobode. del je štiri moške in zenskih zaplestih ur ter e. Zjutraj se je vrnil vo mesto, da bi ukrade-re prodal. Med irgova-pa so ga prijeli. Pri je umel še tri ure.

radin preiskovalnemu lku ni hotel povedati, je. Izdajal se je za mla-mika in trdil, da se ne Peradin. Kasneje je le al, da je starejši, in tudi ega priklika ni več za-

tem je v preiskavi in glavni obravnavi 13. ok-a priznal vsa dejanja, pombu, da je vzel v Cr-lju samo štiri ure. No-ško okrogno sodišče ga osodilo na dvajset mese- strogega zaporu.

Bo eviček? Zametno črnino so v novomeški občini lahko začeli trgati šele po 15. oktobru, črne sorte pa pet dni prej. Zadnje dni je bilo v vinogradih vse živo: brente so tečje, za trgatve je treba izkoristiti lepo vreme. Po novem zakonu bo za letošnja vina veljala nova razvrstitev: kvaliteto in količino pridelka bo treba vpisati v poseben register.

KRPANOV KOTIČEK

Na veselici

Lepo poletno nedeljo ja- am po Dolenjskem, kar ritdem v neko vas, ko je avno avemarijo zvonilo. tudi dan se je naklonil i noč se je bližala. Za- sedil sem k razvalinam roudu, ki so ga Boštanj menovali, in že od daleč gledal veliko ljudi. Ni- treba opominjati, da- bili vsi veseli vprašam koga, ki je mimo šel: »Kaj pa imajo tukaj?« »Veselico,« mi de in jo vere po svojih potih.

To je kakor nalašč za- »si pravim, ko sem rčil na dvorišče. In šele tedaj sem se omnil, da nimam božja- pri sebi. »E, naj bo, r če,« si pravim, »no- j bodo morali drugi skr- ti zame.«

Na veselici je bilo vse bre volje, malo in veli- staro in mlado. Gledal m okoli in pritegnil me možak, blizu Grosuplje- doma. Bil je bolj maj- n, ali čvrst in zatrepan. Je pri šestdesetih letih, še jako trden, akoravno imel nos rudeč, pa lica ko nabrana kot suha kaska.

Pij, le pij, pa drugega mi je pomnil, »naj ni zraslo na sreč. Ves, pan, grlo si kaj rdo- fehi mokrate. Naj bo- ga zaslužimo. Do smr-

ti bo še kako! Petinseste- set let niso mackine solte, kaj meniš? Ti ga boš pil, jaz ga bom dal, todajka še en bokal!«

Nekaj krat je še tako klical pljačo in jedajo, ali vino je imelo zanj veliko moč, da ga je vznak me- talo. Družba se mu je sme- jala, pa tudi jaz si nisem mogel kaj, da jim ne bi pritegnil, saj tak človek menda res ne ve, kaj se pravi hudo na svetlu.

Kmalu se je postavil p- konci, potegnili si je klo- buk na oči, z rokoavom si je ocedil nos, pa zamahnil z roko proti točajki in pel: »Še en bokal a'pa dva da nam korajšo daj!« Naročal je še drugih dobrot, katerih se ni bilo mogoče braniti, dasi tudi se jih nisem potovo nič veselil. Kaj sem hotel, držal sem se ga, akoravno me je tež- ko stalo.

Denar se je mojemu go- stitelju jako malo smilil, ker ga je imel nekaj poli- čev preveč pod klobukom. Prav gotovo bo zato cel mesec stradal in pil vodo ob suhem kruhu.

Petletni so že drugo pol zapeli, ko sem se odprav- ljal na pot, ali on in nje- gova družba še niso mislili iti spat, četudi se je točas že pričelo daniti.

MARTIN KRPA

● ... Jože Primo, naš novinar, je bil prejšnji četrtek brzkone botan, saj je o slabih cestah napisal en sam članek.

● ... Stane Sever je ustanovil »Gledališče ene- ga« in javno razglasil, da bo sel gostovat tudi v vsa- ko vas, če ga bodo pokli- cali. Med prvimi se je pri- javilo Trebnje.

● ... Anonimen glas je po telefonu sporočil, da bo v mestu zmanjkalo kruha. Prava sreča je, da smo ko- mercialnega Antona Mihel- čiča od Dolenjske seznanili, da kruha zmanjkuje.

● ... Odbojarske udar- ce Rudija Bergerja na zad- njih tekmah namesto blo- ka nasprotnikovih igralcev uspešno zaustavlja mreža.

● ... Odvetnik Janez La- vrč je v razpravi na črno- maljskem občinskem soa- šču o meni izjavil, da pi- šem bombastično. Kljub takim izjavam tokrat svo- jega klicenta ni obranil.

● ... Te dni čakam, če ne bodo Trdinove nagrade za kulturno dejavnost po- delili tudi Vinku Primcu, ki pri Zavodu za kulturno dejavnost skrbi za ozvoče- nje in potujoči kino.

● Jože Zalokar, direk- tor Mesnega prehranske- ga podjetja, bo moral v bo- došnje hoditi še v višjih škornjih, da bo lahko pre- brodil čedalje višje cene, ki jih mesu postavlja nje- govo podjetje.

Zastonj rekla- ma?

V Mercatorjevi samo- postrežbi v Melliki imajo dobro organizirano proda- jo časopisov, saj imajo vsak dan na razpolago 31 časnikov in revij. Do zdaj ljudje niso imeli pritožb, zadnje čase pa se dogaja, da kupci dela v kolporta- ži dobijo vmes še verski list »Ognjišče«. Čeprav do- be nekateri podtaknjeno »Ognjišče« na ta način brezplačno, občani tako reklamo odklanjajo.

Z naših vrstov

Stopnjevanje

1. oktobra letos smo v tej rubriki na sredini li- sta objavili humoristično poharano vest, kako so v kostanjeviški osnovni šoli preverjali že vzeto učno snov. Našo šala »Kaj je družina?« je 8. oktobra z malenkostnimi spremem- bami povzel Ljubljanski dnevnik, 25. oktobra pa jo je na svoji 15. strani iz DNEVNIKA ponatisnil ver- ski list DRUZINA.

Kočevski polhi

S polharske razstave

■ **POLHARSKA ZADRUGA** — Neko jutro je že ob 8. uri obiskala polharsko raz- stavo v Kočevju večja sku- pina obiskovalcev iz Murske Sobote, Karla Riglerja, biv- šega predsednika Turistične- ga društva, ki je udeležene na razstavi, so prosili, naj jim kakih deset minut pre- davea o polhih in poljšem lo- vu. Želji je seveda ustregel. Ob zaključku pa so ga pro- silili, naj jim pokaže, kako se nastavi poljša past. To- variš Rigler je le priložnosti polhar — vrag pa ima pri poljših zadevah tudi vedno svoje prste vmes — no in je zagrabil eno izmed poljš- jih pasti na nesrečo prav ti- sto, ki je ni znal nastaviti!

■ **TOVARIS HUDIČ** — Stirje obiskovalci polšje raz- stave so začeli kritizirati: »Tako propagirate tistega va- šega hudiča, ki polhe pase, nimate pa ga nikjer.« Hudi- ča slučajno niso opazili, ker ni v razstavi dvorani, am- pak pri vходу v dom telesne kulture, kjer je razstava. De- žurni na razstavi pa je hitro poklical znanca in ga zapro- sil: »Stane, pojdi no tem go- spodom pokazat tovarisa hu- diča.«

■ **NAGAJIVI POLHI** — Na razstavi je tudi več ži- vih polhov, ki radi pobeg- nejo iz kletk in v veliko za- bavo obiskovalcem marsika- tero zagodejo. Prvo noč raz- stave je pobegnil Vidrihov polh. Dolgo so ga iskali in ga končno našli spečega v drevesni duplji, ki jo je razstavil Polde Levstik. Dru- go noč sta pobegnili kar dva polha, ki so ju razstavili be- lokranjski polharji. Precej dela in zabave je bilo, pre- den so ju ujeli. Eden se je pred preganjalci zatekel celo nekemu obiskovalcu v hlač- nico. Drugi polh je nekaj dni prespal na zavesi pod stropom. Ubežni polhi pa so seveda ponoči pospravili tudi precejšen del razstavljen- e polšje hrane, kot so jabotka, hruške, žir, orehi, storži itd.

J. P.

Takole je en izmed ubež- nih polhov na polharski razstavi v Kočevju podne- vi dremal na zavesi pod stropom. Razstava je bila zelo dobro obiskana, od- prta pa je bila od 10. do 18. oktobra.

(Foto: Jože Primo)

Ljubezen in sovraštvo

Bilo je spomladi. Odpravil sem se na sprehod proti bližnjemu gozličku in premišljeval o življenju. Vedno se prepleta dobro in zlo, lepo in grdo. Kakšen je pravzaprav smisel našega življenja? Nisem še dolgo premišljeval, ko sem za bližnjim grmom zagledal parček. Postal sem pozor- zoren in začelo me je zanimati, kdo je. Šel sem mimo in se delal, kot da ju ne vidim, toda fant me je poklical:

»Jože, kam pa greš? Stopi sem k nama!«

Bil je sosedov Tine, z njim pa moja sestra Mira. Ko sem ju vprašal, kaj delata sama v gozdu, sta rekla: »Rada se imava.«

Dotlej nisem vedel, da sta zaljubljena, zato sem jima rekel, da ne bi smela po gozdu hoditi sama, a fant je rekel, da se na samem pajlaže pomenita.

Čez pol leta sva se s sosedovim Tineto zopet srečala, toda tokrat je šel mimo mene. Nisem se začudil. Moja sestra je kmalu po tistem srečanju v gozdu odšla v službo v Ljubljano. Zaposlila se je kot blagajničarka. In ko sem jo zadnjič videl na ljubljanski postaji, se mi je zdelo, da je noseča. Vprašal sem jo, kako je v službi. Rekla je, da je dobro, da pa bo morala službo pustiti, toda ni mi po- vedala, zakaj, le zelo žalostna je bila videti. Vedel sem, da so to posledice sestanka s sosedovim Tineto.

Ko sem prišel domov, sem šel k sosedu in Tinetu povedal, kako je s sestiro. Rekel mi je, naj me to nič ne briga, in jezen odšel.

Sestra mi je pisala, da bo rodila otroka, da je mislila, da se hosta s Tineto poročila, sedaj pa ji ne piše in jo je povsem zapustil.

Ko sem ga zopet srečal, sem se hotel z njim lepo pogovoriti. Rekel sem mu, da to pač ni lepo, da s sestiro ne dela lepo, da to ni kulturno in da bo za otroka moral plačevati, če se z njo ne bo poročil. Na to pa me je le opsoval z najbolj prostaškimi besedami.

Čez tri mesece se je sestra z otrokom v naročju vrnila iz Ljubljane in povedala, da zaradi otroka ne more dobiti službe. Vsem je bilo hudo. Tine, ki je bil otrokov oče, pa se za to ni zmenil. Po vsej vasi je opravljal sestiro in govoril, da smo za vse krivi domači.

Prišlo je tako daleč, da smo morali na sodišče. Tine je tožbo zabil in je moral plačevati za otroka. Kjer je bila prej ljubezen, se je sedaj naselilo smrtno sovraštvo.

JOŽE LIPOVSEK

VNUKINJA

Na griču ob robu gozda je stala majhna lesena hišica. Tu je zivel babica s svojo petletno vnukinjo Terico. Okrog hiše se je razprostiral gozd, med grmovjem pa se je pasla velika bela koza s kozličkom, ki je povzročal mai Terici velike skrbi.

Terica je bila stara komaj nekaj mesecev, ko je njena mamica odšla v tujino in kmalu pozabila na svoje do- mače. Terica pa je ostala pri babici, ki jo je imela nad- vse rada. Vsak dan ji je prinesla sopek gozdnih jagod ali rož. Slabotna babica je z majhno socialno podporo težko preživljala sebe in vnukinjo. Redila je kozo, da sta imeli vsaj vsak dan sveže mleko. Poleti je v gozdu nabirala suhe veje, da sta bili pozimi na toplem.

Terica je vsak dan gnala kozo na pašo. Vsa vesela je opazovala, kako od grna do grna teka za kozličkom.

Babica je zaskrbljeno gledala za Terico, kadar je od- hajala na pašo. Skrbelo jo je, kaj bo z otrokom, ko nje ne bo več.

Tudi tega dne je Terica gnala na pašo. Kot ponavadi je sedla v visoko travo in zamišljeno poslušala petje ptic. Nenadoma se je spomnila babice in se vprašala, zakaj je ne pokliče kot druge dni, kadar je bila lačna. Hitro je natrgala velik šop gozdnih nageljinov in stekla domov. Odprija je vrata v izbo in obstala kot vkopana: na postelji je ležala njena babica.

Ko se je Terica približala postelji, jo je babica po- klicala s komaj slišnim glasom. Terici je sopek gozdnih rož padel iz rok in se raztresel ob postelji. Babica je z zadnjimi močmi objela Terico. Deklica je naslonila glavo na babičine prsi in tiho zajokala. Babica je s pogledom še zadnjič objela vnukinjo, potem pa za vedno zaprla oči. Terica je ostala sama.

MARICA TOMSIC

SOSEDI

V neki vasi sta živeli sosedi, ki sta se zelo sovražili. Nekega dne se je ena izmed njiju odpravljala iz vasi po opravkih, druga pa se je vračala domov. Pot je bila samo ena in zelo ozka, in morali bi se srečati. Toda vsaka iz- med njiju si je mislila:

»Ne, tega vruga copranskega pa že ne maram srečati! Raje grem po stezički skozi grmovje!«

In ker sta obe mislili enako, sta obe stopili na stezo, ki je vodila skozi trnovo grmovje. Veje so ju do krvi praskale po obrazu, ena si je strgala svileno ruto, druga boljše krilo in obe sta za to nesrečo valili krivdo na drugo. Tako misla v svoji jezi niti opazili, da se bosta brez nekaj trenutkov le srečali.

»Oh!« sta zavzdihnila obe hkrati, ko sta se srečali z očmi. Če bi bili mogli, bi takrat s pogledi predrli druga drugo.

A. L.

»Med drugim je vaša naloga tudi to, da... to- le... ah... črto spravite v sklad z dejansko proizvodnjo.«

Dobro leto za Toplice

Po dolgem času dobiček - Premalo prenočišč

Podatki o poslovanju v prvih osmih mesecih so za Zdravilišče Čatešče Toplice letos zelo ugodni. Kolektiv je ustvaril v tem obdobju 5.883.000 dinarjev dohodka. Od tega odpade na stroške 3.500.000 dinarjev. Plan dohodka so torej presegle za dva odstotka. Razveseljiva je tudi številka o dobičku, ki znaša 448 tisoč dinarjev.

V primerjavi z lanskim obdobjem januar-avgust so nočitve narasle za 50 odstotkov. Dotok gostov iz vrst zavarovancev, članov Zveze borcev, invalidov ter samoplačnikov se je precej povečal. Med tujci prevladujejo zahodni Nemci, ki prihajajo sem na zdravljenje. Samoplačnikov je največ iz Avstrije, med prehodnimi gosti

pa je največ Italijanov, Avstrijcev in Nemcev. Zdravilišče je bilo zasedeno skozi vse leto. Sedanje zmogljivosti ne zadoščajo več. Prenočišče primanjkuje zlasti poleti ter v aprilu in septembru, ko povprašujejo po njih velesejemski gostje. Do 200 postelj na dan oddajo v času velesejstva samo njim.

Prihodnje leto bodo sezidali prizidek zdraviliškemu domu, v katerem bo 150 ležišč. Leta 1972 bo zrasel v Toplicah nov hotel s 350 ležišči. Ta bo namenjen pacientom samoplačnikom in prehodnim gostom.

251 sodnih izterjav

Znesek terjatev se je v breziški občini letos povečal za 40 odstotkov. To hromi poslovanje gospodarskih organizacij. S posredovanjem sodišča so izterjali v prvem polletju za 1.868.000 din dolgov, največ za tovarno pohištva METAL (Jesenice), DEKORLES (Brežice) in Obrtno kovinsko podjetje v Dobovi.

Jahalna steza ob Savi

V Mokricah želijo, da imajo primernega terena za jahalno stezo. Najraje bi jo uredili ob Savi navzgor vse do Čateških Toplic. Tako bi do imeli gostje leih veselijo izletih s konji, prijetno pot do kopalnice in hotela v Toplicah. V gostinskem podjetju grad Mokrice se nadejajo, da za ureditev steze ne bo ovir.

Podeseterjen občinski delež

Vsak občinski praznik je tudi krajevni praznik. Če so si občani napeljali vodovod ali izboljšali cesto. Letos je namenila občinska skupščina v Brežicah za vodovode 120 tisoč din. Največji znesek, 34 tisoč din, so dobili v Sromljah. Njihov vodovod je dolg 7 km in je še do končan. Merilo za dodeljevanje pomoči je bila dolžina trase na gospodarstvo, zato je delež Sromljanov največji.

Za vodovod Dobeno-Cerina je dobila krajevna skupnost 24 tisoč din, za vodovod Dednja vas - Veseli vrh pa je skupščina prispevala 10 tisočakov. Manjše zneske so prejeli za te namen še v Breganskem selu, Zupelovcu in na Bojsnem.

Vrednost vodovodov, ki jih letos gradijo v breziški občini, presega 1 milijon din. Prebivalci so s pomočjo občinskega deleža ustvarili lepo premoženje. Z delom in denarnimi prispevki so podeseterili prispevek iz občinske blagajne.

Predsedstvo o novem zakonu

Pretekli teden je tudi predsedstvo breziške občinske skupščine razpravljalo o osnutku novega zakona o manj razvitih področjih Slovenije. Dokončno oblikovane pripombe na osnutek ter morebitne dodatne predloge bo za posavske občine posredoval pred nedavnim ustanovitvenim medobčinski svet, o osnutku tega zakona pa se bodo še v tem tednu pogovarjali breziški komunisti.

Samo Dobovčani

Republiške lutkovne revije, ki je bila konec prejšnjega tedna v Ormožu, se je iz breziške občine udeležila samo skupina mladih lutkarjev iz Dobove. V treh dneh so si udeleženci ogledali deset lutkovnih igrlic. Mladi Dobovčani so se predstavili z ljudsko igrlico »Debela rekas«.

Se že pripravljajo

V breziški občini se sindikalne organizacije že pripravljajo na občne zbornice, ki se bodo začeli proti koncu tega meseca in bodo potekali do novega leta. Razen o konkretnih problemih s področja lastnega dela bodo letos posvetili znatno več pozornosti tudi širšim vprašanjem v zvezi s problematiko in delom sindikalnih organizacij.

Za vse zavarovance

Od 20. oktobra do 6. novembra bo v breziški občini potekala široka javna razprava o osnutku novih samoupravnih aktov Skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Celje. Razprava bo organizirana v Brežicah, Dobovi in Bregani, in sicer v okviru podjetij Krke iz Brežic, Podjetja za popravila voz iz Dobove in Remontnega zavoda iz Bregane. Glede na to, da bodo predvidene spremembe enako važne za vse zavarovance našega območja, bi bilo prav pričakovati temu ustrezno vključevanje v razpravo.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v breziški bolnišnici: Andrej Založnik, električar iz Ljubljane, si je pri prometni nesreči poškodoval prani kos; Bojan Malus, avtolekar iz Bizeljškega, je padel z mopedom in si poškodoval levo nogo; Jože Poček, kmet iz Brezine, si je pri prometni nesreči poškodoval glavo in trebuh; Anton Tomše, upokojenec iz Krške vasi, je padel z voza in si poškodoval desno nogo; Slavka Bromšeta, delavec iz Anž, je povzročil prometni in mu prizadel poškodbe po desni rogi in rokah.

NOVO V BREŽICAH

OBISK Z JESENIC - V soboto je skupina 120 članov kolektiva jeseniške železarne obiskala Brežice. Bili so na sindikalnem izletu. Gostje so si ogledali Posavski muzej, klet, obrata Stove-njavino in zdravilišče Čatešče Toplice. Zvečer so obiskali dom Jugoslovanske armade, kjer je zaval obiskovalce orkester »Plava Jesenica« in objubil, da bodo tudi drugič Brežice in da bodo tudi druge skupine napotili v te kraje.

JUTRU V ROGAŠKO SLATINO - Predstavniki breziške turistične zveze se bodo jutri udeležili gostinsko-turističnega zbornice v Rogški Slatini. Turistični delavci bodo na tem srečanju imenovali svoje izkušnje in napovedali predloge za delo v prihodnjem obdobju.

NAJVIŠJE MARZE - Z današnjim dnem bo začel veljati odlok o najvišjih maloprodajnih cenah za nekatera živila in o najvišjih stopnjah marže, ki ga je 6. 1. m. sprejela občinska skupščina. Za riž, sol, jedline maščobe, kavo in testenine je dovoljena najvišja marža 15. odstotkov,

Predsednik CK ZKS Franc Popit je v sredo, 14. oktobra, obiskal vinsko polnilnico kmetijske zadruge na Bizeljškem. Od leve proti desni stojijo: Franc Bukovinski, Franc Popit in Ferdo Šepetavc. (Foto: Jožica Teppey)

DELA NAJPREJ ZA 350, POZNEJE ZA 515 LJUDI

Na polju bo stala tovarna

V Brežicah bodo izdelovali avtomobilsko opremo - Obrat IMV priučuje delavce in šola vajence

Za ta teden so bila napovedana začetna zemeljska dela bodoče tovarne industrijske opreme IMV iz Novega mesta. Nova hala bo pod streho decembra letos, v januarju pa bo že stekla proizvodnja.

Prihodnje leto bo tovarna zaposlila 350 delavcev. Leta 1972 se bo število zaposlenih povečalo na 515. Delavcev se ni dovolj, v sedanjem obratu jih dela 154. Najbolj bodo potrebovali priučene kovanarje in tapetnike.

Kolektiv breziškega obrata IMV komaj čaka na preselitev. Uresničila se mu bo dolgoletna želja po boljših delovnih pogojih. Potrpeli so in delali v slabih razmerah le zato, ker so upali, da bo v Brežicah vendarle zrasel nov obrat.

Delavcev bo verjetno primanjkovalo. Če bo treba, jih bodo z avtobusi vozili iz Kozjega in drugih krajev. Nekaj se bo zaposlilo tudi takih, ki so trenutno na delu v Nemčiji.

V podjetju so letos priučili 21 elektrovarilcev, ki so z uspehom končali prvi tečaj za splošno varjenje v Ljubljani. V obratu imajo tudi 24 vajencev, kar je za industrijo zelo veliko. Celo večja podjetja jih nimajo toliko. V obratu IMV pridobi vsako leto kvalifikacijo deset mladih ljudi. Med priučenimi elektrovarilci so večinoma taki brez dokončane osnovne

šole. Omogočili so jim poklic in to zanje verjetno veliko pomeni. V kolektivu pravijo: »Če bi vsak tako delal, ne bi bil nihče v zadregi za delavce.«

V novo tovarno bo Industrija motornih vozil iz Novega mesta vložila nad 15 milijonov din. To bo eno največjih podjetij v breziški občini. Avtomobilsko opremo bo tovarna delala za domače potrebe in za izvoz v Anglijo in Belgijo.

J. T.

RADIO BREŽICE

PETEK, 23. OKTOBRA, 16.00 - 16.15 - Napoved programa in poročila - 16.15-16.35 - Nove piščice RTB - 16.35-16.45 - Reportažni zapis s trgovca na Bizeljškem - 16.45-17.00 - Obvestila in reklame - 17.00-18.00 - Glasbena oddaja: Laburji ste nam!

NEDELJA, 25. OKTOBRA, 10.30 - Domace zanimivosti - 25 let Organizacije združenih narodov - Reportažni zapis s otvoritve vodovoda Sromlje-Volče in ceste Pečice-Podsreda - Za naše kmetovalce: Frane Mohor - Kako pripravimo toplo gredo in kako jo uporabljamo - Poslabšeni pavel - Iz naših krajevnih skupnosti - obisk na Rakci - Obvestila, reklame in spored kinematograf. 12.30 - Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 27. OKTOBRA, 15.00 - 16.15 - Napoved programa in pesmi o trgovci in grozdju - 16.15-17.15 - Poročila - Jugoton vam priporoča - Reportažni zapis s otvoritve vodovoda v Dednji vasi - Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista - Tedenški športni komentar - Obvestila, reklame in pregled filmov. 16.15-18.00 MLADINSKA ODJAVA - 25 let gimnazije Brežice.

SREDA, 28. OKTOBRA, 8.00 - 9.00 - Delovni kolektivni čestitajo za praznik občine Brežice. 9.00-10.00 - Direktno prenos za sedanja svečane seje občinske skupščine Brežice s podelitvijo oktoberskih nagrad.

IZ BREŽIŠKE PORODNISNICE

Pretekli teden so v breziški porodnišnici rodile: Zdenka Novak iz Krke - Borisa, Ivanka Založnik iz Ljubljane - Matjaža, Angelca Mesar iz Metnega vrha - dečka, Brigita Roštohar iz Koprivnice - dečka, Terezija Plevan iz Vona - dečka, Marija Lackovič iz Lackovič brega - Josipa, Fanika Kovačič iz Brevovice - Branika in Ivanka Urek iz Globokoga - Trena - Čestitamo!

UMRLI SO

Pretekli teden so v breziški bolnišnici umrli: Franc Ziberi, kmet iz Bregov, star 64 let; Jakob Deruč, upokojenec iz Arčič, star 61 let.

BREŽIŠKE VESTI

KONČNO ZVEZA PEČICE-PODSREDA Iz drobija nastalo bogastvo

Kjer so segli v žep občani, tam jim tudi občina ni odrekla pomoči - Letos 600.000 za ceste

Za občinski praznik bo slovesno odprta cesta Pečice-Podsreda. Do sedaj je vezal ta dva kraja samo kolovoz. Nova cesta povezuje tri občine: Krško, Smarje in Brežice in je dolga precej nad 2 kilometra. Važni so veliko delali sami in postrebeli za poceni prevoze. Skupščina jim je nudila pomoč pri buldožerskih delih. Pri navozu gramoz in strojnih delih pa je pomagalo tudi Gospodno gošpodarstvo. Cesta je za prebivalce iz okolice Pečice izredno pomembna. V Podsredi imajo pokopališče in pozimi so imeli vedno velike težave s prevozom mrtvih. Ponekod so traso spremenili, vendar za zemljišča niso zahtevali nobene odškodnine. Ze to dokazuje, kako zelo so si želeli prevozno pot. Nova cesta bo pomembna tudi za turizem, saj je najboljša zveza z gradom v Podsredi, ki že zdaj privlači veliko izletnikov.

Skupščina je letos odštela nad 50.000 din za cesto skozi Čatež. To je le četrtina njene vrednosti, tri četrtine pa so prispevali vaščani, krajevna skupnost in podjetja tega območja. To je prvi primer, da so prebivalci dali tolikšen delež za občinsko cesto. Te dni

bo dokončan tudi odcep do Mokric. Asfaltiranje si delita gostinsko podjetje grad Mokrice in občinska skupščina v Brežicah.

V cestno omrežje je skupščina letos investirala nad 600.000 din, vrednost opravljenega dela pa je še veliko večja.

Rekord v občini

Okoliš Velike Doline ima največ podpornih članov Rdečega križa v breziški občini. Vsak od njih prispeva po 10 dinarjev letne članarine in tako prispeva delež za človekoljubne akcije te organizacije za pomoč ljudem v stiski. Ljudje z Doline in vsaj okoli nje so pokazali izredno razumevanje za Rdeči križ in njihova dejanja so vredna posnemanja. Morda bi bilo še kje drugje tako, če bi imeli tako zavzetega predsednika. Andrej Bukovinski je šel od hiše do hiše in je srečanja z znanci vsakokrat izkoristil za pomenek o organizaciji RK Uspeh je bil lep. Pridobil je gospodinje, upokojenice, posadnike, učitelje, uslužbenec, skrajka, ljudi vseh poklicev.

kera commerce Brežice

Pri nas dobite gradbeni material, keramiko, porcelan, steklenino in drugo. Obiščite našo prodajalno! Prebivalcem breziške občine čestitamo za praznik!

Zadovoljstvu občanov se bo ob otvoritvi nove šole v Brežicah pridružila prijetna zavest, da je vsak prispeval zanjo svoj delež. Na sliki: pogled na del šole med gradnjo. (Foto: J. Teppey)

Poslovnost se mora ujeti s samoupravo

Predsednika CK ZK Slovenije Franca Popita so krški papirničarji seznanili s težavami tovarne – Še vedno vztrajajo pri zahtevi po prostem oblikovanju cen časopisnemu rotopapirju – Pomanjkanje celuloznega lesa in skokovite podražitve surovine jim povzročata največ skrbi

Minuli torek so se v Kostanjevici zbrali predstavniki krške tovarne papirja, občinske skupščine in občinske konference ZK za skupno mizo s predsednikom CK ZK Slovenije Francem Popitom in njegovima sodelavcema Francem Setincem in Zvonkom Draganom. Pogovor se je omejil predvsem na težave in razvojne načrte Celuloze.

Položaj podjetja, napore kolektiva za nemoteno proizvodnjo in njegove težnje po sprostitvi cen rotopapirja je gostom izbrano prikazal direktor tovarne Janez Rošker. Poudaril je, da je za podjetje najtrši oreh oskrba s celuloznim lesom. Na leto ga porabijo 530 tisoč prostorninskih metrov. V Sloveniji je lesa iz leta v leto manj, dotok iz drugih predelov pa tudi ne zadostuje. Zaradi krize v minulem letu in zlasti na prehodu 1969/70 je podjetje izgubilo 7 tisoč ton proizvodnje. Kljub kritičnemu položaju je zadovoljilo potrebe domačih odjemalcev, prizadet pa je bil izvoz. Zmanjšali so ga 60 odst. Priznanje lesno skladišče v tovarni je kolektiv prišlo k uvozu lesa. Letos pa ta količina dosegla 150 tisoč kubičnih metrov. Uvoz tolikšne količine pa je po mnenju predstavnikov Celuloze nesmiselna akcija, ki se ne bi smela ponoviti. Gornja meja za les onstran meje je 15 do 20 odst. letne porabe.

V tovarni zavzema proizvodnja rotopapirja 60 odst. proizvodnje, celuloza in lesovina, ki sta polizdelka, pa 40 odst. Pri tem časopisnem rotopapirju dosega podjetje skoraj enako dobre proizvodnje kot Zahod, zato v podjetju menijo, da so rezerve že izkoriščene. Predlagajo sprostitev cen rotopapirja, s katerim pokriva 70 odst. potreb jugoslovanskih časopisnih podjetij, Sremska Mitrovica proizvaja le 30 odst. Za sprostitev cen se ogrevajo zaradi tega, ker ne morejo dohitevati podražitev celuloznega lesa. Zakon trga je hitrejši od njihovih možnosti. Po izjavi predstavnikov tovarne odobritev za podražitev rotopapirja od 1,90

na 2 dinarja podjetja ne rešuje. Predsednik Popit se je poznal nato še za samoupravljalske odnose v tovarni. V svojem prispevku k razpravi je poudaril, da je treba pravilno usklajevati poslovnost s samoupravljalskimi težnjami. Potrebno je namreč oboje, ne prvo ne drugo ne sme biti zapostavljeno. Komunisti morajo imeti pred seboj predvsem cilj po udržitvi samoupravnih odnosov in zadržati podporo delavskega razreda. Omenil je pomen integracij za naše gospodarstvo. Le s pravnimi medsebojnimi odnosi bomo dosegli, da se take močne tvorbe, kakor jih nekaj že imamo v Sloveniji, ne bodo krhale. Franc Popit je nato spregovoril tudi o sprejema-

nju novih ljudi v vrste Zveze komunistov in opozoril na to, da se je treba ogibati birokratskemu novčenju.

JOZICI TEPPEY

Kdo so v komisiji za razvoj Posavja

V komisiji za izdelavo dolgoročnega družbeno-ekonomskega osnutka razvoja in prostorskega plana Posavja zastopajo krško občino tle tovarni: Franc Kovačič, Pavel Krošelj, Silvan Mozer, Stane Nunčič in inž. Edgar Peternel. Imenovala jih je občinska skupščina.

Zakaj ne skupaj s trgovino?

Gospodarjenje v gostinskih organizacijah krške občine ni obetajoče niti v zasebnem niti v družbenem sektorju. Občinska sindikalni svet je po pretresu poročil o poslovnih uspehih pred nedavnim priporočil gostincem navezovanje poslovnih stikov s trgovskimi ali celo kmetijskimi organizacijami. V dvoje gre laže, zato naj bi gostinski kolektivi razmišljali o prednostih morebitne integracije.

Ceneje kot pred leti

V Krškem ugotavljajo člani kolektiva Agrokombinata, da so se pred dvema letoma lahko kakovostno plantažno sadje prodajali dražje kot letos. Medtem pa so se podražila zaščitna sredstva in umetna gnojila in še osebni dohodki so se povzpeli. Kolektiv je v skrb, če bo še lahko sledil tej dirki cen, v kateri kmetijstvo vedno potegne krajšo nit.

Predsednik CK ZKS Franc Popit si je 12. oktobra v zanimanjem ogledal obnovo arhitekture kostanjeviškega samostana. (Foto: Jožica Teppey)

Zbrati gradivo o občini

Strokovne službe pri občinski skupščini v Krškem pripravljajo študijo o gospodarskem razvoju delovnih organizacij in občine ter njenemu vključevanju v razvojni program Posavja. Za ta program bo krška občina prispevala 200 tisoč dinarjev. Del sredstev je namenila tudi načrtu za razvoj Kuzmanskega. V medobčinski komisiji, ki pripravlja koncept za gospodarsko osamosvojitve te pokrajine, zastopa krško občino Franc Kovačič.

Na obisku v Srbiji

V letošnji »Karavani bratstva in enotnosti«, ki se je ugodila med 12. in 18. oktobrom v Srbiji, je bilo 11 krških občanov. Zastopali so vse družbeno-politične organizacije, občansko skupščino in krško krajevno skupnost. Med bivanjem v Srbiji so Krščani obiskali občino Titovo Užice in Vrnjačko banjo.

Traktor podražuje obdelavo

Zasebna posest je v krški občini zelo razdrobljena, zato na malih kmetijah stroji celo podražujejo obdelavo. Investicija za traktor, kosilnico, brano in plug nanese tudi 50 tisočakov.

Kmečka posestva to močno obremenjuje. Traktor je po izjavi direktorja Agrokombinata, Staneta Nunčiča, rentabilen sele za površino nad 4 ha.

Veliki stroški zaradi mehanizacije so pripeljali nekatero občane na misel o ustanavljanju strojnih vaskih skupnosti. S tem bi se izdatki kmetov občutno zmanjšali, pridelava pa pocenila.

Dandanes je na območju krške občine že nad 100 traktorjev, blizu 300 motornih kosilnic in nekaj sto drugih priključkov. Viri za nakup mehanizacije so različni. Prevladuje denar, zaslujen v tujini, in denar doma zaposlenih, manj pa ga je iz kmetijstva. Delno pomaga kmetom pri nakupu strojev tudi Agrokombinat iz Krškega s kratkoročnimi posojili.

V krški občini živi tretjina kmečkega prebivalstva na posestvih, ki merijo manj kot 5 ha. Na posestvih od

Obrotnikov – pečarjev primanjkuje

Kljub temu da je letošnja jesen nadpovprečno topla, mislijo krški občani že na skorajšnji zimski mraz. Tisti prebivalci v Krškem, ki bi si ta čas želeli postaviti novo peč ali preložiti staro, zaman iščejo za to delo usposobljene obrtnike.

V občini ni nikogar, ki bi imel prijavljeno pečarsko obrt. Splošno obrtno podjetje pa je to dejavnost opustilo. Skoraj neverjetno, da ni nikogar, ki bi hotel legalno opravljati pečarsko obrt, saj bi mu dela gotovo ne manjkalo.

Predavanje

Hortikulturno društvo v Krškem bo jutri, v petek, od 16.30 priredilo v sindikalni domu tovarne papirja predavanje in praktičen prikaz urejanja šopkov po japonskem sistemu IKEBANA. Predavala bo prof. dr. Klara Kos iz Ljubljane. Vstopnina 2 din.

30 milijonov za rekonstrukcije

Izrabljene proizvodne naprave povzročajo krškim papirničarjem že dalj časa veliko pregljav. Da bi v bodoče obvarovali obstoječo proizvodnjo, so se v tej tovarni odločili, da bodo v letošnjem in prihodnjem letu za popravilo in nadomestitev obstoječih kapacitet vložili okrog 30 milijonov din. S temi sredstvi bodo tehnično izpopolnili uskladiščenja in transport lesa, kupili nov parni kotli na masut, rekonstruirali papirni stroj na brusilnico ter obrat za proizvodnjo žveplene kisline. Čeprav zaradi vloženih sredstev proizvodnje ne bodo bistveno povečali, je takšna odločitev nujna, ker bodo le tako bolje pripravljene na obširni razvojni program.

Le tretjina denarja iz skladov podjetij

Do konca avgusta so v krško gospodarstvo investirali 2 milijona novih dinarjev. Negospodarske investicije so v istem času znašale 13 milijonov novih dinarjev. Organizacije in podjetja so prispevala iz lastnih skladov le tretjino investicijskih sredstev.

Zvečanje študijskih podpor

Komisija, ki pri občinskem Združenju Zveze borcev skrbi za nekdanje borce in invalide, je na zadnji seji sprejela tri pomembne sklepe. Zvečali so študijske podpore 42 otrokom nekdanjih borcev. Povečane podpore se bodo gibale med 120 in 200 novimi dinarji. Za priznavanje 29. novembra bo 100 nekdanjih borcev dobilo enkratno priznavalnico v višini 200 N din. Na desetdnevno brezplačno zdravljenje bo v Čateške Toplice odšlo 25 borcev-kmetov.

KRŠKE NOVICE

VEČJE STIPENDIJE. Zaradi nenehne rasti življenjskih stroškov so v tovarni papirja sklenili, da bodo povečali svojim stipendistom stipendije. Dosedanje stipendije zaradi navedenih virov niso več dosegale višine povprečne slovenskih stipendij, zato bodo nove stipendije v srednjih letih znašale 360 din, na višjih in višjih letih pa 450 din. Gibljivi del stipendij, s katerim podjetje posebej nagradjuje stipendiste za dosežene uspehe, pa bo ostal nespremenjen. Ker je bil še do sedaj spodbuden za marljivo delo in študiranje.

PRI GRADNJI BOBO POMAGALI. V tovarni papirja že dalj časa opazujejo, da posamezni člani kolektiva zaradi pomanjkanja gradbenega materiala in drugih tehničnih priprav pri gradnji individualnih hiš prepušča napredujejo v delu. Ker so graditelji večkrat pred dejstvom, ali gradnjo končati ali jo pustiti, kar povzroča določeno neustrojenost, ki se odraža pri rednem delu v kolektivu, so se v tovarni papirja nedavno odločili, da bodo za posamezne graditelje uvedli organizirano pomoč pri nabavi gradbenega materiala in pri tehnični izvedbi gradnje.

TRETJE OCENJEVANJE. V tem dnevu bo hortikulturno društvo poslednjič v letošnjem letu ocenjevalo sunajni videz stanovaljskih hiš, vrtov in ovulčnih nasadov. S tem delom bo društvo zaključilo letošnje prizadevanje za boljše ureditev mesta. Na

osnovi tega ocenjevanja bo v začetku novembra organiziralo predavanje diapositivov znanje ureditve naselja, hkrati pa bo društvo podelilo priznanja in diplome vsem istim občanom, ki bodo komisijo za ocenitev znanosti hit najbolj zadovoljili.

KLJUB TEŽKOCAM NAD PLANOM. V tovarni papirja so v devetih mesecih letošnjega leta presegli plan blagovne proizvodnje za 1 odst. Kljub temu organi upravljanja tega podjetja z doseženimi rezultati niso zadovoljni, ker bi bili le-ti v boljših pogojih lahko precej večji. Največji krivci za boljše rezultate je spomladansko pomanjkanje lesa, česar se vsi papirničarji dobro zavedajo. Zaradi tega so pravočasno ukrepali, da se takšno pomanjkanje lesa, kot je bilo v preteklem zimskem obdobju, ne bo več ponovilo.

VSESTRANSKA AKTIVNOST. Hortikulturno društvo, ki je letos doseglo veliko uspehov, bo svojo dejavnost razširilo tudi na osnovno šolo. Neizavno so se v tem društvu odločili, da bodo na osnovni šoli uvedli hortikulturni krožek.

STATISTIKA Povprečje osebnih dohodkov na zaposlenega je v prvem polletju letošnjega leta bilo v občini 1379 din, kar pomeni dohodek na vsakega občana pa je v tem obdobju znašal 7660 din. V slovenskem merilu dosegel poročni dohodek na prebivalca v občini vključuje krško komuno v srednje razvite teritorialne skupnosti.

TUJI LOVCI RADI LOVE V POSAVJU

Lovske devize so dobrodošle

Razmah lovskega turizma na Krškem polju – Domači lovci so letos spet obogatili lovišča

Lovski turizem si je utri pot v Spodnje Posavje šele pred nekaj leti. Kljub temu so z obiskom tujih lovcev zadovoljni. Posavska lovška zveza, ki ima svoj sedež v Krškem je lanski lovski sezoni iztržila s pristojbinami za uplenjeno divjad med 30.700 ameriških dolarjev.

Na območju krške in brežiške občine so v sezoni 1969/70 tuji lovci uplenili več kakor 4.700 kosov fazanov, jerebic, kljunačev in druge pernaté divjadi, razen tega pa še 750 zajcev in 22 srn.

Poleg zasluzka s taksemi nudi lovski turizem tudi več posrednega zasluzka. Lovski vodici domačini dobe za vsak dan, ko spremljajo tuje lovce, po 5 dolarjev. Enako vsoto zaslužijo z izposojanjem šolanih lovskih psov. Lovci, med katerimi prevladujejo Italijani, se zadržujejo v spodnjeposavskih loviščih po-

prečno po tri dni. Domače gostilne in hoteli imajo od turistov le vrste že skuraj stalen dohodek.

Večji del dohodka, ki ga prinaša lovski turizem, porabi posavska zveza za obnovo staleža divjadi. Pred letošnjo jesensko lovsko sezono so obogatili lovišča s 5.500 fazani in 200 jerebicami. Še to jesen bodo naselili 8 damijakov, pri sevničnem Boštanju pa nekaj muflonov. Krško polje bodo spremenili v območje za poskusno gojitev rdečenoze jerebice in kamenjarke. Vsi našteti ukrepi imajo namen obogatiti spodnjeposavska lovišča. Le na ta način bodo ta postala za »devtane lovcev« pravičnejša.

Koliko je vina za odkup?

Obrat Slovenija vina v Brežicah računata, da je v Posavju približno 400 vagonov vina za prodajo, od tega v krški občini 150, v brežiški pa 250 vagonov. Za te količine bi bila po mnenju tega kolektiva in njegovih strokovnjakov dovolj ena sama klet s sodobno strojno opremo. Ta klet bi morala odkupovati le gozdje, kajti kletarstvo v posavskem okolišu ni tako razvito, da bi večina kmetov imela zares dobro vino.

Gozdarji in papirničarji z roko v roki

Tovarna papirja v Krškem je navezala letos poslovno-tehnično sodelovanje z Gozdnim gospodarstvom iz Brežic, od katerega odkupuje večje količine lesa. Že nekaj let podjetje uspešno sodeluje pri vzgoji topolovih plantaž v Vrbinu. Teh je 500 ha. Pretežni delež investicij je vložila vanje Celuloza.

Smučarska vlečnica

Na predlog komisije Smučarske zveze Slovenije naj bi prvo prenosno vlečnico v krški občini postavili pri kostanjeviški osnovni šoli. Za to lokacijo se je komisija odločila zaradi ugodne prometne povezave. Komisija je predložila še dva rezervna terena za smuko v zgodnjih pomladanskih mesecih: na Bohonju in na Gorjancih.

Portal pred samostansko cerkvijo v Kostanjevici prekrivajo te dni z bakreno pločevino. Delo opravljajo domači kleparji iz obrtnega podjetja Kleparstvo. Tudi kupolo na zvoniku so sami oblikovali z bakrom. (Foto: J. Teppey)

KRŠKI TEDNIK

Bučka: vodovod že letos?

Če bo šlo vse po sreči, bo do letos že gradili bučenski vodovod. Dokončno se mora o tem odločiti gradbeni odbor oziroma zbor volivcev. Kaže, da bo odpravljen zapletljaj, ki je nastal glede zajetja v Močvirju. Lastnica zemljišča, kjer izvira voda, je namreč pripravljena oddati zemljišče, če ji uredijo dovozno pot. Tež zahtevi bi bilo mogoče ustreči. Prebivalci Bučke in bližnjih vasi se bodo pripravili na graditev letili, brž ko bo minilo delo na poljih in v vinogradih.

Le še 35 odst. kmečkega življa

Zadnji podatki o prebivalstvu so presenetili. V sevniški občini je ta čas le še 35 odstotkov kmečkega prebivalstva, kar dokazuje, da se socialni sestav prebivalstva naglo spreminja, kot je bilo pričakovati. Število zaposlenih v družbenem gospodarstvu se je sicer letos povečalo le za 6 odstotkov v primerjavi s prvim polletjem lani, vendar je treba upoštevati še zaposlovanje v drugih občinah in v tujini, ki je doživelo dokajšen obseg. Trenutno je v gospodarstvu zaposlenih približno 3.260 ljudi, v družbenih službah pa 391.

Največkrat je šlo za čast

Sevniško občinsko sodišče v minulem letu ni obravnavalo niti enega primera gospodarskega kriminala, ker v ta namen od preiskovalnih organov ni dobila nobenega predloga. Zanimivo je tudi, da je vse leto obravnavalo en sam primer delovnega spora, čeprav je znano, da je delovno pravo pri nas zelo zapleteno in je drugod veliko primerov pred sodišči. Je pa zato imelo sodišče veliko opravka z ljudmi, ki so se tožili zaradi razalžitve časti in jemanja dobrega imena. Takih primerov je bilo v enem samem letu kar sedeminsedemdeset.

SEVNIŠKI PABERKI

NOVI ODBORNIK — VALENTIN HRIBAR. V nedeljo so bile v Sevnici nadomestne volitve za izpraznjeno odborniško mesto. Volilna emota ima 1200 volivcev, na volitve pa je prišlo 86 odst. volčev. Za novega odbornika so izbrali Valentina Hribarja, nekdanjega načelnika oddelka za družbene službe, sedaj upokojenca iz Sevnice.

PRIPRAVE NA FESTIVAL FILMOV. Minuli ponedeljek so se v Sevnici sestali člani kinokluba na svojem obnem zboru. Odslej bo klub vodil Franc Pavkovič, so med drugim sklenili. V letu dni, odkar obstaja klub, so njegovi člani že pokazali javnosti nekatere filme, priredili pa so tudi nekaj predavanj. Vse sedanje priprave usmerjajo v pripravo na Kinjski festival amaterskih filmov, ki bo decembra. Kaže, da bo bera filmov kar velika.

SKUPNINA KLUBA ŠTUDENTOV. Danes bo v Ljubljani skupnina kluba študentov Sevnica — Račevo. Ker v občini primanjkuje strokovnih moči, je treba tudi take priložnosti izkoristiti na večje povzemanje študentov.

GRADNO SMUCARSKO SKALNICO. Taborniki čete treh smrek in Sevnice želijo za žimo tekrovati na novi, urejeni skalnici. V ta namen so že izsekali nekaj drevja, sedaj pa bo treba opraviti še zemeljska dela. Navoziti bo treba kakih 40 prostorninskih metrov zemlje. Ker je to precejšnje delo, pričakujejo, da jim bodo pomagali tudi drugi mladinci. Nova skalnica bo na prostoru za Sevnico.

NOV PROSTOR ZA KLUB MLADIH. Svoječasno pisali o neustreznih prostorih kluba mladih

FRANC POPIT NA OBISKU V STILLESU. Kot smo že poročali, je minuli teden obiskal Sevnico Franc Popit, predsednik ZKS. Stane Kaluža, direktor podjetja (na sliki drugi z desne), je goste seznanil s trenutnim položajem tovarne, ki se pripravljajo na pridružitve k Slovenjalesu. (Foto: M. Legan)

PRED PREIZKUŠNJO ZA SEVNIŠKI STILLES

Ponudene roke ne odklanjati

V Stillesu se pripravljajo na pridružitve k ljubljanskemu podjetju Slovenjales — Glasovanje naj bi bilo nekako čez mesec dni

Stilno pohištvo je v stoletjih obdržalo svoj sijaj. Še več: z naraščajočo življenjsko ravni se povpraševanje po njem veča iz dneva v dan. Sevnica ima bogato tradicijo, njeni mizarji in rezbarji izdelujejo po očni strokovnjakov najboljše izdelke in vrste v Jugoslaviji. In vendar je vprašanje, kako bo z razvojem te tovarne. Zakaj?

Kakovost izdelka še ni vse, še večjega pomena je njegova cena. Dokler so sevniški mizarji delali največ po naročili oblasti, ki so gradile reprezentančne stavbe, ni nihče posebno spraševal za ceno, ko pa je tovarna začela delati za trg, je nenadoma postalo drugače.

Darilo za Franca Popita

Franc Popit, predsednik ZKS, je minuli teden obiskal sevniško tovarno Stilles. Ob tej priložnosti mu je predsednik delavskega sveta Stane Novšak izročil spominsko darilo — intarzijo s pravilničnim motivom.

Mizarska zadruga, ki se je medtem že preimenovala v Stilles, na licitacijah ni dosegla toliko večje cene, kot je vložila v boljše kakovosti izdelkov. Zmanjševala se je donosnost poslovanja, ki je med drugim pripeljala tudi do prekinitve dela.

Kaj narediti, je bila najvažnejša skrb novega vodstva tovarne in občinske skupščine, ki se je za razvoj Stillesa še posebno zanimala. Že lani spomladi je bila z ljubljanskim podjetjem Slovenjales sklenjena pogodba o skupnem vlaganju v nov obrat, v katerem bi izdelovali serijsko stilno pohištvo. Slovenjales pa bi prevzela vso prodajo.

Takrat pogodba ni bila uresničena, češ da je zahtev 25 milijonov novih dinarjev za gradnjo nove tovarne prevelik, k temu pa so verjetno pripomogle tudi nekatere razprtije, ki so hromile delo podjetja.

Diplomirani ekonomist Stane Kaluža, direktor podjetja, je s svojimi sodelavci trdno prepričan, da je najboljši izhod za sevniško tovarno pridružitve k močnejšemu podjetju. Vsa tovarstvena industrija se namreč ali oni način združuje, zato Sevnica ne more biti izjema.

Med časom so bili, kot smo poročali, razgovori s predstavniki podjetja Slovenjales, republiškega sklada skupnih rezerv, celjske banke in občinske skupščine Sevnica, na katerem so se odločili za gradnjo obrata za izdelovanje stilnega pohištva, ki bo stal 17 milijonov dinar-

jev, k čemur bo vsak nekaj prispeval. Po rekonstrukciji oziroma gradnji novega obrata bo vrednost celotne proizvodnje 40 milijonov dinarjev na leto (zdaj 18 milijonov), delo pa bo dobilo še kakih sto ljudi.

Slovenjales, ki je po obsegu prodaje na 7. mestu v Jugoslaviji in ki ima tudi vrsto svojih tovarn, je s svojimi strokovnimi službami sposoben pomagati k večjemu napreduki tudi sevniški tovarni. Medsebojne odnose, ki niso še povsem razčisteni, bo treba urediti tako, da bodo Stilles s Slovenjalesom združevali, nikakor pa ne razdvajali, zakaj združitve prinaša prednosti obema kolektivoma.

M. L.

Poslovni uspeh kombinata

Kot kažejo nekateri podatki o poslovanju v prvem polletju, je kmetijski kombinat zasajevše premagal največje težave. Celotni dohodek je povečal za četrtino, ugodnejši pa so tudi nekateri drugi kazalci poslovnega uspeha. Povečala se je tudi donosnost poslovanja, (za 52 odst.), vendar je še vedno najnižja v občini, saj je znano, da kmetijstvo še dolgo ne bo tako rentabilno, kot so nekatere druge panoge.

Medsebojni dolgovi naraščajo

Sevniška konfekcija Jurtranjka je v letošnjem prvem polletju dosegla skoraj za tretjino večji celotni dohodek in za 21 odst. večji dohodek kot v istem času lani. Uspeh pa je zasenčil večanje neplačilnosti, saj so terjatve ob koncu junija že dosegle izredno veliko število — milijardo starih dinarjev dolgov, kar je polovico več kot lani. Poslabšana plačilna sposobnost se je pokazala pri plačevanju obveznosti tovarne. Ker kupci nje niso plačali, je tudi sama težje plačevala.

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 25. OKTOBRA: 10.30 — Zgodilo se je v preteklosti — Reklame in oglasi — Tribuna poslalskec — Človek in delo — Naši poslalski čestitajo in pozdravljajo — Ostanimo mladi — Zdravstveni napotki — Zunanje politični in notranje politični dogodki — 25. obletnica OZN — Promet in — alkoholizem.

SREDA, 28. OKTOBRA: 15.30 — Reklame in oglasi — Zgodilo se je v preteklosti — Sportne novice — Radi me jih poslalski — Nekaj o fotografiji — O davčni službi (3. nadaljevanje) — Resna glasba — Zaključek oddaje — Promet in ml.

JUGOTANIN SE USMERJA V KEMIJO

Furfural ni zadnja beseda

Ob koncu leta obetajo furfural — Uspehi raziskovalne skupine, ki išče še druge možnosti

Trenutno bi sevniški Jugotanim lahko prodal tudi dvakrat, trikrat toliko tanina, kot ga naredi, je dejal vodja obrata Franc Avsec na razgovoru predsednika ZKS Franca Popita z nekaterimi sevniškimi gospodarstveniki.

Krizno obdobje, ki je zadnja leta dušilo to staro sevniško tovarno, se očitno izteka kljub težavam pri nakupu surovine — lesa. Da bi kmetje sekihi kosanje les, je Jugotanim povečal ceno na 100 dinarjev za prostorninski meter, kar je več kot še enkrat dražje kot ob začetku gospodarske reforme.

Drugi, za nadaljnji obstoj še pomembnejši ukrep, je predelovanje izluženega lesa v dodatne izdelke. Nekajkrat smo že poročali o gradnji obrata za izdelovanje furfurala, ki se je sicer delno zavlekla, zdaj dokončno zagotavljajo, da se bo proizvodnja začela ob začetku prihodnjega leta ali že ob koncu letošnjega. Obrat bo zaposloval 20 ljudi, dajal pa bo dragoceno surovino, katere cena se je zadnja leta podvojila.

Furfural pa se ni vse. Raziskovalna skupina, ki je v laboratoriju izpeljala pridobivanje furfurala iz taninskega lesa, se ukvarja še o

pridobivanjem negorljivih izolacijskih plošč in drugih dodatnih izdelkov, od katerih se je na primer montira že uveljavil pri predelovanju nafte. Vse to bo pripomoglo, da bo tudi pridobivanje tanina cenejše, prav cena pa je zdaj največja ovira, da ne gre bolje v denar, ali natančneje rečeno: v izvoz v zahodne dežele.

M. L.

Breg: prenovljena postaja

Železniška postaja Breg pri Sevnici je zdaj lepo urejena. Poskrbljeno je za varnost potnikov, narejen je asfaltni peron. Potniki se zahvaljujejo železnici za to koristno delo.

Na Telčah solidna gradnja

Ob poteku jamstvenega roka so si poslopje nove osnovne šole na Telčah te dni ogledali predstavniki občinske skupščine Sevnica. Ugotovili so, da je gradbeno podjetje iz Trbovelj svoje delo v glavnem zelo solidno opravilo. Obiskovalci so bili tudi presenečeni nad čistočo v tej šolski stavbi, kar dokazuje, kako znajo učenci in učitelji ceniti veliko pridobitev, na katero so čakali toliko let.

O VZROKIH PROTIREFORMSKIH TEŽENJ

Nujna je temeljita ocena

Iz razgovora Zvoneta Dragana, predsednika komisije CK ZKS, s sevniškimi gospodarstveniki

V petek dopoldne je obiskal Sevnico predsednik komisije za družbeno-ekonomske odnose in ekonomsko politiko pri CK ZKS Zvone Dragan. S člani aktivnega gospodarstveniki pri občinski konferenci ZK Sevnica in vodilni delavci v gospodarskih organizacijah je imel na Lisci razgovor o trenutnem gospodarskem položaju.

V razpravi je bilo ugotovljeno, da nujno potrebujemo globljo analizo o uresničevanju gospodarske reforme ter o vzrokih, ki so pripeljali do znanih pomanjkljivosti.

Po mnenju tovariša Dragana v Sloveniji nismo naredili

dovolj odločnih ukrepov za protireformske težnje, ki se iz dneva v dan pojavljajo na različnih področjih. Mnogi komunisti so se zaradi tega znašli v dokajšnjem precesu, ker se vsakodnevna praksa ni sprejeta staljšca devetega kongresa v marsičem razhajala.

V nadaljevanju so obravnavali tudi mnoga neresena vprašanja, ki zadevajo gospodarski sistem, srednjeročni program razvoja Slovenije, kadrovske politiko in drugo. Bogata razprava je pokazala, kako aktualne so te stvari.

A. Z.

V DELAVNICI STILLESA: kako s kvalitetnim, ročnim delom dosegati tudi konkurenčne cene?

SEVNIŠKI VESTNIK

tlakovali z obljubami

Nesprejemljiv predlog cestnega sklada: pet let niti metra asfalta v občini - Stališča Obs

Ce bo obveljal predlog upravnega odbora republiškega cestnega sklada, trebanjska občina v prihodnjih petih letih ne bo dobila niti enega samega metra nove asfaltne ceste, in to kljub temu, da je cesta drugega reda Trebnje-Sevnica že celo deset letje na vrhu prednostne lestvice in bi bila, če malo pretirano zapišemo, že lahko tlakovana z obljubami.

Tako stališče, razumljivo ni sprejemljivo za trebanjsko občino, ki pozna, kakšna merila za modernizacijo makadamskih cest v Sloveniji je sprejela republiška skupščina. Po teh merilih je v soglasju z drugimi doljenjskimi občinami Trebnje predlagalo, naj bi v prihodnjih petih letih modernizirali cesto Trebnje-Sevnica, razen te pa še tri manjše odseke. Novomeško cesto o podjetje je priporočilo le asfaltiranje odseka Slovenska vas-Mokronog, republiški cestni sklad pa je črta! še ta odsek.

Občinska skupščina je 15. oktobra ostro obsodila tako izigravanje občin, ki so bile očitno le zaradi formalnosti poprej vprašane za mnenje in predloge, izigravanje sprejetih meril za modernizacijo cest ter nespoštovanje političnih stališč glede pomoči manj razvitim območjem. S svojimi stališči, ki nikakor niso izsiljevanje, temveč utemeljena zahteva, podkrepljena s podatki o obremenjenosti in pomembnosti ceste, je občinska skupščina sklenila seznaniiti upravni odbor republiškega cestnega sklada, republiško skupščino in republiški izvršni svet.

M. LEGAN

27 LET OD PRVEGA KONGRESA PFZZS. V nedeljo je minilo 27 let, odkar so se napredne slovenske žene sestale na prvem kongresu Protifašistične ženske zveze Slovenije, kjer so odločno obsodile fašizem in nacizem. V spomin na ta dan je Dobrušnik z okolice slavil krajevni praznik. Pred spomenikom narodnega heroja Jožeta Slaka - Silva je govorila nekdanja sekretarka PFZZS Mara Rupena - Osolinik, ki je doživeto opisala takratne čase. Po nastopu učencev osnovne šole, godbe na pihala in mirenskih pevcev je bila slovesnost še pri vasi Zeleznico, kjer so odkrili spominsko obeležje padlim aktivistom OF. (Foto: Legan)

OSTARELIM KMETOM JE TREBA POMAGATI, TODA KOMU?

Občina odpisuje, otroci dedujejo?

Zadnjih šest let olajšave štirikrat večje - Skupščina je zahtevala dodatne podatke, komu davke odpisujejo in kako je z zemljiškimi dediči

V eni prejšnjih številkih smo na strani »Pisma bralcev« objavili pismo kmetice iz bližine Trebnjega, v katerem opisuje svoje težave in tarna nad velikimi davkatvami, ki pobere še tisti skromni dohodek kmetije. Davčna uprava je med tem časom pripravila poročilo o učinku odloka o prispevkih in davkih, ki kaže, kako je s celotno obremenitvijo kmetov in kakšen je njihov položaj. Poročilo je obravnavala tudi občinska skupščina na zadnji seji.

Večali, marveč so se celo zmanjšali. Letos so znašali 1,92 milijona dinov, leta 1968 pa 1,96 milijona dinov. V istem času se je prispevek za zdravstveno zavarovanje povečal od 0,87 milijona dinov na 1,27 milijona dinov.

Največ težav je v odmaknjenih krajih, kjer se ljudje težje zaposlujejo v drugih dejavnostih. Na kmetijah ostajajo starejši ljudje, ki zemljo vse slabše obdelujejo. Ko so na zadnji seji skupščine znova obravnavali to vprašanje, so sklenili, da je treba izrpnije preučiti, kako bo z opuščeno zemljo. Doga je namreč, da mnogi ostari kmetje ne morejo več plačevati svojih obveznosti, prosijo za odpis, zemljo pa po njihovi smrti podedujejo njihovi otroci ali drugi svojci, ki živijo v mestih. Na seji skupščine so predlagali, naj pristojna strokovna služba pripravi obsežnejše poročilo o tej zapleteni problematiki.

Podpora predlogu o štipendiranju

Na skupnem sestanku predstavnikov temeljne izobraževalne skupnosti, sklada Jožeta Slaka - Silva, občinske skupščine in družbeno-političnih organizacij prejšnji teden v Trebnjem so podprli predlog o družbenem dogovoru o štipendiranju. Sklenili so tudi, da se bo v prihodnje v občini nekdo profesionalno ukvarjal s štipendiranjem, glede občinskega sklada za štipendiranje (kar so predlagali na zadnji seji občinske konference ZK) pa niso sprejeli dokončne odločitve. O sklepih konference, ki zadevajo kadrovanje in štipendiranje so že razpravljali v nekaterih delovnih organizacijah.

DOPOLNILO

Vest o nevihti v okolici Trebnjega, ko je na Drečjem vrhu zgorel skedenj, dopolnjuje še z navedbo, da je pri gašenju sodelovala tudi gasilska enota iz Mokronoga, ki je prispela takoj za trebanjsko in veliko pripomogla, da se ogenj ni razširil še na druge stavbe. L. P.

NA KOCKI JE UGLED GRADITELJEV

Kdo je površno delal?

Na Mirni je na skoraj novi zdravstveni postaji odpadel omet, razen tega pa še popokal zid

Komaj šest let je minilo, odkar je bila zgrajena zdravstvena postaja na Mirni, in že je ena izmed ordinacijskih sob tako poškodovana, da je trenutno ne morejo uporabljati. Nedolgo tega je s približno tretjino stropa odpadel omet, obstaja nevarnost, da bi odpadel še drugje. Na srečo se je to pripetilo ponoči, sicer bi padel na zdravniška za delovno mizo.

Dr. Jože Možgan nam je razen tega pokazal še močno razpokano prednjo steno, kar dokazuje, da gradnja ni bila dobro opravljena. Videč je namreč, da se tudi zem-

ljišče poseja, obstaja možnost, da ni bila natančno ugotovljena nosilnost tal.

Poškodbe si je že ogledala strokovna komisija, vendar ni mogla dati dokončne sodbe. Strokovno neoporečno mnenje dajo lahko šele preizkus in meritve zavoda za raziskavo materiala in konstrukcij, ki bo proučil ta primer.

Mirensko zdravstveno postajo je gradilo Splošno gradbeno podjetje iz Grosuplje, ki je sicer znano kot dober graditelj in so mu v trebanjski občini zaupali tudi bolj zahtevna dela.

Posojilo za stanovanja upokojeencev

Znano je, da tudi upokojeenci plačujejo od svojih pokojnin 4 odstotke prispevka za graditev stanovanj. Tako zbrani denar delijo po občinah v obliki zelo ugodnih posojil. Tudi trebanjska občina bo dobila 500.000 dinarjev posojila, s katerim bodo kupili v Trebnjem štiri stanovanja za upokojeence. Ta sklep je sprejela občinska skupščina na zadnji seji, ko je soglasala, da bo dolg odplačevala iz občinskega proračuna.

Črpalčka za Mokronog

Mokronog bo v bližnji prihodnosti dobil bencinsko črpalčko. To, za lastnike motornih vozil iz tega kraja in okolice veselo novico, lahko sporočimo po uspešno končanih razgovorih predstavnikov Petrola, kmetijske zadruge Trebnje in krajevne skupnosti Mokronog, ki je dala pobudo. Črpalčka bo stala pri pokopališču, tam, kjer zadruga že zdaj toči nafto. Komisija, ki si je pred kratkim ogledala samokrajni prostor, je soglasala z lokacijo.

Določen je gospodar

Po sklepu občinske skupščine bo odslej gospodarilo s kanalizacijskimi napravami v trebanjski občini Komunalno obrtno podjetje. Če drugega ne, bo imelo to vsaj eno prednost: vedelo se bo, kdo je odgovoren, če naprave odpovedo. Pričakuje se, da bo podjetje zahtevalo, naj se izvaja odlok o plačevanju kanalizacije, saj bo potrebovalo denar za vzdrževanje kanalizacije. Po ocen so vse kanalizacijske naprave v občini vredne 918.270 dinarjev, to pa je že precejšnje premoženje, s katerim bo treba dobro gospodariti.

NOVICI IZ ŠENTRUPERTE

■ **ŠENTRUPERTE V TELEVISIONSKI ODDAJI.** V sredo, 14. oktobra, je bil za Šentrupert prvi praznik. Na sporodu je bila televizijska oddaja, ki jo je RTV Ljubljana posnela o semju in ljudskih običajih, trenju lam in naravnih izjehov kraja in okolice. RTV Ljubljana in vsem, ki so pomagali pripraviti oddajo, se domneva turistično društvo najlepše zahvaljuje.

■ **SEJEM NA VESELI GORI.** V torek, 27. oktobra, bo na Veseli gori sejem za govedo in konje. Vabijo vse kupce in prodajalce, pridejo pa naj tudi tisti, ki so sodelovali na nedavnem televizijskem snemanju, ker bodo prejeli slike. M. K.

DROBNE Z MIRNE

■ **NOVA ASFALTNÁ PREVLEKA.** Cestno podjetje Novo mesto je te dni položilo še preostalo fino asfaltno prevleko na dva odseka ceste na Mirni, ki jih je krajevna skupnost dala asfaltirati v lanskem letu.

■ **PRED DNEVOMI MRTVIH.** Mirenska krajevna skupnost bo tudi letos popravila in posula z belim peskom pokopališke steze. Delo in pesek bo znašalo 5 dinov za en grob. Lastniki naj do 25. oktobra očistijo grobove, da bo krajevna skupnost lahko urenila vse drugo. Sporočimo tudi, da bo krajevna skupnost pihala prispevek za napelavo vodovoda na pokopališče. Od groba bo treba plačati 10 dinov.

■ **BODO KOČO PRODALI?** Franc Lokar iz Bačja se je dogovoril s lastnikom kočje TVD Partizan Mirna, da lahko spet odpre kočjo na Dobenu, vendar najemnik ni dobil dovoljenja za obratovanje. Kaže, da malo namen kočjo prodati.

■ **NIKJER CVELICARNE.** Tudi na Mirni občutijo ljudje potrebo po cvelicarni in vrzariji. Murda bi se vendarle našel kdo, ki bi se oprjel te obrti, ki je marsikje zelo donosna. Po cvetje in po sadike morajo zdi ljudje v Novo mesto ali celo v Ljubljano. Svojčas je mel vsaj Dob nekaj vrtnarje, pa še tega danes ni več.

■ **RAZPIS ŠTIPENDIJ.** V torek je minil rok za dostavo pro-

šenj za podelitev štipendij, ki jih je razpisala mirenska tovarna DANA. Tovarna je pripravljena dati tudi obsežne štipendije in enkratne pomoči pri študiju. Razpis se je nanašal na članke delovnega kolektiva in na druge.

■ **SLAB TOK.** Z gradnje nove bole so na Mirni zgradili tudi nov transformator. Le ta menda še ne obratuje s polno zmogljivostjo, saj je tok ob večernih urah, ko se prične tudi javna razsvetljava, tako slab, da v nekaterih hišah ne delujejo gospodinjški aparati, ko jih priključijo na napeljavo. Podjetje Elektro je bilo o tem že obveščeno, vendar doslej ni nišnar ukrenilo.

■ **NUJNI VZPoredni VODI.** Mirenska kanalizacija je bila že na mnogih sejih občinske skupščine na dnevnem redu. Mirenski se ne morejo sprijazniti z odgovorom, da ni denarja. Za prihodnje leto je predvideno, kot je poročal načelnik oddelka za gospodarstvo, da bodo postavili zbirne vede ob regulirani strugi, saj je nesprejemljivo, da bi imeli toliko iztokov v reko.

■ **KAJ Z ODSKODNINO?** Odbojnik Franc Jevnikar je na očitkovih seji občinske skupščine vprašal, kaj je s plačilom odškodnina za zemljišče, ki je bilo porabljeno za razširitev ceste Trebnje-Mirna. Pozanimal se je tudi, kaj je s melioracijo zemljišč. Odgovor bo dobil na prihodnji seji.

PO PREPOVEDI KLANJA V ŠENTRUPERTEU

Neznanke pri mesu

Kako zdaj, ko v občini ne bo več klavnice?

Lahko dočakamo dan, ko bodo za praznimi pultovi prodajali mesa v trebanjski občini rekli: mesa ni, nismo ga dobili, ali: nočemo prodajati po cenah, ki nam prinašajo izgubo. Tak bi bil lahko odgovor KZ Trebnje, ki ne sme več klati v lastni klavnici v Šentrupertu, ker kljub izboljšavam ne ustreza pravilnikom o higieni in tehnoloških normah.

Ostane vprašanje: kakšen bi bil izhod glede preskrbe z mesom?

Znano je, da slovensko klavništvo nima ravno srečne roke. Še nedolgo tega je v Sloveniji obratovalo nič manj kot 150 klavnic, ki so v povprečju zaklale na dan komaj po 11 do 12 glav živ-

vine. Razen tega so največje klavniške zmogljivosti v porabniških središčih, čeravno je znano, da se povsod po svetu klavniška in predelovalna industrija seli v rejalska območja, ker je ceneje voziti meso kot živino.

Republiška politika je jasna: modernizirati klavnice, zmanjšati njih število, bolj izkoristiti velike klavnice v mestih in ne graditi novih. Temu cilju po svoje služi tudi pravilnik o higieni in tehnoloških zahtevah, ki je začel veljati s prvim januarjem.

Kaj narediti v trebanjski občini, je še vprašanje. Veterinarska inspekcija je zahtevala, naj zapro klavnico v Šentrupertu in na Dobu. Iz vseh razgovorov, po katerih bi Dob moderniziral klavnico, v Šentrupertu pa bi bila samo predelovalnica mesa, doslej ni bilo nič. Ugotovili so namreč, da bi bilo gospodarneje graditi novo klavnico, kot preurejati staro. KPD sam v te namena denarja nima, toda kdo bo od zgoraj na kratko poljonnjeni republiški politiki pripravljen dati posojilo?

Vendar bo treba najti rešitev. Brez koristi je že vnaprejšnji tarrnati, da nikakor ne bo šlo, če občina ne bo imela svoje klavnice. Pripravi je treba izračunati, ki naj pokažejo, kako bi se dalo drugače dobro organizirati preskrbo z mesom. To je na zadnji seji zahtevala od KZ Trebnje tudi občinska skupščina. Tehnologija, organizacija in prevoz, vse to je vendarle že toliko napredovalo, da ne bo kazalo večno žalovati za časi komunalnih klavnic, ki sicer imajo nekatere prednosti, imajo pa tudi pomanjkljivosti.

M. LEGAN

VRATA OKNA inles POLKNA NA ribnica KREDIT

TREBANJSKE NOVICE

Mladi tekmujejo

3. novembra bo dramska skupina MKUD »Matej Borš« kočevske gimnazije uprizorila igro Mira Štefanca »Včeraj popoldne«. Predstavo bo ocenjevala posebna komisija, ker se tudi kočevski gimnaziji udeležujejo tekmovanja mladinskih igralskih skupin Slovenije, ki poteka pod okriljem republiške konference Zveze mladine. Igro režira Vinkoslav Figar, sceno bo izdelal akademski kipar Stane Jam, glasbena in zvočna spremljava pa bo delo profesorja Miloša Humeka. Igra bo v Šeškovem domu.

Nedokončano delo

Zastarelost katastrskih podatkov in precejšnje spremembe posesti so terjale, da so pred leti izvedli v več katastrskih občinah na območju kočevske občine novo merjenje zemljišč. Za te namene je bilo danega precej denarja. Vendar podatki novega merjenja niso vedno uporabni, ker niso bili javno razgrnjeni in posestniki niso bili z njimi seznanjeni. Vzrok temu zato je, da ni na voljo denarja. Pristojni organi bi morali poskrbeti, da bi pričeli čimprej uporabljati podatke novih meritev. Če bomo še nekaj let čakali, bodo podatki precej zastarali.

Kmetijstvo ne vleče

Podatki o številu učencev v kmetijskih šolah iz območja kočevske občine kažejo, da je v njih odločno premo našin otrok. Vzrokov za tako stanje je več: nejasna prihodnost kmetijstva in na zasebnih kmetijah so težavni pogoji za delo. Zato se kmotška mladina raje vpisuje na druge šole. Pri obravnavanju kmetijstva bo potrebno tudi temu vprašanju posvetiti pozornost, saj so tudi v kmetijstvu potrebni strokovnjaki.

Kočevje: hudo trčenje

18. oktobra ob 15. uri sta pri vasi Breg trčila osebna avtomobila, ki sta lu vozila Jože Čosič iz Kočevja in Jurij Poje s Preval. Do trčenja je prišlo, ko je Čosič prehitel neki avto. Pri nesreči so bili hudo ali lažje poškodovani: Milka Čosič, Stefan Sušnik, Danica Poje, Jurij Poje, in Tomaž Poje. Na obeh vozilih je za 20.000 din škode.

DROBNE IZ KOČEVJA

■ ■ ■ BREZ VOĐE. Je bilo Kočevje v sredo 14. oktobra, nekaj ur. Popravljal so vodovodne cevi, ki so počile prav na mostu pri cerkvi. Pri popravilu so ugotovili tudi, da so cevi preprejene in da jih je treba zamenjati. Zato se je popravilo zavleklo nekoliko dalj, kot je napovedala Vodovodna skupnost.

■ ■ ■ VOZNIŠKE IZPITE opravljajo zdaj na nov način: ob torkih je teoretični del, ob četorkih pa praktični. Na vozno gre lahko le tisti, ki pri teoretičnem delu ne nabere več kot 10 odstotkov mišnih kazenskih točk. Največja možna števila kazenskih točk je pri izpiti za voznike amaterske 120, za poklicne voznike pa 170. Razen tega pa kandidat ne sme pogrešiti pri najtežjem vprašanju. Če pogreši pri testnem, ima pravico do ustnega zagovora, ki pa je zelo težak.

■ ■ ■ VSE ZA IZPIT. Prijava za izpiti na voznice in prijavo za izpiti opravljajo zdaj lahko kandidati za bodoče voznike motornih vozil kar pri Avto-motno društvu. Prvi so imeli v sredi s tem precej potov: od trafike do posesti in občine. Tako prihranijo precej denarja.

■ ■ ■ DO PRETEKLEGA CETRTKA so opravljali voznike izpite po novem štiri skupine kandidatov. V prvih dveh, ki sta šteli skupaj 29 kandidatov, je opravila teoretični in praktični del izpita 17 kandidatov. V drugih dveh je 41 kandidatov, od tega jih je teoretični del opravilo 29, praktični pa se opravljajo.

KOČEVJSKE NOVICE

Janez Klun - iz Kočevja je na polharski razstavi pokazal tudi svoja polha Mišo in Miša, ki smo ju pred meseci že predstavili našim bralcem. Na fotografiji: polh Mišo na gospodarjevi roki.

Same pohvale polharski razstavi

Polharji bodo preprečili izumiranje polhov - zelo prijetna in zanimiva polharska noč pri Sinjem vrhu - izmenjava izkušenj o dosedanjih polharskih prireditvah

Polharski teden, ki ga je od 10. do 18. oktobra organizirala polharska sekcija Turističnega društva Kočevje, je kljub nekaterim manjšim pomanjkljivostim zelo uspela. Najbolj pa je nedvomno uspela polharska razstava, ki je bila edina taka razstava doslej pri nas, zelo verjetno pa tudi v tujini še niso imeli podobne.

Razstava je bila v Danu okoli 5000 obiskovalcev, ki so telesne kulture v Kočevju in knjigo vtisov napisali o odprti 8 dni in je privabila njej same pohvale. Obisko-

vale so prihajali iz vseh krajev Slovenije, iz drugih naših republik in tudi iz tujine. Med njimi je bilo največ polharjev in šolarjev. Samo iz Ljubljane se je pripeljalo kar 5 skupin šolarjev.

Zelo zanimiv in uspeh je bil tudi razgovor polharjev in turističnih delavcev v nedeljo, 13. oktobra, v HOTELU PUGLED v Kočevju. Udeleženci razgovora so bili iz kočevske občine, Bele krajine in Grosuplje. Na njem so izmenjali izkušnje o polharjenju, se zavzeli za nekatere ukrepe, ki bodo preprečevali izumiranje polhov, o dosedanjih podobnih polharskih prireditvah - z njimi imajo največ izkušnje v občini Grosuplje - pa so izmenjali izkušnje in jih kritično ocenili. Ta razgovor je bil tako zanimiv, da bomo o njem še poročali.

Nočni lovi na polhe v izbranih poljskih revirjih niso uspeli, saj jih skoraj ni bilo. Ti lovi so bili po mnenju polharjev organizirani najmanj teden dni prekasno, saj je bilo še mrazo in so polhi odšli spat. Vendar je nekaj kočevskih polharjev le doživelo izredno prijetno noč z belokranjskimi polharji s Sinjega vrha. Tudi o tej pravi, neizumetničeni in zanimivi polharski noči bomo še poročali.

Zelo uspehi sta tudi predavanja priznanih strokovnjakov o gozdu in naravi ter njunem vplivu na turizem in o medsebojnem vplivu človeka in narave. Ti predavanja, ki sta bila 14. oktobra, sta žal privabili premalo poslušalcev. Jože Primc

Razstava akademskega slikarja Franceta Stane je privabila v novi Likovni salon v Kočevju vsak dan mnogo obiskovalcev. (Foto: Jože Primc)

Še premajhna skrb za borce

Se vedno nerešenih precej stanovanjskih in socialnih vprašanj - Za enotne priznavalnine

Na konferenci občinske organizacije ZZB Kočevje, ki je bila 14. oktobra, so borci razpravljali o socialnih in stanovanjskih problemih borcev, o drugih nalozah borčevskih organizacij, izvolili pa so tudi novo vodstvo občinske organizacije.

Opozorili so, da še vedno ni rešeno precej vlog za priznanje pokojnine borcev in da čakajo borci na rešitev svojih vlog tudi po več let. Tako so nekateri borci še vedno prisiljeni, da živitarijo ob skromnih priznavalninah.

Prav priznavalnine so v kočevski občini zelo majhne, zato so se borci ponovno zavzeli, da bi bila višina priznavalnin enotna za vso republiko, kot so enotne tudi pokojnine. Zdej namreč dobivajo najmanjše priznavalnine borci v občinah, ki so gospodarsko šibke, prav v teh občinah pa je sorazmerno s številom prebivalstva največ borcev.

Nekateri nekdanji borci imajo še vedno slaba stanovanja. Ko so razpravljali o tem, so menili, da je bila kočevska občina prikrajšana pri dodeljevanju republiških sredstev za gradnjo stanovanj borcev.

Opozorili so tudi, da je treba bolj zavzeto reševati socialne zadeve borcev, saj to vpliva tudi na splošno ljudsko obrambo. Ne le bivši borci, tudi mladina bo bolj pripravljena v primeru potrebe braniti domovino, če

bo videla, da borci po končani vojni niso zapostavljeni.

Borci so se pogovorili še o vzdrževanju spomenikov in spominskih obeležij, o prenašanju tradicij NOB na mladino, o zbiranju gradiva o NOB in o drugem.

J. P.

Cene v Kočevju in Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

	Kočevje (cene v din za kg)	Ribnica (cene v din za kg)
krompir	0,85	0,90
in 0,95		
svetle zelje	1,40	1,75
kislo zelje	3,30	3,40
ohrovti	1,40	—
cvetača	5,20	3,80
fižol v zrnju	5,70	6,50
čebula	3,30	3,40
česen	7,20	7,40
solata	3,20	3,50
kovčke	2,40	2,70
poterilji	5,20	0,25
paradižnik	4,00	4,30
pepari	4,00	4,30
jabolka	1,60	2,10
in 2,20		in 2,90
hruške	3,70	3,35
in 4,20		
grozdje	3,40	3,40
limone	5,90	5,50
banane	5,40	5,70
jajzja (osena za kos)	0,76 do 0,95	0,71 in 0,84

Še on stroji polše kože

Bo tradicija izumrla - Bil je s Kajuhom, tik preden je ta padel - »Dvorni krojač« v partizanih

Nace Vidrih, 61-letni upokojenec iz Zeljn pri Kočevju, je edini na tem območju, ki se zna strojiti polše kože. Razen tega

pa iz teh kožic dela kape, ovratnike in preproge.

Razen krojaške obrti se je leta 1935 naučil v Zdenjski vasi v Strugah strojiti polše kože. V njegovi rodbini se to delo prenaša iz roda v rod. Tudi si-
J. P.

na uči strojenja, vendar je še veliko vprašanje, če se ne bo lotil donosnejšega dela. Pravi pa, da bi ko ga le moral navaditi, da bi tradicija ne zamrla.

Če so kože dobre, dela iz njih kape in ovratnike, iz slabih pa preproge. Na teden naredita oba z ženo okoli 10 kap. Največ kap je naredil leta 1938, Takrat je po Ljubljani ponudil trgovcem polše kape. Neki trgovec mu je rekel, da jih ne bo kupil, ponudil pa mu je, naj iz poljših kožic, ki jih je kupil nekaj več, izdelaj zanj polhovke. Nace Vidrih je seveda ponudbo sprejel.

V partizanih, kjer je bil od leta 1941, ni naredil dosti polhovk. Bil pa je do leta 1942 krojač glavnega štaba, zato so mu nagajali, da je »dvorni krojač«. Bil je tudi na legendarnem pohodu 14. divizije na Stajersko. S Karlom Destovnikom-Kajuhom sta bila v isti stavbi, ko so jih sovražniki napadli in je Kajuh padel.

Načrtnost — temelj gospodarskega razvoja kraja

Minuli četrtek sta obiskala Loški potok tovariša France Popit in Janez Hočevar

Komunisti Loškega potoka so gosta seznanili s preteklostjo svojega kraja ter na črti in možnostmi za njegov hitrejši gospodarski napredek. Potočanje imajo nemalo težav, od zaposlovanja do ne rešenih komunalnih zadev. Od okrog 1800 prebivalcev jih je le malo zaposlenih doma; nad 22 odstotkov ljudi nima dela, zelo veliko jih dela za časno v tujini, 58 odstotkov vseh zaposlenih pa dela izven Loškega potoka. Trenutno bi potrebovali vsaj 160 novih delovnih mest, katerih pa naj

večji obrat v teh krajih. Inles, ne bo mogel zagotoviti. Ze spomladi bo pričelo podjetje RIKO iz Ribnice graditi v Retjah svoj obrat, kjer bo časoma našlo delo do 200 ljudi. Podjetje RIKO bo s tem preselilo obrat za proizvodnjo opreme za letališča. Nasploh je tov. Popit z zanimanjem poslušal poročila o razvoju tega podjetja, ki je po letu 1968 vsako leto povečevalo proizvodnjo za 100 odstotkov, od pet na okrog 20 milijonov dinarjev.

Poleg šole in zaposlovanja je največja težava Loškega potoka slaba cestna povezava. Delovanje krajevne skupnosti in vseh organizacij, vseh občanov se vedno odločneje usmerja v načrtno urejanje ceste od Sodražice do Loškega potoka. Seveda želje ne bo mogoče uresničiti tako kmalu, vendar kakor je poudaril tov. Popit, pomembne so ideje, ki se porajajo med ljudmi, se izkristalizirajo v načrtno akcijo, dolgoročni načrti pa so z delom in dobro voljo lahko uresničljivi. Loški potok ima veliko možnosti za razvoj turizma, je menil tov. Popit, in treba bi jih bilo izkoristiti. Opomnil

je na povezovanje s turističnimi agencijami; z majhnimi vlaganji bi Loški potok lahko približali svetu, odprli popotujočim, oddiha željnim domačim in tujim gostom prelepi, skoro nepoznani svet onkraj Velike gore.

Organizacija ZK v Loškem potoku je razmeroma stara. V načrtu imajo sicer sprejemanje novih, mladih ljudi v ZK, vendar to prepoznajo po teka. Predsednik Popit je menil, da je mnogo načinov, kako pripeljati mlade, vse tiste, ki to zaslužijo, v ZK. Merilo naj bi bila predvsem delavnost posameznika pri razreševanju nerešenih vprašanj, najsi bo to delovanje v okviru SZDL ali krajevne skupnosti.

Predsednik Popit je med drugim menil, da bi Potočanje lahko vrsto stvari — sivo, modernizacija ceste — reševali skupaj s prebivalci sosednje Dragarske doline, ki sicer spada v kočevsko občino. Vendar občinska meja samoupravnemu dogovaranju ne bi smela biti ovira; koristi, zabeležene v načrtovanju gospodarskega razvoja ne le Loškega potoka, ampak vseh

teh krajev, pa bi imeli predvsem prebivalci obeh dolin.

F. GRIVEC

Sodelovanje zadrug

Na območju ribniške občine delujeta kmetijski zadrugi v Ribnici in Loškem potoku. Prav bi bilo, da bi obe zadrugi okreplili sodelovanje pri vzreji živine. Obsegalo naj bi predvsem skupno živinorejsko službo za rodovniško živino, kooperacijsko službo, odkup mleka itd. Na območju Loškega potoka odkupijo na dan od 400 do 600 litrov mleka, lahko pa bi ga odkupili — vključno z dragarskim območjem — dva do trikrat več. Naj povemo, da sta začeli zadrugi na nekaterih področjih dela že sodelovati in da nameravata to sodelovanje še okrepiti.

V počastitev OZN

Ribniška mladina prireja v sodelovanju z vojaško enoto v Ribnici jutri zvečer ob osmih svečano akademijo v počastitev 25-letnice ustanovitve OZN. Na akademiji, ki bo v domu Partizana, bodo sodelovali umetniki Rudolf Francelj, Ladko Korošec, Vera Lakič, Edvardi Adamič, Zdenka Lukec in Dušan Lipovšek.

Ukrepi proti nedelavnim

Za danes 22. oktobra, je sklicana seja občinske konference ZK Ribnica. Na njej bodo sprejeli program dela konference za obdobje oktober 1970 — maj 1971 in sprejeli sklepe, ki so jih oblikovali po razpravi na zadnji, se pravi 5. konferenci. Glavna točka dnevnega reda pa bo razprava o delu komunistov v vodstvih in organizacijah. Predvidena je zamenjava nekaterih članov komisij občinske organizacije ZK, predlagala bo dopolnitev vodstev nekaterih organizacij ZK, razen tega pa bodo sprejeli ukrepe proti nedelavnim komunistom.

Stolpič se ugreza

Pravzaprav tako hudo spet ni, res pa se ugreza del tal pod prvimi stolpičem v Ribnici. Ze pred časom so opazili, da se tlak v kleti v jugozahodnem delu močno ugreza, zato je bila nujna izdatnejša betonska injekcija. Delavci Stangrada so odstranili prežde kleti in drvarnic v tem delu stolpiča, izkopal stari tlak, da bi zabetonirali debelejše in močnejše. Do ugrezanja je prišlo menda zaradi mehkih tal pod kletmi. Tu so namreč prvotno izkopal temelje in kleti za desetnadstropno stolpnico, kasneje pa so se odločili za gradnjo pol nižjega stolpiča. Pregloboko izkopano jama so spet zasuli in na nasip brez utrjevanja zgradili kleti in tlake. Temeljji, pravijo, so povsem v redu in se ne ugrezajo.

—već

Kostanj je zrel

Kakor vsako leto ob tem času se je tudi letos začela v ribniški občini sezona nabiranja domačega kostanja. Naš kostanj ima domovinsko pravo v Slemenih. Tu raste veliko tega slaškega sadeža. Sem prihajajo nabirat kostanj iz bližnje in daljne okolice. Slemenca z značilnimi vasicami, vrtovi, njivami, košenicami in gozdovi so najlepša prav jeseni, ko narava ponuja svoje plodove.

Pevci so snemali

Pred kratkim se je mudila v Ribnici ekipa RTV Ljubljanske moški pevski zbor. Ne ljana, ki je snemala ribnišnje, da bomo videli ribniško prvik in verjetno ne zadške pevce na malih ekranih. Moški pevski zbor zelo dobro zapoje, zato je znan tudi izven domačega kraja. Ubravne glasove moških pevcev smo slišali razen na televiziji tudi že na valovih Radia Ljubljane.

—već

ČREPINJE IZ LONČARIJE

Neurejeno pokopalnico — Pokopališče v Prigorici kaže dokaj žalostno podobo, prepričano je občanu urejanju. Pogreša temeljitega in stalnega vzdrževanja, čistosti in urejenosti, kakršna bi pričakovali na takem kraju. Cimprej bi se kazalo pogovoriti, kdo je odgovoren za vzdrževanje pokopališča, popraviti vrata, da ne bodo imele kokoši prostega dohoda, pokositi travo ipd. Verjetno je to področje, na katerem bi krajevna skupnost našla dovolj možnosti za delo. V prihodnje bi treba tudi pričeti uresničevati sklepe več zborov volivcev o gradnji novega pokopališča, saj je sedanje skoro polno in zaradi talne vode povsem neugledno.

SLABA NAPETOST — Prebivalci Grčaric negotujejo nad izredno slabo električno napetostjo v vasi. Slaba napetost močno oviha normalen televizijski sprejem, težave pa imajo tudi v uporabi električnih strojev. Le-teh je tu vedno več.

VODOVOD — V Grčaricah štejejo med najnujnejše naloge komunalnega značaja napeljavo vodo. O gradnji so precej govorili že lani in prejšnja leta, ven-

Kdaj bo „Humec“ zazidljiv?

Urbanistični načrt je premalo — Treba je urediti lastništvo, zemljo razparcelirati in komunalno pripraviti za gradnjo

Vedno jasneje postaja, da se v zazidalnem, urbanističnem pogledu približuje Dolenja vas urbanistično urejena naselbina Ribnica in Sodražica. Slej ko prej bo Dolenja vas pomemben, urbanistično-komunalno urejen center, privlačen za mnoge, ki bi radi prišli do lastne strehe nad glavo.

Občinska skupščina je dala lansko leto narediti zazidalni načrt za predel „Humeca“ v Dolenji vasi, sicer bolj ali manj nekoristno zemljišče ob cesti proti Rakitincu. Po zazidalnem načrtu naj bi na hribčku blizu glavne ceste stalo nekaj nad dvajset enodružinskih hiš. Izdelava zazidalnega načrta je med ljudmi naletela na ugoden odmev, kot prvi začetek urbanizacije naselja pa bo omogočila načrtno stanovanjsko gradnjo. Nujna je bila tudi zato, ker so doslej ljudje pač gradili, kjer so že dobili zemljo, vse prepogosto na njivah ali v njihovi neposredni bližini.

In kako je s Humcem? Razen zazidalnega načrta ni urejenega še nič, tako da je gradnja skoro nemogoča oziroma povezana z mnogimi težavami. Le-te izhajajo predvsem iz še neurejenih lastniških pravic. Upravni organ ali stanovanjsko podjetje bi moralo sedaj zemljo odkupiti, razparcelirati, po možnosti komunalno pripraviti in potem prodajati graditeljem. Kdor se sedaj odloži za gradnjo v tem predelu, je prisiljen kupovati potrebne kvadratne metre od

Politične organizacije v statutih podjetij

Statut podjetja INLES daje družbeno-političnim organizacijam v podjetju pomembne pravice — Poseben poudarek sindikalni organizaciji

V novih samoupravnih aktih delovnih organizacij v ribniški občini so določili pravnje mesto tudi družbenopolitičnim organizacijam, posebno sindikalni, ki je zelo pomembna, saj so običajno vsi zaposleni tudi njeni člani.

Poglejmo si, kaj je o družbeno-političnih organizacijah zapisano v statutu podjetja INLES, Ribnica! V tem podjetju delujejo: Zveza sindikatov, Zveza komunistov in Zveza mladine. Naloga članov teh organizacij v podjetju je, da sodelujejo v razpravah in pri oblikovanju splošnih aktov podjetja ter izgrajevanju takšnih organizacijskih odnosov, ki so stvarna podlaga za zdrave in napredne družbeno-ekonomske in samo-

upravne odnose v podjetju. Se zlasti je pomembna politična dejavnost sindikalne organizacije v pripravah za volitve članov organov upravljanja in pri pomoči ter zaščiti delavcev v primerih urejanja doležnosti, pravic in obveznosti iz delovnih razmerij.

Statut daje družbeno-političnim organizacijam v podjetju pravico obravnavati vsa vprašanja o delu in poslovanju podjetja, delovnih enot in posameznih delavcev. So sestavni del samoupravljanja v podjetju. Izražajo stališča in dajejo predloge o poslovnih zadevah in se prizadevajo za uresničevanje samoupravnih odločitev.

Poleg splošnih pravic, ki jih imajo vse družbeno-politične organizacije, ima sindikalna organizacija še te naloge: skupno s pristojnimi organi ali samostojno sklicuje sestance delovne skupnosti, razpravlja o vprašanjih, ki zadevajo delovno skupnost, sodelujejo pri organizaciji volitev v organe upravljanja, lahko predlaga razpis referendumu o vprašanjih, ki so določena s statutom podjetja.

Sindikatu je zaupana tudi skrb, da varuje in zastopa

Denar za skupne potrebe

V skladu združenih sredstev za financiranje nekaterih splošnih potreb pri občinski skupščini Ribnica naj bi se letos zbralo 338.500 din. Podjetje INLES, RIKO, trgovsko podjetje JELKA Ribnica in Pletilnica žičnih in plastičnih mrež Sodražica so že podpisale pogodbe o vplačevanju v ta sklad. Doslej zbrani denar so razdelili za gradnjo šole v Loškem potoku, skladihu za štipendije pri temeljni izobraževalni skupnosti, občinski svezji za telesno kulturo in nekaterim drugim.

J. P.

Topla in hladna jedila

V bifeju trgovskogostinskega podjetja Jelka v Ribnici so do nedavnega razen s piščanci gostom postregli tudi s hladnimi in toplimi jedili, kuhali pa so tudi malice. Na zahtevo inšpekcije so kuhinjo ukijčili in že skoro dva meseca nimajo na voljo jedilne. Kljub temu pa marsikoga zapelje reklamni napis v izlozbenem oknu, češ da gostom med drugim postrežejo tudi z jedili. Če so odpravili kuhinjo, bi kazalo odstraniti tudi zapeljivo napis v oknu, saj to ne bi bil prevelik strošek.

—već

ZAKAJ TAKO?

Dolg do mrtvih partizanov

Slabo skrbimo za partizanske spomenike

V ribniški občini je 38 spominskih plošč, obeleži in spomenikov padlim borcem, talcem in žrtvam fašističnega terorja. Ti spomeniki so bili postavljeni padlim in žrtvam v spomin na njihova junaska dejanja ter v opomin znancem, koliko je bilo treba žrtvovati za domovino.

Večina spomenikov, spominskih plošč in obeleži je bilo postavljenih v prvih letih po vojni. Nekateri je za načel sob časa. Posebno tiste, ki niso bili redno vzdrževani.

Na večini spominskih plošč bo treba obnoviti napise. Sonce, dež in mraz delajo svoje. Spomenik, na katerem je komaj mogoče prebrati napis na spominski plošči, ne kaže lepe podobe.

Več skrbi bo potrebno posvetiti tudi okolju oziroma okoliščini spomenikov. Menimo, da ni dovolj, da se le pred 1. novembrom spominimo, da je potrebno urediti partizanska grobišča in spomenike, med letom pa jih pustimo v nemar.

Omeniti moramo skrajno nemarno vzdrževanje partizanskega grobišča na pokopališču v Rakitnici. Spominska plošča in oklep se komaj še vidita iz trave. Ga bodo očistili vsaj za letošnji 1. november?

Redno vzdrževanje partizanskih spomenikov naj bo skrb tako organizacij Zveze borcev, kakor tudi ostalih odgovornih činiteljev v občini. Do dneva mrtvih je še

čas, da uredimo, kar je potrebno. To smo dolžni vsem, ki so žrtvovali življenje v narodnoosvobodilni vojni.

Z bližnjico ne bo še nič

Od stolpičev do središča Ribnice še vedno po ovinkih — Iskati novo možnost za bližnjico

Prebivalci stolpičev v Ribnici so že na mnogih sestankih zahtevali primernejšo in krajšo pot do središča Ribnice. Predlagali so tudi, naj bi taka pot peljala skozi hodnik v pritličju upravne stavbe trgovskega podjetja JELKA.

Dokazovali so še, da bi JELKA, ki ima v Ribnici največ trgovskih in gostinskih lokalov, morala pokazati posluš in dovoliti prehod. Vendar prav njeni uslužbenci vztrajno zaklepajo vrata tega hodnika in jim tako onemogočajo prehod, obisk trgovin in gostilnic ter tako hkrati sebi zmanjšujejo promet.

Pri občinski skupščini smo

Sodražica: novo gostišče

V Sodražici so dobili nov gostinski lokal, ki ga je odprl Jože Arko. Je sodobno urejen in okusno opremljen. Lahko trdimo, da je tako lepo urejenih gostinskih lokalov v ribniški občini malo. Novo gostišče ima tudi to prednost, da je v neposredni bližini mesarja in bodo zato lahko gostom na razpolago razne posebne mesne jedi.

Adlešiči: gasilci zbirajo

Adlešička gasilska brigada je bila kupljena še leta 1936. Čeprav se dela, ni več uporabna, ker se ne dobijo nadomestni deli. Prizadeti gasilci so začeli zbirati denar za novo motorico. V vaseh Marindol, Vrhovec, Gorenjec, Adlešiči, Vel. in Mala Sela, Purga, Pobrežje, Dolenci, Pučkovec, Jankovci, Beden in Pribinjeci so zbrali po hišah že 10.000 din. Čeprav živijo v teh krajih dokaj revno — največ se preživljajo s kmetijstvom — so ljudje doslej pokazali lepo razumevanje za gasilsko organizacijo. Nova motorika stane 250.000 din; k temu bo občinska gasilska zveza prispevala 6 tisočakov. Gasilci so se zavzeli, da bi bila do spomladi, ko je največja možnost požarov, nova motorika že v vasi.

Zadnji podatki o zaslužkih

Konec avgusta so imeli za posleni v gospodarstvu na območju črnomaljske občine poprečno 1076 din zaslužka, v negospodarstvu pa je bilo poprečje 1452 din. Izračunali so, da so osebni dohodki v primerjavi s lanskim istim obdobjem narasli na gospodarskem področju za 19 odstotkov, na negospodarskem pa so letos višji za 25 odstotkov. Kljub porastu zaslužki v občini Črnomelj še niso dohiteli republiškega poprečja. Medtem ko znaša zaostajanje v gospodarstvu 156 din na mesec, so zaposleni v negospodarstvu prikrajšani še za 50 din.

Adlešiči: kruha ni

Potrošniki iz adlešičkega predela in tudi hrvaški sosede se pritožujejo, ker ne morejo nikjer kupiti kruha in so ga prisiljeni peči doma. Ljudje želijo, da bi kruh prodajali v trgovini, tu pa se ne morejo sporazumeti s peki v Črnomlju in s sprevednikom avtobusa. Pravijo, da bi bil kruh, pripeljan z avtobusom v Adlešiče, precej dražji, da peki kruha nočejo nesti na avtobus in da ja ne sme ustavljati pred pekarnjo. Najbrž bi se dala veriga vzrokov pretrgati z malo več dobre volje. Prodaja kruha ni potrebna le zaradi domačinov, temveč v poletnem času tudi zaradi izletnikov. Letos je nemalo Italijanov godrnjalo, ko so morali po kruh v Črnomelj in to po cesti, ki se je zaradi velikih jam še doručni izogibajo.

ČRNOMALJSKI DROBIR

■ **V NASELJU SADEZ** je gradnja kanalizacije že letos predvidena. Če bo lepo vreme, bodo začeli delati v smeri Željenčarske ceste, Trdinove in Mestne ceste.

■ **POHOD NA TRIGLAV** — 16 mladih članov Pionirskega društva Črnomelj je pred kratkim privedlo letet na Triglav. Med njimi je bilo tudi nekaj pionirjev. Domov so se srečno vrnili, čeprav jim vreme ni bilo naklonjeno in čutili so imeli nekaj neugodnosti.

■ **VEC PROMETNIH OGLEDAL** so prejšnji teden razpostavili po mestu na najbolj nepreglednih in nevarnih točkah. Prav tako je mesto dobilo nekaj novih prometnih znakov, kar vse omogoča varnejši promet s motornimi vozili.

■ **NA POKOPALISCU** v Vojni vasi bodo do dneva mrtvih mrtiško vezo toliko uredili, da začeta gradnja ne bo kasila okolja. Mrliške vaze ni mogoče povsem dokončati največ zato, ker manjka obrtnikov.

Predsednik slovenskih sindikatov Tone Kropušek (v sredini) je v petek prvič uradno obiskal Črnomelj. V družbi z domačima funkcionarjema Jožetom Kolehvecem, predsednikom občinskega sindikalnega sveta (na levi), in Jožetom Vajsov, sekretarjem občinskega komiteja ZKS (desno), ga vidimo pred odhodom v tovarno BELT.

Tone Kropušek je bil v Črnomlju

Na povabilo občinskega sindikalnega sveta je predsednik slovenskih sindikatov 16. oktobra obiskal Črnomelj — Bil je tudi v Beltu

Tovariš Kropušek se je s sodelavcema Jožetom Vidicom in Vladom Vodopivcem najprej sestal s predstavniki občinske skupščine in družbeno-političnih organizacij, predsedniki delavskih svetov in direktorji podjetij. Črnomaljši so goste seznanili z gospodarskim položajem občine, prikazali lastna prizadevanja za napredek in poudarili, kako hudo zaostaja gradnja infrastrukturnih objektov. Samo podatek: na območju celotne občine je asfaltiranih komaj 14 odstotkov cest I. reda, medtem ko je slovensko poprečje 42 odstotkov.

V razpravi so se najdlje zadržali pri problematiki obratov s sedežem izven občine. Ugotovili so, da so samoupravni odnosi do matičnega podjetja v redu edinele v semiški Iskri in tovarni Belt, medtem ko povsod drugod šepa.

Vinica: hrane je precej

Osnovna šola je skupno z Rdečim križem spet organizirala po vaseh akcijo za zbiranje hrane, namenjene šolski kuhinji. Zbrali so še več kot lani. Malica bo letos veljala 10 din, kdor pa je prispejal 25 do 30 kg krompirja, plača 8 din. Če kdo nima ne denarja ne hrane, dobi maločo zastoj. V šolskih shrambah je že 5.000 kg krompirja, 300 kg zelja itd. Z radodarnostjo so se najbolj izkazali na Preloci. S njem vrhu, pa tudi v Lipi, Ziljah, Balkovcih in drugod. Prav tako so hrano prispevali starši otrok s hrvaške strani.

ČRNOMALJSKI DROBIR

■ **OKTOBRA BO PIONIRSKA** organizacija na osnovni šoli Črnomelj sprejela delovni program v posameznih krožkih, obravnavali pa bodo tudi čeni uspeh in disciplino. V načrtu je zapisal medrazrednega telovadnanja v znanju, disciplini in higieni, razvoj telovadnanja za Zupančičovo brašno značko ter tekmovalno v znanju »Veselo kolee«. Pionirji bodo tudi okrasili grobove na dan mrtvih.

■ **STAVBA POKOPALISCU** NARSKA šola je vendarle tudi na sinaj lepša. Nova, lepo urejena fasada ni v prid samo šoli, temveč pripomore tudi k lepšemu videzu uradnih mest.

■ **SINDIKALNE ORGANIZACIJE** po kolektivnih bodo morale do konca leta opraviti obne zbornice. Občinski sindikalni svet predlaga, naj bi v pripravah sodelovale vsi kadrovske komisije in aktivisti ZKS, da bi bili zastavljeni programi zares odraz želja, potreb in zahtev članstva sindikata.

jo. Ker dela v takih obratih blizu 2000 ljudi, organizacijam ni vseeno, kako ti živijo in kakšne težave imajo. Navadno delavci v zunanjih obratih niso seznanjeni z razvojnimi načrti matičnega kolektiva, ne vedo niti za uspehe lastnega dela, najbolj pa so njihovi samoupravni odnosi prizadeti v materialni bazi. Nekatera podjetja še

niso odobrila niti dinarja za nakup ali gradnjo delavskih stanovanj v Črnomlju.

Po sestanku na občini je tovariš Kropušek s sodelavcema in domačimi funkcionarji obiskal še tovarno BELT. Dal časa se je zadržal v razgovoru s sindikalnim vodstvom podjetja, s proizvajalci in vodilnimi iz uprave. R. B.

Vinica hoče hitreje naprej

Zadnjih deset dni pred krajevnim praznikom so na Vinici pripravljali obračun uspehov — Napredek je, toda povsod prepočasen, kakor so povedali nekateri predstavniki krajevnega življenja

■ **Miko Malič**, predsednik in Franc Pavlakovič, tajnik krajevne skupnosti, sta na trgu ogledovala, kam bodo obesili deset novih zastav, obenem pa ugibala, kako bo 20 vaščanov zadovoljnih s turistično nagrado za najlepše urejene hiše. Ni vse tako, kot bi želeli:

— Smo mislili, da bo že za praznik svetila nova javna razsvetljava, pa Elektro ne zmore teh del. Denar bo počakal. Letos imamo na zunanjo malo pokazati, vendar je napredek velik, a bolj skrit. Najbolj smo zadovoljni, ker so načrti za naš vodovod in urbanistično ureditev kraja v izdelavi. Še trgovina in gostinstvo bi morala naprej. Ljudje hodijo precej nakupovat na Hrvaško, kjer imajo več izbire in so cene nižje. Celo po železje hodimo v Karlovac.

■ **Janez Puhek** je po poklicu tesar, pravi pa, da je »smartrnika«. Ljudje ga poznajo kot nekdanjega predsednika vinskih občine in partizana, ki je oktobra 1943 branil Vinico pred Nemci. Takole se spominja tistih dni: — Takrat sem bil na položaju na Pribanjah. Matija Ivšič in Tone Pintarič sta minirala most, da niso mogli Nemci čez Kolpo. Naslednja dva dni je bilo hudo. Prišli so

Janez Puhek ni pozabil, kako je bilo oktobra 1943

Franc Pavlakovič in Miko Malič sta »glavna« pri krajevnih skupnostih

v vas, vse unčeli in požgali. Postavili so pontonski most, mi pa smo tudi tega unčeli. Nemce je bilo preveč, saj so z vseh strani prihajali, zato smo se morali začasnno umakniti. Za nekdanje borce bi morali danes več narediti. Če ne bi imel tako skrajne priznavalnine, mi ne bi bilo treba tesariti, tako pa moram. Kljub letom.

■ **Franc Kajin**, predsednik krajevne organizacije ZZZ, mi je postregel s podatki o borbi:

— Imamo 342 članov, od katerih jih 29 sprejema priznavalnino, 36 jih ima invalidski dodatek, 16 članov pa je dobilo posojilo za popravilo ali gradnjo stanovanjske hiše. Zato je letos tudi nekaj novih gradenj na našem koncu, ki jih prej ni bilo. Družbene pomoči pa so borci še potrebni. Vsaj 15 članom naše organizacije bi še morali dati priznavalnino. Naša organizacija bi rada v avli osnovne šole uredila muzejsko zbirko NOB kot oddelek meliškega muzeja. Precej predmetov in dokumentov imamo že zbranih.

Drobci iz razgovora z nekaterimi predstavniki družbeno-političnega življenja kažejo, da Vinica stečaj napreduje, toda domačini si želijo

Gospodarstvo nazaduje?

Sindikat ima precej pripomb k poslovanju gospodarskih organizacij — Skrb za delavce

Na razširjenem plenumu občinskega sindikalnega sveta v Črnomlju so ocenjevali stanje v gospodarstvu po poletnih obračunih, obenem pa razpravljali o pripravah na občne zbornice sindikalnih podružnic v podjetjih.

Ustavili so se pri dejstvu, da je bila produktivnost v letošnjem prvem polletju za 34,2 odstotka večja od primerjalnega obdobja lani, medtem pa se osebni dohodki niso povečali skladno s tem. Zaradi naraščanja življenjskih stroškov je to toliko bolj boleče. Ugotovili so tudi, da nekatere delovne organizacije nimajo posluha za želje svojih delavcev in nočejo povrniti stroškov prevoza na delovno mesto. Prav zaskrbljuje joče pa je, kako se podjetja malo zanimajo za svoj razvoj. V letošnjem obdobju je v občini investirano komaj 4 odstotka sredstev od celotnega dohodka gospodarstva. To pomeni, da gospodarstvo nazaduje.

Odhajanje v tujino zavzema vse večji obseg, problematika se kopiči. Zlasti v rudniku Kanizarica imajo zaradi tega precejšnje posledice. Plenum je kritično razpravljal o izgubi v gostin-

skem podjetju in zahteval naj vodilni iz podjetja dosledno uresničijo sanacijski program, sprejet v začetku leta.

V dveurni, zares plodni razpravi so zahtevali še to, naj podjetja v svojih zunanji obratih dajejo več za stanovanje delavcev.

Na semiški praznik

Na predvečer 26. oktobra, krajevnega praznika v Semiču, bo mladina Iskre organizirala na Smuku kresovanje, s čimer bodo počastili ustanovitev I. belokranjske čete leta 1941. Na praznični dan bo šolska mladina pripravila v Prosvetnem domu javno proslavo, medtem ko bo glavno gospodarsko slavlje z otvoritvijo nove ceste preloženo na sredo novembra.

25. oktobra praznuje Vinica

V nedeljo, 25. oktobra, bodo Viničani počastili krajevni praznik ter obudili spomine na oktober 1943, ko so na Vinico vdrli Nemci ter jo požgali in oropali.

Dopoludne ob 9 uri bo v osnovni šoli proslava, na kateri bodo podelili tudi denarne nagrade vaščanom za tekmovalno v ošepsavi kraja, prav tako bodo podelili diplome in značke dolgoletnim krvodajalcem. Imeli bodo krst nove motorke domačega gasilskega društva ter otvoritev sportnega igrišča pri osnovni šoli.

Vabimo vse prijatelje Bele krajine, da v nedeljo obiščejo Vinico. Za dobro potrežbo, kjer ne bo manjkalo odlokov in jaganjčkov, bodo poskrbeli domači gostinci in gasilsko društvo Vinica.

Davkov je dovolj

Na nedeljskih sestankih po večjih središčih črnomaljske občine so razpravljali o osnutku novega zakona o zdravstvenem zavarovanju kmetov ter o davčni politiki občine. Kmetje so v glavnem veseli razširjenih pravic, ki se jim obetajo, radi bi pa vedeli, koliko bodo morali plačati. Tega jim na sestankih niso vedeli povedati. Tudi starostno zavarovanje kmetov se zdi ljudem več kot potrebno, a ni mislili, da bi ga lahko belokranjski kmetje sami plačali. Povsod so izjavljali, da se kmetove obveznosti do družbe v nobenem primeru ne bi smele povečati, saj že sedanjih bremen ne zmorejo.

Razprave v podjetjih

Po sklepu občinskega sindikalnega sveta v Črnomlju bodo do 25. oktobra končane razprave v delovnih organizacijah, kjer bodo sindikati seznanili članstvo z osnutkom statuta zdravstvenega zavarovanja delavcev, z njihovimi pravicami in dolžnostmi ter s spremembami, predvidenimi v novem sistemu. Po končanih razpravah v podjetjih bo sklican še širši občinski posvet, kjer bodo izoblikovali dokončna stališča o novem statutu.

»Se imamo borce, ki so potrebni družbene pomoči.« Izjavlja Franc Kajin, predsednik vaške organizacije.

Pred vsakim nakupom tekstilnega blaga in konfekcije vam priporočamo brezobvezen ogled naših zalog. Prodajamo tudi na 5-mesečno obročno odplačilo

„Deleteksstil“ ČRNOMELJ

Ni vseeno, če si v hribih ali v dolini

Novembra bo po dolgih letih spet živinorejska razstava, prav tako pa pokušnja najboljših domačih vin – Kmetovalcem se obeta lep zaslužek z gojenjem lešnikov. Sadike bodo zastoj

Pretekli teden je bila v Metliki skupna seja sekretariata sekcije za pospeševanje kmetijstva pri občinski konferenci SZDL in upravnega odbora občinskega sklada za pospeševanje zasebnega kmetijstva.

Ko so obravnavali predvidene ukrepe za izboljšanje stanja v kmetijstvu ter stališča Zveze komunistov do kmetijske problematike, so poudarili, da ni mogoče obravnavati hribovskih kmetij z enakimi merili kot dolinske. Pogoji za delo in možnost pridelka so namreč v nižinskih predelih bistveno bolj. Prav tako po mnenju Metličanov predvideni kmetijski maksimum ne ustreza, kajti belokranjska zemlja daje dosti manj kot na primer v Vojudini.

V načrtu je bila tudi živinorejska razstava, a je bila po nasvetu republiškega zavoda za kmetijstvo preložena na prihodnje leto. Zavod bo namreč pomagal v pripravi in pri financiranju.

Tudi letos bo vinska pokušnja pokazala, kateri domači vinogradniki imajo najboljše vino. Od 26. do 30. novembra bodo občani najboljši pridelek lahko pokušali. Na grade za najboljša bela in črna vina bodo enake, znašale pa bodo 500, 300 in 200 din. Organizacija obeh razstav bo veljala 10.000 din. Od tega bo šlo iz sklada za pospeševanje kmetijstva 8.000 din, ostalo bosta prispevala Socialistična zveza in kmetijska združba.

Na tej pomembni seji so sprejeli še pravilnik o dodeljevanju posojil zasebnikom iz občinskega sklada, imeno-

vali pa so tudi komisijo, ki bo dajala strokovno poročilo o posameznem prošilcu kredita. Za predsednika komisije je bil imenovan inž. Julij Nemanjč.

Ena izmed važnih novosti za metliške kmetovalce je tudi odločitev, da bodo začeli urejati lešnikov nasade. Po priporočilih strokovnjakov je belokranjska zemlja zelo primerna za to lupinasto sadje; lešnikov pa na domačem trgu zelo primanjkuje, saj jih precej uvažamo. Kmetom bodo dajali sadike lešnik zastoj. Pri tem posameznik ne prevzame nobenega tveganja, ima pa možnost lepšega zaslužka, saj je odkup zagotovljen. Domače tovarne čokolade komaj čakajo na lešnike. R. B.

Vabilo k razpravam

Občinska konferenca Socialistične zveze v Metliki bo v nedeljo, 25. oktobra, organizirala javne razprave o osnutku statuta zdravstvenega zavarovanja kmetov. Sestaniki bodo ob 10. uri:

v Metliki v kino dvorani za območja krajevnih skupnosti Metlika, Rosalnica, Božakov, Drašiči, Radovica in Slamna vas;

na Suhorju v Soti za občane iz krajevnih skupnosti Jugorje, Suhorj, Lokvica in Grabrovec;

v Podzemlju (v Soti) za krajevne skupnosti Podzemelj, Gradac in Dobravice.

Na sestankih, ki bodo na običajnih mestih, bodo obravnavali tudi davčno politiko v občini. Vabijo k tim večji udeležbi in razpravi, osnutek statuta pa je bil objavljen v Dolenjskem listu pred 14 dnevi.

Ne more vsak graditi hiše

O stanovanjski problematiki v Metliki je zadnjič razpravljalo predsedstvo občinskega sindikalnega sveta v Metliki. Opažajo namreč, da hudo primanjkuje stanovanj. Podjetja, ki imajo denar, ne morejo stanovanj kupiti, ker gradnja blokov prepočasno preduje. Stališče sindikata je tudi, da so ponekod preveč podpirali gradnjo zasebnih hiš. Bolj bi morali misliti na delavce in uslužbence z majhnimi dohodki, ki ne morejo graditi hiš; stanovanj pa so ravno ti največkrat hudo potrebni.

Grozdje gre v promet

V gradaški trgovini so lani prvič politusili s prodajo smederevskega grozdja domačinom, iz katerega kmetje stiskajo vino. Ko so prodali 4 vagone tega grozdja, so videli, da je za manjše veliko, zato so letos prodajo ponovili. V nekaj dneh so razprodali 10.000 kg grozdja po 1,70 din kilogram.

Noč in dan delajo

Od 1. oktobra dalje v metliški vinski kleti delajo noč in dan. Potrgali so lasten pridelek šentlovrenke, ki je imela blizu 20 stopinj sladkorja, okoli tri vagone tega grozdja pa so prve dni odkupili od zasebnih vinogradnikov iz okolice. Čez 10 dni bo na vrsti že trgatve žametne črnine. Odkupljeno grozdje gre sproti v stroje, nato v predelavo. Delo je letos precej olajšano, ker imajo nov stroj, s katerim grozdje do polovice iztisnejo.

Konferenca samoupravljalcev

Metličani bodo izvolili dva delegata za kongres samoupravljalcev, ki bo leta 1971 v Sarajevu. Tovarna Beti bo z obrati vred izvolila 1 delegata, 1 pa bodo izbrali vsi drugi metliški delovni kolektivi. Predvideno je, da bo na oktobrski konferenci v BETI sodelovalo 40 delegatov, prav toliko pa novembra na metliški konferenci.

Vedno več abonentov

Ko so pred tremi meseci odprli gostišče Na Dragah, ki se ga še vedno drži nekdanje ime Makar, so imeli samo 4 abonentov na hrani. Danes kuhajo še za 40 ljudi, kar kaže, da so ljudje s postrežbo in ceno zadovoljni. Zajtrk računajo 2 din, malico 4 din, kosilo 7 din in večerjo 4 din.

Če ni ceste, na vasi ni življenja

Dobrih šest kilometrov je Radovica oddaljena od Metlike, pa vendar je tu drug svet. Kot bi bile vmes velike gore in globoke doline.

Radovica ima nekaj čez 80 hiš, 3 televizorje in 5 osebnih avtomobilov. Vas, ki šteje med večja krajevna središča metliške občine, ima le enkrat na dan avtobusno zvezo s svetom in še to slabo. Obiskov na Radovici ni do-

sti, ker je cesta slaba. Nekaj mlajših hodi peš v Metliko na delo, večino starejši prebivalci vasi se preživljajo s kmetijstvom. Preživljajo se, živijo pa slabo, ker pridelkov nimajo kam prodati.

Ivan Matekovič, eden izmed vaščanov, ki dela v vseh organizacijah, in njegovi sosede so mi pravili:

— Obnavljamo gasilski dom. Zgrajen je bil pred več kot 30 leti in je potreben obnove. Prostovoljnega dela se udeležujejo vsi vaščani, moški in ženske. Radi bi usposobili dvorano za prireditve. Prostor je že zdej, vendar nedodeljen in neure-

Suhorčani na Rabu

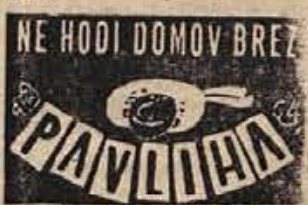
Krajevna organizacija vojnih invalidov je pred kratkim organizirala za člane in njihove svojce enodnevni izlet na Rab. Kar 54 domačinov se je udeležilo potovanja. Med udeleženci izletar so bile tudi matere in vdove na Rabu pokopanih žrtv, najstarejša pa je bila 79-letna mati 4 padlih borcev. Na rabskem pokopališču so Suhorčani položili venec in obiskali vse grobove domačinov, žalostnega vtisa pa so se otresli šele med potjo nazaj. Marsikateri vaščan s suhorskega konca se je takrat prvič peljal z ladjo. Z organizacijo izleta so bili vsi zadovoljni.

Gasilci so tekmovali

Na območju metliške občine so imeli gasilci sektorske vaje v Gradcu, Drašičih, Metliki in na Suhorju. V gasilskih veččinah, solskem trodelnem napadu in polaganju cevi so se na gradaškem koncu najbolj izkazali gasilci iz Dobravice, v Metliki so bili prvi domačini, na Suhorju je zmagala Dragomirja vas, na drašičkem tekmovanju pa gasilci iz Božakovca. Vsi štirje prvaki se bodo pomerili še za prvo mesto v občini.

Cez vikend vse zasedeno

Od petka do nedelje prihajajo skupine gostov iz Ljubljane in Gorenjske v Metliko. Običajno jim pripravijo ogled zanimivosti, vinske kleti in muzeja, nato gredo gostje na Vinomer ali na Veselico, kjer jim omogočijo tudi trgatve grozdja. Napovedane skupine dobijo hrano po naročilu, v gostišču pa poskrbijo tudi za glasbo. Podjetje GOSTUR se je z organizacijo tovrstnega turizma že dobro uveljavilo.

■ METLIKA — Končan je prometni lutur v posušitveni občinskem prazniku. Dosežen je naslednji vrstni red: 1. Slamna vas 7 točk, 2. Rosalnica 6, 3. BETI 4, 4. Metlika 3 in 5. obrat IMV brez točke. (R. B.)

ALI SI USPOSOBLJEN DA NUDIŠ PRVO POMOČ?

Kdo bo dobil posojilo iz sklada?

Zasebni kmetje bodo lahko dobili pri občinskem skladu za pospeševanje kmetijstva do 20.000 din posojila – Samo 2-odst. obresti!

Končno je prišlo tako daleč, da bodo kmetje lahko dobili 4 vrste posojila pri občinskem skladu za pospeševanje kmetijstva. Denarja ni veliko, vendar pomeni nedavno potrjeni pravilnik za dodeljevanje posojil velik napredek, predvsem pa dokazuje kmetom, da se je premik vendarle začel.

V pravilniku je rečeno, da bodo dajali posojila za obnovo vinogradov, sadovnjakov, nasadov lešnikov in hmelja; za nabavo kmetijske mehanizacije in plemenske živine; za popravilo in gradnjo gospodarskih poslopij ter za urejanje vzorčnih kmetij.

Višina posojila bo odvisna predvsem od kreditne sposobnosti prošilca vendar ne sme biti posojilo večje od 20.000 din za eno kmečko gospodarstvo. Za vsa posojila bodo zaračunali samo 2-odstotne obresti. Kdor najame posojilo, mora priskrbeti dva poroka ali pa posojilo zavaruje pri zavarovalnici.

ZA NASADE: Posojilo za obnovo nasadov bodo dajali le s pogojem, da bo obnov-

ljena površina večja od 40 arov. Obnova bo morala biti opravljena po sodobnih tehničnih normativih pod vodstvom posebne komisije sklada. Posojilo se odobri za 5 do 8 let, prvi obrok pa bo treba plačati v četrtem letu, ko nastopi prva rodnost.

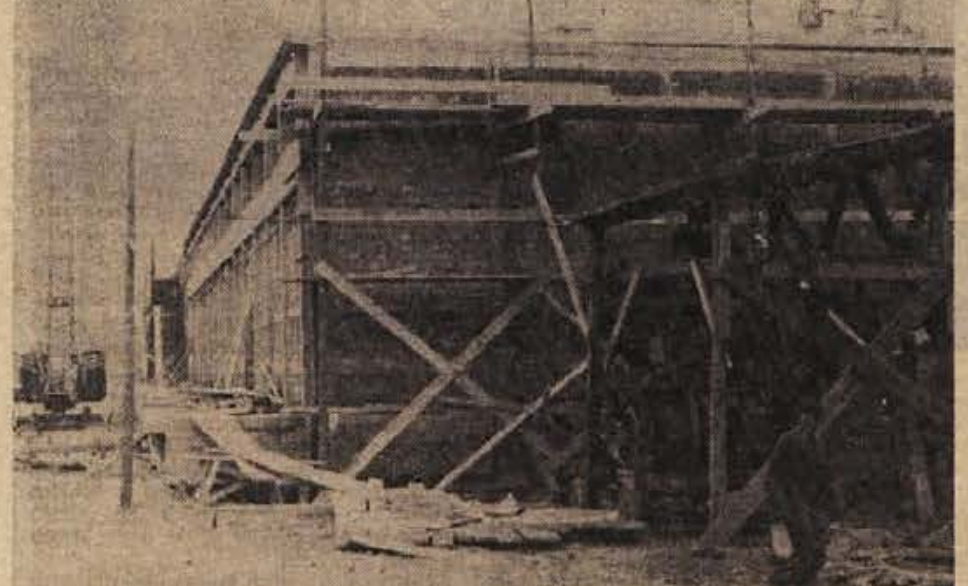
Kmet, ki bo za tako posojilo prošil, mora prispevati vsaj 50 odst. stroškov za obnovo. Lahko z delom, z gnojem itd.

ZA NAKUP STROJEV IN PLEMENSKE ŽIVINE: Posojilo bodo dajali največ do 50 odstotkov vrednosti stroja ali plemenske živine, rok za kreditiranje pa je največ tri leta. Posojilo bodo dali samo za tiste stroje, ki jih prile-

poroča strokovna komisija in ki so kupljeni preko pooblaščenega podjetja za promet s kmetijsko mehanizacijo. ZA OBNOVO GOSPODARSKIH POSLOPIJ: Kmet dobi za 3 do 5 let največ 20.000 din posojila, njegova lastna udeležba pa mora znašati vsaj 40 odst. Prošilec mora predložiti od občine potrjen načrt za novo gradnjo ali popravilo poslopja. Posojilo bodo dajali zlasti za gradnjo hlevov, gnojličnih jam in gnojšč.

ZA VZORČNE KMETIJE: Posojilo bo možno dobiti tudi za urejanje specializiranih kmetij vinogradniške, živinorejske, poljedelske in turistične smeri. Pogoji za pridobitev posojila so enaki kot za gradnjo gospodarskih poslopij.

Kmetje, ki se bodo pogovarjali za posojila, dobe vsa pojasnila v metliški zadrugi, kjer imajo že pripravljene obrazce za sklenitev posojilnih pogodb.

V Gradcu še niso imeli tako velikega gradbišča kot zadnje čase, ko podjetje Beograd gradi veliko skladišče za republiški Zavod za rezerve. Gradnja bo veljala okoli 4.500.000 din in bo do 15. decembra letos končana. (Foto: Ria Bačer)

SPREHOD PO METLIKI

■ CEMENTA JE DOVOLJ zadnje čase v Metliki. Medtem ko so ga prej šele množično izvažali s polnega kamiona kar razgrabili, ob zadnji pošiljki skoraj ni bilo kupcem in so morali uslužbenec obrnoma najeti delavci cement sami raztovoriti in uskladiščiti. Vidi se, da s hladnejšimi dnevi gradbeno sezona počasi pojenja.

■ OBSEŽNA DELA NA METLISKEM LETNEM KOPALISCU na Kolpi se vedno tečejo, čeprav smo pred kratkim brali, da so jih za letos zaključili. Prejšnji teden so zgradili stopnice za dostop k vodi. Na spodnjem delu obronka se polagajo letonske plošče, gornji del pa so že pričeli oblagati z rušo. Delo bodo nadaljevali, dokler jim ga ne bo zavrla vreme ali hujši mraz.

■ MANJŠA SKUPINA STUDENTOV — ETNOLOŠKI ljubljanske univerze je pred kratkim teden dni raziskovala vasi med Jugorjem in Semečcem, obnemem pa zbirala etnologske predmete za Belokranjski muzej. Čeprav so zasebni zbirali in prekupevalci še precej ostroumski in predeli, so vendar študentje našli še marsikatero zanimivo starino.

■ STEVILO PREBIVALCEV V METLIKI je v zadnjih treh mesecih naraslo za 32 ljudi. Konec junija je bilo v mestu prijavljenih 2222 prebivalcev, konec julija 2238, konec avgusta 2249, zadnjega septembra pa 2254 ljudi. Od teh je bilo 1053 moških in 1201 žensk.

■ MEDTEM KO SO NA SEMIŠKEM KONCU vinogradniki potrgali grozdje takoj v začetku oktobra, je bilo v okolici Drašiči, zlasti na zadravnem posestvu na Vinomeru, pretekli teden še precej črnine na trtah. Razumni vinogradniki so pustili, da jo je sonce zadnje tople oktobrske dneve čimbolj dozorelo. Kot kaže, bo letošnji pridelek, ki je se kar velik in dober, ta teden še ves v kadeh in sodih.

■ GROZDJE, MLADO VINO IN ZREL KOSTANJ dan za dnem privabljajo izletnike v Belo krajino. Zlasti v soboto in nedeljo so se v Metliki ustavljali čeli avtobusi izletnikov, ki si ogledajo zanimivosti mesta, predvsem muzej, nato pa so usmerijo na Veselico, na Vinomer ali pa se odpeljejo naprej v Ormož in na Vinico. Ti izleti bodo trajali do Martinjevega ali pa še dalj.

metliški tednik

Prav ugodno tričetrletje!

Pekarna je že izpolnila proizvodni načrt, bršlinska Iskra se mu je čisto približala - V industriji septembra že 8.247 delavcev

Novomeška industrija je v prvih devetih mesecih tega leta ustvarila za 56 odstotkov večjo vrednost proizvodnje kot lani v enakem obdobju; novomeška pekarna ljubljanskega Žita je s 4.753.000 dinarji za skoraj tri odstotke presešla svoj letni načrt, tri mesece pred zaključkom poslovnega leta pa je tudi bršlinska Iskra že naredila 93,5 odstotka planirane proizvodnje. Zanimivo je, da tri Iskře v novomeški občini odlično gospodarijo in da je šentjernejska po vrednosti proizvodnje celo med vodilnimi v občini. Septembrska proizvodnja je bila vredna 96.465.000 dinarjev ali 51 odstotkov več kot proizvodnja v lanskem septembru.

Razumljivo je, da je tudi v septembru največjo vrednost proizvodnje dosegla Industrija motornih vozil s 35 milijoni dinarjev, kar je za 121 odstotkov več kot v istem mesecu lani. Krkina proizvodnja je bila vredna 19.802.000 dinarjev, Novoteksova 10.831.000, Novolesova 9.547.000, Labodova 6.195.000 dinarjev in tako naprej. Samo v Industriji obutve so ostali na lanski ravni, v mirnopskem obratu Beti pa so s 431.000 dinarji proizvodnje naredili komaj polovico

lanske septembrske proizvodnje. Nasploh je septembrska vrednost industrijske proizvodnje novomeške občine za 51 odstotkov na lanko v istem mesecu.

V treh četrtinah leta je IMV ustvarila že za 293.705.000 dinarjev proizvodnje, Krka za 299.435.000, Novoteksa za 90.572.000, Novoles za 72.749.000 dinarjev. Medtem ko znaša povečanje 56 odstotkov, je IMV povečala proizvodnjo za 110 odstotkov, bršlinska Iskra za 56, Novoles in Krka za nekaj več kot 40 odstot-

koy, drugi pa so se zvrstili pod tretjino povečanja. Proizvodni načrt so izpolnili s 57 odstotki, predvsem na račun IMV, ki je računal kar na 700 milijonov proizvodnje, zaenkrat pa je izpolnil slabo polovico načrta. Druga industrijska podjetja se vrtijo v izpolnitvi proizvodnih načrtov okrog treh četrtin.

Septembra je bilo v industriji novomeške občine zaposlenih 8.247 delavcev, 12 odstotkov več kot v istem mesecu lani. V IMV je 2.072 zaposlenih, v Krki 1.359, v Novolesu 1.330 in v Novoteksu 1.077. Podatki o zaposlenih pa seveda veljajo samo za območje novomeške občine.

Kdo pije — kdo plača?

Skraj bi lahko zastavili kaj uganko: predstavljajte si, da ste natakar. Tuj gost vam bi rad plačal z denizami. Kaj boste storili?

Pravijo, da je zanj tako, da bi moral natakar uradno odkloniti plačilo z denizami. Lahko pa je kajpak tako, da ima natakar devizni račun, podjetju pa plača v dinarjih — natakar sam!

Stvar je torej dovolj zapletena. Še sreča, da v praksi le redkokdaj natakar zavrne plačilo z denizami.

V Orehovici: »Na svoji zemlji«

V nedeljo, 18. oktobra, so v Orehovici slovesno odprli kulturni dom, ki so ga gradili več let. Na prireditvi, ki sta se jo udeležila tudi predsednik občinske skupščine Franci Kuhar in sekretar ZK Boris Gabrič, je govoril predsednik krajevne skupnosti Orehovica Anton Jakše. Dom je izročil namenu Boris Gabrič. Kulturni program so pripravili učenci orehovške šole, po otvoritvi pa so zavrteli v novih prostorih slovenski film »Na svoji zemlji.«

V Novem mestu ustanovljajo skupnost glasbene mladine

Gibanje Glasbena mladina je zajelo tudi Dolenjsko. Osnovno skupnost za Novo mesto bodo ustanovili v soboto, 24. oktobra dopoldne, v zbornici novomeške gimnazije. Vabijo se vse učenice glasbenega pouka z osnovnih šol. Na ustanovnem občnem zboru bodo sprejeli delovni načrt in na splošno govorili o namenu in pomenu gibanja Glasbena mladina, ki je medtem zajelo že vso Slovenijo.

Lep uspeh »Bele krizanteme«

S svojim zadnjim recitalom, ki so ga člani novomeške kulturno-prosvetne skupine »Bela krizantema« 16. oktobra pripravili v Domu kulture, so Novomeščanom pripravili prijeten večer. Mladim gre pohvala tudi zato, ker so recital pripravili sami, brez kakršnekoli pomoči. Ob domiselni sceni in režiji bi bilo treba posvetiti še malo več pozornosti predstavljanju teksta. Mladim namjka izkušnja pri odskitem nastopanju, vendar lahko rečemo, da je recital v celoti lepo uspel, kar naj bo mladim spodbuda za nadaljnje delo. A. V.

Zavodov bilten

Novomeški Zavod za kulturno dejavnost je dal natisniti manjši bilten, v katerem so popisane številne dejavnosti, ki jih ta ustanova ali omogoča ali sama govji. Med drugim je v celoti objavljen spored vseh abonmajskih gledaliških in drugih prireditev v sezoni 1970-71 ter še posebej oljvirna načrta domačega amaterskega gledališča in Odra mladih za ta čas. Z biltenom je dobila javnost dober pregled nad celotnim delom novomeškega zavoda.

Pionirji so izvolili novo vodstvo

Predvčerajšnjim so pionirji novomeške osnovne šole Katja Rupena in njenih podružničnih šol izvolili na redni konferenci pionirske organizacije novo vodstvo za tekoče šolsko leto ter sprejeli sklepe o delu v tem letu. Predstavniki posameznih krožkov so v svojih poročilih prikazali izvenšolsko udejstvovanje pionirjev v več kot 13 krožkih. Sklenili so tudi, da bodo v tekočem šolskem letu posvetili še več skrbi pionirski organizaciji

Progllašene novice

Prijetno je zapisati besedo o novomeškem gospodarstvu, se posebej o njeni industriji. Če pred komaj 25 leti pravzaprav ni bilo v Novem mestu ničesar, če je mesto živelo od nekaj obrtnih delavnic, sicer pa izključno od kmetijstva, potem je razumljivo veselje ob napredku, ki ga novomeška industrija doživlja zadnja leta.

To velja toliko bolj za zategadelj, ker se novomeško gospodarstvo dviga je lastnih osnov, s svojim denarjem. Morda zveni zlobno, a drži: edine kredite za razvoj (v večji meri, kakovosti) je novomeška industrija dobila za izgradnjo propadle industrije stekla. Vse drugo je bilo zgrajeno z lastnim denarjem.

Ze nekaj let nazaj mnevalo občinski prazniki v Novem mestu v znamenju uradnih proglasitev proizvodnih in investicijskih uspehov. Tudi letošnji praznik ne bo izjema: nova toplarna v Novolesu, nov konfekcijski obrat v Novo-

teksu, nove gradnje v dveh največjih podjetjih, IMV in Krki — vse to predstavlja nov napredek. Ob taki prizadennosti brzkonne ni presenetljivo, da je napredek novomeške občine precej hitrejši od slovenskega, ni presenetljivo vse večje zaposlovanje in končno tudi ni presenetljivo, da je izvoz na prebivalca v novomeški občini zdaj že skoraj zanesljivo dvakrat tolikšen, kot je slovensko povprečje. To pa je hkrati priznanje za kvaliteto dela novomeške industrije. S primernim sodelovanjem med industrio in občinsko skupščino so zadnja leta rešili tudi prenekatere komunalne težave, skratka, sedanja rast je lahko za zgled tudi za naslednja leta.

Občinski praznik, gledan v tej luči, je nedvomno še slajši: občani so prav gotovo lahko ponosni na razvoj, ki ga je občina dosegla v zadnjih letih. Zato menda ni pretirana želja: »tako zagnanostjo še naprej!«

J. SPLICHAL

KOMU JE POTREBNA KRI?

Danes meni, jutri tebi

Če daš drugemu, daš tudi sebi! Zato ne odlašaj!

Letošnji krvodajalski načrt za potrebe novomeške bolnišnice znaša 900 l krvi, za kar bi potrebovali 3.500 krvodajalcev. Podatki za prva tri četrletja pa kažejo, da načrt kljub rednim odvzemom ni zadovoljivo izpolnjen. Z odvzemanjem bolnišnica ne more kriti potreb in si mora kri izposojati pri republiškem krvodajalskem zavodu.

Kljub temu da število krvodajalcev v občini dosega republiško povprečje, pa stanje nikakor ni zadovoljivo, saj so na odleku za transfuzijo pri novomeški bolnišnici doslej zbrali le 537 litrov krvi. Do izpolnitve načrta manjka torej še 363 litrov krvi, kar pa bodo v naslednjih treh mesecih brez širše družbene pomoči težko zbrali. Po načrtu bi moralo biti 20 odstotkov vseh zaposlenih

v občini krvodajalcev, dejansko pa jih je veliko manj. Težave so prevsem v nekaterih podjetjih. Marsikje ima krvodajalstvo premalo opore pri vodstvih delovnih organizacij. Zgledi vodilnih, ki bi za krvodajalstvo budili zanimanje tudi pri drugih delavcih, so zelo redki. Razen tega ponekod niso imeli s statutom urejene pravice delavcev-krvodajalcev, namreč plačan prost dan. Izhod vseh podjetij edino Krka vodi evidenco krvodajalcev in spremlja predvideni načrt. Vse to pa vpliva na slabo izpolnjevanje krvodajalskega načrta.

Občinski odbor RK si skupaj z bolnišnico prizadeva, da bi se za krvodajalstvo zavzeli v podjetjih tudi vodilni, kajti njihova beseda in vzgled bosta največ pripomogla k izpolnitvi letošnjega krvodajalskega načrta. A. V.

Potreben večji odziv

Krvodajalski načrt za krajevno organizacijo v občini je letos predvideval 1390 krvodajalcev. Doslej pa so krajevne organizacije prispevale le 687 krvodajalcev. Pričakujejo, da se bo število povečalo v zimskih mesecih, vendar bo treba temu posvetiti več skrbi, če naj bi načrt uspešno izpolnili. Občinski odbor RK in bolnišnica v Novem mestu pozivata vodstva vseh krajevnih organizacij, naj se zavzamejo za to humano akcijo.

Kdaj samopostrežna trgovina v Šentjerneju

Na zboru volivcev v Šentjerneju je bila dana trdna objuba, da bodo že do letošnje zime zgradili temelje za novo samopostrežno trgovino. Zima je pred vrati, vendar še ni bila zasajena prva lopata. Ljudi v Šentjerneju zanima, kje se je zataknilo?

Garaža Nad mlino

Novomeški Dominvest razpisuje gradnjo garažne hiše s 54 garažami v naselju Nad mlino. V starem naselju je zdaj 38 lesenih garaž. Prihodnje leto bodo namreč stari del naselja dokončno uredili, lesene garaže pa bodo podirli. V sodelovanju s Pionirjem in občinsko skupščino je Dominvest pooblaščen za sklepanje pogodb za garaže v novi garažni hiši. Tistim, ki bodo pogodbe sklenili, bodo stare garaže pustili do prihodnje pomladi, druge pa bodo začeli rušiti že pozim.

Humanost med mladimi

Dijake Kmetijskega izobraževalnega centra na Grmu je vsekakor treba pohvaliti. Ze vrsto let se v velikem številu udeležujejo krvodajalskih akcij. Grmška šola je v krvodajalstvu ena izmed najbolj vestnih organizacij v občini. Za to ima brez dvoma zasluže tudi vodstvo šole, ki dijake h krvodajalstvu spodbuja in jih redno obvešča.

Nove gradnje - uspehi

Jutri bo v Novolesu praznik: straški lesni kombinat bo slavil 25. obletnico ustanovitve, 20 let, odkar so izvolili prvi delavski svet, hkrati pa mineva že 105 let, odkar so ustanovili žago v Soteski. Veliko Krke je preteklo, zamenjali so se rodovi delavcev na žagi, moderna tehnika lajša delo in žaga v

strijsko toplarno na Dolenjskem, podjetje je letos dobilo novo žago, ki sodi med najbolj moderne in avtomatizirane pri nas: s pomočjo lastnega denarja in mednarodnega kredita so svojo proizvodnjo tako modernizirali, da brzkonne bodo imeli posebnih težav pri ureditvi svojega proizvodnega načrta: za 95 milijonov dinarjev izdelkov naj bi naredili že letos. V devetih mesecih so naredili blizu 73 milijonov dinarjev.

Dosedanji predsednik delavskega sveta v podjetju je bil inž. Edo Tavčar. Zanimaj nas je odgovor na eno samo vprašanje: v čem je največji uspeh podjetja v zadnjih letih?

»Nedvomno b, lahko na prvo mesto uvrstili ogromna investicijska, vlaganja, ki skoraj podvojujejo osnovna sredstva podjetja. Ker smo gradili med redno proizvodnjo, je bilo delo sicer včasih malo težje, zato pa zdaj pričakujemo, da bomo proizvodnjo hitro in odločno večali. Prvi uspeh: naših prizadevanj se tudi že poznajo — drugo bo prinesel čas.«

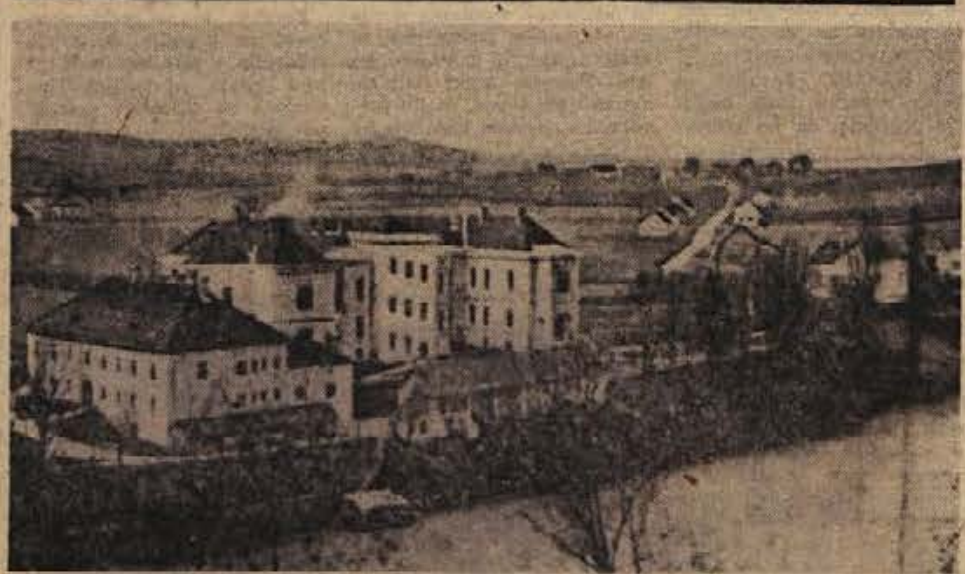
J. S.

Soteski bo prav letos upokojena, zamenjala jo je sodobnejša, skrajno mehkanizirana žaga v Straži. Proizvodnjo v Soteski bodo preusmerili.

Novoles je letos slavil že nekaj letih delovnih žag: uradno bodo prav za občinski praznik odprli novo toplarno, prvo indu-

NOVO MESTO V PODOBI

■ SPLOSNA BOLNIŠNICA — interni oddelek spočetka moška bolnišnica. — Vse do 1892 so bolniki Novega mesta in Dolenjske bili navezani le na pomoč zdravnikov iz mesta ali večjih podeželskih središč (Trebne, Žužemberk, Kostanjevica, Ornelj, Matlika itd.). Za najne, zlasti kirurške posege je bilo treba na pot do Ljubljane, česar si pa ni mogel vsak privoščiti. Zato je že dalj časa bila živa želja po bolnišnici v Novem mestu. Uresničila se je leta 1892, ko je bila ustanovljena bolnišnica in namrečena najprej v gradiču Novi dvo-

rec (Neuhof, Aula nova) nasproti Kamna. Vodil jo je red usmiljenih bratov. Takoj so pripravili načrte za novo, takrat moderno stavbo bolnišnice, ki je bila v kratkem sezidana. Slika kaže novo bolnišnico s starim Gradičem. Za bolnišnico se širijo takrat še nezazidane njive proti Drski in proti Smihelu. Bolnišnica, namenjena le moškim bolnikom, je nosila naziv po cesarju Francu Jožefu I. Med znamenitimi zdravniki je treba omeniti predvsem dr. Defranceschija. Med zadnjimi pri-marji je bil dr. Ignacij Pavlič.

NOVOMEŠKA TRIBUNA

Brez vprege voz ne gre v strmino

Pri usklajevanju statutom bo v delovnih organizacijah potrebnih še mnogo spodbud in dodatna vprega, ker je zanimanje premajhno

8. oktobra se je v Novem mestu sestal na zasedanju plenurno občinskega sindikalnega sveta. Razpravljali so o dveh pomembnih zadevah: o statutih v delovnih organizacijah in o pripravi na občne zbornice sindikalnih organizacij.

Najdlje so se pomudili ob statutih. Člani plenuma so že pred zasedanjem sprejeli poročilo o ugotovitvah občinske komisije za samoupravno pravo, ki se ukvarja s pregledom statutom delovnih organizacij. Že uvodne statistične ugotovitve komisije opozarjajo, da bo treba s prilaganjem statutom XV, ustavnemu amandmaju pohiteti. Od 85 delovnih organizacij, ki so dolžne statute prilagoditi novim predpisom, je doslej poslalo komisiji v pregled statute le 35 delovnih organizacij.

Resnica je, tako so opozorili na seji, da je bil prvotni rok za usklajevanje statutom odpravljen in da novi rok ni določen. Druga resnica pa je, da notorna delovna organizacija ne more samoupravno delovati brez statuta in drugih notranjih predpisov. Dejstvo, da skoraj dve tretjini delovnih organizacij v občini poslujejo za neustreznimi statute, je dovolj zgovorno.

Komisija, ki zasluži za svoje delo vso pohvalo, je od 35 predloženih statutom pregledala 19. Na 8 pregledanih statutov je dala prizadetim delovnim organizacijam 129 pripomb zaradi neustreznih rešitev, 38 pripomb pa je dala k določilom, ki so v statutih v nasprotju z obstoječimi zakonskimi predpisi.

V razpravi so opozorili, da so od 21 šol v občini predložile statute le 3 šole, hkrati pa so dodali, da vzorčni statut, ki je bil solam obljubljen, še ni izdelan in da je samoupravno delovanje v šolstvu zelo omejeno z zakonskimi predpisi.

Posebej so se pomudili ob dejstvu, da nimajo urejenih statutom večje delovne organizacije in da niti začele niso priprav za usklajevanje. Opozorili so na hude posledice, do katerih lahko pride zaradi takšnega stanja. Občinska skupščina lahko sproži proti takšnim delovnim organizacijam ustavni spor, posebno če si skupine v njih skušajo prilaščati oblast, notranja zakonodaja pa ni urejena. Zaradi nedodelanih statutom lahko pride do vrste hujših posledic: v primeru delovnega spora se lahko takšni organizaciji primeri, da bo statut, ki ni usklajen, razveljavljen in da bodo razveljavljeni tudi vsi sklepi samoupravnih organov.

Na plenumu so se dogovo-

rali, da bodo sindikat, ZK in druge politične organizacije v podjetjih še naprej vztrajali pri zahtevi za ureditev notranje zakonodaje, občinska skupščina pa naj njihovo

politično akcijo podpre tako, da se bo o tem pogovarjala tudi z direktorji, ki so v podjetjih se vedno odgovorni za zakonitost poslovanja.

M. JAKOPEC

Želijo vsaj šolsko igrišče!

V Škocjanu gradbena dela na novi šoli lepo napredujejo - Dobili bodo 11 sodobnih učilnic

Prihodnje leto bodo v Škocjanu dobili dolgo pričakovano novo šolsko poslopje, v katerem bo 11 učilnic (8 matičnih in tri posebne). Vendar bo 261 učencev na škocjanski šoli in 43 s podružnične šole na Klenovniku potrebovalo za enozmzenski pouk najmanj dvanaest učilnic.

Ko smo se pogovarjali z ravnateljem Romanom Čelešnikom, nam je povedal, da bodo kljub težavam organizirali enozmzenski pouk, da pa s posebnimi učilnicami za fizikalni in ostali pouk spet ne bo nič. Najbolj pa prosvetne delavce na tej šoli pekl, da ne ho telovadnice; slabe možnosti so celo za ureditev šolskega igrišča v neposredni bližini šole.

Ko smo ravnatelja vprašali, kaj pričakuje od nove šole, je povedal tole: »Nedvomno bo nova šolska stavba za Škocjan velikega pomena. Razen tega si predstavljam povsem drugačen pouk, kot je tekel do zdaj. V glavnem so te prednosti: imeli bomo več prostorov, boljše bodo higienske razmere, učne pripomočke bomo imeli vsaj kam spraviti, uredili bomo

sodobnejšo mlečno kuhinjo in jedilnico, lažje bodo tekli svobodne dejavnosti itd. Težave pa bodo še vedno s celodnevni bivanjem učencev v šoli, starši potrebujejo otroke za domače delo, zato jim to ne gre v račun. Najtežje bo s telesno vzgojo, lažje pa s kulturno dejavnostjo, ki bo tekdva v atrijskem hodniku.»

Z marsičim so se prosvetni delavci že potolažili, radi bi pa vsaj šolsko igrišče.

Sd

Gradbena dela za novo šolo v Škocjanu dobro napredujejo. Če bo šlo vse po sreči, bo nova šola nared že prihodnje šolsko leto. (Foto: S. Dokl)

Razprodaja plošč

Pri ELEKTROTEHNI v Novem mestu razprodajajo gramofonske plošče. Male plošče prodajajo po 2 din, velike pa po 5 din.

Sedaj, ko prihaja čas sečnje, priporočajo praktične ameriške ročne motorne žage HOMELITE. Imajo jih več vrst:

- XL - MINI, teža 4,5 kg, 4,5 KM; XL-12, teža 7 kg, 6,5 KM; XL-913, teža 8,5 kg, 9 KM; XL-923, teža 10 kg, 11 KM.

Vse žage so avtomatske in porabijo izredno malo goriva. (PO-E)

Komu stara šola?

Čeprav se bodo v Škocjanu kornaj prihodnje leto preselili v novo šolo, je že danes precejšnje zanimanje za prostore v stari šoli. V stavbi naj bi dobili prostore: avtomatska telefonska centrala, splošna in zobna ambulanta ter krajevna skupnost. Možno pa je tudi urediti nekaj stanovanj za prosvetne delavce.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Avgust Bohič, Vid Golob, Stefka Četelčič, Milka Kastelic, Franc Bajer, Lojze Kočvar, Valenka Kočvar, Zoran Lčina in Jozica Strasek, člani Krke, tovarne zdravitelj, Novo mesto; Franc Četelčič, Janez Gavzova, Slavko Nagelj, Matevž Mejač in Franc Andrežič, člani IMV Novo mesto; Janja Nadjar, Milko Zupančič, Anica Mravinc, Faolka Simčič, Cecilka Jelen, Ljudmila Udovč, Maja Krnje, Milena Klavž, Martina Novak, Ida Starčič, Jozica Fabjan, Ivanka Zaje in Marjana Trbe, dijaki šole za zdravstvene delavce Novo mesto; Anton Vidmar, član Varnosti, Novo mesto; Franc Jordan, član Knjižgotiska, Novo mesto; Klemen Snoj, Bogomir Prežak, Milena Mušič, Vlado Čeligo, Janez Damjan, Marjetka Filipič, Milan Badovinac, Jože Kobal, Lojze Rataj, Vera Zatec, Ivan Stegic in Janez Bratkovič, dijaki srednje kmetijske šole, Novo mesto; Alojz Bohnar, član Instalaterja, Novo mesto; Ana Mikec, članica splošne bolnice, Novo mesto; Marija Parčar, članica UJV Novo mesto; Roman Bajer, Stanka Jarkovič in Marija Badovan, člani skupščine občine Novo mesto; Zinka Pintarčič, članica hotela Kandija.

Pol stoletja z malimi bobni

Francu Gutmanu je 68 let. Kot 18-leten fant se je na pobudo takratnega kapelnika novomeške godbe na pihala priključil godbenikom in začel pridno vaditi. Izbral si je bobne, ki so ga spremljali vseh 50 let. Letos na občinski praznik Novega mesta se bo poslovil od rednega igranja. »Dovolj je

bilo 50 let,« pravi. »Slab sem že. Vsak nastop je zame velik napor. Za male bobne bo treba dobiti mlajšega človeka.»

Začetkov igranja v novomeški godbi se Franc Gutman spominja tako: »Sem samouk brez glasbenih sol. Ko sem začel igrati, niti not nisem poznal. Takratni kapelnik Tone Košiček nas je učil not in igranja. Dolga je bila pot do prve koračnice, vendar smo na paje hodili z velikim navdušenjem. Prvič sem javno igral 1. maja 1926 za prvomajsko bud-

nico. Potem so se vrstili nastopi in menjali kapelniki. Če se prav spominjam, sem v teh 50 letih igral pod osmimi kapelniki, najboljši pa je bil po mojem mnenju prvi - Tone Košiček. Znal je v nas zbuditi zanimanje in nas tudi veliko naučiti.

Največji uspeh je naša godba imela pred vojnno. Igrali smo pri vseh prireditvah, sprevedih, procesijah, pogrebih in na polnih koncertih vsako soboto zvečer na Glavnem trgu. Gostovali smo po vsej Dolenjski in Beli krajini, pa tudi v Ljubljani smo nekajkrat nastopili.

Danes se mladina za tako igranje ne zanima tako, kot smo se mi. Manjka nam karščaja.»

Trije možje v novomeški godbi so igrali skupaj 50 let. Eden izmed njih je bil tudi Franc Gutman. Marsikaj so doživeeli v teh letih. Franc Gutman se še dobro spominja otvoritvene slavnosti studenca Gospodične pri Paderšičevi koči na Gorjancih ter nastopa ob odkritju plošče Janezu Trdini pri Badovincu na Gorjancih.

»Automobilov seveda ni bilo. Naložili smo se na lojstnik in se odpeljali na 'turnejo'. Pri tem smo vsa sili izgubili tudi kakšen instrument in potem je bilo iskanja in zabavanjale.

Franc Gutman za dolgoletno igranje v godbi ni dobil nikakršnega priznanja, kljub temu pravi:

»Lepo je bilo v naši godbi. Ne bom mogel kar odrezati z igranjem. Za zabavo bom še kdaj udaril na bobne!«

A. VITKOVIČ

Lahko verjamemo obljubam?

DOMINVEST bo obnovil dvorano v Kandiji

Predsednik občinske konference SZDL je prejšnji teden povabil predstavnike družbenih organizacij iz Kandije, občine in DOMINVESTA na razgovor o dvorani družbenih organizacij v Kandiji pod otroškimi vrtecom. Razgovor in dogovor o usodi dvorane je bil zelo potreben, saj imajo politični delavci iz Kandije mnogo spominov na nerodne trenutke, ko so stali pred sestanki s kopicco ljudi pred zaprtimi vrati dvorane in iskali ključ. Dvorana pa prav gotovo ni namenjena samo sestankom, pač pa tudi drugemu družbenemu delu, ki se v Kandiji ne more nikjer drugod odvijati. Menjala je mnogo gospodarjev, nihče je ni vzdrževal in danes je zato precej opustošena.

Na sestanku so se dogovorili, da prevzame vso stavbo v upravljanje DOMINVEST. Otroškemu vrtcu bodo pri TIS Novo mesto zagotovili toliko denarja več, kolikor bo značala najemna za njerove prostore. DOMINVEST

bo v obnovo stavbe in dvorane vložil 50.000 do 60.000 din. Zagotovil je že hišnika, ki stanuje v stavbi poleg dvorane. Ta bo skrbel za red, pri njem pa bo vsem na voljo ključ. Ker je bila organizacija ZVB pobudnik za ureditev dvorane, je bilo sklenjeno, da lahko ZVB uporablja dvorano za svoje potrebe brezplačno.

DOMINVEST obljublja zdaj red in to, da bo dvorana dostopna. Po bridkih dolgoletnih iskanjih naj ne bo zamere, če takšnim obljubam težko verjamemo. V soseski na Znančevih njivah pa upamo, da bo dvorana med drugim dostopna tudi mladini, ki se zdaj nima kje slajati.

M. J.

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Avgust Bohič, Vid Golob, Stefka Četelčič, Milka Kastelic, Franc Bajer, Lojze Kočvar, Valenka Kočvar, Zoran Lčina in Jozica Strasek, člani Krke, tovarne zdravitelj, Novo mesto; Franc Četelčič, Janez Gavzova, Slavko Nagelj, Matevž Mejač in Franc Andrežič, člani IMV Novo mesto; Janja Nadjar, Milko Zupančič, Anica Mravinc, Faolka Simčič, Cecilka Jelen, Ljudmila Udovč, Maja Krnje, Milena Klavž, Martina Novak, Ida Starčič, Jozica Fabjan, Ivanka Zaje in Marjana Trbe, dijaki šole za zdravstvene delavce Novo mesto; Anton Vidmar, član Varnosti, Novo mesto; Franc Jordan, član Knjižgotiska, Novo mesto; Klemen Snoj, Bogomir Prežak, Milena Mušič, Vlado Čeligo, Janez Damjan, Marjetka Filipič, Milan Badovinac, Jože Kobal, Lojze Rataj, Vera Zatec, Ivan Stegic in Janez Bratkovič, dijaki srednje kmetijske šole, Novo mesto; Alojz Bohnar, član Instalaterja, Novo mesto; Ana Mikec, članica splošne bolnice, Novo mesto; Marija Parčar, članica UJV Novo mesto; Roman Bajer, Stanka Jarkovič in Marija Badovan, člani skupščine občine Novo mesto; Zinka Pintarčič, članica hotela Kandija.

OBVESTILO VINOGRADNIKOM OBČINE NOVO MESTO

Vsi tisti, ki se niso prijavili za obnovo vinogradov, naj

prijavijo vinogradniške površine najkasneje do 26. 10. 1970

pri podjetju »Hmeljnica« v Novem mestu

SUHOKRAJINSKI DROBIŽ

■ ČLANI LOVSKE DRUŽINE »PLEŠIVICA« ZUZEMBERK, Tone Kanda in Zuzemberka in Ivica Graž iz Klečeta pri Zuzemberku, sta na Plešivici nad Smihelcem uplenila vsak po enega jelena. Pien je prišel prav za nedeljsko slavo, ki so ga imeli člani te lovske družine na Plešivici nad Dvorom.

■ ČLANI LOVSKE DRUŽINE »PLEŠIVICA« ZUZEMBERK so v nedeljo, 18. tega meseca, odprli lovski dom na Plešivici nad Dvorom in razvil svoj prapor. Pokrovitelj prireditve je bila tovarna zdravil »Krika« iz Novega mesta, v katere imenu je sprogovoril njen sodelavec Miroslav Petrovič, prapor pa je kumoval predsednik Lovske zveze Novo mesto Franč Buič. Slavnosti se je med drugim udeležil tudi predstavnik občinske skupščine Novo mesto Marjan Simič.

Med svečanimi delom so bila podeljena odlikovanja. Red zaslug Lovske zveze Slovenije so prejeli: Jaro iz Zuzemberka, Ivan Plot iz Zuzemberka in Karel Plot iz Zuzemberka, medtem ko so za prizadevanje za razvitje prapora in pri gradnji kočee dobili priznanja Milan Brežak iz Novega mesta, Jože Plot z Jame, Tone Krajnc iz Zuzemberka, Miha Zerjav iz Kopa pri Dvoru in Jozef Novinc iz Velikega Lipovca. Po svečanem delu je bila na prostem pred kočee lovska veselica, ki se je je udeležilo veliko ljudi.

■ MEDVED HODI OKOLI VASI MALO LIPE IN GRADENC, zaide pa tudi v bližino Zuzemberka. Često zaide na pok, po kateri hodijo otroci v šolo v Zuzemberku. Gibanje medveda tod je vzmetljivo, vendar odrediti ni mogoče, ker je medved v tem delu reševja zaščiteno. M. S.

Novomeška kronika

urejanju ni ne duha ne slaha. Ob prostoru bi bilo nujno potrebno urediti tudi sanitarije, ki so v zelo slabem stanju.

■ POSPRAVLJANJE odpadnega lista je vsakoletno letensko opravilo delavcev Komunalnega podjetja. Suho listje, ki spremljaletem tako prijetno šumi pod nogami, je treba pograbiti in spraviti pod streho. Tudi kmetje viačajo domov polne koše suhega listja, ki bo zelo prav prišlo za nastil.

■ CENE NA TRGU so bile v ponedeljek take: cvetača 4 din, čebula 2,50 din, česen 10 din, stročji fižol 3 din, krompir 1 din, korenje 4 din, ohrovt 3,50 din, peteršilj 4 din, paprika 2,0 din, solata 3 din, spinaca 3,50 din, zelje 3 din, kisto zelje 3 din, redkvice 1 din, grodje 3 din, hruške 4 din, jabolka 2,50 - 3 din, kostanj 2,50 din, limone 6 din, banane 5,50 din, jajca 1 din, smetana 6 din, sirček 5 din.

■ RODILE SO: Marija Popovič, Nad mlini 24 - Sonju, Vida Paik, Kosova 5 - Roberta, Marija Korčec, Ulca Majde Šile - Aleksandra.

■ UMRLI SO: Rozalija Vidmar - 81 let, Novo mesto, Terezija Urbančič, Čegelnica 27.

— Ena gospa je rekla, da bodo lahko zdaj, ko je pekarina uplenila svoj letni načrt, vsaj tudi pekar lahko poskrbeli, da bo zmanjšala kruha, da ne bodo vedno trgovci krivi.

NOVA MERCATORJEVA SAMOPOSTREZBA V NOVEM MESTU

V Novem mestu je veletrgovina **MERCATOR** iz Ljubljane odprla svojo 50. samopostrežno trgovino. To je hkrati že 427 **MERCATORJEVA** prodajalna. Na slavnostni otvoritvi, ki jo je začel predsednik DS PE Standard Branko Cretnik, je predsednica CDS veletrgovine **MERCATOR** Vera Aljančič (slika spodaj) povedala tudi, da 4.000-članski kolektiv **MERCATORJA** neprestano veča svojo dejavnost. Še letos bo v Sloveniji odprtih 7 trgovskih objektov — blagovnic, samopostrežb in potrošniških centrov, začeli pa bodo graditi še štiri objekte, med katerimi bo največji blagovnica v Beogradu, ki bo merila 8.300 kvadratnih metrov. Kolektiv bo letos ustvaril okoli 126 milijard Sdin prometa.

Otvoritev nove **MERCATORJEVE** samopostrežbe ob Zagrebški cesti sodi v okvir prireditve ob praznovanju letošnjega občinskega praznika. Na slavnost so prišli številni predstavniki novomeškega upravnega in političnega življenja — na sliki spodaj v kramljanju z generalnim direktorjem Mercatorja Adijem Ostercem.

Podpredsednik novomeške občinske skupščine Avgust Avbar pa je, preden je prerezal trak na vratih nove prodajalne, dejal: »Še enkrat se prizadevemu kolektivu Mercator zahvaljujem za to, kar nam v tem prazničnem vzdušju daje. Želim, da bi Mercator tudi vnaprej dosegal tako vidne rezultate, kot je današnji.«

»PRI MERCATORJU PA RES DOBITE VSE.« je povedala ena prvih nakupovalk v novi samopostrežbi ob Zagrebški cesti, potem ko ji je kolektiv prodajalne poklonil lično darilo. »Odslej bom vedno kupovala v tej trgovini, saj mi je najbližja«, je še dodala (slika desno).

Nova **MERCATORJEVA** samopostrežba z mesnico in lepo urejenim bifejem je predvsem velika pridobitev za stanovanjske soseske: naselje Majde Silc, Zagrebška cesta in Zabja vas, ki doslej niso imele pravega preskrbovalnega centra.

Prodajalna z mesnico, bifejem in priročnim skladiščem meri več kot 1.000 kvadratnih metrov. Tudi neobičajna zunanost poslopja je zanimiva. Stavba z opremo je veljala okoli 3 milijone Ndin.

Gradbena dela je opravilo SGP Grosuplje, opramo pa Stilles iz Savnice, Inkop iz Kočevja in LTH Skofja Loka. Projekto za to prodajalno je pripravila Mercatorjeva enota OE Investa.

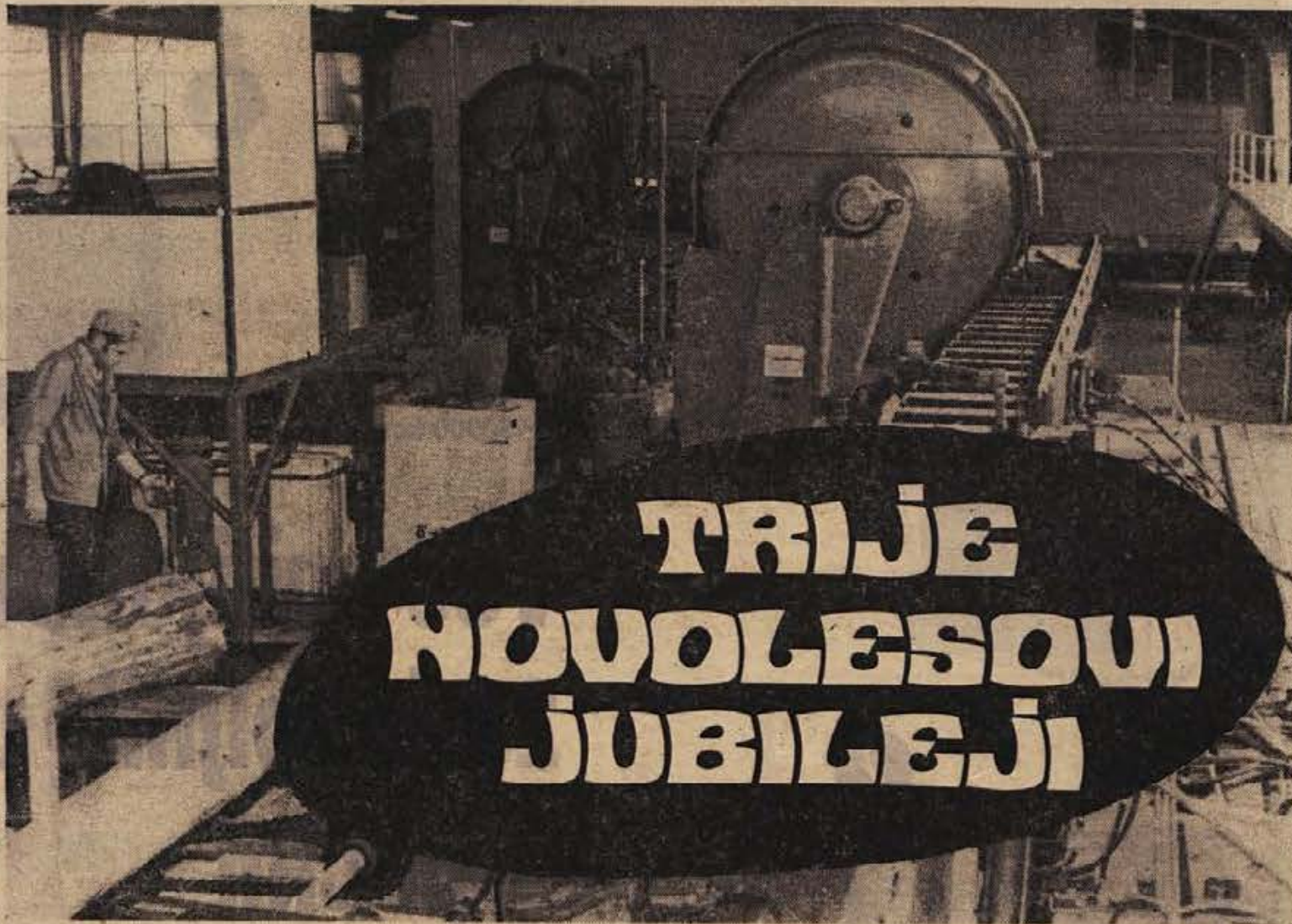
Prodajalna je odprta
NONSTOP
vsak delavnik
od 7. do 19. ure

Bogato založene police v novi Mercatorjevi prodajalni so že prvi dan privabile številne potrošnike (sliki spodaj levo in desno). V prodajalni nudijo vse vrste živilskih potrebščin, od špecerije do mleka, kruha in mesa. V bifeju, ki je v zgornji etaži, pa postrežejo z vsemi pijačami, hladnimi in toplimi jedmi in seveda pravo Mercatorjevo kavo.

Foto: Mirko Vesel

Jutri, 23. oktobra, bo v NOVOLESU, straškem lesnem kombinatu, velik praznik: 1.330 zaposlenih bo slavilo 25. obletnico podjetja, 20 let samoupravljanja in 105 let žage v Soteski. Ob tej priložnosti se bodo konstituirali nov delavski svet, novi izvršilni organi, delavski svet bo imel svečano sejo, tisti, ki delajo v podjetju že najmanj 10 let, pa bodo v znak priznanja in hvalnosti decembra dobili ročne ure. To bo velik praznik v tem lesnem kombinatu, kjer pričakuje pohvalnih sodb tudi od številnih povabljenih gostov. Praznovanje v NOVOLESU bo obenem v sklopu letošnjega občinskega praznika Novoga mesta.

TRIJJE NOVOLESOVI JUBILEJI

Tračna žaga — hlodotka v novi straški žagi spada med najbolj moderne stroje.

Le redko je v podjetjih čas, da se stroji ustavijo, da zposleni pogledajo na prehojeno pot, da se v celoti seznanijo s uspehi, ki so jih dosegli, da se jim ti uspehi prikazujejo v pravi luči, ne pa kot nekaj samo po sebi uveljavljenega, kot obveznost, ki so si jo zastavili v proizvodnem programu in ki jo je pač treba urediti. Ker so taki trenutki redki, je pogled s te gore uspehov zato toliko slajši. NOVOLES ne slavi samo treh jubilejev, pač pa slavi tudi veliko delovno zmago.

Kot je v novomeški občini postalo pravzaprav že običajno, tudi v straškem lesnem kombinatu kar naprej gradijo, postavljajo nove, modernejšje stroje, s katerimi želijo delavcem olajšati delo, povečati proizvodnjo in storilnost.

Ogromna investicijska vlaganja so kajpak sad dobro pretehtanih in temeljnih ekonomskih načrtov, zato se morajo kmalu obrestovati. Tako pričakujejo že letos več kot 85-milijonsko proizvodnjo. Medtem ko so lani do konca avgusta naredili za slabih 44,5 milijona dinarjev izdelkov, so jih letos v tem času za več kot 63 milijonov dinarjev. Proizvodnja do konca septembra je bila vredna že 72 milijonov 749.000 dinarjev. Izvoz je v tem času dosegel vrednost 2 milijona 158.490 dolarjev. Letošnji izvozni načrt je 2 milijona 692.457 dolarjev. Vse to kaže na skokovito povečanje proizvodnje in izvoza. Novi stroji pač morajo biti dobro izkoriščeni. Zapisati pa moramo še to, da so ob začetku

letošnjega leta v NOVOLESU dobili nov obrat, ker je kolektiv OPREMALESA uvidel, da ima v novem podjetju več bodočnosti za razvoj, boljše možnosti za proizvodnjo in prodajo svojih izdelkov.

Obletnice so vedno vesele in žalostne hkrati. Tako je tudi tokrat NOVOLESOVA. 105 let žage v podjetju — tako visoko obletnico praznujejo v Soteski — pomeni hkrati tudi slovo od žage, ki je začela dejansko iz nič, ki je živeča in delala s podjetjem in ki jo je kajpak čas, v katerem živimo zdaj, prehitel, ker današnja doba zahteva boljše stroje.

V NOVOLESU so letos postavili novo žago za razrez bukovine in jelovine, ki bo nadomestila dosedanjajo žagi v Soteski in Straži. Žago v Soteski bodo poslej opustili in proizvodnjo preusmerili, straško žago pa so že letos ukiniteli. Manj zaposlenih v novi, povsem avtomatizirani žagi, ki je zadnja beseda tehnike, bo poslej naredilo več, njihovo delo pa bo lažje. Novo žago so kupili v Angliji in Avstriji. Njena korist je še v tem, da je v neposredni bližini odra-
tov, ki deske potrebujejo.

Prav tako je treba poudariti, da je podjetje rekonstruiralo tovarno vezanih plošč, v kateri so postavili popolnoma novo linijo od luščilke do brusilke, za kar so odšteli 6 milijonov dinarjev. In kaj nudi nova linija? Čas proizvodnje vezanih plošč so na ta način zmanjšali za polovico. Razen tega so postavili žerjav za manipuliranje hlodovine za novo žago.

Veekakor najbolj pomemben objekt, ki so ga letos dobili v NOVOLESU, je nova toplarna, edina industrijska toplarna na Dolenjskem. To je pravzaprav ljubljanska toplarna v malem in bo za normalno in vse večje delo v podjetju neprecenljivega pomena. Ker bo hkrati priključena še na javno omrežje, bo torej prestavljala koristno pridobitev tudi za občane tega predela novomeške občine, ki poslej bržkone ne bodo nikoli brez električne napetosti. NOVOLES je tretje podjetje lesne industrije v Sloveniji, ki ima svojo toplarno. Pred NOVOLESOM so tak objekt zgradili je v cerkniškem BRESTU in kamniškem STOLU.

Da je nova toplarna neprecenljiva pridobitev, zgovorno pričajo podatki. Odpade od štirih obratov — tovarne vezanih plošč in drobnega pohištva, nove žage in tovarne stilnega pohištva — bodo pokurili v kotlu, ki bo daljalo paro in preko turbine tudi električno energijo.

Če bi povedali tako, kot to sporočajo v reklamah, bi rekli, da ima novost tri bistvene prednosti. Na ta način bodo rešili problem prevoza odpadkov in hkrati ne bodo ovirali proizvodnje. Pridobivali bodo lastno električno energijo, ne da bi bili popolnoma odvisni od javnega omrežja. Z novimi napravami pa bodo lahko tudi poljubno uravnali tlak in temperaturo, kakršno bodo zahtevali v sušilnici, parilni jami, stikalnici in drugih napravah v obratih. Načrte za novo tovarno je naredil ljubljanski Elektroprojekt,

vse stroje pa so kupili v Zahodni Nemčiji v lovarnah, ki so v takih poslih izkušene in uživajo dovolj slovesa. To sta bili firmi Siemens in Omnicol. Kajpak podjetje velikih nakupov ni zmoglo z lastnim denarjem. Del denarja je sicer dalo samo, toda ker je samo toplarna v ljala 6 milijonov dinarjev, so dobili mednarodni kredit. V eni izmenitvi bosta vsem strojem stregla samo dva delavca. Ročno nakladanje v kotlu bo odpadlo.

Razumljivo je, da je bila ta investicija zares dobro pretehtana. Si-
cer pa na to kaže že dejstvo, da je podjetje zanjo namenilo tudi del mednarodnega kredita. Ostali del posojila menarodne banke za obnovo in razvoj pa je podjetje vložilo v modernizacijo ostalih obratov.

Tako torej stroški NOVOLES iz leta v leto postavlja vse več novih strojev, modernizira proizvodnjo in skuša delavcem kar najbolj olajšati delo. Pa ne samo to, podjetje skrbi tudi za družbeni standard zaposlenih. V Straži so letos odprli nov o-troški vrtec odprtega tipa. Podjetje naravnost gleda sodeluje s krajevno skupnostjo in šolami v Vavli vasi. Soteski in Dolenjskih Toplicah. Nad šolo v Vavli vasi in podružnico v Soteski ima NOVOLES tudi paturon.

Tako raste v nekoč majhni vasi danes pravi industrijski giganti. Veliko dela opravi NOVOLES sami. Vsega kajpak ne bo zmogel. Pravijo, da upravičeno pričakujejo pomoč tudi

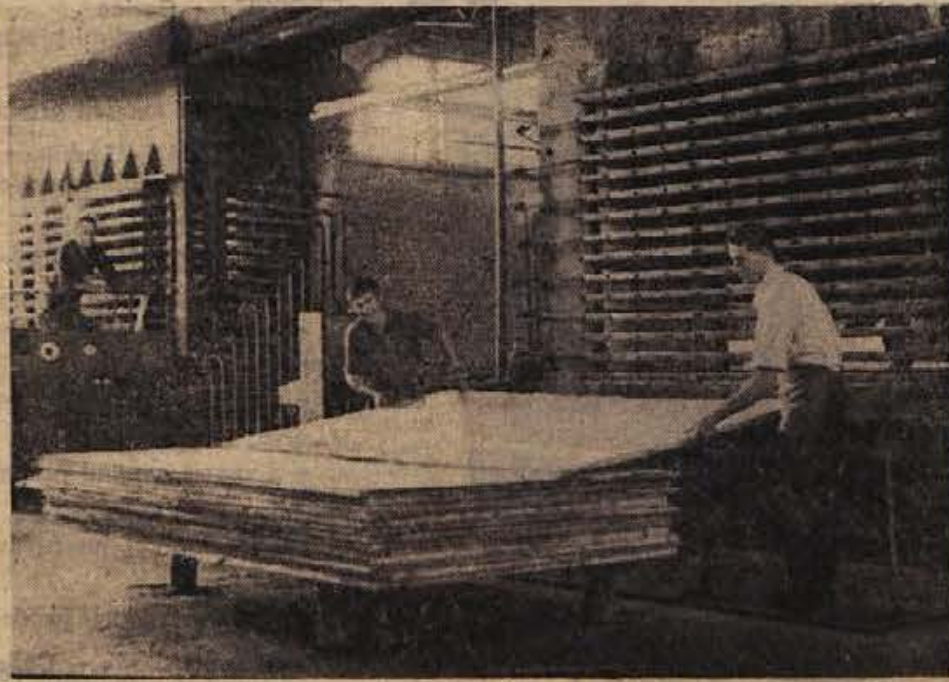
od družbene skupnosti. Dobra cesta povezava z Novim mestom je življenjskega pomena za to podjetje. Vsako pomlad namreč cesta zacvete, osni pritisk je omejen in podjetje zaradi slabe ceste izgubi ogromno denarja. Nasploh je cesta Novo mesto—Straža menda edina cesta I. reda v Sloveniji, na kateri je osni pritisk omejen na šest ton.

Podjetje potrebuje tudi čimveč strokovnjakov. Manjka jih ne samo v NOVOLESU, ampak tudi v drugih novomeških podjetjih in drugod po Dolenjskem. Zato ni nič čudnega, da želi NOVOLES dobiti dva zazidalna načrta, da bi v Novem mestu in Straži naredil za svoje delavce stanovanjski soseski.

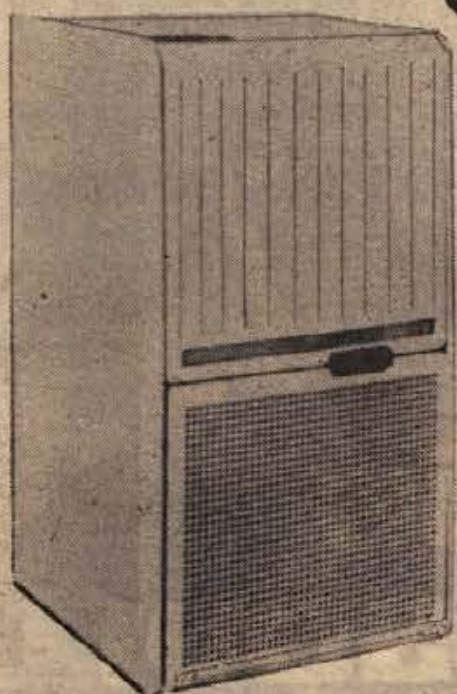
25 let podjetja in 20 let samoupravljanja sta prav primerni priložnosti, da se podjetje ozre na prehojeno pot. Ničveč ne misli na težke začetke, na prve težave po osvoboditvi, na razdrobljene obrate in kopice drugih nevednosti, ki so zavirale razvoj in delo NOVOLESA. Le redko je priložnost, da se podjetje lahko pohvali s svojimi uspehi. V petek, 23. oktobra, na slavnostni seji delavskega sveta, bo prava prilika, da si bodo člani kolektiva dejali: »Storili smo dobro delo, NOVOLES postaja pomembno podjetje ne samo v Novem mestu in novomeški občini, ampak tudi na Dolenjskem in v Sloveniji.« Z gore uspehov se bodo delavci za hip ozri na prehojeno pot. Nedvomno jim bo to dalo novih pobud za še večjo delovno prizadevanost.

Polnojarjenik v žagi Soteska: zdaj, ko je moderna žaga v Straži, bodo proizvodnjo v Soteski preusmerili.

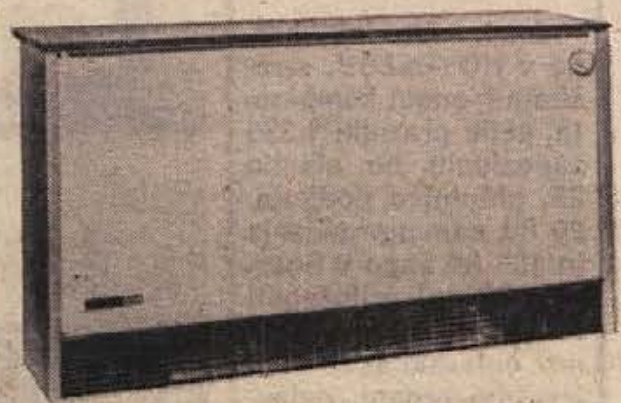
Pogled na stiskalnico v obratu vezanih plošč.

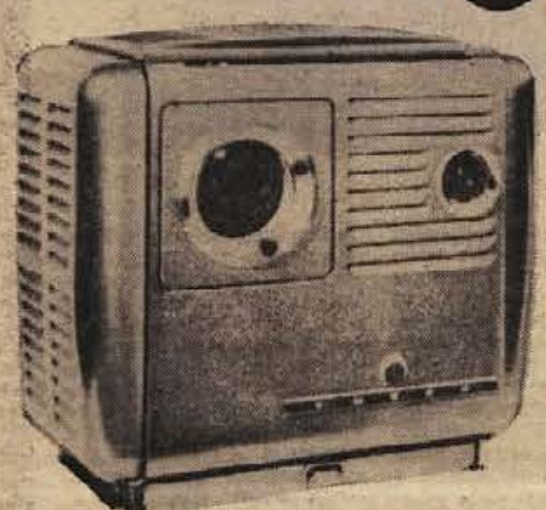
1

- 1 Peč MINI 5000 kcal/h
- 2 Peč ALFA-POTEZ 4500-9000 kcal/h
- 3 Peč LIRA 7500 kcal/h
- 4 Peč ELEGANT 7500 kcal/h
- 5 Elektro-termoakumulacijska peč ACEC 2,2 kW - 8 kW 12400 kcal/h - 50500 kcal/h

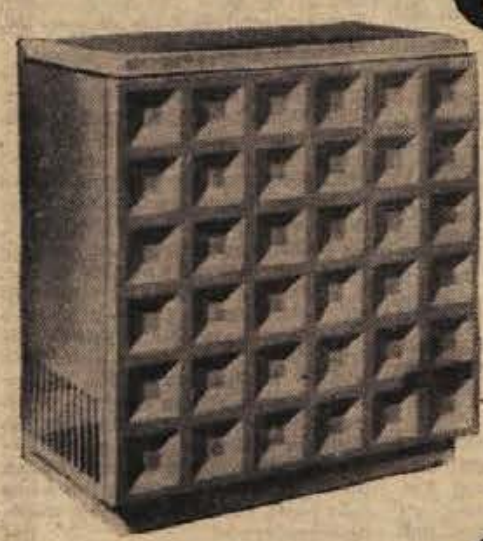
5

Več milijonov zadovoljnih družin s pečmi ACEC, POTEZ, FENIX, ki jih izdeluje po licenci STANDARD

2

3

4

NAŠE PEČI LAHKO KUPITE:

- »ELEKTROTEHNA« - Ljubljana - z vsemi svojimi prodajalnami
- »GROSIST« - Gorica - z vsemi svojimi prodajalnami
- »JEKLOTEHNA« - Maribor - z vsemi svojimi prodajalnami
- »JUGOTEHNIKA« - Ljubljana - z vsemi svojimi prodajalnami
- »KOVINOTEHNA« - Celje - z vsemi svojimi prodajalnami
- »MERCATOR« - Novo mesto - z vsemi svojimi prodajalnami
- »MERKUR« - Kranj - z vsemi svojimi prodajalnami v Sloveniji
- »NANOS« - Postojna - z vsemi svojimi prodajalnami
- »PREHRANA« - Ljubljana - Supermarket na Ajdovščini
- »SOČA« - Koper - z vsemi svojimi prodajalnami
- »TEHNO-MERCATOR« - Celje - z vsemi svojimi prodajalnami

IZBRALA JE OKNO JELOVICA

Tudi vi lahko nabavite naše stavbno pohištvo v maloprodajni trgovini »Jelovica« v Skofji Loki in v poslovalnicah z gradbenim materialom »Smreke« Maribor, »Slovenijales« Ljubljana, »Lesnine« Ljubljana, »Gramex« Ljubljana, »Potrošnik« Murska Sobota, »Murka« Lesce in »Izbira« Ptuj.

DOLENJKA

trgovsko podjetje na debelo in drobno
NOVO MESTO

razpisuje
prosto delovno mesto

poslovodje

za prodajalno »Marketa«, Kristahova cesta, in

objavlja
delovno mesto

prodajalca

v prodajalni »Marketa«, Kristanova cesta

2 nekvalificiranih delavcev

za prodajalno »Gorjance« v Šentjerneju in »Oprema« — Novo mesto.

POGOJI:

za delovno mesto poslovodje se zahteva, da je kandidat visoko kvalificiran trgovski delavec s petimi leti prakse ali kvalificiran trgovski delavec z 8 leti prakse.

Za delovno mesto prodajalca se zahteva končana poklicna šola, za delovni mesti nekvalificiranega delavca pa končana osnovna šola.

Prijave je treba poslati v 8 dneh po objavi. Za delovna mesta je določeno poskusno delo.

OBVESTILO

Oddelek za upravnopravne zadeve občinske skupščine Novo mesto

obvešča občane, da se je

referat za prometno varnost, referat za registracijo motornih in priklopnih vozil ter evidenco voznikov preselil iz zgradbe UJV v Jerebovi ulici v prostore Zavoda za požarno varnost (Gasilski dom) ob Cesti herojev.

Telefonska številka 21-884 ostane nespremenjena. Potrebne tiskovine za registracijo motornega ali priklopnega vozila so na voljo občanom pri referatu za promet in komisiji za tehnične preglede motornih vozil pri SGP PIONIR, tiskovine za prijavitelje k izpitu za voznika motornega vozila pa tudi pri Avto-moto društvu ob Ljubljanski cesti.

ODBOR ZA KADRE GP OBNOVA — Ljubljana TITOVA 39

razpisuje
ZA LETO 1970/71
naslednje štipendije:

I. za študente fakultete:

1. FAGG — oddelek za gradbeništvo, 3. ali 4. letnik — 5 štipendij
2. strojne fakultete, 3. ali 4. letnik — energetske smeri — 1 štipendija
3. pravna fakulteta, 3. ali 4. letnik — 1 štipendija
4. ekonomska fakulteta, 3. ali 4. letnik — 2 štipendiji

II. za srednje šole:

1. gradbena srednja šola, 3. ali 4. letnik — 15 štipendij
2. ekonomska srednja šola, 4. letnik — 3 štipendije.

III. gradbena delovodska šola — 5 štipendij.

Kandidati naj pisemne prošnje oddajo na upravi podjetja, Ljubljana, Titova 39, do 31. oktobra 1970. Prošnji mora biti priloženo potrdilo o doseganju učnem uspehu.

sodobna
ekonomična
plinjska
katalitična
peč

ZAVAROVALNICA SAVA poslovna enota NOVO MESTO

razpisuje
prosto delovno mesto

zavarovalnega zastopnika za zastop. Straža-Bršlin

Prednost ima prošilec s srednjo izobrazbo. Prošnji je treba priložiti zdravniško spravevalo, iz katerega je razvidno, da je kandidat sposoben za terensko delo. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Elegant
PODIETJE ZA IZDELEAVO OBLAČIL
CELJE, Stanetova 17

ZA JESEN IN ZIMO

vam iz svoje kolekcije
priporočamo

**MOŠKE, DAMSKE IN OTROŠKE
KONFEKCIJSKE ARTIKLE**

po ugodnih cenah in zadnji modi

PRIVOŠČITE SI
TO ZADOVOLJSTVO!

»TEHNOGRADNJE«, proizvodnja gradbenega materiala s. o. p. o., Sevnica

objavlja prosto delovno mesto

KV — žagarja na polnojarmeniku

Pogoji: KV delavec z izpitom za polnojarmenik in s potrdilom o preizkusu znanja iz snovi varstva pri delu. Osební dohodki po pravilniku o delitvi OD. Pismene prijave z dokazili sprejemajo »Tehnogradnja« Sevnica — komisija za kadre, sedež Boštanj.

LIKVIDACIJSKA KOMISIJA

DOMA OSKRBOVANECV TRŽIČ

PRÍ SKUPŠČINI OBČINE TRŽIČ

razpisuje
po sklepu 5. redne seje obeh zborov skupščine občine Tržič, ki je bila dne 26. septembra 1969

JAVNI NATEČAJ

za odprodajo nepremičnega premoženja
bivšega Doma oskrbovancev Tržič
— in sicer:

1. STAVBA — bivši Dom oskrbovancev 161.724 — din Tržič, Ravne št. 8
  2. GOSPODARSKO POSLOPJE 34.205.— din oboje na zemljišču parc. št. 922, k. o. Sv. Ana
  3. STANOVANJSKA HISICA 11.165.— din prej skladišče, na delu parc. št. 923, k. o. Sv. Ana
  4. SUSILNICA PERILA S KLETMI 4.615.— din
  5. STAVBA ZA ZGANJEKUHO 2.174.— din
  6. LOPA IN KOZOLCI 5.612.— din na zemljišču parc. št. 919/2
- 219.495.— din**
7. OHISNICA — ZEMLJIŠČE del parc. št. 919/2, št. 923 in št. 922, k. o. Sv. Ana, v izmeri oca 1.000 m² à 6.— din

Javni natečaj se bo izvedel z zbiranjem pisemnih ponudb.

Ponudbe je treba poslati v zapečateni ovojnici na naslov: Skupščina občine Tržič, likvidacijska komisija Doma oskrbovancev Tržič, s pripisom: »Za natečaj za odprodajo premoženja bivšega Doma oskrbovancev Tržiča najkasneje do 3. novembra 1970, do 8. ure. Ponudbe, ki bi prispele po tem roku oziroma bodo oddane po tem roku na pošto, ne bodo upoštevane. Ponudbe bo odprla in javno pregledala likvidacijska komisija dne 3. novembra 1970 ob 8. uri v veliki sejni dvorani zgradbe skupščine občine Tržič, Tržič, Trg svobode št. 18. Odpiranju porudb ponudniki lahko prisostvujejo. Natečaja se lahko udeležijo fizične in pravne osebe. Fizične osebe se opozarjajo glede ponudb za nakup stanovanjske hiše na določbe 2. člena zakona o nacionalizaciji najemnih zgradb in gradbenih zemljišč (Uradni list SPRJ št. 52/58).

Ponudba se lahko glasi:

a) za vsa poslopja in obilnico — zemljišče skupaj. Ugodnejši ponudnik je tisti, ki ponudi visjo ponudbeno ceno.

Ponudba mora vsebovati:

a) podatke o ponudniku (priimek in ime, bivališče, poklic itd.)

b) znesek, ki bi ga ponudnik plačal
Udeleženci javnega natečaja morajo ponudbi za nakup nepremičnin priložiti potrdilo o vplačani varščini.

Višina varščine znaša 20.000,00 Ndin. Varščina se nakáže na račun sredstev likvidacijske komisije Doma oskrbovancev Tržič pri SDK Tržič.

Varščino udeležencem natečaja izgubi v korist sredstev, če odstopi od ponudbe, ko je v natečaju že uspel.

Udeležencu, ki uspe na natečaju, se bo vplačana varščina upoštevala pri plačilu izlicitrane kupnine. Ostalim udeležencem pa bo varščina vrnjena.

Rok za izplačilo izlicitrane kupnine je 30 dni po podpisu pogodbe.

Vse stroške v zvezi s prepisom lastninske pravice (davek na promet nepremičnin in pravilo, stroški sodnega postopka, odmera obilnice itd.) plača tisti, ki bo pridobil lastninsko pravico.

Interesenti dobe potrebne podatke pri razpisovalcu tega natečaja.

80 NAGRAD!

DBH DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

JE NAMENILA SVOJIM VARČEVALCEM

NAGRADNO ŽREBANJE

v katerem sodelujejo varčevalci vezanih hranilnih vlog in deviznih računov, ki so ali bodo vložili na hranilno knjižico ali devizni račun pri banki do 30. 11. 1970 najmanj 2.000 din na odgovorni rok nad eno leto.

hranilne vloge sprejemamo:

- na sedežu banke v Novem mestu, Trdinova 2
- pri podružnici Krško
- pri ekspoziturah Metlika in Trebnje
- pri vseh pošlah na območju banke
- pri kmetijskih zadrugah: Novo mesto, Metlika, Trebnje, Žužemberk ter Agrokombinata Krško

Vloge na devizne račune sprejemamo:

- na sedežu banke v Novem mestu
- pri podružnici Krško

Pri žrebanju dobi vsak viagatej touko zrebnih listkov, kolikokrat izpolnjuje pogoje, vendar je lahko samo enkrat nagraden.

Nagrade so:

- 1 osebni avtomobil »Austin-IMV 1300«
- 1 motorna kosilnica »Alpina«
- 5 mopeda »TOMOS«
- 1 motorna žaga »Stahl«
- 1 pralni stroj »Gorenje«
- 1 televizor »Orion«
- 1 šivalni stroj »Mirna«
- 2 hladilnika kapac. 80 l
- 5 fotoaparata »Zorkie«
- 10 brivskih aparatov »Iskra«
- 10 likalnikov na paro »Rowenta«
- 42 stenskih ur

Žrebanje bo dne 14. 12. 1970 v prostorih banke.

Nagrade so namenjene morda tudi vam, zato — če se niste — postanite in ostanite varčevalec DOLENJSKE BANKE IN HRANILNICE NOVO MESTO.

Od 1. OKTOBRA, je v nekdanji poslovalnici »Obrtnik« v Brežicah, Cesta prvih borcev 6 (telefon: 72-289), o d p r t a

CVETLIČARNA,

ki je bogato založena:

- z rezanim cvetjem in lončnicami
  - s cvetličnimi semeni in gomolji
  - z vsemi potrebnimi sredstvi in dodatki za vzgojo in nego cvetja
  - z raznim priborom in pripomočki
- Se posebej obveščamo, da sprejemamo naročila:
- za izdelavo vencev in šopkov
  - za aranžerske usluge, dekoracijo in oskrbo poslovnih prostorov ter stanovanj
- Za obisk, naročila in nakup se priporoča kolektiv CVETLIČARNE!

Pridružite se modernim ljudem, ki pijejo

CYNAR

KMETIJSKA ZADRUGA LOŠKI POTOK

razpisuje

JAVNO DRAŽBO naslednjih rabljenih osnovnih sredstev:

tovorni avtomobil TAM 4500, moped v voznem stanju motorna slamoreznica »Zmaj«, kosilnica BCS, trosilec gnojil, parni kotel (z okvaro) bakreni destilacijski kotli drobilec peska in šupa, razni manjši stroji in orodje.

Javna dražba bo v soboto, 21. 10. 1970, ob 9. uri za družbeni sektor, za zasebni sektor pa ob 10. uri. Vsa pojasnila o javni dražbi lahko dobite v komercialni zadrugi.

Frutella

BELOKRANJSKA TRIKOTAŽNA INDUSTRIJA BETI — Metlika

razpisuje JAVNO PRODAJO

gradbenih parcel na Cankarjevi cesti v Metliki

Predmet prodaje so gradbene parcele parc. št. 2264/10 v velikosti 760 kvad. m, parc. št. 2264/11 v velikosti 710 kvad. m, parc. št. 2264/12 v velikosti 864 kvad. m, in 2264/13 v velikosti 705 kvad. m. Javne prodaje se lahko udeležijo samo delavci podjetja BETI.

Izključna cena za kvadratni meter je 15,00 din in 17,00 din. Interesenti morajo pred nakupom položiti 10-odstotno varščino. Javna prodaja bo v torek, 27. oktobra 1970, ob 10. uri dopoldan.

TRGOVSKO PODJETJE

»LJUDSKA POTROŠNJA« BREŽICE

obveščata potrošnike, da je odprlo v Brežicah v stavbi poleg Turist hotela nov

SALON POHIŠTVA

Na 1000 m² razstavnega in prodajnega prostora si lahko ogledate vso obširnost zaloga pohištva in opreme, ki bo zadovoljila vsako željo in vsak okus.

Za ogled in nakup se priporoča trgovsko podjetje »LJUDSKA POTROŠNJA« BREŽICE.

GIMNAZIJA V NOVEM MESTU

razpisuje prsto delovno mesto

TAJNIKA GIMNAZIJE

Kandidati za to mesto morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

1. da imajo ustrezno višjo ali srednjo izobrazbo upravne, administrativne smeri,
2. da imajo 5 let delovnih izkušenj v vodenju upravno-administrativnih poslov,
3. da so zmožni opravljati naloge na širšem področju dela tajnika šole.

Kandidati naj predložijo prijavo z dokumentacijo (spridevalo o končanih šolah, kratak življenjepis) Sveta gimnazije, Novo mesto, Cesta herojev 5. Rok za prijavo je 15 dni po dnevu objave.

STE ŽE OBISKALI POSTREŽBO?

Trgovsko podjetje na veliko in malo **KRKA, BREŽICE**

vabi

v preurejeno poslovalnico

POSTREŽBA, ki je delno samostojna trgovina in lahko v njej kupite vse vrste tekstilnega blaga, galanterijo, žensko, moško in otroško konfekcijo, pohištvo, gospodinjne aparate, steklo, porcelan, radijske in televizijske sprejemnike, železnice, gradbeni material in drugo.

Delavecem in uslužbencem vseh sektorjev, upokojencem, kmetom in obrtnikom nudimo v POSTREŽBI na 24-mesečni kredit TELEVIZIJSKE sprejemnike Elektronske industrije Niš.

Spoštovani potrošniki, če ste v Brežicah, ne pozabite si ogledati poslovalnice POSTREŽBA trgovskega podjetja KRKA, Brežice!

Pričakuje vas in se priporoča kolektiv!

ISKRA

TOVARNA USMERNIŠKIH NAPRAV, NOVO MESTO — V ZP ISKRA, KRANJ

razglasa

prsto delovno mesto

kontrolorja transformatorjev

Pogoji in področje dela:

KV elektromehanik, za delo na transformatorjih Osební dohodek po pravilniku o OD tovarne. Nastop službe takoj. Pismene vloge je treba oddati do 30. oktobra 1970, ali pa se osebno zglasiti v splošnem sektorju.

MODNA KONFEKCIJA »KRIM« OBRAT NOVO MESTO

potrebuje

VEČ KROJAČEV,

kvalificiranih in polkvalificiranih

Osební dohodek od 800 do 1.200 din. Oglaš velja do zasedbe delovnih mest.

KMETIJSKA ZADRUGA TREBNJE

razpisuje

LICITACIJO

za prodajo odvečnih osnovnih sredstev dne 30. 10. 1970 ob 7. uri na Veliki Loki in ob 10. uri v Trebnjem.

Na licitaciji bodo prodana naslednja osnovna sredstva:

čeno in dvoosne priklovice — plugi — izkopalniki za krompir — sejalnice — škroplilnice — puhalniki — avtomobil TAM 4500 — kozolet dvojni in druga drobna oprema.

Vsak četrtek

DOLENJSKI LIST

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 8.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30, in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETER, 23. OKTOBRA: 8.10 Operna matineja; 9.35 Pesmi in ples Jugoslovanskih narodov; 10.15 Fri vas doma; 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti - Aleksander Štitar: Priprava zemlje za trato; 12.40 Od vasi do vasi; 13.30 Priporočajo vam...; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Napotki za turiste; 16.00 Propagandni vrtičjak; 17.10 Človek in zdravje; 18.50 Ogladalo našega časa; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Henčka Burkata; 20.00 20 let Slovenskega očetja; 20.30 Top papa 13; 22.15 Besede in zvoki z logov domačih.

SOBOTA, 24. OKTOBRA: 8.10 Glasbena matineja; 9.35 Melodije s pop ansambli; 10.15 Pri vas doma; 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti - Inš. Franjo Jurbar: Pomen gozdne vegetacije na klimo; 12.40 Igrajo majhni ansambli; 13.30 Priporočajo vam...; 14.30 Igramo za prijetno razpoloženje; 15.30 Glasbeni intermezzo; 16.00 Propagandni vrtičjak; 16.40 Dobimo se ob isti uri; 17.10 Gremo v kino; 18.45 S knjižnega trga; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Borisa Franke; 20.00 aNove melodije; 22.30 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 25. OKTOBRA: 6.00-8.00 Nobro jutro! 8.05 aVeseli tobogani; 9.05 Srečanje v stu-

diju 14; 10.05 Se pomnite, tovariši... N. Popel; V Berlinu; 10.25 Pesmi borbe in dela; 10.45-13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - vmes ob 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste; 13.30 Nedeljska reportaža; 13.50 Z ansambli po Sloveniji; 14.30 Humoreska tega tedna - H. W. Richter: Konec obdobja I.; 16.00 Deset minut za EP; 17.30 Radijska igra - Ewald Pilsari: aVojski ob koncu vojne; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 sV nedijo zvečer; 22.30 Plesna glasba.

PONEDELJEK, 26. OKTOBRA: 8.10 Glasbena matineja; 9.30 Cichanov svet; 10.15 Pri vas doma; 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti - Inš. Jože Siler: Izboljšanje metod preskušanja novih sort poljščin; 12.40 Majhn koncert phialnih orkestror; 13.30 Priporočajo vam...; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Glasbeni intermezzo; 16.00 Propagandni vrtičjak; 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne; 18.15 aSignale; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Mihe Dovžana; 20.00 Stereofonski operni koncert; 21.00 aKdor prodir v bistvo moje umetnosti, bo rešen be...; 22.15 Za ljubitelje jazza.

TOREK, 27. OKTOBRA: 8.10 Glasbena matineja; 9.15 Pri vas doma; 10.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti - Dr. Jože Ribar: Delo in program Zavoda za čebelarstvo; 12.40 Priljubljene tuje popevke; 13.30 Priporočajo vam...; 14.40 Mladinska oddaja; sS kitaro

po svetlu; 15.30 Glasbeni intermezzo; 16.00 Propagandni vrtičjak; 18.15 V torek na evidenca! 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Valterja Skoka; 20.00 Prodajalna melodij; 20.30 Od premiere do premiere; 21.30 Lahka glasba slovenskih avtorjev.

SREDA, 28. OKTOBRA: 8.10 Operna matineja; 9.20 Iz glasbenih sol; 10.15 Fri vas doma; 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti - Dr. Jože Ferčec: Ali je važnejša kakovost živine ali smotljivost rejca; 13.30 Priporočajo vam...; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Glasbeni intermezzo; 16.00 Propagandni vrtičjak; 17.10 Jezikovni pogovori; 18.15 Popularne skladbe iz jugoslovanske simfonične glasbe; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 Simfonični koncert orkestra RTV Ljubljana; 22.15 S festivalov jazza.

CETREK, 29. OKTOBRA: 8.10 Glasbena matineja; 9.15 Pri vas doma; 10.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti - Dr. Lojze Hrček: Virusne bolezni vinske trte; 12.40 Dvajset minut z orkestrom Peter Walden; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 Pesem iz mladih dni; 15.30 Glasbeni intermezzo; 16.00 Propagandni vrtičjak; 17.10 Operni koncert; 18.15 Popevke za vas; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Atija Sosca; 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov; 21.00 Večer s slovenskim pesnikom Lojzeto Kraharjem; 22.15 Iz angleške simfonične glasbe 20. stoletja.

21.35 A. J. Cronin: PRIMERI dr. FINLAYA - serijski film (Ljubljana)
22.25 BRETROVNOVA SIMFONIJA - II. (Ljubljana)
POROČILA (Ljubljana)

DRUGI SPORED:

17.30 POROČILA (Zagreb)
17.30 KRONIKA (Zagreb)
17.45 PROPAGANDNA ODDAJA - (Zagreb)
17.50 DALJNOGLED (Beograd)
18.30 NARODNA GLASBA (Skopje)
19.00 PROPAGANDNA ODDAJA - (Zagreb)
19.05 TEHNIŠKI NASVETI (Zagreb)
19.20 DOKTOR V HISI (Zagreb)
19.50 TV PROSPEKT (Zagreb)
20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
21.00 II. SPORED ITALIJANSKE TV

PETER, 30. oktobra

9.30 TV V SOLI (Zagreb)
11.00 ANGLEŠČINA (Beograd)
14.15 TV V SOLI (Zagreb)
15.40 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
16.15 MADZARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec do 16.30) (Beograd)
17.00 OBZORNİK in POROČILO Z ZASEDANJA ZKJ - IJ. Beograd
17.50 BRATOVŠČINA SINJEGA GALEBA - II. del (Ljubljana)
18.20 FILM (Ljubljana)
18.30 GLASBA ZA STARO IN MLADO (Beograd)
19.00 MOZAIK (Ljubljana)
19.05 V SREDIŠČU POZORNOSTI: Naš prispevek k skupnim naporom ob I. konferenci ZKJ (Ljubljana)
19.45 CIKČAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 VREMENAR - ameriški film (Ljubljana)
22.35 POROČILA (Ljubljana)

DRUGI SPORED:

17.50 TRAPOLLO III 98 - oddaja TV Ljubljana (Zagreb)
18.30 GLASBENA ODDAJA (Beograd)
19.00 PROPAGANDNA ODDAJA - (Zagreb)
19.05 MOZAIK (Sarajevo)
19.50 TV PROSPEKT (Zagreb)
20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
21.00 SPORED ITALIJANSKE TV

SOBOTA, 31. oktobra

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
11.30 ODDAJA ZA PROSVETNE DELAVCE (Beograd)
16.55 OBZORNİK (Ljubljana)
17.00 PO DOMACE S STIRIMI KOVACI (Ljubljana)
17.25 IVANHOE - serijski film (Ljubljana)
17.50 DRZAVNO PRVENSTVO V KOSARCI - Srečanje Radnički; Lokomotiva (Beogr.) MOZAIK (Ljubljana)
18.35 NADALJEVANJE KOSARKE (Beograd)
19.20 S KAMERO PO SVETU: Ritem Afrike; Ljudje z roba Sahare (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.35 PARADA NAJBOLJŠIH - po svetovnem prvenstvu v gimnastiki (Ljubljana)
21.30 SKRIVNOSTI MORJA - dokumentarna serija (Ljubljana)
21.55 NEPREMAGLJIVI - serijski film (Ljubljana)
22.45 TV KAZIPOT (Ljubljana)
23.05 POROČILA (Ljubljana)

DRUGI SPORED:

20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
21.00 SPORED ITALIJANSKE TV

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 25. september

0.00 MADZARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec) (Beograd)
9.35 PTUJSKI FESTIVAL NARODNO ZABAVNE GLASBE (Ljubljana)
10.05 KMETIJSKA ODDAJA (Beograd)
10.30 MOZAIK (Ljubljana)
10.55 OTROŠKA MATINEJA: Bratovščina sinjega galeba. Skrivnosti morja (Ljubljana)
11.50 TV KAZIPOT (Ljubljana)
12.00 JUGOSLAVIJA, DOBER DAN - informativno zabavna oddaja za detevce v tujini (do 12.45) (Zagreb)
12.30 MEŠTEČE PEKTON - serijski film (Ljubljana)
17.30 SVETOVNO PRVENSTVO V GIMNASTIKI - finale prosto - prenos v barvah (JRT) (Ljubljana)
19.50 CIKČAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 HUMORISTIČNA ODDAJA (Zagreb)
21.35 GODALA V RITMU (JRT) (Ljubljana)
21.55 ŠPORTNI PREGLED (JRT)
22.25 SVETOVNO PRVENSTVO V GIMNASTIKI (Ljubljana)
23.05 POROČILA (Ljubljana)

DRUGI SPORED:

20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
21.00 SPORED ITALIJANSKE TV

PONEDELJEK, 26. septembra

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
10.30 NEMŠČINA (Zagreb)
10.45 ANGLEŠČINA (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
14.45 TV V SOLI - ponovitev (Zagreb)
15.40 NEMŠČINA - ponovitev (Zagreb)
15.55 ANGLEŠČINA - ponovitev (Zagreb)
16.10 FRANCOŠČINA (Beograd)
17.00 MADZARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec) (Beograd)
17.15 OBZORNİK (Ljubljana)
17.30 SVETOVNO PRVENSTVO V GIMNASTIKI - moski prosto - prenos v barvah (JRT) (Ljubljana)
19.50 CIKČAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.35 SVETOVNO PRVENSTVO V GIMNASTIKI - moski prosto - nadaljevanje (JRT) (Ljubljana)
22.00 POSNETEK LEWYORŠKEGA KONCERTA OB 25-LETNICI OZN (Ljubljana)
23.00 POROČILA (Ljubljana)

DRUGI SPORED:

20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
21.00 SPORED ITALIJANSKE TV

TOREK, 27. septembra

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
10.40 RUSČINA (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
14.35 TV V SOLI - ponovitev (Zagreb)
15.25 RUSČINA - ponovitev (do 15.45) (Zagreb)
16.00 SVETOVNO PRVENSTVO V GIMNASTIKI - finale žensk - prenos v barvah (JRT) (Ljubljana)
18.00 MALA LUPINICA - nadaljevanje in konec (Ljubljana)
18.30 OBZORNİK (Ljubljana)

18.35 O NAŠEM GOVORJENJU (Ljubljana)

19.00 NEKA TELESNA (Ljubljana)
19.20 CIKČAK (Ljubljana)
19.30 TV DNEVNIK (Ljubljana)
19.55 3-2-1 (Ljubljana)
20.00 SVETOVNO PRVENSTVO V GIMNASTIKI - finale moski - prenos v barvah (JRT) (Ljubljana)
21.45 POROČILA (Ljubljana)

DRUGI SPORED:

18.00 KRONIKA (Zagreb)
18.15 OD ZORR DO MRAGA (Beograd)
18.45 PROPAGANDNA ODDAJA - (Zagreb)
18.50 TV POSTA (Beograd)
19.20 TV PROSPEKT (Zagreb)
19.30 TV DNEVNIK (do 20.00) (Zagreb)
21.00 SPORED ITALIJANSKE TV

SREDA, 28. oktobra

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
11.30 ODDAJA ZA PROSVETNE DELAVCE (Beograd)
16.15 MADZARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec do 16.30) (Beograd)
16.45 ZAKLAD KAPITANA PARAGALA - (Ljubljana)
17.25 OBZORNİK (Ljubljana)
17.30 Moskva: NOGOMET SZ - JUGOSLAVIJA (TV Beograd)
18.15 PROPAGANDNA ODDAJA - (Ljubljana)
18.25 NADALJEVANJE NOGOMETNEGA PRENOSA (TV Beograd)
19.15 MOZAIK (Ljubljana)
19.20 MLADI OB JUBILEJU OZN (Ljubljana)
19.30 CIKČAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 TEH NASIH PETDESET LET - (Ljubljana)
19.05 PLAVIO AMBROSETTI NA MEDNARODNEM JAZZ FESTIVALU V LJUBLJANI (Ljubljana)
19.15 POROČILA (Ljubljana)

DRUGI SPORED:

20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
21.00 SPORED ITALIJANSKE TV

CETREK, 29. oktobra

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
10.30 NEMŠČINA (Zagreb)
10.45 ANGLEŠČINA (Zagreb)
11.00 FRANCOŠČINA (Zagreb)
14.45 TV V SOLI - ponovitev (Zagreb)
15.40 NEMŠČINA - ponovitev - (Zagreb)
15.55 ANGLEŠČINA - ponovitev (Zagreb)
16.10 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (do 16.40) (Beograd)
16.50 MADZARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Beograd)
17.10 OBZORNİK (Ljubljana)
17.25 KONFERENCA ZKJ (Beograd)
17.50 VESELI TOBOGAN; Zagorje - II. del (Ljubljana)
18.20 KRATEK FILM (Ljubljana)
18.30 MOZAIK (Ljubljana)
18.05 ENKRAT V TEDNU (Ljubljana)
19.2 DOKTOR V HISI - serijski oddaja (Beograd)
19.50 CIKČAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 PREGLED DELA KONFERENCE ZKJ - (Beograd)

BOSCHEVE SKRINJE ZA GLOBOKO ZMRZOVANJE

Nemška firma Bosch izdeluje skrinje velikosti 90, 330, 400 in 500 litrov. Skrinje so na voljo za devizno plačilo pri Avto Tehni v Ljubljani na Titovi cesti 25, kjer vam bodo radi dali tudi vsa nadaljnja pojasnila.

Zakaj pravzaprav hladimo oziroma zmrzujemo živila? To delamo zato, ker živila hitro izgubijo hranilno vrednost in okus ali postanejo celo neuporabna. Mleko je na primer v vročih dneh v nekaj urah ki... meso neužitno, zelenjava pa ovrednoti, slabša hrana pa tudi ogroža naše zdravje. Na živilih pogosto niti ne opazimo, da so našemu zdravju že nevarna, kajti ko začno razpadati, še niso spreminili niti barve niti okusa, živila lahko pred kvarjenjem zaščitimo s primerno temperaturo, to je s hlajenjem. Znanstvene raziskave so pokazale, da je potrebno hladiti predvsem lahko prebavljivo hrano. Pri tem pa je zelo važno, da pravilno hlajenje onemogoča kvarjenje živil, ne da bi pri tem spremenilo njihove naravne lastnosti.

NekdANJI načini konzerviranja živil so bili sušenje, prekajevanje, soljenje, slajenje, vlaganje v kisle tekočine, novejši način pa steriliziranje in pasteuriziranje. Zaradi takih načinov konzerviranja živila niso imela nič slabšega okusa, nasprotno, prekajevanje ali vlaganje v sladkor je še poplimentilo okus živila, prvotne lastnosti živila pa so na tak način konzerviranja bistveno spremenile in celo izgubile.

Edini način konzerviranja, pri katerem ostanejo prvotne lastnosti živila skorajda nespremenjene, je zmrzovanje, to je shranjevanje živil pri bolj ali manj nizkih temperaturah. Hlajenje živil ni nič novega, to so poznali že praljudje, ko so hranili živila v hladnih jamah. Pozneje so ljudje uporabljali v ta namen naravnaj ali umetni led, ki so ga polagali v hladilne omare, da so tako ohranili živila dalj časa sveža. Taki so prvi začeli hlajenja živil v gospodinjstvih.

Medtem je razvoj hlajenja naredil velik korak naprej h globokemu hlajenju, to je k hlajenju pod -20° Celzija. S tem je bilo doseženo trajno konzerviranje hrane z zmrzovanjem.

Globoko hlajenje, ki ima svoj začetek v ZDA, je vedno bolj priljubljeno, tudi v Evropi in zadnja leta tudi pri nas v Jugoslaviji. Z globokim hlajenjem ohranjajo živila (meso, sadje, zelenjava itd.) tudi do eno leto in več vse svoje naravne lastnosti. Postopek pri globokem hlajenju je izredno enostaven, zmrznjena živila ne izgube teže niti ne svojih naravnih lastnosti, vitaminov itd. Držati se moramo le nekaterih pravil, da dosežemo želeni učinek.

Za globoko hlajenje lahko uporabljamo vsa živila, ki so že pripravljena, to je kuhana, pečena ali kako drugače pripravljena, prav tako pa tudi vsa sveža živila v naravnem stanju. Prodajem moramo paziti, da je živilo, ki je shranjeno v skrinjo za globoko hlajenje, brezhibne kakovosti; manjvredno blago oziroma živilo ne postane s hlajenjem kvalitetnejše, le meso postane z zmrzovanjem uležano in mehkejše.

Pred zmrzovanjem je živilo treba pripraviti tako kot za kuhanje, pečenje ali serviranje, to pomeni, da ga moramo v skrinjo shraniti porazdeljeno na obroke, ki jih potrebujemo za enkratno uporabo. Sadje in zelenjava morata biti dovolj zrele; je taka ohranila v skrinji do konca vsa svojo vrednost. Postopek za zmrzovanje sadja in zelenjave ni vedno enak. Nekatero vrste sadja in zelenjave je treba pred vložitvijo blanširati, to je tri do pet minut vreti v vodi in nato v hladni vodi ohladiti.

Vse, kar bomo zmrzovali, je treba pakirati. Dobro pakiranje je pogoj za dober okus in lep videz zmrznjenega blaga. Za pakiranje ne zadostuje pergamentni papir ali celo navaden ovojni papir. Živila je treba spraviti v polivinilno folijo ali polivinilne vrečke. Firma Bosch je s svojim aparatom za varjenje folij poskrbela tudi za to, da lahko vrečke neprodušno zapre-

mo. Zelo priporočljivo je na vrečkah označiti, kaj vsebujejo, količino in datum, kdaj je bilo živilo vloženo. Prav tako priporočljivo in priročno je seznam vsebine skrinje, ki vam daje pregled nad vsebino, količino in datum vloženi živil.

Odtajanih živil nikakor ne smemo ponovno zamrzniti, temveč jih je treba čimprej uporabiti.

Sedaj pa še nekaj o Boschovih skrinjah za globoko hlajenje. Boschove skrinje so izredno higienične, gladke plastične stene je zelo lahko čistiti. Levi, manjši predel je namenjen predzmrzovanju, pozneje pa živila polagamo v desni, večji predel. Na hlajenje je olajšano s prirocnimi mrežastimi košarami. Pokrov se tesno zapira, ostane pa tudi avtomatično odprt, kolikor želimo, tako da sta obe roki pri delu prosti. Boschova skrinja lahko stoji v vsakem ne preveč vlažnem prostoru, ni pa je priporočljivo postavljati k peči, steni ali radiatorju. Paziti je treba tudi na to, da stoji na ravnem in se ne maje; po potrebi je treba noge podložiti.

Električni priključek mora biti brezhiben, šuko doza pravilno opremljena, po potrebi pokličite prejšnjega električarja, da bo preveril, če so priključki v redu. Skrinjo je treba vključiti 4 do 5 ur pred polnjenjem.

Boscheve skrinje so opremljene z naravno za hitro zmrzovanje in alarmno napravo za kontrolo električne mreže. Komandna plošča je nameščena spredaj, z regulatorjem pa lahko reguliramo temperaturo od približno 18 do 25 stopinj Celzija. Ob normalni zmanjšani temperaturi priporočamo stalno temperaturo približno 20 stopinj Celzija.

Če moramo zamrzniti živila po hitrem postopku, premaknjeno stikalo »Supere« 3 do 4 ure pred polnjenjem na desno. V tem položaju dela agregat neprekinjeno in temperatura v nekaj urah pade na 35 stopinj Celzija. Najkasneje v 24 urah je treba stikalo obrniti spet na levo. Le en pogled je potreben, in že veste, ali vaša skrinja v redu deluje in hladi. Lučki na skrinji pomenijo naslednje:

Zelena luč je kontrola električne mreže; gori, dokler je skrinja priključena na električno omrežje. Ugasne, čim zmanjka toka ali pri motnjah pri električni napeljavi, na primer, kadar pregori varovalka.

Rumena luč je oznaka za hitro zmrzovanje, to se pravi, da je skrinja vključena na »Supere«. Prižgana je, kadar potisnemo stikalo v desno, ter ugasne, kadar potisnemo stikalo nazaj v levo.

Rdeča luč gori, kadar zelena temperatura v skrinji še ni dosežena, in ugasne, ko je v skrinji temperatura, ki smo jo želeli.

Ce rdeča luč stalno gori in ne ugasne, je to znak, da z Boschovo skrinjo nekaj ni v redu. Kadar je skrinja vključena na »Supere«, pomaknite stikalo v levo, in če rdeča luč tudi tedaj ne ugasne, pokličite takoj BOSCHEVO servisno službo. Medtem pustite pokrov skrinje zaprt, da se živila ne bi brez potrebe ogrevala. Če na skrinji ne gori nobena luč, preverite, če je električno omrežje v redu, šele nato pokličite servisno službo.

Krajše prekinitve v električnem omrežju - nekaj ur - ne škodujejo zmrznjenim živilom, le skrinje medtem ne odpirajte!

Boscheve skrinje ne zahtevajo posebne nege. Enkrat do dvakrat letno je treba odstraniti zmrzline na notranji strani skrinje. Za to je namenjena plastična žlica, s katero ostrgate led na krpo ali papir. Nikoli se ne dotikajte notranosti skrinje s trdimi predmeti! Končno pomijte skrinjo z blagim detergentom in jo dobro obrišite z mehko krpo. Če vam je ostalo v skrinji nekaj zavojev mesa jih medtem, ko čistite skrinjo, zavijte v debel plast: časopišnega papirja in jih po čiščenju takoj položite nazaj v skrinjo. Če skrinje takoj po čiščenju ne nameravate polniti, jo pustite izključeno in odprto do ponovnega polnjenja.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 23. oktobra — Severin Sobota, 24. oktobra — Rafael Nedelja, 25. oktobra — Darija Ponedeljek, 26. okt. — Lucijan Torek, 27. oktobra — Sabina Sreda, 28. oktobra — Simon Četrtek, 29. oktobra — Ida

KINIO

Brežice: 23. in 24. 10. mehiški barvni film »Divje arce«, 25. in 26. 10. francoski barvni film »Velika ljubezen«, 27. in 28. 10. ameriški barvni film »Thomas More«. Črnomelj: od 23. do 25. 10. — amer. barvni film »Poslednji vlak iz Kalange«, 27. 10. ameriški barvni film »Darling Lily«.

Kočevje — »Jadrani«: od 23. do 25. 10. italijanski barvni film — »Tepepa«, 26. 10. amer. barvni film »Dr. Dolittle«, 27. 10. nem. barvni film »Heiga in Mihala«, 28. 10. ameriški barvni film »Tako se ne postopa z ženami«, 29. 10. ameriški barvni film »V deželi palčkove«.

Konjanjca: 25. 10. francosko-angliški barvni film »Noč generalova«.

Krško: 24. in 25. 10. ameriški barvni film »Lawrence Arabški«, 28. in 29. 10. ameriški barvni film »Poljubljeni me, norčeki«.

Metlika: od 27. do 29. 10. ameriški barvni film »101 dalmatincev«, 28. in 29. 10. špansko-italijanski barvni film »Sedem izrabljenih žena«.

Mirna: 24. in 25. 10. ameriški barvni film »Strideset ubijalcev«.

Mokronog: 24. in 25. 10. francoski barvni film »Topli pleni«.

Novo mesto: od 23. do 25. 10. francoski barvni film »Za živite«, od 24. do 30. 10. domači barvni film »Bitka na Neretvi«.

Od 27. do 29. 10. amer. barvni film »Diplomiranece«. Potujoči kino Novo mesto: od 24. do 30. 10. domači barvni film »Bitka na Neretvi« (v okviru občinskega praznika).

Ribnica: 24. in 25. 10. amer. barvni film »Serif v New Yorku«, Sevnica: 24. in 25. 10. ameriški film »Tobruks«, 26. 10. švedski film »Moika«.

Senjorci: 24. in 25. 10. amer. barvni film »48 ur do smrti«.

Trebnje: 24. in 25. 10. angleški barvni špijonski film »Zlomljena krilca«.

LUNINE MENE

22. 10. ☾ ob 03.47
30. 10. ☉ ob 07.28
6. 11. ☽ ob 13.47

PREKLICI

Podpisana Toučka Cubrak (Matarič, Dolnjaška 48, Ljubljana, prepovedujem pačo in vodnjo po moji njeni na župnici pri Cerovcu. Kdor tega ne bo upošteval ga bom sodno preganjal.

Preklizam in obžalujem žalilke, izrečene o Mariji Poje iz Kočevja, Ljubljanska cesta 26/a, in se ji zahvaljujem, da odstopa od tožbe. Halina Majcen, Kočevje, Bradičeva 2.

OBVESTILA

4 mesece stare jardiče, bele, rjave in črne, rasprodaja zaradi preurejanja vzrejalnice z 20-odstotnim popustom Valnica v Naklem pri Kranju.

Oblačila očisti ekspresno družbeni servis Pralnica in kemična čistilnica, Novo mesto, Germova 3. Odprto od 6. do 16. ure.

Kolice za šganjekubo v vseh izvedbah in velikostih izdeluje najkvalitetneje že preko 40 let V. Kapej, hakroktlarstvo, Ljubljana, Aljaževa c. 4 — Stška.

CESTNIKE

Dragi hčerki in sestri Marinki Novak, ki je na delu v Nemčiji, vabljeni na 18. rojstni dan, da bi bila zdrava, srečna in zadovoljna. Mama, ati, sestre Olga, Jozica, Ivica in brat Štefan. Ostalim pa lep pozdrav.

ZAHVALA

Ob teški izgubi drage mame, stare mame in sestri
NEŽE VIDMAR
iz Vel. Podjavnja

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na zadnji poti, ji poklonili vence in cvetje. Posebno se zahvaljujemo GG Novo mesto, centralnemu skladišču NOVOLES in vojni poti Novo mesto za podarjene vence ter gospodi župniku za spremstvo, dr. Vodnjici za zdravljenje in vaščanom za pomoč. Zahaljoči: sinovi France, Stanko, Ivan, Milica in družinami in hčerke Mleka ter Anica z družinami

Vdan v voljo vsemogočnega nas je po dolgi in mučni bolezni za vedno zapustil naš
ANTON ZUPANČIČ
Njegovo izmučeno telo smo položili k večnemu počitku pri svetem Roku pri Senci dne 11. oktobra 1978.
Zahaljoči ostali

Ob smrti našega dragoga moža, očeta in brata

JULIJA MALEŠICA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti in mu darovali toliko cvetja in vencev. Posebno zahvalo smo dolžni občinskemu odboru Zveze združenj borcev NOV Metlika, občinski konferenci SZDL, društvu upokojencev, ter vsem družbeno-političnim organizacijam in društvom Metlika. Posebno se zahvaljujemo za besede, izrečene pri hiši žalosti in pri odprtem grobu, tovarišu Egonu Petricu sekretarju obč. odb. ZZZB NOV Metlika Tonotu Vergotu in članu krajevne organizacije ZB Gradac Rudiju Dimu. Zahvaljujemo se tudi metliški godbi in pevcom, zdravstvenemu osebju bolnišnice dr. Petra Držaja in dr. Zeljku Bošnjaku iz Metlike.

Zahaljoči: žena Milanka, hčerka Genka, sin Darko, brat Marjan, sestre Zdenka, Tončka in Milica z družinami ter svakinja Justa z družino in drugo sorodstvo

Ob nenadni, boleči izgubi močnega in dobrega očeta

JOŽETA SAJTLA

upokojenca z Uršnih sel pri Novem mestu
se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so sočustvovali z nami v teških trenutkih, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje in sprejeli pokojnika na zadnji poti. Zahvaljujemo se dr. Huberju, ostali zdravniškim in strošnim osebjem internega oddelka splošne bolnišnice Novo mesto, prav tako gostinskemu društvu Uršna sela. Iskrena zahvala gospodu kaplanu za opravljeni obred.

Zahaljoči: žena Pepca, hčerki Jožica, Franca, sin Vinka in drugo sorodstvo

Zahvaljujemo se vsem, ki so kakorkoli počastili njegov spomin, nam izrekli sožalje, prinesli cvetje, vsem dobrim sosedom, prijateljem, vabljeni na kakršne koli način pomagali v najtežjih trenutkih. Posebno se zahvaljujemo gospodu župniku za spremstvo in pevcom in godbi za žalostinke, podjetjem NOVO-TEKSTU, ISKRI, VARNOSTI, Industriji motornih vozil za pomoč in podarjene vence. Se enkrat vsem iskrena hvala
Zahaljoči: stari, bratje, sestre, te, strici, bratrance, sestrične in drugo sorodstvo

Ob nepričakovani, tragični izgubi našega sina, brata, nečaka in bratrance

JANEZA PELKA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, nam izrekli sožalje. Posebna zahvala podjetju ISKRA za podarjene vence in tolikšne besede pri odprtem grobu, župniku za spremstvo in obrede, sostanovalcem in družinami Rahca in Dravinec.

Zahaljoči: stari, bratje, sestre, te, strici, bratrance, sestrične in drugo sorodstvo

Ob boleči izgubi naše ljubljene hčerke, mamice

JOŽICE VOVK

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so jo v tako velikem številu spremili do njenega pragošnjega groba. Vsem prav lepa hvala za podarjene vence in šopke ter sočustvovanje z nami in izrečeno sožalje. Najlepše se zahvaljujemo podjetju NOVOLES za vso pomoč ter podarjene vence, tovarišu Virantu za poslovljni govor pri odprtem grobu, gospodi župniku pa za pogrebni obred. Se posebno smo dolžni zahvalo doktorju Lapanju, zdravstveni sestri Itri, Anici Korjetovi, Anici Blatnik za njihovo požrtvovalno delo ter vsem, ki so nam stali ob strani v tem težkem času. Se enkrat vsem pristna hvala.

Zahaljoči: mama, ata, hčerki Majda in Dragica, bratje Tone in Slavko z družinami, Branko, sestra Anica z družino ter drugo sorodstvo

maloglasni

SLUŽBO DOBI

ZAPORNITVE DOBI vajenec in KV elektro mehanik za trevljanje elektromotorjev. Tel. 310-119, Ljubljana.

ISCEN dve pralni dekleti — kuharico in masakarico — pridučni ali mačetenci, ki imajo veselje do dela v gostinstvu. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe pošljite na naslov: Gostilna Anica Kos, Ivancna gorica.

SLAVENSKA DRUŽINA v Nemčiji isce iz ali 16-letno kmetko deklet za gospodinjstvo. Ponudbe pošljite na naslov: Erman, Linhartova 90, Ljubljana.

ISCEN ZENSKO za varstvo otroka v dopoldanskem času na domu. Naslov v upravi lista (2148/70).

MIZARSKEGA POMOČNIKA in vajenca sprejemamo takoj. Plača po dogovoru. Stanovanje in hrana v hiši. Jože Petermejl, mizarstvo, Skofja Loka.

SPREMEN ZENSKO, ki ni delati družbo starejši ženski v dopoldanskem času in opravljala lažja gospodinjstva dela. Marina Komelj, Novo mesto, Nad milni 19.

SPREMEN DEKLE ali starejšo osebo za varstvo otrok. Nudim hrano, stanovanje in nagrado. Ivan Dolinar, Novo Mesto, Cesta III. M. 8, Ljubljana.

4-CLANSKA DRUŽINA isce gospodinjka pomočnico. Stanovanje, hrana, plača po dogovoru. Na stop službe takoj. Gostilničar, Polje 487.

ISCEN poštno deklet ali mlajšo upokojenko za varstvo otrok — dva šolskoobvezna, ena dveletna. Možnost kasnejše zaposlitve v popoldanskem času. Nudim vso oskrbo, šol. zavaro, plača po dogovoru. Angelca Lavrič, Domžale, Simona Jenka 4.

MIZARSKEGA POMOČNIKA in fanta za pridučne sprejemne takoj. Oskrba zagotovljena. Mizar Matena 31-a, pošta 1g pri Ljubljani.

DVE KUHARICI zaposlamo takoj ali po dogovoru. Samsko stanovanje zagotovljeno. Plača po sporazumu. Pisarne ponudbe z dosedanjim zaposlitvijo pošljite na naslov: Dvorčak, Koper, poštni predal 22.

PRNO DEKLE, ki se želi pridučni v gostinstvu, dobi takoj zaposlitve. Plača dobra, hrana in stanovanje v hiši. Oglasite se na naslov: Gostilna Marija Černe, Zakot 39, Brežice.

MIZARSKEGA POMOČNIKA, mlajšega, sprejemamo takoj. Lep za službe, samsko stanovanje preoblikovano. Pavel Oberančič, Pavličeva 11, Ljubljana.

DRUŽINA v enini otrokom isce zdravo in posreženo gospodinjko pomočnico. Prosim, javite se na naslov: Dr. Babič, Zagreb, Kresjanska 36.

STANOVANJA

Za HRANO in stanovanje grem pomagati v gospodinjstvu. Naslov v upravi lista (2146/70).

Za STANOVANJE na delu prevezem v svo hišo starejšo žensko. Naslov v upravi lista (2132/70).

ODDAM SOBO s posebnim vtičnom. Naslov v upravi lista (2159/70).

MOTORNA VOZILA

PRODAM ZASTAVO 159, letnik 1966, prevoženih 25.000 km, dobro ohranjeno. Tone Kocilja, blok 75, Strada.

PRODAM osebnih avtomobil Austin 1300, karantoliran, ocelod pri Severju, Zolja vas 117.

PRODAM PEUGEOT 404, letnik 1966 Peter Henigman, Iča vas 50, Novo mesto.

Za SIMCO 1990 prodam izposočen, plastine, varne gumice, svaele in termila škardi, Novo mesto, Karlovska 30.

RENAULT-4, letnik 1968, odlično ohranjen, prodam. Inž. Pavlovec, Cankarjeva 3, Kočevje, ali telefon 36-000 od 6. do 14. ure.

KUPIM

KUPIM transistor znamke Grundig, Schaub Lorenz ali Philips. Lahko tudi na elektroni priključek. Naslov v upravi lista.

PRODAM

PRODAM kopalno kad in umivalnik. Ivanka Adam, Valentičeva 16, Novo mesto.

ZARADI SELITVE prodam skoraj nov kavc, dve visoki omari, pomivalno mizo, Medlini Kupperbusch. Informacije od 12. do 16. ure pri Vokaču, telefon 21-399, restavracija Brag.

ELEKTRICNE ORGLE, odlično ohranjene, ugodno prodam. Ogled vsako soboto zvečer v metliškem hotelu. Zarko Dujic, Lekarna, Črnomelj.

PRODAM nov 80-litrski boiler. Jan Hrovat, Uršna sela 37.

LONGENO PEC 7 x 3 x 2 in štedilnik na dva gorjenja — kabinet, oboje odlično ohranjeno, prodam. Škerij, Novo mesto, Karlovska 30.

DODATNI ŠTEDILNIK Eimo na dva, skoraj nov, prodam. Štrumbelj, Kristanova 23.

POČENI PRODAM skoraj nov elektromotor 3,6 KW z montiranimi podstavki in novo ojačo s šestji, prilagojeno za cirkular in brus. Žajo, Loka vas, Dolenjske Toplice.

PRODAM BARAKO, podpornika, bankine ter ostali les. Franc Kotnik, Nad milni 19, Novo mesto, telefon 31-967.

PRODAM kuhinjsko kredenco, električni štedilnik, 3 cromirane karnise, dolžine po 3,60 m, 2 stoila, podoltni pod in lesnitne plošče. Jug, Novo mesto, Dežančičeva 2.

POSEST

PRODAM NJIVO (34 arov) pri Pildu v Novem mestu ter železno dvigalko. Pepca Pintar, Novo mesto, Strojarska 3.

RAZNO

SLOVENEK, star 36 let, 185 višok, lečen, ne po svoji krivdi, ki računa dela v Nemčiji, želi spoznati neodvisno žensko, ki bi rada šla v tujino. Naslov v upravi lista (2142/70).

KLJUČE, najdene v Kandiji in Zolji vasi pri Novem mestu, lahko dobiti na upravi Doljenjskega lista.

PROTI SLADKORNI BOLEZNI, protinu in toščavosti (bolničkostemu debelenju) pomagata rogalki DONAT vrelce. Dobite ga v Novem mestu pri HMEJINI-KU — tel. 21-129, STANDARDU (MERCATORJU) — tel. 21-158 in pri DOLENJKI — tel. 21-440.

ČE SI TRAJEN in lep spomin želite, stopite k atarju v Gosposki 5 v Ljubljani — poleg univerze — 2. terekom tega oglasa dobiti 10 odst. popusta!

ZAPESTNICO, IZGUBLJENO od invalidske glasbočarne do uprave KZ dne 13. 10. 1978, vrnite proti nagradi v Kmetijsko zadruho.

OBRTNIK s lastno delavnico želi spoznati dobroočeno deklet od 20 do 30 let za šnitve. Ponudbe, če je mogoče s sliko, pošljite na upravo lista pod številko.

NAGRADO 300 din dobi, kdor najde škotskega ovčarja (Lassie). Svedo rjavo-bel, ima seri, odpeljan 1. 19. 1970. Štrukelj, Sojarijeva 43, Ljubljana, ali tel. 24-879.

DOLENJSKI LIST
1x na teden!

Sporočamo žalostno vest, da nas je po težki bolezni zapustil

VALENTIN GRILC

Šef ekspoziure kreditne banke Celje v Sevnici

Pogreb bo danes, 22. oktobra 1970, ob 16. uri izpred hiše žalosti v Sevnici.

Zalujoči: žena Elka, sinova Danijel in Timotej, hčerka Milica, bratje in sestre ter drugo sorodstvo

Sevnica, 22. oktobra 1970

Ob nepričakovani smrti drage mame, stare mame in tete

KATARINE BIRKELBACH

iz Črnomlja

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so jo v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Vsem prav lepa hvala za podarjene vence in šopke ter sočustvovanje z nami in za izraženo sožalje. Najlepše se zahvaljujemo sosedom za nesebično pomoč v najtežjih trenutkih, pevcom za poslovljne pesmi v cerkvi, gospodu župniku in kaplanu za spremstvo in obrede, mestni godbi za žalostinke ter vsem, ki so nam stali ob strani v tem težkem času.

Se enkrat vsem pristna hvala

Zalujoči:
hčerki Marija z družino, Danica s sinom Tončkom, sinova Jože in Franc z družinama in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob prerani in tragični smrti ljubljenih sinov, bratov in nečakov

VINKA in PAVLA KRAŠEVCA

iz Jelš pri Otočcu

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so jo v tako velikem številu spremili na zadnji poti do preranega groba, jima poklonili vence in cvetje, nam izrekli sožalje, sočustvovali z nami in nam na kakršne koli način pomagali v najtežjih trenutkih. Posebno se zahvaljujemo gospodu župniku za pogrebni obred, pevcom in godbi za žalostinke, podjetjem NOVO-TEKSTU, ISKRI, VARNOSTI, Industriji motornih vozil za pomoč in podarjene vence. Se enkrat vsem iskrena hvala

Zalujoči:
mama, ata, brat Tone, sestrici Stefka in Andrejka ter drugo sorodstvo

ČGP »DELO«, PODRUŽNICA NOVO MESTO, Glavni trg 1

zaposli

VEČ DELAVCEV (raznašalcev) za dostavo dnevne časopisa

na dom naročnikom. (Delo primerno za mlade fante). Zasluzek dober! Javite se podružnici Novo mesto.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Golšek (glavni in odgovorni urednik), Rja Bačar, Slavko Dokl, Marjan Legan, Jože Primo, Jože Splichal, Jozica Teppy, Ana Vitkovič in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon

IZHAJA VSAK ČETREK — Posamezna številka 1 dinar — letna naročnina 49 dinarjev, polletna naročnina 24,50 dinarjev, plačljiva vnaprej — Za inozemstvo 100 dinarjev oz. 1 ameriški dolarjev (ali ustrezna druga valuta v tej vrednosti) — Tokoči račun pri podružnici SZDL v Novem mestu.

531-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Polni predal 33 — Telefon: (066) 21-227 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska ČGP »Delo« v Ljubljani